యాజుష స్మార్త గ్రంథం

3

పురోహిత సార్వభౌమ - అధ్యాపక శిరోమణి - స్మార్త భట్టారక

బ్రహ్మశ్రీ మార్తి వేంకటరామ శర్మ మహోదయులు

శ్రీరామలింగాష్టకము

శ్లో ॥ శుద్ధజ్ఞాన ప్రదో నిత్య ఐహికాముష్మికార్థదః ।
భవానీ సహితో దేవో రామలింగోఽభిరక్షతు ॥

శ్లో ॥ రామలింగ ప్రభుం వందే జగత్కారణ కారణమ్ ।
త్రిపురాసుర హంతారం భక్త కల్పమహీరుహమ్ ॥

శ్లో ॥ హే! రామలింగ! హేనాథ! తాపత్రయ నివారక ।
కామక్రోధాది సంతప్తం రక్షమాం భవసాగరాత్ ॥

శ్లో ॥ ప్రతిష్ఠితోహి యోదేవస్సీతా రామేణ ధీమతా ।
కేసరాద్రౌ విజయతే భవానీ సహిత శ్శివః ॥

శ్లో ॥ మృత్యుంజయాయ రుద్రాయ నీలకంఠాయ శంభవే ।
శుద్ధస్ఫటిక వర్ణాయ రామలింగాయతే నమః ॥

శ్లో ॥ ప్రతిష్ఠితోసి రామేణ చార్చితోసి సురైరపి ।
తథైవ ద్విజవర్యైశ్చ పూజితోసి సదాప్రభో ॥

శ్లో ॥ హృత్పుండరీక మధ్యస్థో భూతానాంచ హితే రతః ।
నిత్యముక్తో జగత్సా క్షీ పాలయత్వనిశం మృడః ॥

శ్లో ॥ భస్మాను లిప్త సర్వాంగ కరుణాకర శంకర ।
స్వీకురుష్వ స్తుతిమిమాం భక్త్యా ప్రథమతోర్పితామ్ ॥

ఫలశృతిః

రామలింగాష్టక స్తోత్రం యః పఠేద్భక్తి మాన్నరః ।
స సర్వపాప నిర్ముక్తో దుర్లభాం గతి మాప్నుయాత్ ॥

ఇతి మార్తి వేంకట్రామశర్మణా విరచిత శ్రీరామలింగాష్టకం సంపూర్ణం

******

విషయ సూచికా

వ.నెం.		పేజి నెం.
1.	పునస్సంధానమ్	1
2.	గర్భాధానమ్	11
3.	పుంసువనమ్	16
4.	సీమంతోన్నయనమ్	34
5.	అనుపనీత ప్రాయశ్చిత్తమ్	38
6.	జాతకర్మ	42
7.	నామకరణమ్	48
8.	అన్నప్రాశనమ్	53
9.	చౌలమ్, అంకురారోపణమ్	54,55
10.	నాందీ ముఖమ్	64
11.	ఉపనయనమ్	69
12.	పాలాశ కర్మ	89
13.	ఉపాకర్మ	93
14.	వేదవ్రత చతుష్టయమ్	108
15.	గోదాన వ్రతమ్	125
16.	సమావర్తనమ్	127
17.	పాణి గ్రహణమ్	136
18.	ప్రధానహోమః	153
19.	ప్రయాణ తన్త్రమ్, యదృతాది హోమాశ్చ	160

20.	ప్రవేశ హోమః	166
21.	ఆగ్నేయ స్థాలీపాకః	169
22.	ఔపాసనమ్	172
23.	గంధర్వస్థాపనమ్	174
24.	సదస్యమ్	174
25.	శేషహోమః	176
26.	నాకబలి ప్రయోగః	181
27.	అగ్నినష్ట ప్రాయశ్చిత్త ప్రయోగః	188
28.	రుద్రోవా ఏష అనువాకః	193
29.	ఉపనయన మంగళ శ్లోకాః	196
30.	నవగ్రహ మంగళ శ్లోకాః	198
31.	దశావతార మంగళ శ్లోకాః	200
32.	చూర్ణికా	203
33.	కూశ్మాండ హోమాః	205
34.	వధ్వాః రజో దర్శన ప్రాయశ్చిత్తమ్	213

ఓం శ్రీమతే శ్రీ వీరాంజనేయాయ నమః
శ్రీలక్ష్మీ వేంకటేశ్వరాభ్యాం నమః
శ్రీ గురుభ్యో నమః

పునస్సంధానమ్

ఆచమ్య...... ఏవం ప్రీత్యర్థం శ్రీమాన్ గోత్రః...... నామధేయః ధర్మపత్నీ సమేతోహం శ్రీమతః...... గోత్రస్య.. నామధేయస్య ధర్మపత్నీ సమేతస్య మమ అనుగతస్యాగ్నేః పునస్సంధానాఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణస్తదంగత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం శాంత్యర్థం. అభ్యుదయార్థంచ మహాజనైస్సహ స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే॥ ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాంకరిష్యే॥ గణాధిపతి పూజాం కృత్వా, పుణ్యాహం వాచయిత్వా – పునః ప్రాణానాయమ్య ఏవం...... ప్రీత్యర్థం. మమ ఔపాసనాంతరిత దినాదారభ్య ఏతత్క్షణ పర్యంతం ఔపాసన. అతిక్రమణ దోష నివృత్త్యర్థం వైశ్వదేవేంతరితే పునర్వైశ్వ దేవాధికార సిద్ధ్యర్థం ప్రతిపద్ధోమేంతరితే పునః ప్రతిపత్ హోమాధికార సిద్ధ్యర్థం చ యథాశక్తి సంభపత్ షరిషత్ ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే॥ తండుల తాంబూల హిరణ్యాదికం గృహీత్వా ఆత్మ ప్రదక్షిణత్రయం కుర్యాత్॥

శ్లో॥ సమస్త సంపత్సమవాప్తి హేతవ స్సముత్థి తాపత్కుల ధూమకేతవః।
అపార సంసార సముద్ర సేతవః పునంతు మాం బ్రాహ్మణ పాదపాంసవః॥

శ్లో॥ ఆపద్ఘనధ్వాంత సహస్రభానవ స్సమీహి తార్థార్పణ కామధేనవః।
సమస్తతీర్థాంబు పవిత్రమూర్తయో రక్షంతు మాం బ్రాహ్మణ
పాద పాంసవః॥

శ్లో॥ ఆధి వ్యాధి హరం నృణాం మృత్యు దారిద్ర్య నాశనం।
శ్రీ పుష్టి కీర్తిదం వందే విప్ర శ్రీ పాద పంకజమ్॥

శ్లో॥ విప్రౌఘ దర్శనాత్సద్యః క్షీయంతే పాపరాశయః।
వందనాన్మంగళా వాప్తిః అర్చనాదచ్యుతం పదమ్॥

అశేషే హే పరిషత్ మదీయాం విజ్ఞాపనాం అవధార్య మయా సమర్పితాం ఇమాం పరిషద్దక్షిణాం యథోక్త దక్షిణామివస్వీకృత్య. మమ ఔపాసనాంతరితదినాదారభ్య ఏతత్క్షణ పర్యంతం ఔపాసనా తిక్రమణ దోష నివృత్యర్థం వైశ్వదేవేంతరితే పునర్వైశ్వదేవాధికార సిధ్యర్థం. ప్రతిపద్ధోమేంతరితే పునః ప్రతిపద్ధోమాధికార సిధ్యర్థం చ పరిషత్ ప్రాయశ్చిత్తం నిశ్చిత్య మాంఅనుగృహ్ణన్తు భవన్తః అనుగృహ్ణీమః। హే యజమాన। తవ ఔపాసనపరిత్యాగ ప్రాయశ్చిత్తార్థం శరీర శుధ్యర్థం, పునరౌపాసనాధికార సిధ్యర్థంచ కృచ్ఛ్రత్రయ పూర్వక తంతుమతీ హోమం, హోమద్రవ్యదానంచ కురు। తేన పూతో భవిష్యసి। తవ ఔపాసనాధికార సిద్ధిర్భవిష్యతి। ఇతి బ్రాహ్మణాః ప్రతివదేయుః। కర్తా ఓం తథేత్యుక్త్వా

ప్రాణానాయమ్య...... ఏవం ప్రీత్యర్థం మమ పరిషదుపదిష్ట ప్రకారేణ శరీర శుద్ధ్యర్థం స్వర్ణాఽజ్య ధాన్య కృచ్ఛ్రప్రత్యామ్నాయాన్యాచరిష్యే।

శ్లో॥ స్వర్ణం పవిత్రమమలం స్వర్ణం పాప ప్రణాశనం।
స్వర్ణంహి శంకరం యస్మాదతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥
శ్రీ మహావిష్ణు స్వరూపాయ బ్రాహ్మణాయ
స్వర్ణ కృచ్ఛ్ర ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం
తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ॥

శ్లో॥ కామధేనోస్సముద్భూతం సర్వ క్రతుషు సంస్థితం।
దేవానామాజ్యమాహారం అతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥
శ్రీ మహావిష్ణు...... ఆజ్య కృచ్ఛ్ర...... నమమ॥

శ్లో॥ ధన్యం కరోషిదాతార మిహలోకే పరత్రచ।
యస్మాత్తస్మాచ్ఛివం మే స్యాదతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥
శ్రీ మహావిష్ణు...... ధాన్య కృచ్ఛ్ర...... నమమ॥

మయాకృతైరేభిః స్వర్ణాఽజ్యధాన్య కృచ్ఛ్ర ప్రత్యామ్నాయైః భగవాన్ సర్వాత్మకః . మహావిష్ణుస్సుప్రీణాతు। మమ శరీర శుద్ధిరస్త్వితి భవన్తో బ్రువన్తు। తవ శరీర శుద్ధిరస్తు.

పునః ప్రాణానాయమ్య...... ఏవం ప్రీత్యర్థం అనుగతస్యాగ్నేః పునస్సంధానాఖ్యం కర్మ కరిష్యే। చతుష్పాత్ర ప్రయోగం కుర్యాత్॥

చతుష్పాత్ర ప్రయోగః

యత్రాగ్ని స్థాప్యతే తత్ర శ్వేత తండుల చూర్ణేన ప్రాదేశమాత్రం చతురశ్రం స్థండిలం కల్పయిత్వా తత్ర ద్వాభ్యాం దర్భాభ్యాముల్లిఖ్య।

శ్లో॥ ప్రాచీః పూర్వముదక్సంస్థం దక్షిణాఽరంభమాలిఖేత్। అథోదీచీః పురస్సంస్థం పశ్చిమాఽరంభ మాలిఖేత్। అవాక్కరోభ్యుక్ష్య, నిధాయవహ్నిం। ఉత్సిచ్యతేఽవోక్షణతోయ శేషం। ప్రాక్తోయమస్యం నిదధాత్యుదగ్వా యథాబహిస్స్యాచ్చ పరిస్తరాణాంఅగ్నిమిధ్వా, భూర్భువస్సువరోం ఇత్యగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య, ఆనీయ పాత్రే సాక్షతోదకం నినీయ, అగ్నిం ప్రజ్వాల్య।

మం॥ చత్వారి శృంగా త్రయో అస్యపాదా ద్వే శీర్షే సప్తహస్తాసో అస్య। త్రిధాబద్ధో వృషభోరోరవీతి మహోదేవో మర్త్యాగ్ం ఆవివేశ॥

శ్లో॥ సప్త హస్తశ్చతుశ్శృంగ స్సప్త జిహ్వో ద్విశీర్షకః।
త్రిపాత్ప్రసన్న వదన స్సుఖాసీన శ్శుచిస్మితః॥
స్వాహాం తు దక్షిణే పార్శ్వే దేవీం వామే స్వధాం తథా।
బిభ్రద్దక్షిణ హస్తైస్తు శక్తిమన్నం స్రుచం స్రువం॥
తోమరం వ్యజనం వామైర్ఘృత పాత్రంతు ధారయన్।
మేషాఽరూఢం జటాబద్ధం గౌరవర్ణం మహౌజసం॥
ధూమధ్వజం లోహితాక్షంసప్తార్చిస్సర్వ కామదం।
ఆత్మాభిముఖ మాసీనం ఏవం ధ్యాయేద్ధుతాశనం॥

మం॥ ఓం ఏషహి దేవః ప్రదిశోను సర్వాః పూర్వోహి జాత స్స ఉగర్భే అంతః। సవిజాయ మానస్సజనిష్యమాణః ప్రత్యఙ్ముఖాస్తిష్ఠతి విశ్వతో

ముఖః॥ ప్రాఙ్ముఖాగ్నే మమాభిముఖోభవ। సుముఖోభవ। సుప్రసన్నోభవ। వరదోభవ। యథోక్త జిహ్వయా హవిర్గృహాణ। సోదకేన పాణినా ప్రదక్షిణమగ్నిం పరిసమూహ్య।

మం॥ ఓం భూర్భువస్సువః...... ప్రచోదయాత్॥ అగ్నిమలంకృత్య

ఓం అగ్నయేనమః ...... జాతవేదసే నమః.

దర్భైరగ్నిం ప్రాగాది ప్రదక్షిణం పరిస్తృణాతి। పురస్తాత్। దక్షిణతః । పశ్చాత్। ఉత్తరతః ఉత్తరేణాగ్నిం ప్రాగగ్రాన్ దర్భాన్ సగ్గ్‌స్తీర్య ద్వంద్వం న్యంచి పాత్రాణి ప్రయునక్తి। దర్వ్యాజ్య స్థాల్యౌ, ప్రోక్షణ స్రువావితి, సమావాప్రౌ ద్వౌ దర్భౌ ప్రాదేశమాత్రే పవిత్రే కురుతే। తృణం కాష్ఠం వా అంతర్ధాయ, ఛినత్తి, ననఖేన, అప ఉపస్పృశ్య, అద్భిరనుమృజ్య, ప్రోక్ష్య, ప్రోక్షిణ్యామవధాయ, తస్యాం। అక్షతైస్సహ అపఆనీయ, హస్తయోరంగుష్ఠోప కనిష్ఠికాభ్యాం। ఉత్తానాభ్యాం ఉదగగ్రే గృహీత్వా ప్రాచీస్త్రిరుత్పూయ సపవిత్రేణ పాణినా పాత్రాణి సంస్పృశ్య, పాత్రాణ్యుదక్స్రవణముత్తానాని కృత్వా, త్రిః ప్రోక్ష్య, శేషముత్సిచ్య, పునః పూరయిత్వా, ప్రోక్షణీం దక్షిణతో నిధాయ, సపవిత్రమాజ్యస్థాలీం ఆదాయ। అజ్యం విలాప్య, అజ్యం నిరుప్య, ఉదీచోంగారాన్నిరూహ్య తేష్వాజ్యమధిశ్రిత్య జ్వలతాతృణేనా౽ థోగామిన్యాదీప్య, ఆజ్యే ప్రతిఫలీకృత్య, ద్వే దర్భాగ్రేతృణమంతర్ధాయ ప్రచ్ఛిద్య. అప ఉపస్పృశ్య, ప్రక్షాళ్య, ప్రత్యస్య, ఆజ్యేప్రాస్య, త్రిః పర్యగ్ని కృత్వా, (ఆజ్యస్థాలీం) ఉదగుద్వాస్య, అంగారాన్ ప్రత్యూహ్య, ఉదగగ్రాభ్యాం పవిత్రాభ్యాం పునరాహారమాజ్యం త్రిరుత్పూయ, పవిత్రగ్రన్థిం విస్రస్య, ప్రక్షాళ్య, ప్రాగగ్రమగ్నౌ పవిత్రే అనుప్రహరతి, స్రుక్స్రువావగ్నౌ ప్రతితప్య,

దర్భాగ్రై స్సమృజ్య, పునః ప్రతితప్య, ప్రోక్ష్య, స్రువముత్తరతో నిధాయ, దర్భానద్భిః నగ్గ్నస్పృశ్యాగ్నౌ ప్రహరతి, అగ్నిం పరిషించతి। అదితేనుమన్యస్య...... దేవసవితః ప్రసువ। ఏకం, ద్వే, త్రీణి, చత్వారి, ఓం భూర్భువస్సువ స్స్వాహా ప్రజాపతయ ఇదం నమమ। మమ అగ్న్యనుగమన దోష పరిహారార్థం. ఉపవాసస్థానే అయాశ్చహోమం కరిష్యే।

ఏకం, ద్వే, త్రీణి, చత్వారి।

మం॥ ఓం అయాశ్చాగ్నేస్య నభిశస్తీశ్చ సత్యమిత్వ మయా అసి। అయస్తా మనసా ధృతో యసా హవ్యమూహిషే ఉయానో ధేహి భేషజగ్గ్ స్వాహా॥

అయసే అగ్నయ ఇదం నమమ।

అదితేన్వమగ్గ్స్థాః...... దేవ సవితః ప్రాసావీః॥

పూర్వోక్త...... శుభతిథౌ మమ అనేక కాల ఔపాసనాంతరిత లోప ప్రాయశ్చిత్తార్థం పునః ఔపాసనాధికార సిధ్యర్థం సప్తహోతారం హోష్యే। అదితేనుమన్యస్వ...... దేవ సవితః ప్రసువ। ఏకం, ద్వే, త్రీణి, చత్వారి॥

మం॥ ఓం మహాహవిర్హోతా। సత్యహవిరధ్వర్యుః। అచ్యుత పాజా అగ్నీత్। అచ్యుత మనా ఉపవక్తా। అనాధృష్యశ్చా ప్రతి ధృష్యశ్చ యజ్ఞస్యాభిగరౌ। అయాస్య ఉద్గాతా। వాచస్పతే హృద్విధేనామన్। విధేమతే నామ। విధేస్త్వమస్మాకం నామ। వాచస్పతి స్సోమమపాత్। మాదైవ్యస్తంతుశ్ఛేది మామనుష్యః। నమోదివే। నమః పృథివ్యై స్వాహా। వాచస్పతయే బ్రహ్మణ

ఇదం నమమ। సర్వ ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే। ఓం భూర్భువస్సువ స్స్వాహా॥ ప్రజాపతయ ఇదం నమమ। అదితేన్వమగ్గ్ స్థాః...... దేవ సవితః ప్రసావీః॥

మమ అగ్నిదార్ఢ్యర్థం తంతుమతీ హోమం కరిష్యే।

ఓం అదితేనుమన్యస్వ...... దేవ సవితః ప్రసువ॥ ఏకం, ద్వే, త్రీణి, చత్వారి.

మం॥ మనోజ్యోతిర్జుషతా మాజ్యం విచ్ఛిన్నంయజ్ఞగ్ం సమిమం దధాతు। యా ఇష్టా ఉషసో నిమ్రుచశ్చ తా స్సందధామి హవిషా ఘృతేన స్వాహా॥ ఉషో నిమ్రుగ్భ్య ఇదం నమమ॥

మం॥ యదస్మిన్ యజ్ఞేంతరగామ మంత్రతః కర్మతోవా। అనయాఽఽహుత్యా తచ్ఛమయామి సర్వం తృప్యన్తు దేవా అవృధన్తాం ఘృతేన స్వాహా॥ దేవేభ్య ఇదం నమమ॥

మం॥ త్రయస్త్రిగ్ం శత్తంతవో యేవితత్నిరే। య ఇమం యజ్ఞగ్ స్వధయా దదన్తే తేషాం ఛిన్నం ప్రత్యేతద్దధామిస్వాహా ఘర్మో దేవాగ్ం అప్యేతు స్వాహా॥ దేవేభ్య ఇదం నమమ॥

మం॥ తంతుస్తన్వన్రజసో భాను మన్విహి జ్యోతిష్మతః పథోరక్ష ధియాకృతాన్। అనుల్బణం వయత జోగువామపో మనుర్భవ జనయాదైవ్యంజనగ్ స్వాహా॥ అగ్నయే తంతుమత ఇదం నమమ॥

మం॥ ఉద్బుధ్యస్వాగ్నే...... మేతగ్గ్ స్వాహా॥ అగ్నయే తంతుమత ఇదం నమమ॥

మం॥ ఉదుత్తమం వరుణపాశ మస్మదవాధమం విమధ్య మగ్గ్ శ్రధాయ। అథావయ మాదిత్య వ్రతే తవా నాగసో అదితయే స్యామ స్వాహా॥ వరుణాయాఽ దిత్యా యేదం నమమ॥

మం॥ ఉద్వయం తమసస్పరి...... త్తమగ్గ్ స్వాహా॥ సూర్యాయేదం నమమ॥

మం॥ ఉదుత్యం జాతవేదసం...... సూర్యగ్గ్ స్వాహా॥ సూర్యాయేదం నమమ॥

మం॥ చిత్రం దేవానాం...... తస్థుషశ్చ స్వాహా॥
సూర్యాయేదం నమమ॥

మం॥ అగ్నేభ్యావర్తిన్నభిన అవర్తస్వాయుషా వర్చసా। సన్యామేధయా ప్రజయా ధనేన స్వాహా॥ అగ్నయేభ్యావర్తిన ఇదం నమమ॥

మం॥ అగ్నే అంగిరశ్శతంతే సన్త్వావృత స్సహస్రంత ఉపావృతః। తాసాం పోషస్య పోషేణ పునర్నో నష్టమా కృధి పునర్నో రయిమా కృధి స్వాహా॥ అగ్నయేంగిరస ఇదం నమమ॥

మం॥ పునరూర్జా నివర్తస్వ పునరగ్న ఇషాఽయుషా। పునర్నః పాహి విశ్వత స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం నమమ॥

మం॥ సహర్షయ్యా నివర్తస్వాఽగ్నే పిన్వస్వ ధారయా।

విశ్వప్స్నియా విశ్వతస్పరి స్వాహా॥

అగ్నయ ఇదం నమమ॥ స్రువేణాజ్యమాదాయ।

ఓం భూర్భువస్సువ స్వాహా॥ ప్రజాపతయ ఇదం నమమ॥

ద్వాదశ గృహీతేనాఽజ్యేన స్రుచం పూరయిత్వా ఏకం, ద్వే, త్రీణి, చత్వారి, పంచ, షట్, సప్త, అష్టౌ, నవ, దశ, ఏకాదశ, ద్వాదశ.

మం॥ ఓం సప్తతే అగ్నే...... ఘృతేన స్వాహా॥

అగ్నయే సప్తవత ఇదం నమమ॥

ఓం అదితేన్వమగ్గ్ స్థాః...... దేవ సవితః ప్రాసావీః॥

అనేన పునస్సంధాన హోమేన, తంతుమతీ హోమేన చ భగవాన్ సర్వాత్మకః యజ్ఞేశ్వర స్సుప్రీణాతు॥ ఏతత్ఫలం యజ్ఞేశ్వరార్పణమస్తు॥ప్రాగాది పరిస్తరణాన్యుత్తరే విసృజేత్

ప్రాణానాయమ్య...... ఏవం ప్రీత్యర్థం. మమ ఔపాసనాంతరిత హోమద్రవ్య దానంకరిష్యే॥ తదంగ బ్రాహ్మణపూజాం కరిష్యే॥ శ్రీమహావిష్ణు స్వరూపస్య బ్రాహ్మణస్య ఇదమావాహనం, ఇదమాసనం, ఇదం వాం పాద్యం, సుపాద్యం.

శ్లో॥ నమోస్త్వనంతాయ సహస్రమూర్తయే సహస్ర పాదాక్షి శిరోరుబాహవే సహస్రనామ్నే పురుషాయ శాశ్వతే సహస్రకోటి యుగధారిణే నమః॥ శ్రీమహావిష్ణు స్వరూపస్య బ్రాహ్మణస్య అమీవో గంధాః, సుగంధాః

। అలంకారార్థా ఇమే అక్షతాః, సంతృక్షతాః సకలాఽరాధనై శ్శోభనమస్తు॥

ఓం భూర్భువస్సువః...... ప్రచోదయాత్॥

అస్మై బ్రాహ్మణాయ యజుశ్శాఖాఽధ్యాయినే గోత్రోద్భవాయ...... శర్మ బ్రాహ్మణాయ...... ప్రతి గ్రహీత్రే, శ్రీమాన్...... గోత్రః...... శర్మాదాతా...... ధర్మపత్నీ సమేతోహం।

శ్లో॥ తండులా వైశ్వ దేవత్యాః పాకేనాఽన్నం ప్రయత్నతః।
యస్మాత్తస్మాత్ శివం మే స్యాదత శ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥
మమ ఔపాసనాంతరిత హోమద్రవ్యం
తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ॥

మం॥ దేవస్యత్వా సవితుః...... ప్రతి గృహ్ణామి॥ ప్రతిగృహ్ణాతు।

ఏతద్దాన సాద్గుణ్యార్థం...... సంప్రదదే నమమ॥

చిట్ట: అయాశ్చ భూర్భువస్సువర్మహోహవిర్హొతా మనోజ్యోతిర్యదస్మిన్ త్రయస్త్రిగ్ం శత్తంతుస్తన్వన్నుద్భుద్య స్వోదుత్తమముద్వయముదుత్యం చిత్రం దేవానామగ్నేభ్యా వర్తిన్నగ్నే అంగిరః పునరూర్జా సహరయ్యా భూర్భువస్సువ స్సప్తతే అగ్నే ఇత్యష్టాదశ॥

తతః ప్రాతరౌపాసనం కుర్యాత్।

గర్భాధానమ్

అయం ముహూర్త స్సుముహూర్తోఽస్తు॥

ఆచమ్య...... ఏవం ప్రీత్యర్థం మమ। ఋతుస్నాతాయాం భార్యాయాం। గర్భాధానాఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం శాంత్యర్థ మభ్యుదయార్థం చ మహాజనైస్సహ స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే। అదౌ నిర్విఘ్నేనపరిసమాప్త్యర్థం గణాధిపతి పూజాంకృత్వా పుణ్యాహం వాచయిత్వా

నూతన వస్త్రధారణమ్॥

మం॥ యువం వస్త్రాణి పీవసా వసాథేయువో రచ్ఛిద్రామంతవోహ సర్గాః। అవాతిరత మనృతాని విశ్వతేన మిత్రావరుణా సచేథే॥

మం॥ సుమంగలీరియం వధూరిమాగ్ం సమేత పశ్యత। సౌభాగ్య మస్యై దత్వాయా థాస్తం విపరేతన॥ వస్త్రాణి ధృత్వా।

ఆచమ్య। సభార్యైనమః తతో బ్రహ్మ గ్రంథిం కుర్యాత్॥

మం॥ యోగక్షేమస్యక్లుప్త్యై। యుక్తం క్రియాతాఆశీః కామేయుజ్యాతా ఇతి। ఆశిష స్సమృద్ధ్యై। గ్రంథిం గ్రథ్నాతి। ఆశిష ఏవాస్యాం పరిగృహ్ణాతి। పుమాన్ వై గ్రంథిః। స్త్రీ పత్నీ। తన్మిథునమ్। మిథునమేవాస్య తద్యజ్ఞే కరోతి ప్రజననాయ। ప్రజాయతే ప్రజయా పశుభిర్యజమానః॥

అగ్నే విశ్వేభి స్స్వనీక దేవైరూర్ణావంతం ప్రథమ స్సీదయోనిం। కులాయినం ఘృతవంతగ్ం సవిత్రే యజ్ఞం నయ యజమానాయ సాధు।

అథో అర్ధోవా ఏష ఆత్మనః। యత్పత్నీ। యజ్ఞస్య ధృత్యా అశిథిలంభావాయ। సుప్రజసస్త్వా వయగ్ం సుపత్నీ రుపసేదిమేత్యాహ। యజ్ఞమేవ తన్మిథునీ కరోతి। ఊనేతిరిక్తం ధీయాతా ఇతి ప్రజాత్యై। మహీనాంపయోస్యోషధీ నాగ్ం రస ఇత్యాహ। రూపమేవాస్యై తన్మహిమానం వ్యాచష్టే। తస్యతేక్షీయమాణస్య నిర్వపామి దేవయజ్యాయా ఇత్యాహ। ఆశిషమేవైతామా శాస్తే॥

బ్రహ్మగ్రంథి ముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు॥

ప్రాణానాయమ్య...... ఏవం ప్రీత్యర్థంమమ ఋతుస్నాతాయాం భార్యాయాం ప్రథమగర్భసంస్కారేణ జనిష్యమాణసర్వగర్భాణాం బీజ గర్భసముద్భవైనో నిబర్హణ ద్వారా శ్రీ పరమేశ్వర ముద్దిశ్య శ్రీ పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం గర్భాధానాఖ్యం కర్మ కరిష్యే। ఉత్తరోవరః॥

మం॥ ఆరోహోరుముపబర్హస్వ బాహుం పరిష్వజస్వ జాయాగ్ం సుమనస్యమానః। తస్యాం పుష్యతం మిథునౌ సయోనీ బహ్వీం ప్రజాం జనయంతౌ సరేతసా। ఆర్ద్రాయాఽరణ్యా యత్రామన్థత్పురుషం పురుషేణ శక్రః। తదేతౌ మిథునౌ సయోనీ ప్రజయామృతేనేహ గచ్ఛతం।

అహం గర్భ మదధామోషధీష్వహం విశ్వేషు భువనేష్వంతః। అహం ప్రజా అజనయం పితృణామహం జనిభ్యో అపరీషు పుత్రాన్। పుత్రిణేమా కుమారిణా విశ్వమాయుర్వ్యశ్నుతం। ఉభాహిరణ్య పేశసా వీతిహోత్రా

కృతద్వసూ। దశస్యంత్వాఽ మృతాయ కగ్ం శమూధోరోమశగ్ం హథో దేవేషు కృణుతోదుపః॥ (ఆరోహనవ॥).

మం॥ విష్ణుర్యోనిం కల్పయతు త్వష్టారూపాణి పిగ్ంశతు। ఆసించతు ప్రజాపతిర్ధాతా గర్భం దధాతుతే। గర్భం ధేహి సినీవాలి గర్భంధేహి సరస్వతి। గర్భంతే అశ్వినౌ దేవా వాధత్తాం పుష్కరస్రజా। హిరణ్మయీ అరణీ యం నిర్మన్థతో అశ్వినా। తంతే గర్భగ్ం హవామహే. దశమేమాసిసూతవే। యథేయం పృథివీ మహీ తిష్ఠంతీ గర్భమాదధే। ఏవం త్వం గర్భ మాధత్స్వ దశమే మాసి సూతవే। యథా పృథివ్యగ్ని గర్భాద్యౌర్యథేంద్రేణ గర్భిణీ। వాయుర్యథా దిశాంగర్భ ఏవం గర్భం దధామితే। విష్ణోశ్శ్రేష్ఠేన రూపేణాస్యాం నార్యాంగవీన్యాం। పుమాగ్ం సంగర్భమాధేహి దశమేమాసిసూతవే। నేజమేష పరాపత సపుత్రః పునరాపత। అస్యైమే పుత్రకామాయై గర్భమాధేహి యః పుమాన్। వ్యస్యయోనిం ప్రతి రేతో గృహాణ పుమాన్పుత్రో ధీయతాం గర్భేఅంతః। తం మాతా దశమాసో బిభర్తు స జాయతాం వీరతమస్వానాం। ఆతే గర్భోయోనిమేతు పుమాన్బాణ ఇవేషుధిం। ఆవీరో జాయతాం పుత్రస్తే దశమాస్యః॥

కరోమితే ప్రాజాపత్యమా గర్భో యోనిమేతుతే । అనూనః పూర్ణో జాయతామశ్లోణోపిశాచధీతః । పుమాగ్స్తే పుత్రో నారితం పుమానను

జాయతాం। తాని భద్రాణి బీజా న్యృషభాజనయంతు నౌ । యాని భద్రాణి బీజా న్యృషభా జనయంతి నః । తైస్త్వం పుత్రాన్విందస్వ సా ప్రసూర్ధేను కాభవ। కామ స్సమృధ్యతాం మహ్యమపరాజిత మేవమే। యం కామం కామయే దేవ తం మే వాయో సమర్ధయ ।

మం॥ మాసి మాసి పృష్ఠాన్యుపయన్తి మాసి మాస్యతి గ్రాహ్యా గృహ్యన్తే మాసి మాస్యేవ వీర్యం దథతి మాసాన్ప్రతిష్ఠిత్యా ఉపరిష్టాన్మాసాన్ పృష్ఠాన్యుపయంతి తస్మాదుపరిష్టాదోషధయః ఫలం గృహ్ణన్తి ॥

వధూముత్తరతోపవేశ్య। గర్భాధానముహూర్తస్సుముహూర్తోస్తు ॥

మం॥ యాః ఫలినీర్యా...... త్వగ్‌ం హసః ॥

శ్లో॥ ఫలం మనోరథ ఫలం పుత్ర పౌత్ర ప్రవర్ధనం ।
యస్మాత్తస్మాచ్ఛివం మేస్యాదతశ్శాంతి ప్రయచ్ఛమే ॥
ఫలప్రదానం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ॥
తతః ఆశీర్వచనం ప్రాప్య, ఫలప్రదానాని కుర్యాత్ ॥

పరేహ్ని ప్రాతః ప్రాణానాయమ్య...... ఏవం ప్రీత్యర్థం. మయా క్రియమాణ గర్భాధానాంగ భూతమాభ్యుదయకం । కర్మ కరిష్యే ॥ శ్రీ మహావిష్ణు స్వరూపాయ బ్రాహ్మణాయాఽభ్యుదయక బ్రాహ్మణ భోజన ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ ॥ తదంగ కర్మణః

పుణ్యాహం వాచయిష్యే ॥ సోదకంకలశం తండులతాంబూల యుక్త పాత్రే అపిధాయ। ఓషధీషుప్రతిష్ఠాప్య బ్రాహ్మణాన్ ప్రార్థయేత్॥

ఓం గర్భాధానకర్మణః పుణ్యాహం భవన్తో్బ్రువన్తు॥ ఓం పుణ్యాహం గర్భాధాన కర్మణేస్తు। ఏవంత్రిః॥ ఓం యత్పుణ్యం నక్షత్రం...... కురుతే॥ ఓం గర్భాధాన కర్మణే స్వస్తి భవన్తో బ్రువన్తు। ఓగ్ స్వస్తి గర్భాధాన కర్మణేస్తు॥ ఏవంత్రిః॥

ఓం స్వస్తిన ఇంద్రో...... దధాతు॥

ఓం గర్భాధాన కర్మణ ఋద్ధిం భవన్తో బ్రువన్తు। ఓం గర్భాధాన కర్మ ఋధ్యతాం ॥ ఏవంత్రిః ॥

మం॥ ఋధ్యాస్మహవ్యైః .... ప్రతితిష్ఠతి॥ ఋద్ధిం భవన్తో బ్రువన్తు॥ ఋధ్యతామృద్ధి స్సమృద్ధిః॥ ముఖసమం కలశ ముద్ధరేత్॥ ఓం గర్భాధాన కర్మణః పుణ్యాహ సమృద్ధిరస్తు। వర్షశత సంపూర్ణమస్తు గోత్రాభి వృద్ధిరస్తు। శాంతిః పుష్టిస్తుష్టిశ్చాస్తు। శుభగ్ం శుభమస్తు। పునరపి గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్శుభం భవతు। సర్వ సంపదస్తు। మం॥ యేనదేవాః...... మార్జయన్తాం॥ ఆశీర్వచనమ్ ప్రాప్య। బ్రాహ్మణాన్ తోషయేత్॥

పుంసువనమ్

సూ - పుగ్ంసువనమ్ వ్యక్తే గర్భే తిష్యేణ। న్యగ్రోధస్య యా ప్రాచ్యుదీచీవా శాఖా తతస్సవృషణాగ్ం శుంగామాహృత్య।

ప్రాత రౌపాసనం కృత్వా, గణపతి పూజాం కృత్వా పుణ్యాహం వాచయిత్వా

ఆచమ్య.... ఏవం ప్రీత్యర్థం అస్యాం మమ ధర్మ పత్న్యాం ఉత్పాదిత గర్భస్య గార్భిక, బైజిక, దోషపరిహారపూర్వకపుంరూపతాసిద్ధి, జ్ఞానోదయ ప్రతిరోధపరిహారద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం మమధర్మపత్నీం పుంసువనేన కర్మణా సగ్గ్స్కరిష్యే। **ఉత్తరోవరః।**

పుంసువనాంగత్వేన ఆవయోః రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యే। రక్షాబంధన దేవతాభ్యో నమః, ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార పూజాం కృత్వా।

ఓం విశ్వేత్తా తే సవనేషు ప్రవాచ్యాయాచ్చ కర్థ మఘవన్నింద్ర సున్వతే। పారావతం యత్పురు సంభృతం వస్వపావృణో శ్వరభాయ ఋషిబంధవే॥ ఇతి దక్షిణకరే వరస్య॥

ఓం బృహత్సామక్షత్రభృద్వృద్ధ వృష్ణియం త్రిష్టు భౌజ స్సుభిత ముగ్ర వీరమ్। ఇంద్రస్తోమేన పంచదశేన మధ్యమిదం వాతేన సగరేణ రక్ష॥ ఇతి వామకరే వధ్వాః॥

అనయోర్దంపత్యోః రక్షాబంధన ముహూర్తస్సుముహూర్తో అస్తు-

ఔపాసనాగ్నౌ భూర్భువస్సువరోమితి సమిధ మాధాయ।

షట్పాత్ర ప్రయోగః

ఓం చత్వారి శృంగా త్రయో అస్యపాదా ద్వేశీర్షే సప్త హస్తాసో అస్య। త్రిధా బద్ధో వృషభో రోరవీతి మహో దేవో మర్త్యాగ్ం ఆవివేశ।

శ్లో॥ సప్త హస్త శ్చతుశృంగ స్సప్త జిహ్వో ద్విశీర్షకః। త్రిపాత్ప్రసన్న వదన స్సుఖాసీన శ్శుచిస్మితః। స్వాహాం తు దక్షిణేపార్శ్వే దేవీం వామే స్వధాం తథా । బిభ్రద్దక్షిణ హస్తైస్తు శక్తి మన్నం స్రుచం స్రువమ్ । తోమరం వ్యజనం వామైర్ఘృత పాత్రంతు ధారయన్। మేషారూఢం జటా బద్ధం గౌరవర్ణం మహౌజసమ్ । ధూమధ్వజం లోహితాక్షం సప్తార్చిస్సర్వ కామదమ్ । ఆత్మాభి ముఖమాసీన మేవంధ్యాయేద్ధుతాశనమ్। ఏష హి దేవః ప్రదిశోను సర్వాః పూర్వో హి జాత స్సఉ గర్భే అంతః। సవిజాయమాన స్సజనిష్యమాణః ప్రత్యఙ్ముఖా స్తిష్ఠతి విశ్వతో ముఖః। ప్రాఙ్ముఖాగ్నే మమాభిముఖో భవ। సుముఖో భవ। సుప్రసన్నో భవ వరదోభవ। యథోక్త జిహ్వయా హవిర్గృహాణ। ఓం భూర్భువస్సువః తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి। ధియో యోనః ప్రచోదయాత్। సోదకేన పాణినా ప్రదక్షిణ మగ్నిం పరిసమూహ్య అగ్ని మలంకృత్య, ఓం అగ్నయేనమః। ఓం హుతవహాయనమః। ఓం హుతాశనే నమః। ఓం కృష్ణవర్త్మనే నమః। ఓం దేవముఖాయనమః। ఓం సప్త జిహ్వాయ నమః। ఓం వైశ్వానరాయ నమః। ఓం జాతవేదసే నమః। దర్భైరగ్నిం ప్రాగాది ప్రదక్షిణం పరిస్తృణాతి। ప్రాగుదగగ్రైః దక్షిణా

ప్రాగగ్రైః దక్షిణానుత్తరాన్। ఉత్తరానధరాన్। పురస్తాత్। దక్షిణతః। పశ్చాత్। ఉత్తరతః। ఉత్తరేణాగ్నిం ప్రాగగ్రాన్ దర్భాన్ సగ్స్తీర్య ద్వంద్వంన్యంచి పాత్రాణి ప్రయునక్తి। దర్వ్యాజ్య స్థాల్యౌ ప్రోక్షణి పూర్ణపాత్రే ఇధ్మ స్రువావితి। సకృదేవ మనుష్య సంయుక్తాని॥

శ్లో॥ ఫలద్వయేన సంయుతం వటాంకురం దృషత్పుతౌ।
సుపాయనాయ వస్త్రకం క్షిపేత్సహైవ పుంసువే॥

సమౌ సాగ్రౌ ద్వౌదర్భౌ ప్రాదేశ మాత్రే పవిత్రే కురుతే। తృణం కాష్ఠం వా అంతర్ధాయఛినత్తి, ననఖేన । అపఉపస్పృశ్య । మూలాదారభ్య అగ్రాదద్భిరను మృజ్య । ప్రోక్ష్య। ప్రోక్షిణ్యామవధాయ। తస్యామక్షతై స్సహ అప ఆనీయ । హస్తయోరంగుష్ఠోపకనిష్ఠికాభ్యాముత్తానాభ్యాముదగగ్రే గృహీత్వా । ప్రాచీస్త్రిరుత్పూయ। సపవిత్రేణ పాణినా పాత్రాణి సంస్పృశ్య। పాత్రాణ్యుదక్ప్రవణ ముత్తానాని కృత్వా। విప్రస్యేధ్మం। త్రిః ప్రోక్ష్య। ప్రోక్షిణీం దక్షిణతో నిధాయ। సపవిత్రం పూర్ణ పాత్ర మాదాయ। అపరేణాగ్నిం పవిత్రాంతర్హితే పాత్రే అక్షతైస్సహ అపఆనీయ, హస్తయోరంగుష్ఠోప కనిష్ఠికాభ్యాం ఉత్తానాభ్యాముదగగ్రే గృహీత్వా। ప్రాచీ స్త్రిరుత్పూయ। ముఖ సమముద్ధృత్య। ఉత్తరేణాగ్నిం ద్వాదశ దర్భేషు సాదయిత్వా। అత్రపూర్ణ పాత్రం తండులేషు కేచన స్థాపయంతి। తండుల ప్రమాణం చ ఉక్తమ్। శ్లో॥ అష్టముష్టి భవేత్కించిత్ కించిచ్చత్వారి పుష్కలమ్। పుష్కలాని చ చత్వారి పూర్ణ పాత్రం ప్రచక్షతే। ఇతి। అత్రదేశాచారః పరిగ్రాహ్యః। అష్టదర్భైః ప్రచ్ఛాద్య।

బ్రాహ్మణం దక్షిణతో త్రిషు దర్భేషునిషాద్య। అస్మిన్ పుంసువన హోమే కర్మణి త్వం బ్రహ్మాభవ। బ్రహ్మణః ఇదమాసనమ్। సకలారాధనై శ్శోభనమస్తు। సపవిత్ర మాజ్యస్థాలీమాదాయ। ఆజ్యంవిలాప్య। ఆజ్యం నిరుప్య। ఉదీచోంగారాన్నిరూహ్య। తేష్వాజ్య మధిశ్రిత్య। జ్వలతా తృణేన అధోగామిన్యాదీప్య। ఆజ్యే ప్రతి ఫలీకృత్య। ద్వేదర్భాగ్రేతృణ మంతర్ధాయ ప్రచ్ఛిద్య। ప్రక్షాళ్య। ప్రత్యస్య। (ఆజ్యేప్రాస్య) త్రిఃపర్యగ్నికృత్వా। (అజ్యస్థాలీం) ఉదగుద్వాస్య। అంగారాన్ ప్రత్యూహ్య। ఉదగగ్రాభ్యాం పవిత్రాభ్యాం పునరాహారమాజ్యం త్రిరుత్పూయ। ప్రాగారభ్య పశ్చాన్నీత్వా పునః ప్రాగేవసమాప్తిః పవిత్రగ్రన్థిం విస్రస్య। ప్రక్షాళ్య। ప్రాగగ్రమగ్నౌ పవిత్రే అను ప్రహరతి। స్రుక్ స్రువా వగ్నౌ ప్రతితప్య। దర్భాగ్రైస్సమ్మృజ్య। పునః ప్రతితప్య। ప్రోక్ష్య। స్రువముత్తరతో నిధాయ। దర్భానద్భి స్సగ్గ్ స్పృశ్యాగ్నౌ ప్రహరతి। ఇధ్మమాదాయ పరిధీన్ పరిదధాతి। స్థవిష్ఠం పశ్చాత్। దక్షిణతోణీయాగ్ంసందీర్ఘం। అణిష్ఠగ్ం హ్రస్వముత్తరతః। ఉదగగ్రం మధ్యమం। ప్రాగగ్రా వితరౌ। మధ్యమ పరిధి ముపస్పృశ్య। పురస్తాదూర్ధ్వే ద్వే ఆఘార సమిధావాదధాతి అగ్నిం పరిషించతి। అదితేను మన్యస్వ। అనుమతేను మన్యస్వ। సరస్వతేను మన్యస్వ। దేవ సవితః ప్రసువ। ఇధ్మమలంకృత్య। స్వయమలంకృత్య। బ్రహ్మాణమలంకృత్య। స్రువేణేధ్మ మభిఘార్య। కించిదుత్థాయ। అస్మిన్ పుంసువన హోమే కర్మణి బ్రహ్మన్ ఇధ్మమాధాస్యే। ఓం ఆధత్స్వ। ఇధ్మప్రక్షేపణ ముహూర్తస్సుముహూర్తోస్తు.

ఓం చత్వారి శృంగా... మర్త్యాగ్ం ఆవివేశ॥

అఘారావాఘారయతి। దర్శపూర్ణవత్తూష్ణీం। ఇతర దర్వీమాదాయ దక్షిణా ప్రాంచమృజగ్ం సంతతమాఘారయతి। వాయవ్యాదాగ్నేయాన్తం ప్రజాపతయ ఇదం। ద్వితీయ మైంద్రం। ఇతర పరిధి సంధి మన్వవహృత్య ప్రాగుదంచం పూర్వవదాఘారయతి। నైర్ ఋత్యాదీశానాన్తం ఇంద్రాయేదం। ఏకం, ద్వే, త్రీణి, చత్వారి ఓం అగ్నయే స్వాహా। (ఉత్తరార్ధ పూర్వార్ధే) అగ్నయ ఇదం - సోమాయ స్వాహా॥ (దక్షిణార్ధపూర్వార్ధే) సోమా। యేదం॥ సమం పూర్వేణ యథోపదేశం ప్రధానాహు తీర్హుత్వా (అగ్నేరుప సమాధానాద్యాజ్య భాగాంతే) అన్వారబ్ధాయాం ధాతా దదాతున ఇత్యష్టాజ్యాహుతీర్ హుత్వా॥. ఏకం, ద్వే, త్రీణి, చత్వారి।

1. ఓం ధాతా దదాతునో రయి మీశానో జగతస్పతిః। సనః పూర్ణేన వావనత్స్వాహా। ధాత్ర ఇదంనమమ।

2. ధాతాప్రజాయా ఉత రాయఈశే ధాతేదం విశ్వం భువనం జజాన। ధాతా పుత్రం యజమానాయ దాతా తస్మా ఉహవ్యం ఘృతవ ద్విధేమ స్వాహా॥ ధాత్ర ఇదంనమమ।

3. ధాతాదదాతునో రయిం ప్రాచీం జీవాతు మక్షితాం। వయం దేవస్య ధీమహి సుమతిగ్ం సత్యరాధస స్వాహా॥ ధాత్ర ఇదంనమమ।

4. ధాతా దదాతు దాశుషే వసూని ప్రజాకామాయ మీఢుషే దురోణే॥ తస్మైదేవా అమృతా స్సంవ్యయంతాం విశ్వేదేవాసో అదితిస్సజోషాస్స్వాహా॥ ధాత్ర ఇదంనమమ।

5. యస్త్వా హృదా కీరిణా మన్యమానోమర్త్యం మర్త్యో జోహవీమి। జాతవేదో యశో అస్మాసు ధేహి ప్రజాభిరగ్నే అమృతత్వ మశ్యాగ్ స్వాహా॥ అగ్నయే జాతవేదస ఇదంనమమ।

6. యస్మై త్వగ్ం సుకృతే జాతవేద ఉలోకమగ్నే కృణవస్స్యోనం। అశ్వినగ్ం సపుత్రిణం వీరవంతం గోమంతగ్ం రయిం నశతే స్వస్తి స్వాహా॥ అగ్నయే జాతవేదస ఇదంనమమ।

7. త్వే సుపుత్ర శవసో వృత్రన్ కామ కాతయః । నత్వా మింద్రాతి రిచ్యతే స్వాహా । ఇంద్రాయ పుత్రిణ ఇదంనమమ॥

8. ఉక్థ ఉక్థే సోమ ఇంద్రం మమాద నీథే నీథే మఘ వానగ్ం సుతాసః । యదీగ్ం సబాధః పితరన్న పుత్రాస్సమాన దక్షా అవసే హవన్తే స్వాహా॥ ఇంద్రాయ మఘవత ఇదంనమమ।

ఇధ్మసన్నహనాన్యద్భిస్సగ్గ్స్పృశ్యాగ్నౌ ప్రహరతి। రుద్రాయ తంతిచరాయేదం నమమ। అస్య పుంసువన హోమకర్మణః హోమ ప్రతిష్ఠా సిద్ధ్యర్థం వృద్ధి కామః జయాదిహోమం కరిష్యే। స్రువేణాజ్యమాదాయ।

జయాః ౧౩

1.	ఓం చిత్తం చ స్వాహా।	చిత్తా యేదంనమమ
2.	చిత్తిశ్చ స్వాహా।	చిత్యా ఇదంనమమ
3.	ఆకూతంచ స్వాహా।	ఆకూతాయేదంనమమ
4.	ఆకూతిశ్చ స్వాహా।	ఆకూత్యా ఇదంనమమ
5.	విజ్ఞాతం చ స్వాహా।	విజ్ఞాతాయేదంనమమ
6.	విజ్ఞానం చ స్వాహా।	విజ్ఞానాయేదంనమమ
7.	మనశ్చ స్వాహా।	మనస ఇదంనమమ
8.	శక్వరీశ్చ స్వాహా।	శక్వరీభ్య ఇదంనమమ
9.	దర్శశ్చ స్వాహా।	దర్శాయేదంనమమ
10.	పూర్ణమాసశ్చస్వాహా।	పూర్ణమాసాయేదంనమమ
11.	బృహచ్చ స్వాహా।	బృహత ఇదంనమమ
12.	రథంతరంచ స్వాహా॥	రథంతరాయేదంనమమ

13. ప్రజాపతిర్జయా నింద్రాయ వృష్ణేప్రాయచ్ఛ దుగ్రః పృతనాజ్యేషు తస్మై విశస్సమనమంత సర్వాస్స ఉగ్ర స్సహి హవ్యో బభూవ స్వాహా॥ ప్రజాపతయ ఇదం.

అభ్యాతానాః ౧౮

1. ఓం అగ్నిర్భూతానా మధిపతి స్సమావత్వస్మిన్ బ్రహ్మన్నస్మిన్ క్షత్రేస్యా మాశిష్యస్యాం పురోధాయా మస్మిన్కర్మన్నస్యాం దేవ హూత్యాగ్ స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదంనమమ।

2. ఇంద్రో జ్యేష్ఠానా మధిపతి స్సమావత్వస్మిన్ బ్రహ్మన్నస్మిన్ క్షత్రేస్యా మాశిష్యస్యాం పురోధాయా మస్మిన్ కర్మన్నస్యాం దేవ హూత్యాగ్ స్వాహా॥ ఇంద్రాయేదంనమమ।

3. యమః పృథివ్యా అధిపతి స్సమావత్వస్మిన్.... స్వాహా॥ యమాయేదంనమమ.

4. వాయు రంతరిక్షస్యాధిపతి స్సమావత్వస్మిన్ .....స్వాహా॥ వాయవ ఇదంనమమ।

5. సూర్యోదివోధిపతి స్సమావత్వస్మిన్ .....స్వాహా॥ సూర్యాయేదం.

6. చంద్రమా నక్షత్రాణా మధిపతి స్సమావత్వస్మిన్ .....స్వాహా॥ చంద్రమస ఇదంనమమ।

7. బృహస్పతిర్ బ్రహ్మణోధిపతి స్సమావత్వస్మిన్ .....స్వాహా॥ బృహస్పతయ ఇదంనమమ।

8. మిత్ర స్సత్యానా మధిపతి స్సమావత్వస్మిన్ .....స్వాహా॥ మిత్రాయేదంనమమ।

9. వరుణోపా మధిపతి స్సమావత్వస్మిన్ .....స్వాహా॥
వరుణాయేదంనమమ।

10. సముద్ర స్స్రోత్యానా మధిపతి స్సమావత్వస్మిన్ .....స్వాహా॥
సముద్రాయేదం నమమ।

11. అన్నగ్ం సామ్రాజ్యానా మధిపతి తన్మావత్వస్మిన్.... స్వాహా॥
అన్నాయేదంనమమ।

12. సోమ ఓషధీనా మధిపతి స్సమావత్వస్మిన్.... స్వాహా॥
సోమాయేదంనమమ।

13. సవితా ప్రసవానా మధిపతి స్సమావత్వస్మిన్.... స్వాహా॥ సవిత్ర
ఇదంనమమ।

14. రుద్రః పశూనా మధిపతి స్సమావత్వస్మిన్.... స్వాహా॥
రుద్రాయేదంనమమ।

అప ఉపస్పృశ్య।

15. త్వష్టా రూపాణా మధిపతి స్సమావత్వస్మిన్.... స్వాహా॥ త్వష్ట్ర
ఇదం నమమ।

16. విష్ణుః పర్వతానా మధిపతి స్సమావత్వస్మిన్.... స్వాహా। విష్ణవ
ఇదంనమమ।

17. మరుతో గణానా మధిపతయస్తేమావంత్వస్మిన్.... స్వాహా।
మరుద్భ్య ఇదం. **అజీవ పితృ పితామహశ్చేత్** = (తండ్రి తాత లేని

వారు చేయవలసిన హోమము).

18. పితరః పితామహాః పరేవరేతతా స్తతా మహ ఇహ మావత।
అస్మిన్ బ్రహ్మన్నస్మిన్ క్షత్రేస్యా మాశిష్యస్యాం పురోధాయా మస్మిన్కర్మ
న్నస్యాందేవ హూత్యాగ్ స్వాహా। మంత్రోక్త దేవతాభ్య ఇదంనమమ।

19. **జీవపితృకః, అజీవ పితామహశ్చేత్** = (తండ్రి జీవించి
యుండి తాత లేనివారు) పితామహ అపరే తతామహ ఇహ మావత।
అస్మిన్...... స్వాహా, మన్త్రోక్త దేవతాభ్య ఇదం.

20. **అజీవ పితృకః, జీవ పితామహశ్చేత్** = (తండ్రి పోయి తాత
బ్రతికి యున్నచో). పితరః పరేతతా ఇహమావత । అస్మిన్
బ్రహ్మన్నస్మిన్... స్వాహా॥ మన్త్రోక్త దేవతాభ్య ఇదం. పితృ
పితామహయోర్జీవతోస్తతోర్లప ఏవకర్తవ్యః

అప ఉపస్పృశ్య - **రాష్ట్ర భృతః. ౨౨**

1. ఋతాషాడృతధా మాగ్ని ర్గంధర్వస్తస్యౌషధయోప్సరస ఊర్జో
నామ స ఇదం బ్రహ్మ క్షత్రం పాతు తా ఇదం బ్రహ్మ క్షత్రం పాంతు
తస్మై స్వాహా॥ అగ్నయే గంధర్వాయేదంనమమ।

2. తాభ్య స్స్వాహా॥ ఓషధీభ్యోప్సరోభ్య ఊర్గ్భ్య ఇదం.

3. సగ్ంహితో విశ్వసామా సూర్యో గంధర్వ స్తస్య మరీచ యోప్సరస
ఆయువో నామ స ఇదం.... స్వాహా।
సూర్యాయ గంధర్వాయేదం । నమమ ॥

4. తాభ్యస్స్వాహా ॥ మరీచిభ్యోప్సరోభ్య ఆయుభ్య । ఇదం.

5. సుషుమ్న స్సూర్యరశ్మి శ్చంద్రమాగంధర్వ స్తస్య నక్షత్రాణ్యప్సర సో బేకురయో నామ స ఇదం.... స్వాహా । చంద్రమసే గంధర్వాయేదం।

6. తాభ్యస్స్వాహా । నక్షత్రేభ్యోప్సరోభ్యో బేకురిభ్య ఇదం నమమ।

7. భుజ్యుస్సుపర్ణో యజ్ఞో గంధర్వ స్తస్య దక్షిణా అప్సరస స్తవా నామ స ఇదం.... స్వాహా। యజ్ఞాయ గంధర్వాయేదం నమమ।

8. తాభ్యస్స్వాహా। దక్షిణాభ్యోఽప్సరోభ్యస్తవాభ్య ఇదంనమమ

9. ప్రజాపతి ర్విశ్వకర్మా మనోగంధర్వస్తస్య ర్కాసామాన్యప్సరసో వహ్నయో నామ స ఇదం ...... స్వాహా। మనసే గంధర్వాయేదం నమమ।

10. తాభ్యస్స్వాహా। ఋక్సామేభ్యోప్సరోభ్యో వహ్నిభ్య ఇదంనమమ।

11. ఇషిరో విశ్వవ్యచా వాతో గంధర్వ స్తస్యాపో ప్సరసో ముదా నామ స ఇదం.... స్వాహా। వాతాయ గంధర్వాయేదం నమమ।

12. తాభ్యస్స్వాహా॥ అద్భ్యోప్సరోభ్యో ముదాభ్య ఇదం నమమ।

13. భువనస్య పతే యస్యత ఉపరిగృహా ఇహచ। సనో రాస్వాజ్యా నిగ్ం రాయస్పోషగ్ం సువీర్యగ్ం సంవత్సరీణాగ్ం స్వస్తిగ్ం స్వాహా॥ భువనస్య పత్య ఇదం నమమ।

14. పరమేష్ఠ్యధిపతిర్మృత్యుర్గంధర్వస్తస్య విశ్వ మప్సరసో భువోనామ స ఇదం.... స్వాహా॥ మృత్యవే గంధర్వాయేదం నమమ।

15. తాభ్యస్స్వాహా॥ విశ్వస్మా అప్సరోభ్యోభూభ్య ఇదంనమమ।

16. సుక్షితి స్సుభూతిర్భద్రకృత్సువర్వాన్ పర్జన్యో గంధర్వ స్తస్య విద్యుతోప్సరసో రుచోనామ స ఇదం.... స్వాహా. పర్జన్యాయ గంధర్వాయేదంనమమ।

17. తాభ్య స్స్వాహా॥ విద్యుద్భ్యో౽ ప్సరోభ్యో రుగ్భ్య ఇదం నమమ।

18. దూరేహేతి రమృడయో మృత్యుర్గంధర్వ స్తస్యప్రజా అప్సరసో భీరువో నామ స ఇదం.... స్వాహా॥ మృత్యవే గంధర్వాయేదం నమమ।

19. తాభ్యస్స్వాహా॥ ప్రజాభ్యో౽ప్సరోభ్యో భీరూభ్య ఇదంనమమ।

20. చారుః కృపణ కాశీ కామో గంధర్వస్తస్యాధయోప్సరస శ్శోచయన్తీర్నామ స ఇదం...... స్వాహా॥ కామాయ గంధర్వాయేదం నమమ।

21. తాభ్య స్స్వాహా॥ ఆధిభ్యో౽ ప్సరోభ్య శ్శోచయన్తీభ్య ఇదంనమమ।

22. సనో భువనస్యపతే యస్యత ఉపరిగృహా ఇహచ। ఉరు బ్రహ్మణేస్మై క్షత్రాయ మహి శర్మయచ్ఛ స్వాహా॥ భువనస్య పతయే బ్రహ్మణ ఇదం నమమ। ప్రజాపతిం మనసాధ్యాయన్ –

ఓం ప్రజాపతే నత్వదేతాన్యన్యో విశ్వాజాతాని పరితా బభూవ। యత్కామాస్తే జుహుమస్తన్నో అస్తు వయగ్గ్ స్యామ పతయో రయీణాగ్ స్వాహా॥ ప్రజాపత యు ఇదం నమమ ॥ భూస్స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం నమమ। భువస్స్వాహా॥ వాయవ ఇదం నమమ। సువస్స్వాహా॥ సూర్యాయేదం నమమ। ఓం భూర్భువస్సువస్స్వాహా॥ ప్రజాపతయ ఇదం।

ఓం యదస్య కర్మణో త్యరీరిచం యద్వా న్యూన మిహాకరమ్। అగ్నిష్టత్స్విష్ట కృద్విద్వాన్ సర్వగ్గ్ స్విష్ట గ్ం సుహుతం కరోతు స్వాహా। అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదం నమమ॥

శ్లో॥ వ్రతేషు సువనే చైవ, తథైవాధ్యయనే మఖే।

పరిధి ప్రహరణం కుర్యా ల్లేపకార్యం న విద్యతే॥

సువనే గ్రహపూజాయాం ఉపాకర్మ వ్రతోత్సుజే।

పరిధి ప్రహరణం కుర్యాత్సంస్రావస్తు విధీయతే॥

అత్ర లేపకార్యం వినా, పరిధి ప్రహరణం సగ్గ్ స్రావంచ కుర్యాత్। మధ్యమ పరిధిం ప్రహృత్య, ఇతరౌయుగపత్ప్రహరన్న్, ఉత్తరార్థ స్యాగ్రమంగారేషూ ప్రోహతి। పరిధీనభిమంత్ర్య। ఆఘార సమిధౌ ప్రహరతి। తనుభ్య ఇదం నమమ।

దర్వ్యామితర దర్వ్యగ్ర మవధాయ సగ్గ్స్రావేణాభి జుహోతి। వసుభ్యో రుద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్య స్సగ్గ్స్రావభాగేభ్య ఇదంనమమ। అస్మిన్ పుంసువన హోమే కర్మణి జ్ఞాతాఽ జ్ఞాతాది సకలదోష నిర్హరణార్థం, అనాజ్ఞాతాది ప్రాయశ్చిత్తాని కరిష్యే -

ఓం అనాజ్ఞాతం యదాజ్ఞాతం యజ్ఞస్య క్రియతే మిథు। అగ్నే తదస్య కల్పయ త్వగ్ంహి వేత్థ యథా తథగ్గ్ స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం నమమ।

పురుష సమ్మితో యజ్ఞో యజ్ఞః పురుష సమ్మితః।

అగ్నేతదస్య కల్పయత్వగ్ం హివేత్థ యథాతథగ్గ్ స్వాహా॥

అగ్నయ ఇదం నమమ।
ఓం యత్పాకత్రా మనసా దీన దక్షానయజ్ఞస్య మన్వతే మర్తాసహ।
అగ్నిష్టద్ధోతా క్రతు విద్విజానన్యజిష్ఠో దేవాగ్ం ఋతుశోయజాతి
స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం నమమ।
ఓం త్వన్నో అగ్నే వరుణస్య విద్వాన్దేవస్య హేడోవయాసి సీష్ఠాః। యజిష్ఠో
వహ్నితమః శోశుచానో విశ్వాద్వేషాగ్ంసి ప్రముముగ్ధ్యస్మత్స్వాహా॥
అగ్నీవరుణాభ్యామిదం నమమ।
ఓం సత్వన్నో అగ్నేవమో భవోతీ నేదిష్ఠో అస్యా ఉషసో వ్యుష్టౌ। అవ
యక్ష్వనో వరుణగ్ం రరాణో వీహి మృడీకగ్ం సుహవోన ఏధి స్వాహా॥
అగ్నీ వరుణాభ్యా మిదం నమమ।
ఓం ఆభిర్గీర్భిర్యదతోనఊన మాప్యాయయ హరివో వర్ధమానః।
యదాస్తోతృభ్యో మహిగోత్రా రుజాసి భూయిష్ఠభాజో అధతే స్యామ
స్వాహా॥ ఇంద్రాయ హరివత ఇదం నమమ।
ఓం ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రేధానిదధే పదం। సమూఢమస్య పాగ్ం
సురే స్వాహా। మహావిష్ణవ ఇదంనమమ।
ఓం త్ర్యంబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టి వర్ధనం। ఉర్వారుక మివ
బంధనాన్మృ త్యోర్ముక్షీయ మామృతాత్స్వాహా॥ త్ర్యంబకాయేదం నమమ।
ఓం యద్విద్వాగ్ం సో యదవిద్వాగ్ం సో ముగ్ధాః కుర్వంత్యృత్విజః
। అగ్నిర్మా తస్మా దేనస శ్రద్ధా దేవీచ ముంచతాగ్. స్వాహా॥ అగ్నయే

శ్రద్ధాదేవ్యా ఇదంనమమ।

ఓం అస్మాందద్యోః పృథివీ మస్మాన్ నృషభో యమ వాగాః। స్మ న్నేమా విశ్వా భువనా స్కన్నో యజ్ఞః ప్రజనయతు। అస్మానజని ప్రాజని। ఆస్కన్నాజ్జా యతే వృషా। స్కన్నా త్ప్రజనిషీ మహి స్వాహా॥ స్కన్నాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం నమమ।

ఓం యన్మ ఆత్మనో మిందాభూదగ్ని స్తత్పు న రాహా ర్జాతవేదా విచర్షణి స్వాహా॥ మిందాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదంనమమ।

ఓం పునరగ్ని శ్చక్షు రదా త్పునరింద్రో బృహస్పతిః। పునర్మే అశ్వినా యువం చక్షు రాధత్తమక్ష్యో స్వాహా। అగ్నీంద్ర బృహస్పత్యశ్విభ్య ఇదం నమమ।

ఓం పునస్త్వాదిత్యా రుద్రా వసవస్సమింధతాం పునర్బ్రహ్మాణో వసునీథయజ్ఞైః। ఘృతేన త్వం తనువో వర్ధయస్వ సత్యాస్సంతు యజమానస్య కామా స్వాహా। అగ్నయే వసునీథా యేదంనమమ – భూస్వాహా.. అగ్నయ ఇదం నమమ। భువస్స్వాహా.. వాయవ ఇదంనమమ సువస్స్వాహా.. సూర్యాయేదం। ఓం భూర్భువస్సువస్స్వాహా। ప్రజాపతయ ఇదంనమమ।

హస్తం ప్రక్షాళ్య। అతమితోః ప్రాణానాయమ్య। విష్ణుర్విష్ణుర్విష్ణుః। సంకల్పప్రభృతి ఏతావత్పర్యంతం నానాప్రకారేణ సంభావిత సకలదోష నిర్హరణార్థం సర్వ ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే। ఓం భూర్భువస్సువస్స్వాహా। ప్రజాపతయ ఇదం నమమ। ఓం అదితేన్వమగ్గ్‌స్థాః। అనుమతేన్వమగ్గ్‌స్థాః। సరస్వతేన్వ మగ్గ్‌స్థాః। దేవ సవితః ప్రాసావీః।

పూర్ణ పాత్రమాదాయ పునఃపూరయిత్వా సదసీత్యభి మంత్ర్య। ఓం సదసి సన్మే భూయా స్సర్వమసి సర్వం మే భూయాః పూర్ణమసి పూర్ణం మే భూయా అక్షితమసి మామేక్షేష్ఠాః। యేన దేవాః పవిత్రేణ। ఆత్మానం పునతే సదా। తేన సహస్ర ధారేణ। పావమాన్యః పునంతుమా। ప్రాజాపత్యం పవిత్రం। శతో ద్యామగ్ం హిరణ్మయమ్। తేన బ్రహ్మ విదో వయమ్। పూతం బ్రహ్మ పునీమహే। ఇంద్రస్సునీతీ సహమా పునాతు। సోమస్స్వస్త్యా వరుణ స్సమీచ్యా। యమోరాజా ప్రమృణాభిః పునాతుమా। జాతవేదా మోర్జయంత్యా పునాతు। ప్రాచ్యాందిశి దేవా ఋత్విజో మార్జయంతాం। దక్షిణాయాం దిశి మాసాః పితరో మార్జయంతాం। ప్రతీచ్యాం దిశి గృహాః పశవో మార్జయంతాం। ఉదీచ్యాం దిశ్యాప ఓషధయో వనస్పతయో మార్జయంతాం। ఊర్ధ్వాయాం దిశి యజ్ఞ స్సంవత్సరో యజ్ఞపతి ర్మార్జయంతాం। సముద్రం వః ప్రహిణోమి స్వాంయోని మపి గచ్ఛత। అచ్ఛిద్రః ప్రజయా భూయాసం మా పరాసేచి మత్పయః। అంజలౌ పూర్ణపాత్ర మానయతి। రేత ఏవాస్యాం ప్రజాం దధాతి। ప్రజయాహి మనుష్యః పూర్ణః। ముఖం విమృష్టే। అవభృథ స్యైవ రూపం కృత్వోత్తిష్ఠతి। అక్షతాన్ శిరసి ధారయేత్। బ్రహ్మాణం పూజయామి। బ్రహ్మన్ వరం తే దదామి। భవత్కృత బ్రహ్మత్వ దక్షిణాం మానసోత్సాహ పరిమిత హిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ ప్రాగాది పరిస్తరణాన్యుత్తరే విసృజేత్। పునరలంకృత్య। ప్రదక్షిణ

నమస్కారం కుర్యాత్. ఓం అగ్నయే నమః.... జాతవేదసేనమః. స్వస్తి॥ శ్రద్ధాం మేధాం యశః ప్రజ్ఞాం విద్యాం బుద్ధిం శ్రియం బలమ్। ఆయుష్యం తేజ ఆరోగ్యం దేహిమే హవ్యవాహన। శ్రియం దేహిమే హవ్యవాహన ఓంనమఇతి। యస్య స్మృత్యా చ నామోక్త్యా తపోహోమ క్రియాదిషు। న్యూనం సంపూర్ణతాంయాతి సద్యోవందే తమచ్యుతమ్। మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం హుతాశన। యద్ధుతంతు మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే॥ చతుస్సాగర పర్యంతం.... అహంభో అభివాదయే॥ అనేన పుంసువన హోమకర్మణా భగవాన్ సర్వాత్మకః యజ్ఞేశ్వరస్సుప్రీణాతు॥ తతస్సుముహూర్తే॥

సూ - అనవస్నాతయా కుమార్యా దృషత్పుత్రే దృషత్పుత్రేణ పేషయిత్వా పరిప్లావ్య అపరేణాగ్నిం ప్రాచీముత్తానాం నిపాత్య ఉత్తరేణ యజుషాంగుష్ఠేన దక్షిణే నాసికాచ్ఛిద్రేఽ పినయతి॥

మం- పుగ్ంసువనమసి।

పుగ్ంసువన ముహూర్త స్సుముహూర్తో అస్తు। పుమాంగ్ం సంజనయతీత్యర్థః తతః ఆశీర్వచనం ప్రాప్య, ఫలదానం కృత్వా మంగళార్తికం స్వీకృత్య, బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్।

కారికాః

శ్లో॥ అన్వారభ్య వధూం పూర్వం హోమ స్సీమన్త వద్భవేత్।
ప్రహారోపిచ సంస్రావో విశేష ఇతి సంస్మృతః॥

శ్లో॥ ద్వితీయేచ తృతీయే చ మాసి పుంసువనం భవేత్।
వ్యక్తే గర్భే భవే త్కార్యం సీమంతేన సహాఽ థవా॥

సూ॥ అథ క్షిప్రగ్ం సువనమ్

అనాప్రీతేన శరావేణ అనుస్రోతసముదక మాహృత్య, పత్త స్తూర్యంతీం నిధాయ, మూర్ధన్నోప్యంతీం ఉత్తరేణ యజుషాభిమృశ్య।

మం॥ ఆభిష్ట్వాహం దశభి రభిమృశామి దశమాస్యాయ సూతవే।

సూ – ఏతాభిరద్భిరుత్తరాభిరవోక్షేత్।

మం॥ యథైవ సోమః పవతే యథా సముద్ర ఏజతి। ఏవంతే గర్భ ఏజతు సహ జరాయుణా నిష్క్రమ్య।

ప్రతి తిష్ఠ త్వాయుషి బ్రహ్మ వర్చసి యశసి వీర్యేన్నాద్యే। దశమాసాంచ శయానో ధాత్రాహి తథా కృతమ్।

ఐతు గర్భో అక్షతో జీవో జీవంత్యాః। ఆయమనీర్య మయత గర్భ మాపో దేవీస్సరస్వతీః। ఐతుగర్భో అక్షతో జీవో జీవంత్యాః।

అన్నద్వైతృజ్యం కర్మ

సూ – యది జరాయు నపతేదేవం విహితాభిరేవాద్భిరుత్తరాభ్యా మవోక్షేత్।

మం॥ తిలదేఽవ పద్యస్వ నమాగ్ం సమసి నోదలమ్। స్థవిత్ర్యవ పద్యస్వ నమాగ్ంసేషు నస్నావసు న బద్ధమసి మజ్జసు। నిరైతుపృశ్ని శేవలగ్ం శునే జరాయ్వత్తవే।

సీమంతోన్నయనమ్

సూ – సీమంతోన్నయనం ప్రథమే గర్భే చతుర్థే మాసి॥

ప్రాతరౌపాసనం కృత్వా గణపతి పూజాం కృత్వా।

పుణ్యాహం వాచయిత్వా। పున స్సంకల్ప్య। మమ

ధర్మ పత్న్యాః సీమంతోన్నయనాంగత్వేన ఆవయోః

రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యే – పూజాం కృత్వా।

ఓం విశ్వేత్తాతే..... బంధవే। ఓం బృహత్సామ..... రక్ష॥

శ్లో॥ ఆచూతపత్రం శుభకంకణంవా పినాకిరక్షా విధిలక్ష్య కంకణమ్।
లక్ష్మీనృసింహస్య కటాక్ష కంకణం కరోమి దంపత్యభివృద్ధి కంకణమ్॥

శ్లో॥ యేనబద్ధో బలీరాజా దానవేంద్రో మహాబలః।
తేనత్వాం పరిబధ్నామి రక్షే మాచల మాచల॥

రక్షాబంధన ముహూర్త స్సుముహూర్తో అస్తు.

పునస్సంకల్ప్య.. ఏవం.... ప్రీత్యర్థం. అస్యాం మమ ధర్మపత్న్యాం గర్భాభివృద్ధి పరిపన్థి పిశిత రుధిరప్రియా అలక్ష్మీభూత రాక్షసీగణ దూర నిరసన క్షమ సకల సౌభాగ్య నిదాన. శ్రీ మహాలక్ష్మీ సమావేశన ద్వారా ప్రతిగర్భం బీజగర్భ సముద్భవైనో నిబర్హణ ద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం మమ ధర్మపత్నీం సీమంతోన్నయనేన కర్మణా సగ్గ్ స్కరిష్యే – సూ. బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వా ఆశిషోవాచయిత్వా.

సీమంతోన్నయనాంగత్వేన అభ్యుదయికం బ్రాహ్మణ భోజన ప్రత్యామ్నాయ

యథాశక్తి హిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ।

తదంగ కర్మణః పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే। సీమంతోన్నయన కర్మణః పుణ్యాహం భవన్తో బ్రువంతు। ఓం పుణ్యాహం సీమంతోన్నయనకర్మణేఽస్తు। ఏవం త్రిః। యత్పుణ్యం.... ఏవకురుతే। సీమంతోన్నయన కర్మణే స్వస్తి భవన్తో బ్రువంతు। ఓగ్ స్వస్తి సీమంతోన్నయన కర్మణేస్తు। స్వస్తిన ఇంద్రో... బృహస్పతిర్దధాతు। సీమంతోన్నయన కర్మణ ఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు। సీమంతోన్నయన కర్మ ఋధ్యతామ్। ఓం ఋధ్యాస్మహవ్యైర్నమసో... ప్రతితిష్ఠతి। ఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు। ఋధ్యతామృద్ధి స్సమృద్ధిః ముఖ సమం కలశ ముద్ధృత్య। పత్న్యంజలౌ నినయేత్। సీమంతోన్నయన కర్మణః పుణ్యాహ సమృద్ధిరస్తు వర్షశత సంపూర్ణమస్తు। గోత్రాభివృద్ధిరస్తు శాంతిః పుష్టిస్తుష్టిశ్చాస్తు। శుభగ్ం శుభమస్తు। పునరపి గోబ్రాహ్మణేభ్య శ్శుభం భవతు। సర్వసంపదస్తు। భూమిష్ఠోదకం (శిరసి) మార్జయేత్। యేనదేవాః... మార్జయంతాం। ఉత్తరోపరః -

ఔపాసనాగ్నేరుప సమాధానాది పాత్రప్రయోగకాలే

దర్వ్యాజ్యస్థాల్యౌ.... ఇధ్మ స్రువావితి। సకృదేవ మనుష్య సంయుక్తాని।

శ్లో॥ యవాన్ విరూఢాన్ శలలీ సపుంజాన్ గ్లప్సో యవానామపి బంధనం చ। ఏతాని సీమంత విధౌ ప్రయుంజ్యాత్ పాత్రాణి సాకం ఖలు మానుషాణి॥ సమౌ సాగ్రౌ ద్వౌ దర్భౌ ప్రాదేశమాత్రే పవిత్రే కురుతే. (పవిత్ర కరణాద్యాజ్య భాగాంతే)

సూ॥ అన్వారబ్ధాయాం ధాతా దదాతున ఇతి
అష్టాజ్యాహుతీర్ హుత్వా – ఇధ్మ సన్నహనం
జయాది ప్రతిపద్యతే... అహం భో అభివాదయే.

(అత్ర లేపకార్యం, పరిధి ప్రహరణం, సగ్గ్రావంచ న విద్యన్తే)

తతస్సుముహూర్తే –

సూ॥ అపరేణాగ్నిం ప్రాచీముపవేశ్య త్రేణ్యాశలల్యా, త్రిభిర్దర్భపుంజీలైః, శలాలుగ్లప్సేనేతి ఊర్ధ్వగ్ం సీమంతమున్నయతి. వ్యాహృతీభి రుత్తరాభ్యాంచ.
ఓం భూర్భువస్సువః, ఓం రాకామహగ్ం సుహవాగ్ం సుష్టుతీ హువే శృణోతున స్సుభగా బోధతుత్మనా। సీవ్యత్వపస్సూచ్యా ఛిద్యమానయా దదాతు వీరగ్ం శతదాయ ముక్థ్యం।

యాస్తేరాకే సుమతయ స్సుపేశసో యాభిర్దదాసిదాసుషే వసూని। తాభిర్నో అద్య సుమనా ఉపాగహి సహస్రపోషగ్ం సుభగేరరాణా॥
(త్రైరేవ నాభిప్రదేశమారభ్యోర్ధ్వం శిరఃకేశ మధ్యస్థ సీమంత రేఖాంత మున్నీయ) తత్పుంజం ప్రతీచీనం నిరస్యాప ఉపస్పృశేత్
సీమంతోన్నయన ముహూర్త స్సుముహూర్తో అస్తు।

సూ॥ గాయత మితి వీణాగాథినౌ సగ్ంశాస్తి ఉత్తరయోః పూర్వా సాల్వానాం। బ్రాహ్మణానా మితరా। నదీనిర్దేశశ్చ యస్యాం వసంతి।
(ఓం యౌగంధరి రేవనో రాజేతి సాల్వీరవా దిషుః। వివృత్త చక్రా ఆసీనా స్తీరేణ యమునే తవ।)

ఓం సోమ ఏవనో రాజేత్యాహుర్బ్రాహ్మణీః ప్రజాః విపృత్త చక్రా ఆసీనాస్తీరేణ కృష్ణే తవ (గౌతమితవ)

సూ॥ యవాన్విరూఢానాబధ్య॥ అంకురితాన్ సుప్రగ్రథితాన్ వధ్వాశ్శిరసి ఆబధ్నాతి. తత ఆశీర్వచనం ప్రాప్య, ఫలప్రదానం కృత్వా మంగళార్తికం స్వీకృత్య.

సూ॥ వాచం యచ్ఛత ఆసక్షత్రేభ్యః ఉదితేషు నక్షత్రేషు ప్రాచీ ముదీచీంవా దిశముపనిష్క్రమ్య॥ వత్సమన్వారభ్య, వ్యాహృతీశ్చ జపిత్వా వాచం విసృజేత్ ఓం భూర్భువస్సువః.

కారికాః

శ్లో॥ స్త్రీ యదాఽకృత సీమంతా ప్రసూయేత కథంచన।
గృహీత పుత్రా విధివత్పున స్సంస్కార మర్హతి॥

శ్లో॥ గర్భాధాన మరిష్ట మష్టమవిధౌ పాపగ్రహా క్రాంతభే।
దగ్రాహిద్వయ కాలమూలనిధన జ్యేష్ఠాంత్య జన్మోడుషు।
షష్ఠీ విష్టి విషా వమాసు పరిఘాద్యర్ధే దివావై ధృతౌ।
సంధ్యాపర్వ చతుర్దశీవ్రత పితృ శ్రాద్ధేషు పాతే భవేత్॥

శ్లో॥ గర్భాధాన మతీవ పుత్ర శుభదం బ్రహ్మేందు పూర్వత్రయే।
రౌద్రత్రీణి కరాది పంచక హరిత్రీణ్యుత్తరాఖ్యత్రయే।
భద్రాపూర్ణ జయాసు శోభన గృహేష్వష్టమ్యమాపూర్ణిమా।
హిత్వాఽర్యేందుజయోర్భృగోశ్శశి దినే స్యాల్లగ్న శుద్ధౌ తదా॥

శ్లో॥ స్త్రీణా మార్తవ దర్శనాది దిన తస్యాత్ షోడశర్తు క్షపా।
పుత్రార్థీ వరయేత్సమాసు సుముఖీం తాస్వేవ శుద్ధాం కృశాం।
పుంలగ్నే పురుషై రవేక్షిత యుతే పుంవర్గ సంస్థైర్గ్రహైః।
జీవేలగ్న సుతాంకగే యది సుత స్తద్వ్యత్యయే పుత్రికా॥

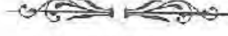
శ్లో॥ పూర్వం పుంసవనే యథైవ కథితం మాసవ్యవస్థాం వినా।
సీమంతేపి తథైవ మాసవిషయే షష్ఠే చతుర్థేష్టమే।
లగ్నాదంత్య సుతాష్టమేషు రహితే ష్వర్కా దిపాపగ్రహైః।
చంద్రే లగ్న వివర్జితే చ నవమే శుద్ధే సమం పుంసవే॥

అనుపనీత (ప్రాయశ్చిత్తమ్)

ఆచమ్య.... ఏవం ప్రీత్యర్థం శ్రీమాన్.... గోత్రః నామధేయః ధర్మపత్నీ సమేతోఽహం శ్రీమతః గోత్రస్య నామధేయస్య ఆయుష్యాభివృద్ధ్యర్థం ఇమం (మమ) కుమారం జాతకర్మ నామకరణ అన్నప్రాశన చౌలోపనయనాఖ్యైః కర్మభిః సగ్గ్‌స్కరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం, వృద్ధ్యర్థం, శాన్త్యర్థమభ్యుదయార్థంచ మహాజనైస్సహ స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే – ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం, శ్రీమహాగణాధిపతిపూజాం కరిష్యే – మహాగణాధిపతి పూజాంకృత్వా। పుణ్యాహం వాచయిత్వా। పునః ప్రాణానాయమ్య, దేశకాలౌ సంకీర్త్య మమకుమామారస్య జన్మాభ్యాసాత్ జన్మ ప్రభృత్యేత్క్షణ పర్యతం, మధ్యే వర్తిని కాలే సంభావితానాం ఃపానాం, ధాత్రీస్తన్యపాన, తిష్ఠన్మూత్ర, పర్యుషితాన్న భోజన, ఉచ్ఛిష్టాన్న భోజన, సహభోజన, కామచార, కామవాద, అభక్ష్య భక్షణ, అభోజ్య భోజన, అలేహ్యా

లేహన, అపేయ పాన, అస్పృశ్య స్పర్శన, సజాతీయ విజాతీయ సహచర క్రీడా సల్లాప, సంస్పర్శన, మూత్ర పురీషోత్సర్జనాది తత్తత్కాల శౌచాభావ ప్రభృతీనాం, స్వగృహ్యోక్త ముఖ్యకాలాతీత, జాతకర్మ నామకరణాన్న ప్రాశనాది కర్మణాం, తేషాం తత్తత్కాలాతీతాద్యో దోషస్సమజని తద్దోష పరిహారార్థం, మమ సావిత్రీ ప్రదాన యోగ్యతా సిద్ధ్యర్థం, మమ కుమారస్య సావిత్రీ ప్రతిగ్రహణ యోగ్యతా సిధ్యర్థంచ యథాశక్తి సంభవత్ పరిషత్ ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే। తండుల తాంబూల హిరణ్యాదికం గృహీత్వా। ఆత్మప్రదక్షిణ త్రయం కృత్వా సమస్త సంపత్.... ఇవస్వీకృత్య। మమ కుమారస్య జన్మాభ్యాసాజ్జన్మ ప్రభృతి ఏతత్క్షణ పర్యంతం మధ్యే వర్తిని కాలే సంభావితానాం పాపానాం, ధాత్రీస్తన్య పానాది రూపాణాం సర్వేషాం పాపానాం అపనోదనార్థం, యథోక్త ప్రాయశ్చిత్తం నిశ్చిత్య మామనుగృహ్ణాన్తు భవన్తః। అనుగృహ్ణీమః – హే యజమాన త్వదుక్త నిమిత్తానాం సర్వేషాం పాపానాం అపనోదనార్థం, తవ కుమారస్య శరీర శుద్ధి ద్వారా ఉపనయన అధికార సిద్ధ్యర్థం చ, కృచ్ఛ్రత్రయ పూర్వక పాహిత్రయోదశ హోమం సమాచర। తేన పూతో భవిష్యతి। తవ కుమారస్య ఉపనయనాధికార సిద్ధిర్భవిష్యతి। (ఇతి బ్రాహ్మణాః ప్రతివదేయుః) కర్తా! ఓం తథా। ఇత్యుక్త్వా పునస్సంకల్ప్య మమ పరిషదుపదిష్ట ప్రకారేణ మమ కుమారస్య శరీర శుద్ధ్యర్థం, స్వర్ణ, ఆజ్య, ధాన్య కృచ్ఛ్ర ప్రత్యామ్నాయాన్యాచరిష్యే। కృచ్ఛ్రత్రయ ప్రత్యామ్నాయాని దత్వా। మయాకృతై రేభిః స్వర్ణాజ్యధాన్య కృచ్ఛ్ర ప్రత్యామ్నాయైః శ్రీమహావిష్ణుస్సుప్రీణాతు। మమకుమారస్య శరీర శుద్ధిరస్త్వితి

భవంతో బ్రువంతు। ఇతివదేత్। తవ కుమారస్య శరీర శుద్ధిరస్తు।
పునః ప్రాణానాయమ్య మమకుమారస్య జాతకర్మాది ఉపనయనాంత కర్మణాం కాలాతిక్రమణ దోష పరిహార ద్వారా ఉపనయనాధికార సిధ్యర్థం, సంస్కర్తుం మమాధికార సిద్ధ్యర్థంచ పరిషదుపదిష్ట ప్రకారేణ, పాహి త్రయోదశ హోమం కరిష్యే। స్థండిలోల్లేఖనాది చతుష్పాత్ర ప్రయోగం కుర్యాత్। పూర్వపరిషేచనం కృత్వా। ఏకం, ద్వే, త్రీణి, చత్వారి. (పంచ) (పంచావత్తినాం పంచగృహీతం).

పాహిత్రయోదశ హోమః

శ్లో॥ పునరూర్జా సహాఽఽద్యంతే మధ్యే పాహీతిపంచకమ్।
మహావ్యాహృతి భిశ్చైవ పాహిహోమం విధీయతే॥

1. పునరూర్జా నివర్తస్వ పునరగ్న ఇషాయుషా।
పునర్నః పాహి విశ్వత స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం॥

2. సహరయ్యా నివర్త స్వాగ్నే పిన్వస్వధారయా।
విశ్వప్ఫ్నియా విశ్వతస్పరి స్వాహా। అగ్నయ ఇదం॥

3. పాహినో అగ్న ఏనసే స్వాహా। అగ్నయ ఇదం....

4. పాహినో విశ్వవేదసే స్వాహా॥ విశ్వవేదస ఇదం....

5. యజ్ఞంపాహి విభావసో స్వాహా। విభావసవ ఇదం....

6. సర్వం పాహిశత క్రతో స్వాహా। శతక్రతవ ఇదం....

7. పాహినో అగ్న ఏకయా। పాహ్యుతద్వితీయయా।

ప్రాహ్యూర్జం తృతీయయా। ప్రాహిగీర్భిశ్చతస్ృభి
ర్వసో స్వాహా। అగ్నయే వసవ ఇదం నమమ।

8. భూరగ్నయేచ పృథివ్యైచ మహతేచస్వాహా।
అగ్నయే పృథివ్యై మహత ఇదం....

9. భువో వాయవే చాంతరిక్షాయచ మహతేచ
స్వాహా। వాయవేంతరిక్షాయ మహత ఇదం....

10. సువరాదిత్యాయచ దివేచ మహతేచ స్వాహా।
ఆదిత్యాయ దివే మహత ఇదం....

11. భూర్భువస్సువ శ్చంద్రమసేచ నక్షత్రేభ్యశ్చ
దిగ్భ్యశ్చ మహతే చ స్వాహా। చంద్రమసే
నక్షత్రేభ్యో దిగ్భ్యో మహత ఇదం....

12. పునరూర్జా.... విశ్వతస్స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం....

13. సహరయ్యా.... తస్పరిస్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం
సర్వ ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే -
స్రువేణాజ్యమాదాయ, ఓం భూర్భువస్సువ స్వాహా।
ప్రజాపతయ ఇదం నమమ। ఉత్తర పరిషేచనం కృత్వా।
అనేన పాహి త్రయోదశ హోమేన భగవాన్
సర్వాత్మకః యజ్ఞేశ్వరస్సుప్రీణాతు॥ యజ్ఞేశ్వరార్పణమస్తు॥

స్వస్తిశ్రద్ధాం.... అహంభో అభివాదయే॥

జాతకర్మ

ప్రాణానాయమ్య ఏవం... ప్రీత్యర్థం కరిష్యమాణ మమకుమారస్య జాతకర్మాంగత్వేన పుణ్యాహంవాచయిష్యే। గణపతి పూజాం కృత్వా. పుణ్యాహం వాచయిత్వా। ఆభ్యుదయికం, కర్మణః పుణ్యాహంచ కృత్వా। మమ ధర్మపత్న్యాం రోహిణీ నక్షత్రే వృషభ రాశౌ జాతంకుమారం గర్భాంబుపానజనితదోషనిబర్హణ, ఆయుర్మేధాభివృద్ధి - బీజగర్భ సముద్భవైనో నిబర్హణ ద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం జాతేన కర్మణా సగ్‌స్కరిష్యే। ఉత్తరోపరః

సూ॥ జాతం వాత్సప్రేణాభిమృశ్య

ఓం దివస్పరి ప్రథమం జజ్ఞే అగ్నిరస్మద్ద్వితీయం పరిజాతవేదాః । తృతీయ మప్సు నృమణా అజస్ర మిన్ధాన ఏనం జరతేస్వాధీః। విద్మాతే అగ్నే త్రేధా త్రయాణి విద్మాతేసద్మ విభృతం పురుత్రా। విద్మాతేనామ పరమం గుహా యద్విద్మాతముత్సం యతఆ జగన్థ। సముద్రేత్వా నృమణా అప్స్వంత ర్నృచక్షా ఈధే దివోఅగ్న ఊధన్। తృతీయేత్వా రజసి తస్థివాగ్ంస మృతస్య యోనౌ మహిషా అహి న్వన్। అక్రన్దదగ్ని స్తనయన్నివద్యౌః క్షామారేరిహ ద్వీరుధ స్సమంజన్। సద్యో జజ్ఞానో విహీమిద్ధో అఖ్యదా రోదసీ భానునా భాత్యన్తః। ఉశిక్పావకో అరతి స్సుమేధా మర్తే ష్వగ్ని రమృతో నిధాయి। ఇయర్తిధూమ మరుషం భరిభ్ర దుచ్ఛుక్రేణశోచిషా ద్యామినక్షత్। విశ్వస్య కేతుర్భువ నస్య

గర్భఆరోదసీ అపృణా జ్జాయమానః వీడుం చిదద్రి మభినత్పరాయం జనాయదగ్ని మయజన్త పంచ। శ్రీణాముదారో ధరుణో రయీణాం మనీషాణాం ప్రార్పణ స్సోమగోపాః వసోస్సూను స్సహసో అప్సురాజా విభాత్య గ్ర ఉషసా మిధానః యస్తేఅద్య కృణవద్భద్ర శోచేఽపూపం దేవ ఘృతవంత మగ్నే। ప్రతంనయ ప్రతరాం వస్యోఅచ్ఛాభి ద్యుమ్నం దేవభక్తం యవిష్ఠ। ఆతంభజ సౌశ్రవసేష్వగ్న ఉక్థ ఉక్థ ఆభజ శస్యమానే। ప్రియస్సూర్యే ప్రియోఅగ్నా భవాత్యుజ్జాతేన భిన దదు జ్జనిత్వైః త్వామగ్నే యజమానా అనుద్యూన్ విశ్వావసూని దధిరే వార్యాణి। త్వయాసహ ద్రవిణమిచ్ఛ మానా వ్రజం గోమంత ముశిజో వివవ్రుః దృశానో రుక్మ ఉర్వ్యావ్యద్యౌ ద్దుర్మర్ష మాయుశ్శ్రియే రుచానః అగ్ని రమృతో అభవద్వ యో భిర్యదేనం ద్యౌరజనయత్సురేతాః॥ అంతే సకృదభిమృశతి।

సూ॥ ఉత్తరేణ యజుషోపస్థ ఆధాయ।

అస్మిన్నహగ్ం సహస్రం పుష్యాస్మ్యేధమానా స్స్వేవశే।

సూ॥ ఉత్తరాభ్యా మభిమంత్రణమ్।

మం॥ అఙ్గా దఙ్గాత్సంభవసి హృదయా దధి జాయసే। ఆత్మావై పుత్రనామాసి సజీవ శరదశ్శతం। అశ్మాభవ పరశుర్భవహిరణ్య మస్తృతం భవ। పశూనాంత్వా హింకారేణా భి జిఘ్రామి రౌహిణ॥

సూ॥ తాభ్యామేవ మూర్ధన్యవఘ్రాణమ్॥

ఓం అంగా దంగా.... జిఘ్రామి రోహిణ॥

సూ॥ తాభ్యా మేవ దక్షిణే కర్ణే జాపః।

ఓం అంగా దంగా.... జిఘ్రామి రోహిణ॥

సూ॥ మధు ఘృతమితి సగ్ంసృజ్య తస్మిన్ దర్భేణ హిరణ్యం నిష్టర్క్యం బధ్వాఽవదా యోత్తరైర్మంత్రైః కుమారం ప్రాశయిత్వా।

మం॥ మేధాంతే దేవస్సవితా మేధాందేవీ సరస్వతీ। మేధాంతే అశ్వినౌ దేవావాధత్తాం పుష్కరస్రజా। త్వయిమేధాం త్వయి ప్రజాం త్వయ్యగ్ని స్తేజో దధాతు। త్వయి మేధాం త్వయిప్రజాం త్వయీన్ద్ర ఇంద్రియం దధాతు। త్వయిమేధాం త్వయిప్రజాం త్వయి సూర్యో భ్రాజో దధాతు। ప్రాశనం చతుర్థామంతే సకృదేవ।

సూ॥ ఉత్తరాభిః పంచభిః స్నాపయిత్వా।

మం॥ క్షేత్రియైత్వా నిర్‌ఋత్యైత్వా ద్రుహోముం చామి వరుణస్య పాశాత్। అనాగసం బ్రహ్మ ణేత్వా కరోమి శివేతే ద్యావాపృథివీ ఉభేఇమే। శంతే అగ్ని స్సహాద్భి రస్తు శం ద్యావా పృథివీ సహౌషధీభిః। శమం తరిక్షగ్ం సహవాతేన తే శంతే చతస్రః ప్రదిశో భవస్తు। యాదైవీశ్చతస్రః ప్రదిశో వాతపత్నీ రభి సూర్యో విచష్టే। తాసాం త్వా జరస ఆదధామి ప్రయక్ష్మ ఏతు నిర్‌ఋతిం పరాచైః। అమోచి యక్ష్మా ద్దురితా దవర్త్యై ద్రుహఃపాశాన్నిర్ ఋత్యై చోదమోచి। అహాఅవర్తి మవిదత్స్యోన మప్య భూద్భద్రే సుకృతస్య లోకే। సూర్యమృతం తమసో గ్రాహ్యాయద్దేవా

అముంచన్న సృజన్త్యేసనః ఏవమహ మిమం క్షేత్రియాజ్జామి శగ్ంసా ద్రుహో ముంచామి వరుణస్య పాశాత్. (స్నానం పంచానామంతే సకృదేవ)

సూ॥ దధి ఘృత మితి సగ్ంసృజ్య కాగ్ంస్యేన పృషదాజ్యం వ్యాహృతీభిరోంకార చతుర్థాభిః కుమారం ప్రాశయిత్వా॥

మం॥ ఓం భూస్స్వాహా। భువస్స్వాహా। సువస్స్వాహా।

ఓగ్ స్వాహా। (ప్రాశనం చతుర్ణామంతే సకృదేవ)

అద్భిశ్శేషగ్ం సగ్ంసృజ్య గోష్ఠేనినయేత్ (అన్యోవానినయేత్)

సూ॥ ఉత్తరయా మాతురుపస్థ ఆధాయ।

ఓం మాతే కుమారగ్ం రక్షో వధీన్మాధేనురత్యా సారిణీ। ప్రియా ధనస్యభూయా ఏధమానా స్వేగృహే।

సూ॥ ఉత్తరయా దక్షిణగ్ంస్తనం ప్రతిధాప్య।

ఓం అయంకుమారో జరాంధయతు దీర్ఘమాయుః। యస్మైత్వగ్ స్తన ప్రప్యాయాయుర్వర్చో యశోబలమ్।

సూ॥ ఉత్తరాభ్యాం పృథివీ మభిమృశ్య। ఓం యద్భూమేర్ హృదయం దివి చంద్రమసి శ్రితం। తదుర్విపశ్యం మాహం పౌత్రమ ఘగ్ం రుదమ్। యత్తేసుశీమే హృదయం వేదాహం తత్ప్రజాపతౌ। వేదామ తస్య తే వయం మాహం పౌత్రమఘగ్ం రుదమ్। (యత్ర కుమారశ్శయిష్యతే తత్ర తంకుమార మభి మృష్టాయాం భూమౌమాతా సంవేశయతి।

సూ॥ ఉత్తరేణ యజుషా సంవిష్టం॥

ఓం నామయతి నరుదతి యత్రవయం వదా
మసి యత్ర చాభిమృశామసి। ఇత్యభిమృశ్య।

సూ॥ ఉత్తరేణ యజుషా శిరస్త ఉదకుంభం నిధాయ।

ఓం ఆపస్సుప్తేషు జాగ్రత రక్షాగ్ంసి నిరితోసు దధ్వమ్।

ప్రాణానాయమ్య.. ఏవం ప్రీత్యర్థం అనయోర్బాల సూతికయోః చండాలాదిపిశాచేభ్యో రక్షణార్థం ఫలీకరణహోమం కరిష్యే – శ్రోత్రియాగారాదగ్ని మాహృత్య। అగ్నిముపసమాధాయాలంకృత్య। పూర్వ పరిషేచనంకృత్వా –

సూ॥ సర్షపాన్ ఫలీకరణమిశ్రానంజలినోత్తరైః
త్రిస్త్రిఃప్రతి స్వాహాకారగ్ం హుత్వా।

1. ఓం అయంకలిం పతయంతగ్గ్ శ్వానమివో ద్వృద్ధమ్। అజాం వాశితామివ మరుతః పర్యా ధ్వగ్గ్‌స్వాహా। మరుద్భ్య ఇదం। స్వాహా। మరుద్భ్య ఇదం స్వాహా। మరుద్భ్య ఇదం – ఇతి సర్వత్ర త్రిస్త్రిః వదేత్।

2. శణ్డేరథ శ్శణ్డికేర ఉలూఖలః। చ్యవనో
నశ్యతాదిత స్వాహా। మరుద్భ్య ఇదం.....

3. అయశ్శణ్డో మర్క ఉపవీర ఉలూఖలః।
చ్యవనో నశ్యతాదిత స్వాహా। మరుద్భ్య ఇదం.....

4. కేశినీ శ్వలోమినీః ఖజాపో౽జోపకాశినీః।
అపేత నశ్యతాదిత స్వాహా॥ మరుద్భ్య ఇదం....

5. మిశ్రవాససః కౌబేరకా రక్షో రాజేన ప్రేషితాః।
గ్రామగ్ం సజానయో గచ్ఛన్తీ చ్ఛన్తోఽ పరిదా
కృతాన్స్వాహా। మరుద్భ్య ఇదం। ......

6. ఏతాన్ఘ్నతైతాన్గృహ్ణీతేత్యయం బ్రహ్మణస్పుత్రః। తానగ్నిః
పర్యసరత్తా నిన్ద్రస్తాన్బృహస్పతిః। తానహం వేదబ్రాహ్మణః ప్రమృశతః
కూటదన్తా న్వికేశాన్లంబన స్తనాన్స్వాహా। మరుద్భ్య ఇదం ......

7. నక్తంచారిణ ఉరస్పేశాఞ్ఛూల హస్తా న్కపాలపాన్।
పూర్వఏషాం పితేత్యుచ్చై శ్రావ్యకర్ణకః। మాతా జఘన్యా సర్పతిగ్రామే
విధుర మిచ్ఛన్తీ స్వాహా। మరుద్భ్య ఇదం నమమ

8. నిశీథచారిణీ స్వసాసన్ధినా ప్రేక్షతే కులమ్। యా స్వపన్తం
బోధయతి యస్యై విజాతాయాం మనః। తాసాంత్వం కృష్ణవర్త్మనే
క్లోమానగ్ం హృదయం యకృత్। అగ్నేఅక్షీణి నిర్దహస్వాహా। మరుద్భ్య
ఇదం నమమ స్వాహా। మరుద్భ్య ఇదం - స్వాహా। మరుద్భ్య ఇదం
నమమ ఉత్తర పరిషేచనం కృత్వా। అనేన ఫలీకరణ హోమేన భగవాన్
సర్వాత్మకః, పరమేశ్వరస్సుప్రీణాతు। స్వస్తిశ్రద్ధాం.... అహం భో
అభివాదయే.

సూ॥ సగ్ం శాస్తి। ప్రవిష్టే ప్రవిష్ట ఏవ తూష్ణీ
మగ్నా వావపతేతి। ఏవం అహరహరానిర్దశతాయాః।
నక్షత్రనామ చ నిర్దిశతి - తద్రహస్యం భవతి।

శ్లో॥ రో,రే,మ,మృ,జ్యే,చి,షు వృద్ధి రాదౌ ష్యాత్వేచ వాంత్య శ్రవసాశ్వ యుక్షు॥ శేషేషు నార్త్యోః కపర స్వరోంత్యః॥ స్వాపోర్వరదీర్ఘః సవిసర్గ ఇష్టః

పుత్రే జాతే పితు స్స్నానం సచేలంతు విధీయతే॥
యావన్నచ్ఛిద్యతే నాళం తావన్నాప్నోతి సూతకం॥
ఛిన్నేనాళే తతఃపశ్చాత్సూతకంతు విధీయతే॥
ఏకాదశే ప్రతిష్ఠాప్య జాతకాగ్నిం యథావిధి॥
ప్రాణాయామేనచాగుర్యపశ్చా జ్ఞాతాభిమర్శనమ్॥

నామకరణమ్

సూ॥ దశమ్యా ముత్థితాయాగ్ స్నాతాయాం పుత్రస్య నామదధాతి పితా మాతేతి॥ ఆచమ్య...... ఏవం ప్రీత్యర్థం అస్య మమకుమారస్య ఆయురభివృద్ధి, వ్యవహారసిద్ధి, బీజగర్భ సముద్భవైనో నిబర్హణ ద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం నామధాస్యావహే॥

ఇతి మాతాపితరౌ సంకల్ప్య పితా ఉత్తరతః స్థిత్వా మాతా దక్షిణతః॥

సూ॥ ద్వ్యక్షరం చతురక్షరంవా నామపూర్వ మాఖ్యాతోత్తరం దీర్ఘాభి నిష్ఠానాంతం ఘోష వదాద్యంతరంతస్థం, అపివా యస్మిన్ స్విత్యుపసర్గ స్యాత్తద్ధి ప్రతిష్ఠిత మితిహి బ్రాహ్మణమ్ అయుజాక్షరం కుమార్యాః॥ తండుల పూర్ణపాత్రే ఉదగపవర్గం రేఖాద్వయం లిఖిత్వా, కోష్ఠత్రయే యథాక్రమం సువర్ణ శలాకయా మాసనామ, నక్షత్రనామ, వ్యవహార.

నామానిచ లిఖేత్ – తద్యథా శ్రీమాస నామ్నా శ్రీకృష్ణోసి శ్రీః శ్రీనక్షత్ర నామ్నా రౌహిణోసి శ్రీః శ్రీవ్యవహార నామ్నా శ్రీనివాసోసి శ్రీః ఇతి లిఖిత్వా, త్రిషు కోష్ఠేషు నామత్రయ దేవతాః అవాహ్య, ధ్యానావాహనాది

షోడశోపచార పూజాం కుర్వన్ మధుమిశ్రిత గోక్షీరం నివేదయేత్। అనయా పూజయా నామత్రయదేవాః సుప్రీతాస్సుప్రసన్నా వరదా భవన్తు। శ్రీమాసనామ్నా శ్రీకృష్ణ నామధృత్వా దీర్ఘాయుష్మాన్భవ ఇతిపితా, శతాయుష్మాన్ భవ ఇతిమాతా, వర్ధస్వ ఇతి బ్రాహ్మణశ్చ, శిశోరుపరి అక్షతాన్నినయేత్। (ఏవమేవ, నక్షత్ర నామ వ్యవహార నామయోరపి కర్తవ్యమ్) శ్రీ నక్షత్రనామ్నా రౌహిణ నామధృత్వా దీర్ఘాయుష్మాన్భవ। శతాయుష్మాన్భవ। వర్ధస్వ। శ్రీవ్యవహారనామ్నా శ్రీనివాసశర్మ నామధృత్వా దీర్ఘాయుష్మాన్భవ। శతాయుష్మాన్భవ। వర్ధస్వ। యథాస్థాన ముపవిశ్య॥ నామకరణ ముహూర్తః సుముహూర్తో అస్తు।

ఓం ఘృతం నిష్పిబత్యాయుర్వై ఘృత మమృతగ్ం హిరణ్య మమృతా ద్దేవాయు ర్నిష్పిబతి। ఇతి మధుమిశ్రితక్షీరం శిశోరాస్యే నిధాయ। మధురవాగ్భవ। శతమానం భవతి శతాయుః పురుష శ్శతేంద్రియ ఆయుష్యేవేంద్రియే ప్రతితిష్ఠతి। (స్త్రీణాం - మధురవాణీ భవ। ఇతి ప్రాశయేత్।) మమ కుమారస్య (కుమార్యాః) నామకరణాంగత్వేన ఆభ్యుదయికం కరిష్యే। అభ్యుదయికం బ్రాహ్మణభోజన ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం తుభ్య మహం సంప్రదదే నమమ। తదంగ కర్మణః పుణ్యాహం వాచయిష్యే। ఇమంమే వరుణేతి కలశే వరుణ మావాహ్య యథోపచారై స్సంపూజయేత్

ఓం నామకరణ కర్మణః పుణ్యాహం భవన్తో బ్రువంతు। ఓం పుణ్యాహం నామకరణ కర్మణేస్తు। ఏవంత్రిః యుత్పుణ్యం.... ఏవ కురుతే.

ఓం నామకరణ కర్మణే శ్రీనివాస శర్మణే స్వస్తి భవన్తో బ్రువంతు। ఓగ్ స్వస్తి శ్రీనివాస శర్మణే నామకరణ కర్మణేస్తు - ఏవంత్రిః। స్వస్తిన ఇంద్రో.... దధాతు.

ఓం నామకరణ కర్మణ ఋద్ధిం భవన్తో బ్రువంతు।

ఓం నామకరణ కర్మ ఋధ్యతాం। ఏవంత్రిః

ఋధ్యాస్మ...... ప్రతితిష్ఠతి.

ఓం నామకరణ కర్మణః పుణ్యాహ సమృద్ధిరస్తు వర్షశత...... యేనదేవాః ...... మార్జయంతాం.

స్త్రియాస్తు

శ్రీమాసనామ్నా వాగ్దేవీ నామ్న్యసి శ్రీః శ్రీ నక్షత్రనామ్నా రౌహిణీ నామ్న్యసి శ్రీః శ్రీవ్యవహారనామ్నా భారతీ నామ్న్యసి శ్రీః శ్రీమాసనామ్నా వాగ్దేవీ నామ ధృత్వా దీర్ఘాయుష్మతీభవ। శతాయుష్మతీభవ। వర్ధస్వ శ్రీ నక్షత్రనామ్నా రౌహిణీ నామధృత్వా దీర్ఘాయుష్మతీభవ। శతాయుష్మతీ భవ। వర్ధస్వ। శ్రీవ్యవహార నామ్నా భారతీనామ ధృత్వా దీర్ఘాయుష్మతీ భవ। శతాయుష్మతీ భవ। వర్ధస్వ।

సూ॥ కుమారీ ముత్తరేణ యజుషాభిమృశ్య। ఓం సర్వస్మా ద్దాత్మన స్సంభూతాసి సా జీవ శరద శ్శతమ్। ఇతి కుమారీ మభిమంత్ర్య। తతః ఆశీర్వచనమ్। ఆరార్తికా। ఫలప్రదానమ్। బ్రాహ్మణ భోజనంచ.

ప్రవాసాదాగతస్య కర్తవ్య విధిః

సూ।। ప్రవాసాదేత్య, పుత్రస్యోత్తరాభ్యా మభిమంత్రణమ్।

మూర్ధన్యవఘ్రాణం।

ఓం అఙ్గా దఙ్గా త్సంభవసి హృదయాదధి జాయసే।
వేదోవై పుత్ర నామాసి సజీవ శరదశ్శతం।
అశ్మాభవ పరశుర్భవ హిరణ్య మస్తృతం భవ।
పశూనాంత్వా హింకారేణాభి జిఘ్రామి శ్రీనివాస శర్మన్

– తాభ్యామేవ మూర్ధన్యవఘ్రాణమ్ –

ఓం అఙ్గా దఙ్గా త్సంభ వసి.... శర్మన్

సూ।। దక్షిణేకర్ణ ఉత్తరాన్ మంత్రాన్ జపేత్। ఓం అగ్ని రాయుష్మాన్త్సవనస్పతిభి రాయుష్మా న్తేన త్వాఽయుషాఽ యుష్మంతం కరోమి। సోమ ఆయుష్మాన్త్స ఓషధీభి రాయుష్మాన్తేన త్వాఽయుషాఽయుష్మన్తం కరోమి. యజ్ఞ ఆయుష్మాన్త్స దక్షిణాభి రాయుష్మాన్తేన త్వాఽయుషాఽ యుష్మన్తం కరోమి। బ్రహ్మాయుష్మత్త ద్బ్రాహ్మణై రాయుష్మత్తేన త్వాఽయుషాఽ యుష్మన్తం కరోమి. దేవా ఆయుష్మన్త స్తేఽ మృతే నాయుష్మంత స్తేనత్వాఽ యుషాఽ యుష్మన్తం కరోమి. ఇతి దక్షిణే కర్ణేజపి త్వా,

కారికాః

స్త్రీణాం

శ్లో॥ మార్గశీర్షే చ వాగ్దేవీ పుష్యే పద్మావతీ తథా।
శ్రీదేవీ చాపి సావిత్రీ భూమిః కల్యాణికీ తథా।
సత్యభామా పుణ్యవతీ రూపవతీందు మత్యపి।
చంద్రావతీ చ లక్ష్మీశ్చ స్త్రీనామకరణేషుచ॥

శ్లో॥ కృష్ణోనంతోఽచ్యుత శ్చక్రీ వైకుంఠోఽథ జనార్దనః
ఉపేంద్రో యజ్ఞ పురుషో వాసుదేవ స్తథాహరిః
యోగీశః పుండరీకాక్షో మాస నామాన్యను క్రమాత్॥
మార్గశీర్షాది క్రమేణ విజ్ఞేయమ్ ఇతి ధర్మ సింధువచనాత్.

శ్లో॥ జాతకే నామకే చైవహ్యన్న ప్రాశన చౌలయోః
ఉపాయనే వివాహేచ సీమంతాఽ ధాన పుంసవే।
కర్తావామే తథాసీనః పత్నీ పుత్రస్తు దక్షిణే॥

శ్లో॥ పుణ్యాహ వాచనే నాన్ది మధ్యమే స్వస్తివాచనే।
సూక్త్వా బాలక నామాస్మై స్వస్తీత్యన్య త్సమం భవేత్॥

శ్లో॥ అమంత్రకాతు కార్యేయం స్త్రీణా మావృదశేషతః
సంస్కారార్థం శరీరస్య యథాకాలం యథాక్రమమ్॥
ఋష్యణాకం, దేవతాణాకంవా యథావైషాం పూర్వ
పురుషాణాం నామాని స్యుః॥

అన్నప్రాశనమ్

సూ॥ జన్మనోధి షష్ఠేమాసి బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వా, ఆశిషో వాచయిత్వా ఆచమ్య... ఏవం ప్రీత్యర్థం మమ కుమారస్య అన్న ప్రాశనాఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణస్తదంగత్వేన.... పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే - ఆదౌ నిర్విఘ్నేన.... పూజాం కరిష్యే గణపతిపూజాం కృత్వా, పుణ్యాహం వాచయిత్వా। పునః ప్రాణానాయమ్య.... ఏవం.... ప్రీత్యర్థం మమ కుమారస్య మాతృగర్భమల ప్రాశనశుద్ధి, అన్నాద్య బ్రహ్మవర్చస తేజ ఇంద్రియాయురభివృద్ధి, బీజగర్భ సముద్భవైనో నిబర్హణ ద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ఇమం శ్రీనివాస శర్మాణం కుమారం అన్నప్రాశనేన కర్మణా సగ్గ్‌స్కరిష్యే। మమకుమారస్య అన్నప్రాశనాంగత్వేన రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యే। పూజాంకృత్వా। బృహత్సామే - తి మంత్రేణ శిశోః దక్షిణే హస్తే కంకణం బధ్నీయాత్। శిశోః రక్షాబంధన ముహూర్తస్సుముహూర్తో అస్తు। మమకుమారస్య అన్నప్రాశనాంగత్వేన ఆభ్యుదయికం కరిష్యే। ఆభ్యుదయికం బ్రాహ్మణ భోజన ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ - తదంగ కర్మణః పుణ్యాహం వాచయిత్వా ఉత్తరోవరః ॥

సూ॥ దధిమధు ఘృతమోదన మితి సగ్ంసృజ్యోవదాయోత్తరై
ర్మంత్రైః కుమారం ప్రాశయిత్వా

ఓం భూరపాం త్వౌషధీనాగ్ం రసం ప్రాశయామి శివాస్త ఆప ఓషధయ స్సంత్వన మీవాస్త ఆప ఓషధయస్సంతు శ్రీనివాసశర్మన్

ఓం భువోపాం త్వౌషధీనాగ్ం రసం ప్రాశయామి శివాస్త ఆపఓషధయ స్సంత్వన మీవాస్త ఆపఓషధయ స్సన్తు శ్రీనివాస శర్మన్ ఓం సువర పాంత్వౌషధీనాగ్ం.... శర్మన్ ఓం భూర్భువస్సువరపాం.... శర్మన్ సకృదేవ కుమారం ప్రాశయేత్

సూ॥ తైత్తిరీయేణ మాగ్ంసేనేత్యేకే। యథాస్థాన ముపవిశ్య అన్నప్రాశన ముహూర్త స్సుముహూర్తో అస్తు। ఆశీర్వచనమ్।

ఆరార్తికా। ఫలప్రదానమ్। బ్రాహ్మణ భోజనంచ।

కారికాః

శ్లో॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయేదంతే వాచయేదాశిషస్తథా।
బ్రాహ్మణాన్భోజయిత్వేతి యత్ర యత్ర విశిష్యతే॥
తత్ర తత్రాభ్యుదయ శ్రాద్ధ మిత్యేవ మవగమ్యతే।
ఆశిషో వాచయిత్వేతి పుణ్యాహం కర్మణః స్మృతమ్।
సీమంతోన్నయనే కర్మణ్యన్న ప్రాశన చౌలయోః।
ఉపాయనేచ గోదానే చాదావేవ విశేషతః।

శ్లో॥ వటోస్తు దక్షిణేహస్తే బృహత్సామేతి మంత్రతః।
బధ్నీయాత్ స్నాతకే చౌలే ప్రాశనే చోపనాయనే॥

చౌలమ్

సూ – జన్మనోధి తృతీయేవర్షే చౌలం పునర్వస్వోః॥

ఆచమ్య.... ఏవం.... ప్రీత్యర్థం మమకుమారస్య చౌలకర్మ కరిష్యమాణస్తదంగత్వేన శుద్ధ్యర్థం....... మహాగణాధిపతి పూజాం కృత్వా,

పుణ్యాహంవాచయిత్వా।

సూ – బ్రాహ్మణానాం భోజన ముపాయన వత్।

మమకుమారస్య చౌల కర్మాంగత్వేన అభ్యుద యికం బ్రాహ్మణ భోజన ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ। కర్మణః పుణ్యాహం చ వాచయిత్వా మమకుమారస్య చౌల కర్మాంగత్వేన రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యే – పూజాం కృత్వా బృహత్సామేతి మంత్రేణ ధారయిత్వా మమకుమారస్య చౌల కర్మాంగత్వేన (చౌలోపనయనాంగత్వేన) అంకురారోపణాఖ్యం కర్మకరిష్యే – (అంకురారోపణాంగత్వేన, మమకుమారస్య ఉప నయనాంగత్వేనచ, (మమకుమార్యాః వివాహాంగత్వేనచ,) రక్షార్థం రక్షాబంధనధారణం కరిష్యే। పూజాంకృత్వా విశ్వేత్తాతేతి పుంసాం దక్షిణేహస్తే. బృహత్సామేతి స్త్రీణాంవామహస్తే చ, ప్రతిసరమ్ బధ్నీయాత్)

అంకురారోపణమ్

శ్లో॥ సర్వేషు మంగళేష్వాదా వంకురార్పణ మిష్యతే।
పూర్వంవా త్రిదినే, సప్తదివసే, పంచమే పివా॥
పంచాంగ శుద్ధి దివసే బీజనక్షత్ర సంయుతే।
సహమంగళ ఘోషాద్యై ర్విప్ర పుణ్యాంగనాదిభిః॥
స్వగ్రామాత్ప్రాగుదగ్వాతు మృత్తికానయనం శుభమ్।

సూ॥ అథాతోంకురారోపణ విధిం వ్యాఖ్యాస్యామః అన్నేన పరితోష్య సాయంకాలే బ్రాహ్మణా నాహూయ। శుచౌదేశే గోమయేనాను లిప్య,

పంచపాలికా స్స్వర్ణ రజత తామ్ర మృణ్మయైర్వా, యథాసంభవం గృహీత్వా,

శ్లో॥ మధ్యే చతుర్ముఖం వింద్యా త్పూర్వేవజ్రిణ మేవచ।
దక్షిణే చ యమంవింద్యా త్పశ్చిమే వరుణం తథా॥
ఉత్తరే శశినం వింద్యాత్ పాలికా స్థాపనం క్రమాత్॥
ఇత్యుక్త విధానేన పాలికాన్ సంస్థాప్య
వల్మీకమృత్తికాం హృత్వా గోమయంతు తథైవచ।
ఏతాని ప్రక్షిపేత్తాసు పాలికాసు యథాక్రమమమ్॥
దూర్వా మశ్వత్థ పత్రంచ శిరీషం బిల్వ పత్రకమ్।
తాసాం మూలేతు బధ్నీయాచ్ఛ్వేత సూత్రేణ వేష్టయేత్॥
శుద్ధ ప్రదేశే భూమిర్భూమ్నేతి భూమి మభిమన్త్ర్య,

ఓం భూమిర్భూమ్నా ద్యౌర్వరిణాంత రిక్షం మహిత్వా। ఉపస్థేతే దేవ్యది తేగ్ని మన్నాద మన్నా ద్యాయాదధే। ఆయంగౌః పృశ్నిరక్రమీ దసనన్మాతరం పునః పితరంచ ప్రయంథ్సువః త్రిగ్ంం శద్ధామ విరాజతి వాక్పతంగాయ శిశ్రియే। ప్రత్యస్య వహద్యుభిః అస్య ప్రాణాదపానత్యం తశ్చరతి రోచనా। వ్యఖ్యన్మహిషస్సువః యత్వా క్రుద్ధః పరోవప మన్యునా యదవర్త్యా। సుకల్ప మగ్నే తత్తవ పునస్త్వోద్దీప యామసి। యత్తే మన్యు పరోప్తస్య పృథివీ మను దధ్వసే। ఆదిత్యా విశ్వే తద్దేవా వసవశ్చ సమా భరన్। మనోజ్యోతి ర్జుషతా మాజ్యం విచ్ఛిన్నం యజ్ఞగ్ం సమిమం దధాతు। బృహస్పతి స్తనుతా మిమంనో విశ్వేదేవా ఇహ మాదయంతాం।

సప్తతేఅగ్నే సమిధ స్సప్తజిహ్వా స్సప్త ఋషయ స్సప్తధామ ప్రియాణి। సప్తహోత్రా స్సప్తధాత్వా యజన్తి సప్తయోనీ రాపృణస్వా ఘృతేన। పున రూర్జా నివర్తస్వ పునరగ్న ఇషాయుషా। పునర్నఃపాహి విశ్వతః। సహర్యయ్యా నివర్త స్వాగ్నే పిన్వ స్వధారయా। విశ్వప్స్నియా విశ్వతస్పరి। లేక స్సలేక స్సులేక స్తేన ఆదిత్యా ఆజ్యంజుషాణా వియన్తు కేత స్సకేత స్సుకేతస్తేన ఆదిత్యా ఆజ్యంజుషాణావియన్తు వివస్వాగ్ం అదితి ర్దేవ జూతిస్తేన ఆదిత్యా ఆజ్యంజుషాణా వియన్తు॥

సూ – మావోరిషత్ఖనితేతి భూమిం ఖనతి॥

మావోరిష త్ఖనితా యస్మైచాహం ఖనామివః। ద్విపచ్చతుష్ప దస్మాకగ్ం సర్వమస్త్వ నాతురమ్। అప ఉపస్పృశ్య, భూమిర్ధేనురితి మృదమభిమంత్ర్య। భూమిర్ధేను ర్ధరణీ లోకధారిణీ। ఉద్ధృతాసీతి మృద ముద్ధృత్య – ఉద్ధృతాసి వరాహేణ కృష్ణేన శతబాహునా। మృత్తికే హనమే పాపం యన్మయా దుష్కృతం కృతమ్। మృత్తికే బ్రహ్మదత్తాసి కాశ్యపేనాభి మంత్రితా। మృత్తికే దేహిమే పుష్టిం త్వయిసర్వం ప్రతిష్ఠితమ్। మృత్తికే ప్రతిష్ఠితే సర్వం తన్మేనిర్ణుద మృత్తికే। తయా హతేన పాపేన గచ్ఛామి పరమాం గతిమ్। ప్రణవేన మృదం పూరయిత్వా పాలికాసు కించిత్కించి దుదకం సంప్రోక్ష్య। తిల మాష యవ వ్రీహి ముద్గ సర్షప చణక కుళుత్థ గోధూమాఢక ప్రియంగు శ్యామాక నీవారాది చతుర్దశ ద్వాదశవా యథా

సంభవం గృహీత్వా। యాజాతా ఓషధయ ఇత్యనువాకేన కాంస్యపాత్రే ధాన్యాని మిశ్రిత్య, క్షీరేణ ప్రక్షాళ్య॥

ఓం యాజాతా ఓషధయో దేవేభ్యస్త్రి యుగంపురా। మందామి బభ్రూణామహగ్ం శతంధామాని సప్తచ। శతంవో అంబధామాని సహస్ర ముతవో రుహః। అథా శతక్రత్వో యూయమిమంమే అగదం కృత। పుష్పావతీః ప్రసూవతీః ఫలినీ రఫలా ఉత। అశ్వాఇవ సజిత్వరీ ర్వీరుధః పారయిష్ణవః। ఓషధీరితి మాతరస్తద్వో దేవీ రుపబ్రువే। రపాగ్ంసి విఘ్నతీ రితరప శ్చాతయమానాః। అశ్వత్థేవో నిషదనం పర్ణేవో వసతిః కృతా। గోభాజ ఇత్కిలాసథ యత్సనవథ పూరుషమ్। యదహం వాజయన్నిమా ఓషధీర్ హస్త ఆదధే। ఆత్మా యక్ష్మస్య నశ్యతి పురా జీవగృభోయథా। యదోషధయస్సంగచ్ఛన్తే రాజాన స్సమితావివ। విప్రస్స ఉచ్యతే భిషగ్రక్షోహా మీవ చాతనః। నిష్కృతి ర్నామవో మాతాథా యూయగ్గ్ స్థసంకృతీః। సరాః పతత్రిణీః స్థన యదా మయతి నిష్కృత। అన్యావో అన్యా మ వత్వన్యాన్యస్యా ఉపావత। తాస్సర్వా ఓషధయ స్సంవిదానా ఇదం మే ప్రావతా వచః। ఉచ్ఛుష్మా ఓషధీనాం గావో గోష్ఠా దివేరతే। ధనగ్ం సనిష్యన్తీనా మాత్మానం తవ పూరుష। అతి విశ్వాః పరిష్ఠా స్తేన ఇవ వ్రజ మక్రముః। ఓషధయః ప్రాచుచ్య వుర్యత్కించ తనువాగ్ం

రపః। యాస్త ఆతస్థురాత్మానం యా ఆవి విశుః పరుః పరుః। తాస్తే యక్ష్మం విబాధంతా ముగ్రో మధ్యమ శీరివ। సాకం యక్ష్మ ప్రపత శ్యేనేన కికి దీవినా। సాకం వాతస్య ధ్రాజ్యా సాకం నస్య నిహాకయా। అశ్వావతీగ్ం సోమవతీ మూర్జయన్తీ ముదో జసమ్। అవిత్సి సర్వా ఓషధీ రస్మా అరిష్టతాతయే। యాః ఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పాయాశ్చ పుష్పిణీః। బృహస్పతి ప్రసూతాస్తానో ముంచంత్వగ్ం హసః। యా ఓషధయ స్సోమ రాజ్ఞీః ప్రవిష్టాః పృథివీ మను। తాసాం త్వమస్యుత్తమా ప్రణో జీవా తవేసువ। అవపతన్తీ రవదన్దివ ఓషధయః పరి। యం జీవ మశ్నవామహై నసరిష్యాతి పూరుషః। యాశ్చేద ముపశృణ్వంతి యాశ్చదూరం పరాగతాః। ఇహ సంగత్య తాస్సర్వా అస్మై సందత్త భేషజమ్। మావోరిషత్ఖనితా యస్మైచాహం ఖనామివః। ద్విప చ్చతుష్పద స్మాకగ్ం సర్వ మస్త్వనాతురమ్। ఓషధయ స్సంపదంతే సోమేన సహరాజ్ఞా। యస్మై కరోతి బ్రాహ్మణస్తగ్ం రాజన్ పారయామసి।

బ్రహ్మజజ్ఞానం, ప్రజాపతేనత్వ దేతానితి మధ్యమ పాలికాయాం.

బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విశీమత స్సురుచో వేనఆవః। సబుధ్నియా ఉపమా అస్యవిష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః।
ఓం ప్రజాపతే నత్వ దేతాన్యన్యో విశ్వా జాతాని పరితా బభూవ। యత్కామాస్తే జుహుమ స్తన్నో అస్తు వయగ్గ్‌స్యామ పతయో

రయీణామ్॥ **యతఇంద్ర భయామహే, స్వస్తిదా విశస్పతి రితి. ప్రాచ్యాం।**

యతఇంద్ర భయామహే తతోనో అభయం కృధి।
మఘవన్ఛగ్ధి తవతన్న ఊతయే విద్విషో విమృధోజహి।
స్వస్తిదా విశస్పతిర్వృత్రహా విమృధో వశీ। వృషేంద్రః పుర ఏతునః
స్వస్తిదా అభయంకరః॥

యమాయసోమ మిమం యమేతి దక్షిణస్యాం। యమాయ సోమగ్ం సునుత యమాయ జుహుతా హవిః। యమగ్ంహ యజ్ఞోగచ్ఛత్యగ్ని దూతో అరంకృతః॥

ఇమంయమ ప్రస్తర మాహి సీదాంగి రోభిః పితృభిస్సంవిదానః। ఆత్వా మంత్రాః కవిశస్తా వహన్త్వేనా రాజన్ హవిషా మాదయస్వ॥

ఇమంమే వరుణ, తత్వాయామీతి ప్రతీచ్యాం।

ఇమంమే వరుణ శ్రుధీహవ మద్యాచమృడయ।
త్వామవస్యు రాచకే। తత్వాయామి బ్రహ్మణా వన్దమాన స్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః। అహేడమానో వరుణేహ బోధ్యురు శగ్ంస మాన ఆయుః ప్రమోషీః॥ **సోమోధేను మాప్యాయస్వేత్యుదీచ్యాం -**

సోమోధేనుగ్ం సోమో అర్వన్త మాశుగ్ం సోమోవీరం కర్మణ్యం దదాతు।
సాదన్యం విదథ్యగ్ం సభేయం పితు శ్రవణం యోదదాశ దస్మై॥
ఆప్యాయస్వ సమేతుతే విశ్వతస్సోమ వృష్ణియం। భవా వాజస్య సంగథే॥
శుద్ధాభి స్సికతాభిః ప్రచ్ఛాద్య పంచగవ్యేన జలేనవాప్రోక్షయేత్।

అథైతాస్వద్భి రాపోహిష్ఠామ ఇతి తిసృభిః హిరణ్య వర్ణా ఇతి చతసృభిః పవమానస్సువర్జన ఇత్యేతేనానువాకేన చ సంప్రోక్ష్య -

ఓం ఆపోహిష్ఠామయోభువస్తాన ఊర్జే దధాతన। మహేరణాయ చక్షసే॥ యోవశ్శివతమో రసస్తస్య భాజయతేహనః। ఉశతీరివ మాతరః॥ తస్మా అరంగ మామవో యస్యక్షయాయ జిన్వథ। ఆపో జనయ థాచనః॥

ఓం హిరణ్యవర్ణా శ్శుచయః పావకాయాసు జాతః కశ్యపోయాస్వింద్రః। అగ్నిం యాగర్భం దధిరే విరూపాస్తాన అపశ్శగ్గ్ స్యోనాభవంతు। యాసాగ్ం రాజా వరుణోయాతి మధ్యే సత్యానృతే అవపశ్యఞ్జ నానాం। మధుశ్చుతశ్శుచ యోయాః పావకాస్తాన అపశ్శగ్గ్ స్యోనా భవంతు। యాసాందేవా దివి కృణ్వన్తి భక్షం యా అంతరిక్షే బహుధా భవన్తి। యాః పృథివీం పయసోందన్తి శుక్రా స్తాన అపశ్శగ్గ్ స్యోనా భవంతు।శివేన మా చక్షుషా పశ్యతా పశ్శివయా తనువోప స్పృశత త్వచంమే। సర్వాగ్ం అగ్నీగ్ం రప్సుషదో హువేవో మయి వర్చో బలమోజో నిధత్త।

ఓం పవమాన స్సువర్జనః। పవిత్రేణ విచర్షణిః। యఃపోతా సపునాతుమా। పునన్తుమా దేవజనాః। పునస్తు మనవో ధియా। పునన్తు విశ్వ ఆయవః। జాతవేదః పవిత్రవత్। పవిత్రేణ పునాహిమా। శుక్రేణ దేవదీద్యత్। అగ్నేక్రత్వా క్రతూగ్ం రను। యత్తే పవిత్ర మర్చిషి। అగ్నే వితత మంతరా బ్రహ్మతేన పునీమహే। ఉభాభ్యాం దేవసవితః। పవిత్రేణ

సవేనచ। ఇదంబ్రహ్మ పునీమహే। వైశ్వదేవీ పునతీ దేవ్యాగాత్। యస్యై బహ్వీ స్తనువో వీతపృష్ఠాః। తయా మదన్త స్సధ మాద్యేషు। వయగ్గ్ స్యామ పతయో రయీణామ్। వైశ్వానరో రశ్మిభిర్మా పునాతు। వాతః ప్రాణే నేషిరో మయోభూః। ద్యావాపృథివీ పయసా పయోభిః। ఋతావరీ యజ్ఞియే మా పునీతామ్। బృహద్భి స్సవిత స్తృభిః। వర్షిష్ఠై ర్దేవ మన్మభిః । అగ్నేదక్షైః పునాహిమా। యేనదేవా అపునత। యే నాపో దివ్యంకశః తేన దివ్యేన బ్రహ్మణా। ఇదం బ్రహ్మ పునీమహే। యః పావమానీ రధ్యేతి। ఋషిభిస్సంభృతగ్ం రసమ్। సర్వగ్ం సపూత మశ్నాతి। స్వదితం మాత రిశ్వనా। పావమానీర్యో అధ్యేతి। ఋషిభి స్సంభృతగ్ం రసమ్। తస్మై సరస్వతీ దుహే। క్షీరగ్ం సర్పిర్మధూ దకమ్। పావమానీ స్స్వస్త్యయనీః। సుదుఘాహి పయస్వతీః। ఋషిభి స్సంభృతో రసః। బ్రాహ్మణేష్వమృతగ్ంహితమ్। పావమానీ ర్దిశన్తునః। ఇమంలోక మథో అముమ్। కామాన్థ్సమర్ధయన్తునః। దేవీర్దేవై స్సమాభృతాః। పావమానీ స్స్వస్త్యయనీః। సుదుఘాహి ఘృతశ్చుతః। ఋషిభిస్సంభృతో రసః। బ్రాహ్మణే ష్వమృతగ్ం హితమ్। యేనదేవాః పవిత్రేణ। ఆత్మానం పునతే సదా। తేన సహస్ర ధారేణ। పావమాన్యః పునంతుమా। ప్రాజాపత్యం పవిత్రమ్। శతోద్యామగ్ం హిరణ్మయమ్। తేనబ్రహ్మ విదో వయమ్। పూతం బ్రహ్మ పునీమహే। ఇంద్రస్సునీతీ సహమా పునాతు। సోమ స్స్వస్త్యా వరుణ స్సమీచ్యా। యమోరాజా ప్రమృణాభిః పునాతుమా। జాతవేదా మోర్జయంత్యా పునాతు।

1. మధ్యే బ్రహ్మాణం, ప్రజాపతిం, హిరణ్యగర్భం చతుర్ముఖం।
ఓం భూః బ్రహ్మాణ మావాహయామి। ఓం భువః ప్రజాపతి మావాహయామి।
ఓగ్ం సువః హిరణ్యగర్భమావాహయామి। ఓం భూర్భువస్సువః చతుర్ముఖ
మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి –

2. ప్రాచ్యాం వజ్రిణ, మింద్రగ్ం, శతక్రతుగ్ం, శచీపతిమ్।
ఓం భూః వజ్రిణ మావాహయామి, ఓం భువః ఇంద్ర మావాహయామి।
ఓగ్ం సువః శతక్రతుమావాహయామి। ఓం భూర్భువస్సువః శచీపతి
మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

3. దక్షిణస్యాం యమం వైవస్వతం, పితృపతిం, ధర్మరాజమ్ – ఓం
భూః యమమావాహయామి, ఓం భువః, వైవస్వత మావాహయామి ఓగ్ం
సువః పితృపతిమావాహయామి – ఓం భూర్భువస్సువః ధర్మరాజ
మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి.

4. ప్రతీచ్యాం వరుణం, ప్రచేతస, మపాంపతిగ్ం, సురూపిణమ్ –
ఓం భూః వరుణ మావాహయామి। ఓం భువః ప్రచేతస మావాహయామి।
ఓగ్ం సువః అపాంపతి మావాహయామి। ఓం భూర్భువస్సువః
సురూపిణమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి –

5. ఉదీచ్యాం శశినం, నిశాకరం, చంద్రగ్ం, సోమమ్ –
ఓం భూః శశిన మావాహయామి। ఓం భువః నిశాకర మావాహయామి।
ఓగ్ం సువః చంద్రమావాహయామి – ఓం భూర్భువస్సువః
సోమమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి –

ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాలకాంశ్చావాహ్య, ఏకస్మిన్ కలశే త్రయస్త్రింశత్కోటి దేవానావాహ్య।

ఓం త్రయస్త్రిగ్ం శత్తంతవో యేవితత్నిరే। య ఇమం యజ్ఞగ్ స్వధయా దదన్తే తేషాం ఛిన్నంప్రత్యే దద్ధామి స్వాహా ఘర్మో దేవాగ్ం అప్యేతు స్వాహా। త్రయస్త్రింశత్కోటి దేవానా వాహయామి స్థాపయామి పూజయామి. త్రయస్త్రింశత్కోటి దేవతా, ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలకదేవతా సహిత బ్రహ్మాది పంచపాలకదేవతాభ్యోనమః – ప్రాణ ప్రతిష్ఠాపన పూర్వక షోడశోపచార పూజాం కుర్వన్, కృసరాన్ నివేదయేత్ –

శ్లో॥ దిశాంపతీ న్నమస్యామి సర్వకామఫలప్రదాన్।
కుర్వంతు సఫలం కర్మ కుర్వంతు సతతం శుభమ్॥

తాః పాలికాః యాపత్కర్మాంతం సురక్షితం కృత్వా, తత్తచ్ఛుభకర్మ కాలే సాంకురాః పాలికాః వేదికా చతుష్కోణేషు సంస్థాపయేత్। ఏకాం గృహ దేవతాభ్యఃస్థాపయేత్। తాంశ్చ వ్యాహృతీభిరుద్వాసయేత్। ఆ సప్తరాత్రాత్ప్రజాకామః, ఆపంచమాత్పశుకామః, ఆత్రిరాత్రాదన్నాద్యకామః సద్యస్కాల ఆయుష్యకామ ఇత్యాహ భగవాన్ బోధాయనః –

– నాందీ ముఖమ్ –

ప్రాణానాయమ్య .... ఏవం .... ప్రీత్యర్థం మమ కుమారస్య చౌల (ఉపనయన) (మమ కుమార్యాః వివాహాంగత్వేన) కర్మాంగత్వేన నాందీ దేవతా ఆహ్వానం కరిష్యే దేవతా – కుశమయ పవిత్రేషు నాందీ ఆవాహనం కుర్యాత్।

అత్ర దేవతాః, సత్య వసు సంజ్ఞికా విశ్వేదేవాః, నాందీ ముఖ్యః ప్రపితామహీ, పితామహీ, మాతరః నాందీ ముఖ్యః నాందీ / నాందీముఖాః (నాందీ) ప్రపితామహాః పితామహాః పితరః నాందీముఖాః, నాందీ / నాందీ ముఖాః (నాందీ) మాతామహ మాతుఃపితామహ మాతుః ప్రపితామహాస్సదారాః నాందీముఖాఃనాందీ। (కుశమయ పవిత్రేషు ఏతానావాహ్య).

సత్యవసుసంజ్ఞికా విశ్వేదేవాః ప్రీయన్తాం, ప్రీయన్తాం
నాందీముఖ్యః ప్రపితామహ్యః ప్రీయన్తాం ప్రీయన్తాం
నాందీముఖ్యః పితామహ్యః ప్రీయన్తాం ప్రీయన్తాం
నాందీముఖ్యః మాతరః ప్రీయన్తాం ప్రీయన్తాం
నాందీముఖాః ప్రపితామహాః ప్రీయన్తాం ప్రీయన్తాం
నాందీముఖాః పితామహాః ప్రీయన్తాం ప్రీయన్తాం
నాందీముఖాః పితరః ప్రీయన్తాం ప్రీయన్తాం
నాందీముఖాః మాతామహాస్సదారాః ప్రీయన్తాం ప్రీయన్తాం
నాందీముఖాః మాతుఃపితామహాస్సదారాః ప్రీయన్తాం ప్రీయన్తాం
నందీముఖాః మాతుఃప్రపితామహాస్సదారాః ప్రీయన్తాం ప్రీయన్తాం

సత్యవసు సంజ్ఞికేభ్యో విశ్వేభ్యోదేవేభ్యః

నాందీ ముఖీభ్యః ప్రపితామహీభ్యః పితామహీభ్యో మాతృభ్యః।
నాందీ ముఖేభ్యః ప్రపితామహేభ్యః పితామహేభ్యః పితృభ్యః।
నాందీముఖేభ్యః మాతామహేభ్యో, మాతుః పితా
మహేభ్యో మాతుఃప్రపితామహేభ్య స్సదారేభ్యః।
ఏతానుద్దిశ్య ద్వౌ ద్వౌ బ్రాహ్మణాన్ భోజయిష్యే,

ఏతేషాం భోజనాచ్ఛాదన ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం సంప్రదదే నమమ।

అత్ర దేవతా అనుమోదనార్థంఇడావాచనం కరిష్యే

ఓం ఇడా దేవహూర్మను ర్యజ్ఞనీర్ బృహస్పతి రుక్థామదాని శగ్ంసిష ద్విశ్వే దేవా స్సూక్త వాచః పృథివి మాతర్మామాహిగ్ం సీర్మధు మనిష్యే మధుజనిష్యే మధు వక్ష్యామి మధు వదిష్యామి మధుమతీం దేవేభ్యో వాచ ముద్యాసగ్ం శుశ్రూషేణ్యాం మనుష్యేభ్యస్తం మా దేవా అవన్తు శోభాయై పితరోను మదంతు। హేదేవాః హేపితరః అత్ర సన్నిహితాస్సన్తు। గృహదేవతాః ఇష్ట దేవతాః త్రయస్త్రింశత్కోటి దేవతాశ్చ ఏతత్క్షణ ప్రభృతి మమకుమారస్య ఉపనయన పాలాశ హోమ పర్యంతం (మమ కుమార్యాః వివాహ శేషహోమ పర్యంతం) సుఖేన నివసంతు। మాం రక్షంతు। మమ కుమారం (కుమారీం) రక్షన్తు। ఇడ ఏహి।

ఓం ఇడామగ్నే పురుదగ్ం సగ్ంసనిం గోశ్శ శ్వత్తమగ్ం హవమానాయ సాధ। స్యాన్నస్సూను స్తనయోవిజావాగ్నే సాతే సుమతి ర్భూత్వస్మే। ఏతాశ్శోభనదేవతాః .... రక్షంతు। అదిత ఏహి। ఈడామహైదేవాగ్ం ఈడేన్యాన్నమస్యామ నమస్యాన్ యజామ యజ్ఞియానిత్యాహ మనుష్యావా ఈడేన్యాః పితరో నమస్యా దేవాయజ్ఞియా దేవతాఏవ తద్యథాభాగం యజతి। ఏతాశ్శో భన దేవతాః .... రక్షంతు। సరస్వత్యేహి।

ఇడ ఏహ్య దిత ఏహి సరస్వత్యేహ్యస్తా వేహ్యస్తావేహ్యస్తావేహి। శోభసగ్ం శోభనం కుర్వంతు దేవాః, పితరశ్చాగచ్ఛతా గచ్ఛత।

ప్రాణానాయమ్య..... ఏవం ..... ప్రీత్యర్థం అస్యమమ కుమారస్య బీజగర్భ సముద్భవైనో నిబర్హణ బలాయుర్వర్చోఽ భివృద్ధిద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ఇమం శ్రీనివాస శర్మాణం కుమారం చౌలేన కర్మణా సగ్స్కరిష్యే - ఉత్తరోవరః - యత్రాగ్ని స్థాప్యతే...... పాత్ర ప్రయోగకాలే, దర్వ్యాజ్యస్థాల్యౌ, ప్రోక్షణ పూర్ణ పాత్రే, ఇధ్మ స్రువావితి। సక్ర దేవమనుష్య సంయుక్తాని।

శ్లో॥ జలద్వయం కుశాన్ యవాన్ శలాలు దర్భ పుంజిలాన్।
శకృచ్ఛలల్యసీన్ క్షిపేత్ సహైప చౌలకర్మణి ॥

పవిత్రకరణాద్యాజ్య భాగాంతే, సీమంతవత్ అన్వారబ్ధే

కుమారే ధాతాదదాతున ఇత్యష్టాజ్యాహుతీర్ హుత్వా। ఇధ్మసన్నహనం జయాది ప్రతిపద్యతే..... అహంభో అభివాదయే।

(శమ్యా అపోహ్య, లేపకార్యం నాస్తి)

అపరేణాగ్నిం ప్రాంచముపవేశ్య, త్రేణ్యాశలల్యా త్రిభిర్దర్భ పుంజీలైః శలాలుగ్లప్సేనేతి తూష్ణీం కేశాన్వినీయ యథర్షిశిఖా విదధాతి యథావైషాం కులధర్మస్స్యాత్।

అపాగ్ం సగ్ం సర్జనాద్యాకేశ నిధానాత్సమానం।

సూ - అనువాకస్య ప్రథమేన యజుషాఽపస్సగ్ం సృజ్య।

ఉష్ణేనవాయ ఉదకే నేహ్యదితిః కేశాన్ వపతు।

సూ॥ ఉష్ణాశ్శీతాస్వానీయ ఉత్తరయా శిర ఉనత్తి। (ప్రాగారభ్య ప్రదక్షిణం)

ఓం ఆప ఉందంతు జీవసే దీర్ఘాయుత్వాయ వర్చసే॥ జ్యోక్చ సూర్యందృశే॥

సూ॥ త్రీగ్ స్త్రీన్ దర్భానంతర్ధాయోత్తరాభిః చతసృభిః ప్రతిమంత్రం ప్రతిదిశం ప్రవపతి॥

ఓం యేనా వపత్సవితా క్షురేణ సోమస్య రాజ్ఞో వరుణస్య విద్వాన్। తేన బ్రహ్మణోవపతేద మస్యాయుష్మాన్ జరదష్టి ర్యథా సదయం శ్రీనివాస శర్మా.

సూ॥ వపంత ముత్తరయాను మంత్రయతే, దక్షిణతో మాతా బ్రహ్మచారీ వా।

ఓం యత్ క్షురేణ మర్చయతా సుపేశసా వప్త్రా వపసి కేశాన్। శుంధి శిరో మాస్యాయుః ప్రమోషీః॥

సూ - అనడుహే శకృత్పిండే యవాన్నిధాయ తస్మిన్కేశానుపయమ్యాప ఉపస్పృశ్య। పునస్త్రీన్ దర్భానంతర్ధాయ దక్షిణతః। ఓం యేన పూషా బృహస్పతే రగ్నేరింద్రస్య చాయుషే వపత్। తేనా స్యాయుషే వపసా శ్లోక్యాయ స్వస్తయే॥ తస్మిన్ కేశానుపయమ్యాఽవ ఉపస్పృశ్య, పునస్త్రీన్ దర్భానంతర్ధాయ। ప్రతీచ్యాం। ఓం యేన భూయ శ్చరాత్యయం జ్యోక్చపశ్యాతి సూర్యమ్। తేనాస్యాయుషే వపసా శ్లోక్యాయ స్వస్తయే। తస్మిన్

కేశానుపయమ్య। అప ఉపస్పృశ్య, ఉత్తరతః.

ఓం యేనపూషా బృహస్పతే రగ్నేరింద్రస్య చాయు షేవపత్। తేనతే వపామి శ్రీనివాస శర్మన్నాయుష్మా వర్చస్వా యథా జ్యోక్సుమనా అసః। తస్మిన్కేశానుపయమ్యాప ఉపస్పృశ్య

సూ – ఉత్తరయోదుంబరమూలే దర్భ స్తంబేవా నిదధాతి।

మం॥ ఉప్త్వాయ కేశాన్ వరుణస్య రాజ్ఞో బృహస్పతి స్సవితా సోమో అగ్నిః। తేభ్యో నిధానం బహుధాన్వ విందన్నంతరా ద్యావా పృథివీ అపస్సువః। ఇత్యంతం కృత్వా। క్షురం ప్రక్షాళ్య నిదధాతి।

తేన క్షురేణ త్ర్యహం కర్మ నివృత్తిః। వరందదాతి । దక్షిణత ఆసీనాయ బ్రాహ్మణాయ పితా, గాందదాతి। యద్యన్య శ్చౌలకర్తా తదా తస్మై దదాతి.

ఉపనయనమ్

సూ॥ గర్భాష్టమేషు బ్రాహ్మణ ముపనయీత।

గర్భైకాదశేషు రాజన్యం। గర్భ ద్వాదశేషు వైశ్యం। వసంతోగ్రీష్మ శ్శరదిత్యృతవో వర్ణాను పూర్వ్యేణ।

ఆచమ్య....... ఏవం ప్రీత్యర్థం ఏతావంతం కాలం అనాశ్రమిణ మిమం కుమారం ఆశ్రమాతిశయసంపాదనపూర్వక సాంగోపాంగ సకల వేదాధ్యయన అధికారసిద్ధి, నిత్యనైమిత్తిక కామ్యకర్మానుష్ఠాన జనిత ఆయుస్తేజో వీర్యయశ శ్రీ పుష్టికామ్యాభి వృద్ధి ద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ఇమం శ్రీనివాసశర్మాణం కుమార ముపనేష్యే।

సూ॥ బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వాఽ శిషోవాచయిత్వా। అస్య కుమారస్య ఉపనయనాంగత్వేన అభ్యుదయికం కరిష్యే। ఆభ్యుదయికం బ్రాహ్మణ భోజన ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ। తతః మమకుమారస్య ఉపనయన కర్మణః పుణ్యాహం భవన్తో బ్రువంత్వితి కర్మణః పుణ్యాహం వాచయిత్వా। మమ కుమారస్య ఉపనయనాంగత్వేన రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యే। పూజాం కృత్వా। బృహత్సామేతి వటోర్దక్షిణేహస్తే కంకణం బధ్వా। ఉత్తరోవరః। మమ కుమారస్య ఉపనయనాంగత్వేన వాసంతిక అగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే యత్రాగ్ని స్థాప్యతే త్యాది అలంకరణాంతం కృత్వా। మమ కుమారస్య ఉపనయనాంగత్వేన ద్విజత్వ సిద్ధ్యర్థం, బ్రహ్మతేజసః ప్రాప్త్యర్థం సకల శ్రౌత స్మార్త నిత్య కర్మానుష్ఠాన యోగ్యతా సిద్ధ్యర్థం యజ్ఞోపవీతం ధారయిష్యే – పూజాం కృత్వా। ఆచమయ్య।

ఓం యజ్ఞోపవీతం పరమం పవిత్రం ప్రజాపతేర్యత్సహజం పురస్తాత్। ఆయుష్య మగ్ర్యం ప్రతిముంచశుభ్రం యజ్ఞోపవీతం బలమస్తు తేజః। ధారయిత్వా। పునః ఆచమయ్య। వటునా తన్మంత్రం వాచయిత్వా। యజ్ఞోపవీతధారణ ముహూర్తస్సుముహూర్తో అస్తు। మమ కుమారస్య ఉపనయనాంగత్వేన శ్రీమహావిష్ణు ప్రీత్యర్థం బ్రాహ్మణ సమారాధనం కరిష్యే। శ్రీమహావిష్ణుస్వరూప వటుభ్యోనమః। సదక్షిణా వస్త్రాదికం దద్యాత్।

శ్రీమహావిష్ణు స్వరూప బ్రాహ్మణేభ్యోనమః అమృతమస్తు।

శ్లో॥ కుమార భుక్తికాలేతు గాయత్రీం సముదీరయన్।
ఆచార్య స్స్వయ మేవాన్నం ప్రోక్షయే దితి శౌనకః॥
వటు ర్క్షార లవణం సప్రాణాహుతి మంత్రకమ్।
ఏకో భుంజీత నియతో వ్రతీ వ్రత మపీడయన్॥
ఇత్యుక్తత్వాత్ మాతరం విహాయ కుమారః।
వటుభ్య స్సాకం భోజయేత్।

ఆచార్యఏవ ప్రోక్షణ, పరిషేచనాది మంత్రానుచ్చరన్, తత్ర క్రియాదికం వటునా కారయిష్యన్, ప్రాణాహుతి సహితం భోజయేత్। ఘృతం దీయతే। ఆచారబలీయత్వాత్। కేచిన్మాత్రా సహేతి వదంతి। తత్తు సూత్రాంతర విషయమ్ - అస్మదీయ సంప్రదాయస్తు భగిన్యాసహ పంక్తౌ అయంవటుః భోజనీయ ఇతి। కుమారం భోజయిత్వా

శ్లో॥ భోజనే వాహనే కాలే ఉపాహారే విశేషతః।
మధుపర్క ప్రదానే తు ద్విర్ద్విరాచమనం భవేత్। ద్విరాచమయ్య।

సూ॥ అనువాకస్య ప్రథమేన...... దర్భస్తంబేవా నిదధాతి॥

శ్లో॥ కర్తా దిగ్వపనే యస్తు కుమార బ్రహ్మచారిణౌ।
త్రయః స్నానం ప్రకుర్వీరన్ అస్నానాత్కర్మ నాశనమ్॥
స్నాతం, బద్ధ శిఖం శుచివాససం అప ఆచమయ్య।
అగ్నేరుప సమాధానాది హోత్ర ప్రయోగ కాలే।

శ్లో॥ పాత్రప్రయోగేతు కుశాంబు కూర్చ వస్త్రాశ్మ దండాజిన మేఖ లాశ్చ।
దైవ్యానిపాత్రాణి నియుజ్య పశ్చా ద్యుంజీత చామూని సహోపనేతా॥
పవిత్ర కరణాద్యాజ్య భాగాంతే, పాలాశీగ్ం సమిధ ముత్తరయాఽధాప్య।

ఓం ఆయుర్దా దేవ జరసం గృణానో ఘృత ప్రతీకో ఘృత పృష్ఠో అగ్నే। ఘృతం పిబ న్నమృతం చారు గవ్యం పితేవ పుత్రం జరసేన యేమం। ఆధేహి। అగ్నయ ఇదంనమమ। కుమారస్యైవ హోమకర్తృత్వం నతు మంత్రోచ్చారణం, ఆచార్యః మంత్రాంతే ఆధేహీతి బ్రూయాత్।

శ్లో॥ స్వాహాకారో నచాయుర్దా ఇత్యత్ర సమిదాహుతౌ।
ఆధేహీత్యేవ మంత్రాంతే వటు మాధాపయేద్గురుః॥

సూ॥ ఉత్తరేణాగ్నిం దక్షిణేన పదాఽశ్మాన మాస్థాపయత్యాతిష్ఠేతి॥

శ్లో॥ అథోత్థాయ కుమారోపి స్వాచార్యంతు ప్రదక్షిణమ్।
ఆగత్యోత్తర తస్తిష్ఠే దగ్నిమాచార్య మంతరా॥
దక్షిణేన పదాశ్మాన మాస్థాయాత్ర స్థితో వటుః।
ఆదేవతా పరీదానాత్ ప్రత్యాసీదేన్నచాసనే॥

ఓం ఆతిష్ఠేమ మశ్మాన మశ్మేవ త్వగ్ స్థిరో భవ। అభితిష్ఠ పృతన్యత స్సహస్వ పృతనాయతః।

శ్లో॥ అశ్మని స్థాపితో యేన వాసో పి పరిధాపయచ।
మేఖలా మజినంచైవ యావదశ్మానమాచరేత్।

సూ॥ వాససద్యః కృత్తోతముత్త రాభ్యామభిమంత్ర్య।

ఓం రేవతీస్త్వా వ్యక్ష్ణన్ కృత్తికాశ్చాకృన్తగ్గ్స్త్వా ధియో వయన్నవగ్నా అన్యంజ న్నుహస్ర మంతాగ్ం అభితో అయచ్ఛన్। దేవీర్దేవాయ పరిధీ సవిత్రే మహత్తదాసా మభవన్మహిత్వనమ్।

సూ॥ ఉత్తరాభిః తిసృభిః పరిధాప్య।

ఓం యా అకృంతన్నవయన్ యా అతన్వత యాశ్చదేవీ రన్తా నభితో దదంత। తాస్త్వా దేవీర్జరసే సంవ్యయంత్వా యుష్మా నిదం పరిధత్స్వ వాసః। పరిధత్త ధత్త వాససైనగ్ం శతాయుషం కృణుత దీర్ఘమాయుః। బృహస్పతిః ప్రాయచ్ఛద్వాస ఏత త్సోమాయ రాజ్ఞే పరిధాత వా ఉ। జరాం గచ్ఛాసి పరిధత్స్వ వాసో భవాకృష్టీనా మభిశస్తి పావా। శతంచజీవ శరద స్సువర్చా రాయశ్చ పోషముప సంవ్యయస్వ।

సూ॥ పరిధాప్యాచమయ్య। పరిహిత ముత్తరయాను మంత్రయతే।

మం॥ పరీదం వాసో అధిధా స్స్వస్తయే భూరాపీనా మభిశస్తి పావా। శతంచ జీవ శరదః పురూచీర్వసూని చార్యో విభజాసి జీవన్।

సూ॥ మౌంజీం మేఖలాం త్రివృతాం త్రిః ప్రదక్షిణ ముత్తరాభ్యాం పరివీయ।

శ్లో॥ మౌంజ్యజినావస్థాపన ప్రోక్షణో త్థాపనానితు।
సమంత్రమేతాన్యాచార్యః పూర్వం కృత్వాథవాచయేత్॥

ఓం ఇయం దురుక్తా త్పరి బాధమానా శర్మవరూథం పునతీన ఆగాత్। ప్రాణాపానాభ్యాం బలమాభరంతీ ప్రియా దేవానాగ్ం సుభగా

మేఖలేయమ్। ఋతస్యగోప్త్రీ తపసఃపరస్పీ ఘ్నతీరక్ష స్సహమానా అరాతీః । సాన స్సమన్త మనుపరీహి భద్రయా భర్తారస్తే మేఖలే మారిషామ।

॥పదం॥ ఓం ఇయం। దురుక్తాత్। పరి బాధమానా। శర్మ వరూథం। పునతీనః। ఆగాత్।ప్రాణాపానాభ్యాం। బలం। ఆ భరంతీ। ప్రియా। దేవానాం। సుభగా। మేఖలా। ఇయం। ఋతస్య। గోప్త్రీ। తపసః। పరస్పీ। ఘ్నతీ। రక్షః। సహమానా। అరాతీః। సానః। సమంతం। అను పరీహి। భద్రయా। భర్తారస్తే। మేఖలే। మారిషామ।

సూ॥ అజినముత్తర ముత్తరయా।

ఓం మిత్రస్య చక్షుర్ధరుణం బలీయస్తేజో యశస్వి స్థవిరగ్ం సమిద్ధం। అనాహనస్యం వసనం జరిష్ణు పరీదం వాజ్య జినం దధేఽహమ్।

॥పదం॥ మిత్రస్య। చక్షుః। ధరుణం। బలీయః। తేజః। యశస్వి। స్థవిరం। సమిద్ధం। అనాహనస్యం। వసనం। జరిష్ణు। పరీదం। వాజీ। అజినం। దధేఽహం।

సూ॥ ఉత్తరేణాగ్నిం దర్భా న్సగ్‌స్తీర్య తేష్వేన ముత్తరయావస్థాప్య॥

ఓం ఆగంత్రా సమగన్మహి ప్రసుమృత్యుం యుయోతన। అరిష్టా స్సంచరేమహి స్వస్తి చరతా దిహ స్వస్త్యా గృహేభ్యః।

॥పదం॥ ఆగంత్రా। సమగస్మహి। ప్రసు మృత్యుం। యుయోతన। అరిష్టాః। సంచరేమహి। స్వస్తిచరతాత్। ఇహాస్వస్తి। ఆగృహేభ్యః।

సూ॥ ఉదకాంజలిమస్మా అంజలా వానీయోత్తరయా త్రిఃప్రోక్ష్య॥

ఓం సముద్రా దూర్మిర్మధుమాగ్ం ఉదారదుపాగ్ం శునా సమమృత త్వమణ్యాం। ఇమేసుతే రశ్మయ స్సూర్యస్య యేభిస్సపిత్వం పితరోన ఆయన్న్॥ సకృన్మంత్రేణ, ద్విస్తూష్ణీం॥

॥పదం॥ సముద్రాత్। ఊర్మిః। మధుమాన్। ఉదారత్। ఉపాంశునా। సమం। అమృతత్వం। అశ్యామ్। ఇమేనుతే। రశ్మయః। సూర్యస్య। యేభిః। సపిత్వం। పితరోనః। ఆయన్న్॥

సూ॥ ఉత్తరైర్దక్షిణే హస్తే గృహీత్వా॥

శ్లో॥ అంతేతు సర్వమంత్రాణాం హస్త గ్రహణ మిష్యతే।
దేవతాభ్యః పరీదానం రక్షణాయ పృథక్ పృథక్॥

అగ్నిష్టే హస్తమగ్రభీత్। సోమస్తే హస్తమగ్రభీత్। సవితాతే హస్తమగ్రభీత్। సరస్వతీతే హస్తమగ్రభీత్। పూషాతే హస్తమగ్రభీత్। అర్యమాతే హస్తమగ్రభీత్। అగ్ంశుస్తే హస్తమగ్రభీత్। భగస్తే హస్తమగ్రభీత్। మిత్రస్తే హస్తమగ్రభీత్। మిత్రస్త్వమసి ధర్మణాగ్నిరాచార్య స్తవ। సర్వేషామంతే సకృద్ధస్తం గృహ్ణీయాత్.

సూ॥ ఉత్తరైర్దేవతాభ్యః పరీదాయ।

ఓం అగ్నయే త్వా పరిదదామి శర్మన్న్॥ సోమాయత్వా పరిదదామి శర్మన్న్॥ సవిత్రేత్వా.......॥ సరస్వత్యై

త్వా...మృత్యవే త్వా...... యమాయత్వా.....॥ గదాయత్వా .....అంత
కాయత్వా.....॥ అద్భ్యస్త్వా.......॥ ఓషధీభ్యస్త్వా......॥ పృథివ్యైత్వా
స వైశ్వానరాయై పరిదదామి శర్మన్।

సూ॥ ఉత్తరేణ యజుషోపనీయ

ఓం దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవ ఉపనయే శ్రీనివాసశర్మన్।

(తతస్సుముహూర్తే లగ్నాష్టక చూర్ణికాం పఠిత్వా)

(లగ్నాష్టకములు, చూర్ణిక అనుబంధము నందు కలవు)

ఓం సానోదేవీ సుహవా శర్మయచ్ఛతు। ఆత్వాహారుష మంతరభూః। ధ్రువస్తిష్ఠా విచాచలిః। విశస్త్వా సర్వా వాంఛంతు। మాత్వద్రాష్ట్ర మధిభ్రశత్। ధ్రువాద్యౌర్ధ్రువా పృథివీ। ధ్రువంవిశ్వ మిదం జగత్। ధ్రువాహ పర్వతా ఇమే। ధ్రువోరాజావిశామయం। ఇహైవైధి మావ్యథిష్ఠాః। పర్వత ఇవా విచాచలిః। ఇంద్ర ఇవేహ ధ్రువస్తిష్ఠ। ఇహరాష్ట్ర ముధారయ। అభితిష్ఠ పృతన్యతః। అధరేసంతు శత్రవః। ఇంద్రఇవ వృత్రహాతిష్ఠ। అపః క్షేత్రాణి సంజయన్న్। ఇంద్ర ఏణమదీధరత్। ధ్రువం ధ్రువేణ హవిషా। తస్మైదేవా అధిబ్రవన్న్। అయంచ బ్రహ్మణ స్పతిః। ధ్రువంతే రాజా వరుణో ధ్రువందేవో బృహస్పతిః। ధ్రువంత ఇంద్రశ్చాగ్నిశ్చ రాష్ట్రం ధారయతాం ధ్రువమ్। ముహూర్తకాలే ఆత్మన స్సమీప మానయతి।

సూ॥ సుప్రజాఇతి దక్షిణేకర్ణే జపతి ।

ఓం సుప్రజాః ప్రజయా భూయాస్సువీరో వీరై స్సువర్చా వర్చసా సుపోషః పోషైః॥.

బ్రహ్మోపదేశ ముహూర్తస్సుముహూర్తో అస్తు॥

సూ॥ బ్రహ్మచర్యమాగా మితి కుమార ఆహ।

ఓం బ్రహ్మచర్యమాగా ముప మానయస్వ దేవేన సవిత్రా ప్రసూతః॥

సూ॥ ప్రష్టం పరస్య ప్రతివచనం కుమారస్య

ఆచార్యః – కోనామాసి?

వటుః – శ్రీనివాస శర్మా నామాస్మి.

ఆచార్యః – కస్య బ్రహ్మచార్యసి శ్రీనివాసశర్మన్

వటుః – ప్రాణస్య బ్రహ్మచార్యస్మి.

సూ॥ శేషం పరో జపతి।

శ్రీనివాస శర్మైషతే దేవసూర్య బ్రహ్మచారీ తం గోపాయ సమామృతైషతే సూర్యపుత్ర స్సదీర్ఘాయు స్సమామృతయాగ్ స్వస్తి మగ్నిర్వాయు స్సూర్యశ్చంద్రమా ఆపోనుసంచరంతి తాగ్ స్వస్తిమనుసంచర శ్రీనివాసశర్మన్॥

సూ॥ ప్రత్యగాశిషం చైనం వాచయతి।

ఓం అధ్వనా మధ్వపతే శ్రేష్ఠస్యాధ్వనః పారమశీయ।

॥పదం॥ ఓం అధ్వనాం। అధ్వపతే। శ్రేష్ఠస్య। అధ్వనః। పారం। అశీయ।

సూ। ఉక్త మాజ్యభాగాంతం। అత్రైనముత్తరా ఆహుతీ ర్హావయిత్వా

(చతుర్గృహీతం గృహీత్వా)

శ్లో॥ యోగాదీన్వాచయన్నేవ కుమారం హావయేత్తలు॥

ద్వితీయ చతుర్థ్యో బ్యాయాదాచార్యోఽజుహుయాద్వటుః॥

1. ఓం యోగే యోగే తవస్తరం వాజేవాజే హవామహే। సఖాయ ఇంద్ర మూతయే స్వాహా। ఇంద్రా యేదంనమమ।

2. ఓం ఇమమగ్న అయుష్షే వర్చసేకృధి ప్రియగ్ం రేతో వరుణ సోమరాజన్। మాతేవాస్మా అదితే శర్మయచ్ఛ విశ్వేదేవా జరదష్టిర్యథాసత్స్వాహా॥ అగ్నివరుణసోమాదితివిశ్వేభ్యోదేవేభ్య ఇదంనమమ॥

3. శతమిన్ను శరదో అంతిదేవా యత్రా నశ్చక్రా జరసంతనూనాం। పుత్రాసో యత్ర పితరో భవన్తి మానో మధ్యారీరిషతాయుర్గంతో స్వాహా। దేవేభ్య ఇదంనమమ।

4. ఓం అగ్నిష్ట ఆయుః ప్రతరాంద ధాత్వగ్నిష్టే పుష్టిం ప్రతరాం కృణోతు। ఇంద్రో మరుద్భిర్ ఋతుధా కృణోత్వాదిత్యైస్తే వసుభి రాదధాతు స్వాహా। అగ్నీంద్రమరుతాదిత్య వసుభ్య ఇదంనమమ॥

5. ఓం మేధాంమహ్య మంగిరసో మేధాగ్ం సప్తఋషయో దదుః॥ మేధాంమహ్యం ప్రజాపతి ర్మేధామగ్నిర్దదాతుమే స్వాహా। అంగిరస్సప్తర్షి ప్రజాపత్యగ్నిభ్య ఇదం నమమ।

6. ఓం అప్సరాసు చ యా మేధా గంధర్వేషుచ యద్యశః। దైవీ యా మానుషీ మేధా సామామావిశతాదిహ స్వాహా। మేధాయా ఇదం నమమ।

7. ఓం ఇమంమేవరుణ..... ఆచకే స్వాహా। వరుణాయేదం నమమ।

8. తత్వాయామి..... ప్రమోషీస్స్వాహా। వరుణాయేదం నమమ।

9. త్వంనో అగ్నే..... అస్మత్స్వాహా। అగ్నీవరుణాభ్యామిదం నమమ।

10. సత్వంనో అగ్నే........ ఏధిస్వాహా। అగ్నీవరుణాభ్యామిదం నమమ।

11. ఓం త్వమగ్నే అయాస్యయాసన్మనసాహితః। అయాసన్ హవ్యమూహిషేఽ యానోధేహి భేషజగ్గ్స్వాహా। అయసేగ్నయ ఇదం నమమ।। తత ఆచార్యో జుహోతి। ఇయాది ప్రతిపద్యతే సౌవిష్టకృతగ్ం హుత్వా। అస్మిన్నుపనయన కర్మణి యజుర్వేష ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే।

ఓం భుపస్వాహా। వాయువఇదం.... శమ్యా అపోహ్యా... లేపకార్యం, పరిధిప్రహరణం నాస్తి. అనాజ్ఞాతాది.... అహంభో! అభివాదయే.

సూ।। అపరేణాగ్ని ముదగగ్రం కూర్చం నిధాయ।
తస్మిన్నుత్తరేణ యజుషోపనేతోపవిశతి।
ఓం రాష్ట్రభృదస్యాచార్యాసందీ మాత్వద్యోషమ్।

సూ॥ పురస్తాత్ప్రత్యఙ్ముఖాసీనః కుమారో దక్షిణేన పాణినా దక్షిణం పాద మన్వారభ్యాఽహ సావిత్రీం భో అనుబ్రూహీతి।

తస్మాఅన్వాహ తత్సవితురితి పచ్ఛోర్ధర్చశః తతస్సర్వాం వ్యాహృతీర్విహృతాః పాదాదిష్వంతేషువా తథార్ధర్చయోరుత్తమాం కృత్స్నాయాం॥

ఓం భూః తత్సవితుర్వరేణ్యం, ఓం భువః, భర్గోదేవస్య ధీమహి। ఓగ్ం సువః ధియోయోనః ప్రచోదయాత్। ఓం భూః తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి। ఓం భువః ధియోయోనః ప్రచోదయాత్। ఓగ్ం సువః తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి ధియోయోనః ప్రచోదయాత్।

గాయత్ర్యుపదేశ ముహూర్తస్సుముహూర్తో అస్తు.

సూ॥ కుమార ఉత్తరేణ మంత్రేణోత్తర మోష్ఠ ముపస్పృశతే।

అవృధమసౌ సౌమ్య ప్రాణస్వంమే గోపాయ।

సూ॥ కర్ణావుత్తరేణ। బ్రహ్మణ ఆణీస్థః।

సూ॥ దండముత్తరేణాదత్తే। పాలాశోదండో బ్రాహ్మణస్య, నైయగ్రోధ స్కంధజోఽవాఙ్గ్రో రాజన్యస్య, బాదర ఔదుంబరోవా వైశ్యస్య, వార్క్షో దండ ఇత్యవర్ణ సంయోగేనైక ఉపదిశంతి।

ఓం సుశ్రవ స్సుశ్రవసం మాకురు యథాత్వగ్ం సుశ్రవ స్సుశ్రవా అస్యేవ మహగ్ం సుశ్రవ స్సుశ్రవా భూయాసం యథాత్వగ్ం సుశ్రవ

స్సుశ్రవో దేవానాం నిధిగోపోస్యేవ మహం బ్రాహ్మణానాం బ్రహ్మణో నిధిగోపో భూయాసమ్।

సూ॥ తతః స్మృతంచమ ఇత్యేతద్వాచయిత్వా

1. ఓం స్మృతంచ మేఽస్మృతంచమే తన్మఉభయం వ్రతమ్।
2. నిందాచమే ఽ నిందాచమే తన్మఉభయం వ్రతమ్।
3. శ్రద్ధాచమేఽ శ్రద్ధాచమే తన్మ ఉభయం వ్రతమ్।
4. విద్యాచమేఽ విద్యాచమే తన్మ ఉభయం వ్రతమ్।
5. శ్రుతంచమేఽ శ్రుతంచమే తన్మ ఉభయం వ్రతమ్।
6. సత్యంచమేఽనృతంచమే తన్మ ఉభయం వ్రతమ్।
7. తపశ్చమేఽతపశ్చమే తన్మ ఉభయం వ్రతమ్।
8. వ్రతంచమేఽ వ్రతంచమే తన్మఉభయం వ్రతమ్।

యద్బ్రాహ్మణానాం బ్రహ్మణి వ్రతం। యదగ్నేస్సేంద్రస్య సప్రజా పతికస్య సదేవస్య సదేవ రాజస్య సమనుష్యస్య సమనుష్య రాజస్య సపితృకస్య సపితృరాజస్య సగంధర్వాఽప్సరస్కస్య యన్మ ఆత్మస ఆత్మనివ్రతం తేనాహగ్ం సర్వవ్రతో భూయాసమ్।

గురవే వరం దత్వా "గురో! వరంతే దదామి" ఇతి కుమారో బ్రూయాత్। తత ఆచార్యస్తు సప్తదశ, కృత్వోపాస్య।

ఓం దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవేఽ శ్వినో ర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యాం ప్రతిగృహ్ణామి రాజా త్వా వరుణో నయతు దేవిదక్షిణే

ధ్రుద్రాయ గామ్। తేనామృ తత్వ మశ్యాం। వయోదాత్రే।
మయో మహ్యమస్తు ప్రతిగ్రహీత్రే। కఇదం కస్మా అదాత్। కామః
కామాయ। కామోదాతా। కామః ప్రతిగ్రహీతా। కామగ్ం సముద్ర మావిశ।
కామేన త్వా ప్రతిగృహ్ణామి। కామైతత్తే। ఏషాతే కామ దక్షిణా।
ఉత్తానస్త్వాంగీరసః ప్రతిగృహ్ణాతు।

సూ॥ ఉదాయుషేత్యుత్థాప్య, (వాచయతి)

ఓం ఉదాయుషా స్వాయుషో దోషధీనాగ్ం రసేనోత్పర్జన్యస్య
శుష్మేణో దస్థామమృతాగ్ం అను।

సూ॥ ఉత్తరై రాదిత్యముపతిష్ఠతే।

మం॥ తచ్చక్షుర్దేవ హితం పురస్తాచ్ఛుక్రముచ్చరత్। పశ్యేమ శరదశ్శతం
జీవేమ శరదశ్శతం నందామ శరదశ్శతం మోదామ శరదశ్శతం భవామ
శరదశ్శతగ్ం శృణవామ శరదశ్శతం ప్రబ్రవామ శరదశ్శత
మజీతాస్యామ శరదశ్శతం జ్యోక్చ సూర్యందృశే।

సూ॥ యం కామయేత నాయమ్మచ్ఛిద్యేతేతి తముత్తరయా దక్షిణే
హస్తే గృహ్ణీయాత్।

ఓం యస్మిన్భూతం చ భవ్యం చ సర్వేలోకాస్సమాహితాః। తేన
గృహ్ణామి త్వా మహం మహ్యం గృహ్ణామి త్వా మహం ప్రజాపతినా త్వా
మహ్యం గృహ్ణామి శ్రీనివాస శర్మన్।

ఓం ఏషాతేఅగ్నే సమిత్తయా వర్ధస్వచాప్యాయస్వచ తయాహం వర్ధమానోభూయాసమాప్యాయ మానశ్చ స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదం నమమ॥

ఓం యోమాగ్నేభాగినగ్ం సంతమథాభాగం చికీరుషత్యభాగమగ్నే తంకురుమామగ్నే భాగినంకురు స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదం నమమ॥

ఓం సమిధమాధాయాగ్నే సర్వవ్రతోభూయాస్తగ్గ్ స్వాహా ॥
అగ్నయ ఇదం నమమ ॥

ఓం భూస్స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదం నమమ ॥
ఓం భువస్స్వాహా ॥ వాయవ ఇదం నమమ ॥
ఓం సువస్స్వాహా ॥ సూర్యాయేదం నమమ ॥
ఓం భూర్భువస్సువస్స్వాహా ॥ ప్రజాపతయ ఇదం నమమ ॥

ఉత్తర పరిషేచనం కుర్యాత్ ॥

ఓం అదితేన్వమగ్గ్స్థాః । అనుమతేన్వమగ్గ్స్థాః ।
సరస్వతేన్వమగ్గ్స్థాః । దేవసవితః ప్రాసావీః ॥

అగ్న్యుపస్థానం

ఓం యత్తేఅగ్నే తేజస్తేనాహం తేజస్వీ భూయాసం యత్తేఅగ్నే

వర్చస్తేనాహం వర్చస్వీ భూయాసం యత్తేఅగ్నే హరస్తేనాహగ్ం హరస్వీ భూయాసం మయిమేధాం మయిప్రజాం మయ్యగ్ని స్తేజో దధాతు మయి మేధాం మయిప్రజాం మయీన్ద్రఇన్ద్రియం దధాతు మయిమేధాం మయిప్రజాం మయిసూర్యోభ్రాజో దధాతు॥ మానస్తోకేతనయే మాన ఆయుషిమానో గోషుమానో అశ్వేషు రీరిషః । వీరాన్మానో రుద్రభామితోవధీర్హవిష్మన్తో నమసావిధేమతే॥

భస్మ గ్రహణ మన్త్రః

ఓం త్ర్యాయుషం జమదగ్నేః కశ్యపస్య త్ర్యాయుషం ।
యద్దేవానాం త్ర్యాయుషం తన్మే అస్తు త్ర్యాయుషం ॥

భస్మనాశిరో లలాట వక్ష స్కంధేషు తిలకాని కుర్యాత్ ॥

ఓం మేధావీ భూయాసం । తేజస్వీభూయాసం । వర్చస్వీ భూయాసం। బ్రహ్మవర్చసీభూయాసం । ఆయుష్మాన్భూయాసం । అన్నాదోభూయాసం। యశస్వీభూయాసం । సర్వసమృద్ధోభూయాసం। ఓం పునస్త్వాదిత్యారుద్రావసవస్సమిన్ధతాం పునర్బ్రహ్మాణో వసునీథయజ్ఞైః । ఘృతేనత్వం తనువో వర్ధయస్వ సత్యాస్సన్తుయజమానస్య కామాస్స్వాహా॥ అగ్నయేవసునీథాయేదం నమమ ॥

స్వస్తి । శ్రద్ధాం, మేధాం, యశః, ప్రజ్ఞాం, విద్యాం, బుద్ధిం, శ్రియం, బలం। ఆయుష్యం, తేజ, ఆరోగ్యం దేహిమే హవ్యవాహన ॥

శ్రియం దేహిమే హవ్యవాహన ఓన్నమఇతి ॥

శ్లో॥ యస్య స్మృత్యాచ నామోక్త్యా తపోహోమ క్రియాదిషు ।
న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి సద్యోవన్దేతమచ్యుతం ।
మన్త్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం హుతాశన ।
యద్ధుతంతు మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే ॥

ప్రవర

చతుస్సాగర పర్యన్తం గోబ్రాహ్మణేభ్యః శుభంభవతు। భార్గవ, చ్యావన, ఆప్నవాన, ఔర్వ, జామదగ్న్య. పంచార్షేయ ప్రవరాన్విత శ్రీవత్స సగోత్రః ఆపస్తంబ సూత్రః కృష్ణయజుర్వేద తైత్తిరీయ శాఖాధ్యాయీ........ శర్మాహంభో........ అభివాదయే ॥

అనేన ప్రాతః (సాయం) అగ్నికార్య సమిదాధానేన భగవాన్ సర్వాత్మకః యజ్ఞేశ్వరస్సుప్రీణాతు ॥

సూ॥ ఏవమన్యస్మిన్నపి సదారణ్యాదేధానాహృత్య, ఉత్తరయా సగ్ం శాస్తి-

ఆచార్యః - బ్రహ్మచార్యసి - (వటుః) బాఢమ్

ఆచార్యః - అపోశాన- (వటుః) బాఢమ్

ఆచార్యః - కర్మకురు - (వటుః) బాఢమ్

ఆచార్యః - మాసుషుప్థాః (వటుః) బాఢమ్

ఆచార్యః - భిక్షాచర్యంచర (వటుః) బాఢమ్

ఆచార్యః - ఆచార్యాధీనో భవ (వటుః) బాఢమ్

తతోగురుం మాతర మన్యాగ్ శ్చ వృద్ధాన్నమస్కృత్వా భిక్షాం యాచయేత్।
అథాస్మా అరిక్తం పాత్రం ప్రయచ్ఛన్నాహ మాతర మేవాగ్రే భిక్షస్వ।
ఇతి బోధాయన గృహ్యాత్,

ఆచార్యం నమస్కృత్య, మాతరం ప్రథమతః భిక్షాం యాచయేత్। చతుస్సాగర పర్యంతం....... అహంభో। అభివాదయే, ఇతి నమస్కృత్య, భవతి భిక్షాం దేహీతి స్త్రియం। భవాన్ భిక్షాం దదాతు ఇతి పురుషం యాచయేత్। భిక్షాచరణానంతరం ఆశీర్వచనం ప్రాప్య, ఆరార్తికాం స్వీకృత్య బ్రాహ్మణేభ్యో భూయసీం దక్షిణాం దత్వా, మధ్యాహ్న సంధ్యాం కృత్వా, తతః ప్రభృతి సూర్యాస్తమయ పర్యంతం గాయత్రీపురశ్చర్యాం కుర్వన్, సాయం సంధ్యాముపాసీత, సాయం సమిదాధానం కృత్వా, భిక్షా ప్రాప్తైః తండులైఃఅన్నం పాచయిత్వా భోజయేత్। వటుః త్రిరాత్రపర్యంతం నస్నాయాత్। దీక్షవస్త్రాణి నసంత్యజేత్। కాలత్రయ సంధ్యోపాసనం ప్రాతస్సాయం సమిదాధానం చ, కుర్యాత్। ప్రత్యహం ఆమభైక్షం చరిత్వా తైః తండులైఃగృహే అన్నం పాచయిత్వా క్షారలవణవర్జం భక్షయేత్॥ చతుర్థేహని ప్రాతః సచేల మంగళస్నానం కృత్వా, శుష్క దీక్షావస్త్రాణి ఆచార్యాయ నివేదయేత్।

సూ॥ వాసశ్చతుర్థీ ముత్తరయా దత్తేఽన్యత్పరి ధాప్య

గురో! వాసస్తే దదామీతి। దీక్షావస్త్రాణి ఆచార్యాయ సమర్పయేత్। ఆచార్యస్సప్తదశ కృత్వో పాన్య। ఓం యస్యతే ప్రథమ వాస్యగ్ం హరామ స్తంత్వా విశ్వే అవంతు దేవాః। తంత్వా భ్రాతర స్సువృధో వర్ధమాన మను జాయంతాం బహవస్సు జాతమ్।

శ్లో॥　మేఖలాదీని సర్వాణి బ్రహ్మసూత్రం వినావటుః।
సర్వం పలాశే నిక్షిప్య నవాన్యన్యాని ధారయేత్॥
ఆపస్తంబమత్యేతదంత ముపనయనమ్ -

పాలాశ కర్మ

కేచిత్ పాలాశంకర్మ కుర్వన్తి త్రీణ్యహాని ప్రత్యహమామభైక్ష మాచరేత్। చతుర్థే హన్యన్న సగ్గ్స్కారేణ సగ్గ్స్కృత్యాచార్యేణ సహప్రాచీముదీ చీంవా దిశ ముపనిష్క్రమ్య -

ఆచమ్య.... ఏవం ప్రీత్యర్థం కరిష్యమాణ మమ కుమారస్య పాలాశకర్మాంగత్వేన పుణ్యాహ వాచనం కరిష్యే। ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాం కృత్వా పుణ్యాహంవాచయిత్వా। పునస్సంకల్ప్య। మమకుమారస్య ప్రణవ శ్రద్ధామేధాజనన సిద్ధ్యర్థం పాలాశం కర్మ కరిష్యే తత్ర త్రీణ్యుదగపవర్గాణి స్థండిలాని కల్పయిత్వా। తేషు యథాక్రమ మావాహ్య।

ఓం యశ్ఛందసా మృషభో విశ్వరూపః। ఛన్దోభ్యోఽధ్య మృతాత్సంబభూవ। సమేంద్రో మేధయా స్పృణోతు। అమృతస్య దేవ ధారణో భూయాసం। శరీరం మే విచర్షణమ్। జిహ్వా మే మధుమత్తమా। కర్ణాభ్యాం భూరి విశ్రువమ్ బ్రహ్మణః కోశోఽసి మేధయా పిహితః। శ్రుతం మే గోపాయ।

ప్రథమ స్థండిలే ప్రణవమావాహయామి।

ఓం శ్రద్ధయాగ్ని స్సమిధ్యతే। శ్రద్ధయా విందతే హవిః। శ్రద్ధాం భగస్య మూర్ధని। వచసా వేదయామసి। ప్రియగ్గ్ శ్రద్ధే దదతః। ప్రియగ్గ్ శ్రద్ధే దిదాసతః। ప్రియం భోజేషు యజ్వసు। ఇదంమ ఉదితం కృధి। యథా దేవా అసురేషు। శ్రద్ధా ముగ్రేషు చక్రిరే। ఏవం భోజేషు యజ్వసు। అస్మాకముదితం కృధి। శ్రద్ధాం దేవా యజమానాః। వాయు గోపా ఉపాసతే। శ్రద్ధాగ్ం హృదయ్యయాకూత్యా। శ్రద్ధయా హుయతే హవిః। శ్రద్ధాం ప్రాతర్హవా మహే। శ్రద్ధాం మధ్యం దినం పరి। శ్రద్ధాగ్ం సూర్యస్య నిమ్రుచి। శ్రద్ధే శ్రద్ధాపయే హమా। శ్రద్ధా దేవానధివస్తే। శ్రద్ధావిశ్వమిదం జగత్। శ్రద్ధాం కామస్య మాతరం। హవిషావర్ధ యామసి। ద్వితీయ స్థండిలే శ్రద్ధామావాహయామి॥

మేధా దేవీ జుషమాణా న ఆగా ద్విశా చీ భద్రా సుమనస్య మానా। త్వయా జుష్టానుదమానాదురుక్తాన్ బృహద్వదేమ విదథే సువీరాః। త్వయా జుష్ట ఋషిర్భవతి దేవి త్వయా బ్రహ్మా గతశ్రీ రుత త్వయా। త్వయా జుష్టశ్చిత్రం విందతే వసుసానో జుషస్వ ద్రవిణోన మేధే। మేధాంమ ఇంద్రో దదాతు మేధాం దేవీ సరస్వతీ। మేధాం మే అశ్వినా వుభా వాధత్తాం పుష్కరస్రజా। అప్సరాసు చయా మేధా గంధర్వేషు చ యన్మనః। దైవీం మేధా సరస్వతీ సామాం మేధా సురభిర్జుషతాగ్ స్వాహా। ఆమాం మేధా సురభి ర్విశ్వరూపా హిరణ్యవర్ణా జగతీ జగమ్యా। ఊర్జస్వతీ

పయసా పిన్వమానా సామాం మేధా సుప్రతీకా జుషన్తామ్। మయి మేధాం మయిప్రజాం మయ్యగ్నిస్తేజో దధాతు మయి మేధాం మయి ప్రజాం మయీంద్ర ఇంద్రియం దధాతు మయి మేధాం మయి ప్రజాం మయిసూర్యో భ్రాజో దధాతు। తృతీయ స్థండిలే మేధా మావాహయామి.

ఇతి త్రిషు స్థండిలేషు ప్రణవ, శ్రద్ధా, మేధా దేవతా ఆవాహ్య, అష్ట దిక్పాల కాంశ్చావాహ్య షోడశోపచార పూజాం కుర్వన్ అపూప సహిత కృసరాన్నం నివేదయేత్ -

అథ యత్రాగ్ని స్థాప్యతేత్యాది - ఆజ్యభాగాంతే సమంతాత్ అపూపై రగ్నిం పరిశ్రిత్య ఛందస్సూక్తం వాచయన్ యశ్ఛంద సామితి పంచదశభిర్మంత్రైః కుమారం హావయేత్। చతుర్ గృహీతం గృహీత్వా.

1. ఓం యశ్ఛందసా మృషభో విశ్వరూపః। ఛందోభ్యోఽధ్యమృతా త్సంబభూవ। సమేంద్రో మేధయా స్పృణోతు। అమృతస్య దేవ ధారణో భూయాసగ్ం స్వాహా। ఛందోభ్య ఇదం నమమ।

2. శరీరం మే విచర్షణమ్। జిహ్వా మే మధుమత్తమా। కర్ణాభ్యాం భూరి విశ్రువమ్। బ్రహ్మణః కోశోఽసి మేధయా పిహితః। శ్రుతం మే గోపాయ స్వాహా। ఛందోభ్య ఇదం.......

3. ఆవహన్తీ వితన్వానా । కుర్వాణా చీరమా -
త్మనః। వాసాగ్ంసి మమ గావశ్చ। అన్నపానే చ సర్వదా। తతో మే

శ్రియ్య మావహ। లోమశాం పశుభి స్సహ స్వాహా। ఛందోభ్య ఇదం నమమ

4. ఆమాయన్తు బ్రహ్మచారిణ స్వాహా। ఛందోభ్య ఇదం నమమ

5. విమాయన్తు బ్రహ్మచారిణ స్వాహా। ఛందోభ్య ఇదం నమమ

6. ప్రమాయన్తు బ్రహ్మచారిణ స్వాహా। ఛందోభ్య ఇదం నమమ

7. దమాయన్తు బ్రహ్మచారిణ స్వాహా। ఛందోభ్య ఇదం నమమ

8. శమాయన్తు బ్రహ్మచారిణ స్వాహా। ఛందోభ్య ఇదం నమమ

9. యశో జనేఽసాని స్వాహా । ఛందోభ్య ఇదం నమమ

10. శ్రేయాన్ వస్యసోఽసాని స్వాహా। ఛందోభ్య ఇదం నమమ

11. తం త్వా భగ ప్రవిశాని స్వాహా। ఛందోభ్య ఇదం నమమ।

12. సమా భగ ప్రవిశ స్వాహా। ఛందో భ్య ఇదం నమమ।

13. తస్మిన్సహస్ర శాఖే। నిభగాహం త్వయి మృజే
స్వాహా।। ఛందోభ్య ఇదం నమమ।

14. యథాపః ప్రవతా యన్తి। యథా మాసా అహర్జరమ్। ఏవం మాం బ్రహ్మచారిణః। ధాతరాయన్తు సర్వత స్వాహా। ఛందోభ్య ఇదం నమమ।

15. ప్రతివేశోసి ప్రమాభాహి ప్రమాపద్యస్వ స్వాహా ఛందోభ్య ఇదం......

తత ఆచార్యో జుహోతి జయాది ప్రతిపద్యతే శమ్యా అపోహ్యా....

అనాజ్ఞాతాది అహం భో అభివాదయే - తతః పలాశమూలే దండం విసృజ్య, సుశ్రవ ఇతి మంత్రేణ అన్య దండమాదాయ,

శ్లో॥ సంత్యజ్య మేఖలాదీని బ్రహ్మసూత్రంవినా వటుః
సర్వం పలాశే నిక్షిప్య నవాన్యన్యాని ధారయేత్॥
మేఖలా మజినం దండం ఉపవీతం కమండలుమ్।
అప్సు ప్రాస్య వినష్టాని గృహీతాన్యాని మంత్రవత్॥

తతః మమకుమారస్య పాలాశకర్మాంగత్వేన ఆభ్యుదయికం కరిష్యే। బ్రాహ్మణ భోజన ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం సంప్రదదే నమమ। తతః కర్మణః పుణ్యాహం వాచయిత్వా గృహ మాగచ్ఛేత్।

బ్రహ్మాది పంచపాలకదేవతాభ్యోనమః। పూజాం కృత్వా। దేవతా ఉద్వాస్య, రక్షా సూత్రాణి విసృజ్య బ్రాహ్మణాన్ భోజయేత్॥

ఉపాకర్మ

సూ:- శ్రావణాం పౌర్ణమాస్యాం అధ్యాయ ముపాకృత్య, మాసం ప్రదోషే నాధీయాత ॥ ఆ.ధ.సూ...... 1-9-1

సూ:- ఉపాకరణే సమాపనేచ ఋషిర్యః ప్రజ్ఞాయతే । సదసస్పతిర్ద్వితీయః ॥ ఆచార్య శ్శిష్యై స్సహ కేశాన్వాపయిత్వా నద్యాం స్నాత్వా ॥

ప్రాణానాయమ్య......ప్రీత్యర్థం శ్రావణ్యాం పౌర్ణమాస్యాం అధ్యేష్య మాణానాం ఛందసాగ్ం సవీర్యత్వాయ అధ్యాయోపాకర్మాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః........ పుణ్యాహం వాచయిష్యే ॥

వటుః ప్రాణానాయమ్య......ప్రీత్యర్థం మమ బ్రహ్మచర్య వ్రతలోప ప్రాయశ్చిత్తార్థం పాహిత్రయోదశ హోమం కరిష్యే । చతుష్పాత్ర ప్రయోగం కృత్వా । పాహిత్రయోదశ హోమం కుర్యాత్ ॥

అనేన పాహిత్రయోదశ........ యజ్ఞేశ్వరార్పణమస్తు ॥

తతః అగ్నికార్యం సమాపయేత్ ॥

అథాచార్యశ్శిష్యైస్సహ ప్రాణానాయమ్య........ ప్రీత్యర్థం శ్రావణ్యాం పౌర్ణమాస్యాం అధ్యేష్యమాణానాం ఛందసాగ్ం సవీర్యత్వాయ అధ్యాయోపాకర్మాఖ్యం కర్మ కరిష్యే । అధ్యాయోపాకర్మాంగత్వేన ప్రాజాపత్యాది నవర్ష్యావాహనం కరిష్యే ॥ దర్భమయ నవర్ష్యావాహనం కుర్యాత్.

1. ఓం భూర్భువస్సువః ప్రజాపతయే కాండఋషయే నమః।
ప్రజాపతిం కాండర్షిమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥

2. ఓం భూర్భువస్సువః సోమాయకాండ ఋషయే నమః। సోమంకాండర్షిం.......

3. ఓం భూర్భువస్సువః అగ్నయేకాండ ఋషయే నమః అగ్నింకాండర్షిం........

4. ఓం భూర్భువస్సువః విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః కాండఋషిభ్యో నమః। విశ్వాన్ దేవాన్ కాండఋషీన్....

5. ఓం భూర్భువస్సువః సాగ్ం హితీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్యో నమః । సాగ్ంహితీర్దేవతా ఉపనిషద ఆవాహయామి

6. ఓం భూర్భువస్సువః యాజ్ఞికీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్యో నమః। యాజ్ఞికీర్దేవతా ఉపనిషద ఆవాహయామి

7. ఓం భూర్భువస్సువః వారుణీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్యో నమః। వారుణీర్దేవతా ఉపనిషద ఆవాహయామి

8. ఓం భూర్భువస్సువః బ్రహ్మణే స్వయంభువే నమః। బ్రహ్మాణగ్గ్ స్వయంభువమావాహయామి।

9. ఓం భూర్భువస్సువః సదసస్పతయే నమః। సదసస్పతిం ఆవాహయామి

అత్ర చతుర్వేదాన్ తత్తన్మంత్రైరావాహ్య ।

తతః అష్టదిక్పాలకానావాహయేత్ ।

ఓం ॥ ఇంద్రం వో విశ్వతస్పరి హవా మహేజనేభ్యః ।
అస్మాక మస్తుకేవలః ॥ ఇంద్రం దిక్పాలక మావాహయామి ॥

ఓం॥ అగ్నిం దూతం వృణీమహే హోతారం విశ్వ వేదసం ।
అస్యయజ్ఞస్య సుక్రతుం ॥ అగ్నిం దిక్పాలకం.......

ఓం॥ యమాయ సోమగ్ం సునుత యమాయ జుహుతాహవిః ।

యమగ్ం హ యజ్ఞోగచ్ఛత్యగ్నిదూతో అరఙ్కృతః ॥
యమం దిక్పాలకం...... ।

ఓం॥ మోషుణః పరాపర్గానిర్‌ఋతిర్ దృహణా వధీత్ ।
పతీష్ట తృష్టయా సహ ॥ నిర్‌ఋతిం దిక్పాలకం.......... ।

ఓం॥ ఇమం మేవరుణ శ్రుధీహవ మద్యాచమృడయ ।
త్వామ వస్యురాచకే ॥ వరుణందిక్పాలకం......... ।

ఓం॥ తవవాయ వృతస్పతే త్వష్టుర్జామాతరద్భుత ।
అవాంస్యా వృణీమహే ॥ వాయుం దిక్పాలకం........... ।

ఓం॥ సోమోధేనుగ్ం సోమోఅర్వన్త మాశుగ్ం సోమోవీరం కర్మణ్యం దదాతు। సాదన్యం విదథ్యగ్ం సభేయం పితుశ్రవణం యో దదాశ దస్మై॥

కుబేరం దిక్పాలకం........ ॥

ఓం॥ తమీశానం జగతస్తస్థుషస్పతిం ధియం జిన్వమవసే హూమహే వయం । పూషానో యథా వేదసా మసద్వృధే రక్షితా పాయురదబ్ధ స్స్వస్తయే॥ ఈశానం దిక్పాలకం...... ।

ఓం॥ ఊర్ధ్వ ఊషుణ ఊతయే తిష్ఠా దేవోన సవితా ।
ఊర్ధ్వో వాజస్య సనితా యదంజి భిర్వాఘద్భిర్ విహ్వయామహే॥
ఊర్ధ్వపురుషం........ ।

ఓం॥ స్యోనాపృథివి భవాన్యక్షరా నివేశనీ ।

యచ్ఛానశ్శర్మసప్రథాః ॥ పృథివీమావాహయామి .... ॥

సాంగ సపరివార ప్రాజాపత్యాది నవర్షి దేవతాభ్యోనమః ధ్యానావాహనాది .... సమర్పయామి ॥

అనయా పూజయా ప్రాజాపత్యాది నవర్షయ స్సుప్రీణన్తు ॥

అథతర్పణమ్

పునః ప్రాణానాయమ్య.... అధ్యాయోపాకర్మాంగత్వేన ప్రాజాపత్యాది నవర్షితర్పణం కరిష్యే । నివీతీభూత్వా ॥

ఓం ప్రజాపతిం కాండఋషిం తర్పయామి తర్పయామి ।

ఓం సోమం కాండఋషిం తర్పయామి తర్పయామి ।

ఓం అగ్నిం కాండఋషిం తర్పయామి తర్పయామి।

ఓం విశ్వాన్ దేవాన్ కాండఋషీగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి ।

ఓం సాగ్ంహితీర్దేవతా ఉపనిషద స్తర్పయామి తర్పయామి ।

ఓం యాజ్ఞికీర్దేవతా ఉపనిషద స్తర్పయామి తర్పయామి ।

ఓం వారుణీర్దేవతా ఉపనిషద స్తర్పయామి తర్పయామి ।

ఓం బ్రహ్మాణగ్గ్ స్వయంభువం తర్పయామి తర్పయామి ।

ఓం సదసస్పతిం తర్పయామి తర్పయామి ।

ఉపవీతీ ॥ అనేన ప్రాజాపత్యాది నవర్షి తర్పణేన భగవాన్ సర్వాత్మకః

పరమేశ్వరస్సుప్రీణాతు ॥ పరమేశ్వరార్పణమస్తు ॥

అథహోమః

ప్రాణానాయమ్య॥ ఏవం ప్రీత్యర్థం అధ్యాయోపా కర్మాంగత్వేన ప్రాజాపత్యాది నవర్షిహోమం కరిష్యే ॥

భూర్భువస్సువరోం..... ఆజ్యభాగాంతే అన్వారబ్ధేష్వంతేవాసిషు నవాజ్యాహుతీర్జుహోతి ॥

ఓం ప్రజాపతయే కాండఋషయే స్వాహా ॥

ప్రజాపతయే కాండఋషయ ఇదం నమమ॥

ఓం సోమాయ కాండ ఋషయే స్వాహా ॥

సోమాయ కాండఋషయ ఇదం నమమ॥

ఓం అగ్నయే కాండఋషయే స్వాహా ॥

అగ్నయే కాండఋషయ ఇదం నమమ॥

ఓం విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః కాండఋషిభ్య స్వాహా ॥

విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః కాండఋషిభ్య ఇదం నమమ॥

ఓం సాగ్ంహి తీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్య స్వాహా ॥

సాగ్ంహితీభ్యోదేవతాభ్యఉపనిషద్భ్య ఇదం నమమ॥

ఓం యాజ్ఞి కీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్య స్వాహా ॥

యాజ్ఞికీ భ్యోదేవతాభ్యఉపనిషద్భ్య ఇదం నమమ॥

ఓం వారుణీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్య స్వాహా ॥

వారుణీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్య ఇదం నమమ॥

ఓం బ్రహ్మణే స్వయంభువే స్వాహా ॥

బ్రహ్మణే స్వయంభువ ఇదం నమమ॥

ఓం సదసస్పతిమద్భుతం ప్రియ మింద్రస్య కామ్యం ।

సనింమేధా మయాశిషగ్ స్వాహా ॥ సదసస్పతయ ఇదం ॥

అథవేదాదీన్ జుహుయాత్ ।

ఓం ఇషేత్వోర్జేత్వా వాయవస్థో పాయవస్థ దేవోవ స్సవితా ప్రార్పయతు శ్రేష్ఠతమాయ కర్మణే స్వాహా ॥ ఛందోభ్య ఇదం నమమ॥

ఓం అగ్నిమీళే పురోహితం యజ్ఞస్య దేవ మృత్విజం । హోతారం రత్నధాతమం స్వాహా ॥ ఛందోభ్య ఇదం నమమ॥

ఓం అగ్న అయాహి వీతయే గృణానో హవ్యదాతయే । నిహోతాసత్సిబర్హిషి స్వాహా ॥ ఛందోభ్య ఇదం నమమ॥

ఓం శన్నోదేవీ రభిష్టయ ఆపో భవంతు పీతయే । శంయో రభిస్రవంతు నస్స్వాహా ॥ ఛందోభ్య ఇదం నమమ॥

తతః యజ్ఞోపవీత గ్రంథిం విస్రస్య । ఆజ్యేనాక్త్వా । సృచి నిధాయ।

యజ్ఞోపవీతం...... బలమస్తుతేజస్స్వాహా ॥

అగ్నయే పరమాత్మన ఇదం ॥

ఇధ్మసన్నహనాన్యద్భి స్సగ్గ్స్పృశ్యేత్యాది జయాది ప్రతిపద్యతే । అత్రలేపకార్యం వినా, పరిధి ప్రహరణం సగ్గ్స్రావం చ కుర్యాత్। తతః అనాజ్ఞాతాది అభివాదనాంతం కుర్యాత్। అహంభో అభివాదయే. యజ్ఞోపవీతం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ ।

బ్రాహ్మణపూజాం కృత్వా । యజ్ఞోపవీతం సంప్రదదేనమమ ॥

పునరాచమ్య... శ్రావణ్యాం పౌర్ణమాస్యాం అధ్యాయోపాకర్మాంగం మమ సకలశ్రౌత, స్మార్త, నిత్యకర్మానుష్ఠానఅధికార యోగ్యతా సిద్ధ్యర్థం నూతన యజ్ఞోపవీత ధారణం కరిష్యే ॥ త్రిరాచమేత్..... యజ్ఞోపవీతం.... తేజః । ధృత్వా, ఆచమ్య, దశవారం గాయత్రీం జప్త్వా,

శ్లో॥ ఉపవీతం ఛిన్నతంతుం (జీర్ణకం, మలదూషితం) జీర్ణం కశ్మల దూషితం। విసృజామి యశోబ్రహ్మ వర్చోదీర్ఘాయురస్తుమే ॥ జీర్ణ యజ్ఞోపవీతం అవముచ్య విసృజేత్ ॥ తతః ఆచార్య ప్రముఖా దర్భేష్వాసీనా దర్భాన్ ధారయమాణాః వేదస్యాద్యాం శ్చతురోనువాకానధీయీరన్ ॥

ఓం శ్రీ గురుభ్యోనమః హరిః ఓమ్। ఇషేత్వోర్జే త్వా వాయవస్థో పాయవస్థ దేవోవస్సవితా ప్రార్పయతు శ్రేష్ఠతమాయ కర్మణ ఆప్యాయధ్వమఘ్నియా దేవభాగమూర్జస్వతీః పయస్వతీః

ప్రజావతీరనమీవా అయక్ష్మా మావస్తేన ఈశత మాఽఘశగ్ంసో రుద్రస్య హేతిః పరివో వృణక్తు ధ్రువా అస్మిన్ గోపతౌ స్యాత బహ్వీర్యజమానస్య పశూన్ పాహి ॥

ఇషే త్రిచత్వారిగ్ంశత్ ॥

యజ్ఞస్య ఘోషదసి ప్రత్యుష్టగ్ం రక్షః ప్రత్యుష్టా అరాతయః ప్రేయమగాద్ధిషణా బర్హిరచ్ఛ మనునా కృతా స్వధయా వితష్టా త ఆవహన్తి కవయః పురస్తాద్దేవేభ్యో జుష్టమిహ బర్హిరాసదే దేవానాం పరిషూతమసి వర్షవృద్ధమసి దేవబర్హిర్మాత్వాఽన్వఙ్మాతిర్యక్పర్వతే రాధ్యాసమాచ్ఛేత్తా తే మారిషం దేవబర్హిశ్శతవల్శం విరోహ సహస్రవల్శాః ॥

వి వయగ్ం రుహేమ పృథివ్యాస్సంపృచః పాహి సుసంభృతా త్వా సం భరామ్యదిత్యై రాస్నాఽసీన్ద్రాణ్యై సంనహనం పూషాతే గ్రన్థిం గ్రథ్నాతు సతేమాఽఽస్థాదిన్ద్రస్యత్వా బాహుభ్యాముద్యచ్ఛే బృహస్పతేర్మూర్ధ్నా హరామ్యుర్వ న్తరిక్షమన్విహి దేవంగమమసి॥

సహస్రవల్శా అష్టాత్రిగ్ంశచ్చ ॥

శున్ధధ్వం దైవ్యాయ కర్మణే దేవయజ్యాయై మాతరిశ్వనో ఘర్మోఽసి ద్యౌరసి పృథివ్యసి విశ్వధాయా అసి పరమేణ

ధామ్నాదృగ్ంహస్వమా హ్వార్వసూనాం పవిత్రమసి శతధారం వసూనాం పవిత్రమసి సహస్రధారగ్ం హుతస్తోకోహుతోద్ర ప్సోఽగ్నయే బృహతే నాకాయ స్వాహా ద్యావాపృథివీభ్యాగ్ం సా విశ్వాయుస్సా విశ్వవ్యచాస్సా విశ్వకర్మా సం పృచ్యధ్వమృతావరీ రూర్మిణీర్మధుమత్తమా మన్ద్రా ధనస్య సాతయే సోమేన త్వాఽఽతనచ్మీన్ద్రాయదధి విష్ణో హవ్యగ్ం రక్షస్వ ॥

సోమేనాష్టౌ చ ॥

కర్మణే వాం దేవేభ్యశ్శకేయం వేషాయ త్వా ప్రత్యుష్టగ్ం రక్షః ప్రత్యుష్టా అరాతయో ధూరసి ధూర్వ ధూర్వన్తం ధూర్వతం యోఽస్మాన్ధూర్వతి తం ధూర్వ యం వయం ధూర్వామస్త్వం దేవానామసి సస్నితమం పప్రితమం జుష్టతమం వహ్నితమం దేవహూతమమహ్రుతమసి హవిర్ధానం దృగ్ంహస్వ మా హ్వార్మిత్రస్య త్వా చక్షుషా ప్రేక్షేమా భేర్మా సం విక్థా మా త్వా ॥

హిగ్ంసిషమురు వాతాయ దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యా మగ్నయే జుష్టం నిర్వపామ్యగ్నీషోమాభ్యామిదం దేవానామిదము నస్సహ స్ఫాత్యై త్వా నారాత్యై సువరభి విఖ్యేషం వైశ్వానరం జ్యోతిర్దృగ్ంహన్తాం దుర్యా ద్యావా పృథివ్యోరుర్వ న్తరిక్షమన్విహ్యాదిత్యాస్త్వోపస్థే సాదయామ్యగ్నే హవ్యగ్ం రక్షస్వ ॥ మా త్వాషట్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥

వేదోపదేశ ముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు ॥

ప్రాణానాయమ్య... ప్రీత్యర్థం। మమ చతుర్వేద పారాయణఫలసిద్ధ్యర్థం నిత్యస్వాధ్యాయ బ్రహ్మయజ్ఞేన యక్ష్యే ॥

ఓం విద్యుదసి విద్యమే పాప్మానమృతాత్సత్య ముపైమి । హస్తావవనిజ్య త్రిరాచామేత్ ద్విఃపరిమృజ్య - సకృదుప స్పృశ్య యత్సవ్యం పాణిం పాదౌ ప్రోక్షతి శిరశ్చక్షుషీ నాసికే శ్రోత్రే హృదయ మాలభ్య దక్షిణోత్తరౌ పాణీ పాదౌ కృత్వా సపవిత్రా ఓమితి ప్రతి పద్యతే । ఋచో అక్షరే పరమే వ్యోమన్ యస్మిన్దేవా అధి విశ్వే నిషేదుః । యస్తన్నవేద కిమృచా కరిష్యతి యఇత్త ద్విదుస్త ఇమే సమాసతే.

ఓం భూర్భువస్వః తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్యధీమహి। ధియోయోనః ప్రచోదయాత్ । తత్సవితుర్వరేణ్యం। భర్గోదేవస్య ధీమహి। ధియోయోనః ప్రచోదయాత్ । తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి ధియోయోనః ప్రచోదయాత్ - పరోరజసి సావదోం - శ్రీగురుభ్యోనమః హరిః ఓం ఇషేత్వోర్జేత్వా వాయవస్థో పాయవస్థ దేవోవస్సవితా ప్రార్పయతు శ్రేష్ఠతమాయ కర్మణ ఆప్యాయధ్వమఘ్నియా దేవభాగమూర్జస్వతీః పయస్వతీః ప్రజావతీ రనమీవా అయక్ష్మా మావస్తేన ఈశత మాఘశగ్ంసో రుద్రస్యహేతిః పరివో వృణక్తు ధృవా అస్మిన్ పతౌ స్యాత బహ్వీర్యజమానస్య పశూన్ పాహి ॥

ఓం బ్రహ్మ సంధత్తం తన్మే జిన్వతం । క్షత్రగ్ం సంధత్తం తన్మే జిన్వతం । ఇషగ్ం సంధత్తం తామ్మే జిన్వతం । ఊర్జగ్ం సంధత్తం తామ్మే జిన్వతం । రయిగ్ం సంధత్తం తామ్మే జిన్వతం । పుష్టిగ్ం సంధత్తం తామ్మే జిన్వతం । ప్రజాగ్ం సంధత్తం తామ్మే జిన్వతం । పశూన్ సంధత్తం తాన్మే జిన్వతం । స్తుతోసి జనధాః । దేవాస్త్వా శుక్రపాః ప్రణయంతు సువీరాః ప్రజాః ప్రజనయన్ పరీహి ।

ఓం నమో బ్రహ్మణే ధారణం మే అస్త్వనిరా కరణం ధారయితా భూయాసం కర్ణయో శ్శృతం మాచ్యోఢ్వం మమ (శ్రీనివాసశర్మణ)

అముష్య (శ్రీవత్సస్య) ఓం

ఋతంతప స్సత్యంతప శ్శృతంతప శ్శాన్తంతపో దమస్తప శ్శమస్తపో దానంతపో యజ్ఞంతపో భూర్భువస్సువర్ బ్రహ్మై తదు పాస్యైతత్తపః । యథా వృక్షస్య సంపుష్పితస్య దూరాద్గంధోవా త్యేవం పుణ్యస్య కర్మణో దూరాద్గంధో వాతి యథాసిధారాం కర్తేవ హితా మవక్రామే యద్యువే యువే హవా విహ్వాయిష్యామి కర్తం పతిష్యా మీత్యేవ మమృతాదాత్మానం జుగుప్సేత్ । ఓం సహనా వవతు । సహనౌభునక్తు । సహవీర్యం కరవావహై । తేజస్వినా వధీతమస్తు మా విద్విషావహై । ఓం శాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః ।

అహం వృక్షస్య రేరివా । కీర్తిః పృష్ఠం గిరేరివ । ఊర్ధ్వ పవిత్రో వాజినీ వస్వ మృతమస్మి । ద్రవిణగ్ం సవర్చసం । సుమేధా అమృతోక్షితః । ఇతి త్రిశంకోర్వేదాను వచనం ।

అగ్ని మీళే........ ధాతమం ।

అగ్నఆయాహి........ బర్హిషి ।

శన్నోదేవీ......... వంతునః ।

వృద్ధిరాదైచ్ । మయరసతజభనలగ సమ్మితం । సమామ్నాయ స్సమామ్నాతః పంచ సంవత్సరమయం । గౌః గ్మ జ్మ క్ష్మ । అథాతో దర్శపూర్ణమాసౌ వ్యాఖ్యాస్యామః । అథాతో ధర్మజిజ్ఞాసా । అథాతో బ్రహ్మజిజ్ఞాసా ॥

శ్లో॥ ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే సమవేతా యుయుత్సవః ।
మామకాః పాండవాశ్చైవ కిమకుర్వత సంజయ ॥

నమోబ్రహ్మణే నమోఅస్త్వగ్నయే నమః పృథివ్యై నమ ఓషధీభ్యః । నమో వాచే నమో వాచస్పతయే నమో విష్ణవే బృహతే కరోమి ఓం శాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః । ఏవం త్రిః ।

ఓం భూర్భువస్సువ స్సత్యం తపశ్శ్రద్ధాయాం జుహోమి । వృష్టిరసి వృశ్చమే పాప్మా నమృతాత్సత్య ముపాగాం ।

త్రిరాచామేత్...... శ్రోత్రే, హృదయమాలభ్య - బ్రహ్మయజ్ఞానంతరం దేవర్షి పితౄనుద్దిశ్య, దేవర్షి పితృప్రీత్యర్థం దేవర్షి పితృతర్పణం కరిష్యే -

అత్ర బ్రహ్మాదయో యేదేవాః తాన్ దేవాగ్స్తర్పయామి సర్వాన్ దేవాగ్స్తర్పయామి సర్వాన్దేవగణాగ్స్తర్పయామి. సర్వాఃదేవ పత్నీస్తర్పయామి సర్వాన్దేవ పుత్రాగ్ స్తర్పయామి. సర్వాన్దేవ పౌత్రాగ్ స్తర్పయామి. భూర్దేవాగ్ స్తర్పయామి. భువర్దేవాగ్ స్తర్పయామి. సువర్దేవాగ్ స్తర్పయామి. భూర్భువస్సువర్దేవాగ్ స్తర్పయామి (నివీతీభూత్వా)

కృష్ణద్వైపాయనాదయో యే ఋషయః
తాన్ ఋషీగ్స్తర్పయామి తర్పయామి
సర్వాన్ ఋషీగ్స్తర్పయామి తర్పయామి
సర్వాన్ ఋషిగణాగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి
సర్వాః ఋషిపత్నీ స్తర్పయామి తర్పయామి
సర్వాన్ ఋషిపుత్రాగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి
సర్వాన్ ఋషిపౌత్రాగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి
భూర్ ఋషీగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి
భువర్ ఋషీగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి
సువర్ ఋషీగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి
భూర్భువస్సువర్ ఋషీగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి

ప్రజాపతిం కాండఋషిం తర్పయామి తర్పయామి

సోమం కాండఋషిం తర్పయామి తర్పయామి

అగ్నిం కాండఋషిం తర్పయామి తర్పయామి

విశ్వాన్ దేవాన్ కాండఋషీగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి

సాగ్ంహితీర్దేవతా ఉపనిషద స్తర్పయామి తర్పయామి

యాజ్ఞికీ ర్దేవతా ఉపనిషద స్తర్పయామి తర్పయామి

వారుణీ ర్దేవతా ఉపనిషద స్తర్పయామి తర్పయామి

బ్రహ్మాణగ్గ్స్వయం భువం తర్పయామి తర్పయామి

సదసస్పతిం తర్పయామి తర్పయామి

ప్రాచీనావీతీ

సోమః పితృమాన్ యమోంగి రస్వానగ్నిష్వాత్తాగ్నిః కవ్యవాహనాదయో యే పితరః

తాన్ పితౄగ్స్తర్పయామి తర్పయామి తర్పయామి.

సర్వాన్ పితౄగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి తర్పయామి

సర్వాన్ పితృగణాగ్స్తర్పయామి తర్పయామి తర్పయామి

సర్వాః పితృపత్నీ స్తర్పయామి తర్పయామి తర్పయామి

సర్వాన్ పితృపుత్రాగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి తర్పయామి

సర్వాన్ పితృపౌత్రాగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి తర్పయామి

భూః పితౄగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి తర్పయామి

భువః పితౄగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి తర్పయామి

సువః పితౄగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి తర్పయామి

భూర్భువస్సువః పితౄగ్ స్తర్పయామి తర్పయామి తర్పయామి

ఉపవీతీ, అనేన బ్రహ్మ యజ్ఞేన దేవర్షి పితృతర్పణేన చ భగవాన్ సర్వాత్మకః పరమేశ్వర స్సుప్రీణాతు।

అథ వేదవ్రత చతుష్టయోపక్రమ ప్రయోగః

వేదవ్రతానుష్ఠానేఽహని వటుస్సమిదాధానానంతరం కేశా న్వాపయిత్వా నద్యాదౌ స్నాత్వాఽఽచామేత్ ॥ ఆచార్యశ్శిష్యేణసహ దేవతా ప్రార్థనాది గణపతిపూజాంతం కృత్వా పుణ్యాహం వాచయిత్వా ప్రాణానాయమ్య = దేశకాలౌ సంకీర్త్య, ఇమం బ్రహ్మచారిణం ప్రాజాపత్య సౌమ్య ఆగ్నేయ వైశ్వదేవ వ్రతోపక్రమకర్మభిః సమానతంత్రేణ సంస్కరిష్యామి ॥ (శిష్యోఽపిప్రాణానాయమ్య ప్రాజాపత్య సౌమ్య ఆగ్నేయ వైశ్వదేవ వ్రతాని సమానతంత్రేణ ఉపాకరిష్యే) ॥ఇతి సఙ్కల్ప్య ॥ శిష్యేణ సహ ఆచార్యః యథావిధి మాహానద ముదక ముపస్పృశ్య (స్నాత్వా) ఆచమ్య శిష్యః ఉపాకర్మవత్(ఋష్యర్చనం) తర్పణంచకుర్యాత్॥ అథాచార్యోఽ గ్నేరుపసమాధానాది పాత్ర ప్రయోగాంతే చతస్ర ఔదుంబరీస్సమిధః మదంతీ కలశమహతం శిరోవేష్టనవస్త్రం చాసాద్య పవిత్రకరణాద్యగ్ని ముఖాంతే అన్వారబ్ధే వ్రతిని ॥

ప్రజాపతయే కాండఋుషయే స్వాహా .... ప్రజాపతయే కాండఋుషయ ఇదమ్ ॥

ప్రజాపతేనత్వత్ .... రయీణాగ్ం స్వాహా ప్రజాపతయఇదమ్॥

రయీణాంపతింయజతం బృహంతం । అస్మిన్భరేనృతమ్మం వాజసాతౌ। ప్రజాపతిం ప్రథమజామృతస్య । యజామదేవ మధినో బ్రవీతు స్వాహా॥ ప్రజాపతయ ఇదమ్ ॥

ప్రజాపతే త్వం నిధిపాః పురాణః । దేవానాం పితా జనితా ప్రజానాం । పతిర్విశ్వస్య జగతః పరస్పాః । హవిర్నో దేవ విహవే జుషస్వ స్వాహా॥ ప్రజాపతయ ఇదమ్ ॥

తవేమే లోకాః ప్రదిశోదిశశ్చ । పరావతో నివత ఉద్వతశ్చ । ప్రజాపతే విశ్వ సృజ్జీవధన్య । ఇదంనోదేవ ప్రతిహర్య హవ్యగ్ స్వాహా॥ ప్రజాపతయ ఇదం నమమ॥

ప్రజాపతిం ప్రథమం యజ్ఞియానాం । దేవానామగ్రే యజతం యజధ్వం। సనోదదాతుద్రవిణగ్ం సువీర్యం । రాయస్పోషం విష్యతు నాభిమస్మేస్వాహా - ప్రజాపతయ ఇదం నమమ ॥

యోరాయ ఈశే శతదాయ ఉక్థ్యః । యః పశూనాగ్ం రక్షితా విష్ఠితానాం । ప్రజాపతిః ప్రథమజా ఋుతస్య । సహస్రధామాజుషతాగ్ం

హవిర్నస్స్వాహా - ప్రజాపతయ ఇదం నమమ॥

సోమాయకాండఋషయే స్వాహా-సోమాయకాండ ఋషయ ఇదం నమమ।

సోమోధేనుం.....యోదదాశదస్మై స్వాహా । సోమాయేదం ॥

అషాఢం యుత్సుపృతనాసుపప్రిం । సువర్షామప్స్వాం వృజనస్య గోపాం। భరేషుజాగ్ం సుక్షితిగ్ం సుశ్రవసం । జయంతం త్వా మనుమ దేమ సోమస్వాహా- సోమాయేదమ్ ॥

త్వగ్ం సోమక్రతుభిస్సుక్రతుర్భూః । త్వం దక్షైస్సుదక్షో విశ్వవేదాః । త్వంవృషా వృష త్వేభిర్మహిత్వా । ద్యుమ్నేభిర్ద్యుమ్న్యభవో నృచక్షాస్స్వాహా॥ సోమాయేదమ్ ।

యా తేధామానిహవిషాయజన్తి తాతే విశ్వా పరిభూరస్తు యజ్ఞం । గయస్ఫానః ప్రతరణస్సువీరో వీరహా ప్రచరా సోమదుర్యాంత్స్వాహా॥ సోమాయేదమ్ ॥

త్వమిమా ఓషధీస్సోమవిశ్వాః । త్వ మపో అజనయ స్త్వంగాః । త్వమాతతంథోర్వన్తరిక్షం । త్వం జ్యోతిషా వితమోవవర్థస్స్వాహా - సోమాయేదమ్ ॥

యాతేధామాని దివియా పృథివ్యామ్ । యాపర్వతే ష్వోషధీష్వప్సు । తేభిర్నో విశ్వైస్సుమనా అహేడన్ । రాజంత్సోమ ప్రతిహవ్యా గృభాయ స్వాహా - సోమాయేదమ్ ॥

అగ్నయే కాండఋషయేస్వాహా- అగ్నయే కాండఋషయ ఇదంనమమ॥

అగ్నేనయ - విధేమస్వాహా - అగ్న యఇదమ్ ॥

ప్రవశ్శుక్రాయ.....జిగాతిస్వాహా - అగ్నయ ఇదమ్ ॥

అచ్ఛాగిరోమతయో.....మానుషాణాగ్‌ం స్వాహా - అగ్నయ ఇదంనమమ॥

అగ్నేత్వమస్మత్ - యజత్రస్వాహా - అగ్నయ ఇదమ్ ॥

అగ్నేత్వంపారయా - శంయోస్స్వాహా - అగ్నయ ఇదమ్ ॥

ప్రకారవోమననా - ఘృతాచీస్స్వాహా - అగ్నయ ఇదమ్ ।

విశ్వేభ్యోదేవేభ్యః కాండఋషిభ్యస్స్వాహా । విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః కాండఋషిభ్య ఇదమ్ ॥

ఆనో విశ్వే అస్క్రాగమన్తు దేవాః । మిత్రో అర్య మావరుణస్సజోషాః । భువన్ యథానో విశ్వే వృధాసః । కరంత్సుషాహా విథురన్నశవస్స్వాహా - విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇదంనమమ॥

శంనో దేవా విశ్వదేవా భవంతు । శగ్ం సరస్వతీ సహధీభిరస్తు । శమభిషాచశ్శమురాతిషాచః । శంనో దివ్యాః పార్థివా శ్శంనో అప్యాస్స్వాహా - విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇదమ్ ॥

యేసవితుస్సత్యసవస్య విశ్వే । మిత్రస్య వ్రతే వరుణస్య దేవాః । తే సౌభగం వీరవద్గోమదప్నః । దధాతన ద్రవిణం చిత్రమస్మే స్వాహా - విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇదంనమమ॥

అగ్నేయాహిదూత్యం వారిషేణ్యః । దేవాగ్ం అచ్ఛా బ్రహ్మ కృతాగణేన। సరస్వతీం మరుతో అశ్వినాపః । యక్షి దేవాన్రత్న ధేయాయ విశ్వాంత్స్వాహా - విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇదంనమమ॥

ద్యౌః పితః పృథివిమాతరధ్రుక్ । అగ్నే భ్రాతర్వసవో మృడతానః । విశ్వ ఆదిత్యా అదితే సజోషాః । అస్మభ్యగ్ం శర్మ బహులం వియంతస్స్వాహా - విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇదంనమమ॥

విశ్వేదేవాశ్శృణుతేమగ్ం హవంమే । యే అంతరిక్షే య ఉపద్యవిష్ఠ । యే అగ్నిజిహ్వా ఉత వా యజత్రాః । ఆసద్యాస్మిన్బర్ హిషిమాదయధ్వగ్గ్ స్వాహా - విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇదంనమమ॥

సాగ్ంహితీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్యస్స్వాహా - సాగ్ంహితీభ్యో, దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్య ఇదంనమమ॥

యాజ్ఞికీభ్యోదేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్య స్స్వాహా - యాజ్ఞికీ భ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్య ఇదం నమమ ॥

వారుణీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్యస్స్వాహా । వారుణీ భ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్య ఇదమ్ ॥

బ్రహ్మణే స్వయంభువేస్వాహా - బ్రహ్మణే స్వయంభువ ఇదం నమమ॥

సదసస్పతిమద్భుతం...మయాసిషగ్ గ్స్వాహా - సదసస్పతయ ఇదం నమమ॥

వటురుత్తరతః స్థిత్వా

అగ్నేవ్రతపతే కాండఋుషిభ్యః । ప్రాజాపత్యంవ్రతం చరిష్యామి । తచ్ఛ కేయం తన్మేరాధ్యతాం ॥

వాయోవ్రతపతే కాండ......

ఆదిత్యవ్రతపతే కాండ.....

వ్రతానాం వ్రతపతే కాండ....

ఇతి చతుర్భిరగ్ని ముపస్థాయోపవిశ్య ॥ ఆచారాదగ్నే రుత్తరపూర్వదేశే తండులరాశేరుపరి సుధాలిప్తం తంతునా వస్త్రేణచావేష్టితం కలశం నిధాయ వ్యాహృతీభిరుష్ణోదకైరా పూర్య కుంభరత్నం నిక్షిప్య తదుపరి చూతపల్లవనారికేళ ఫలంచ నిధాయ । మదంతీ దేవతాభ్యోనమః । ఇతి షోడశోపచారపూజాం కృత్వా ।

మదంతీరుపస్పృశ్య (హస్తౌ ప్రక్షాళ్యేత్యర్థః) ప్రథమేనాను వాకేన శాన్తిం కృత్వా।

ఓం నమోఽనుమదన్తు ॥ ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ।

నమో వాచేయాచోదితా యాచానుదితా తస్యైవాచే నమోనమోవాచే నమో వాచస్పతయే నమ ఋషిభ్యో మన్త్రకృద్భ్యో మన్త్ర పతిభ్యో మామామృషయోమన్త్ర కృతో మన్త్ర పతయః పరాదుర్మాహమృషీన్మన్త్రకృతో మన్త్రపతీన్పరాదాం వైశ్వదేవీం వాచముద్యాసగ్ం శివామదస్తాం జుష్టాం దేవేభ్యశ్శర్మమేద్యౌశ్శర్మ పృథివీ శర్మవిశ్వ మిదం జగత్। శర్మచన్ద్రశ్చ సూర్యశ్చ శర్మ బ్రహ్మ ప్రజాపతీ। భూతంవదిష్యే భువనంవదిష్యే తేజోవదిష్యే యశోవదిష్యే తపో వదిష్యే బ్రహ్మవదిష్యే సత్యంవదిష్యే తస్మా అహమిదముపస్తరణ ముపస్తృణ ఉపస్తరణంమే ప్రజాయై పశూనాం భూయాదుపస్తరణమహం ప్రజాయై పశూనాం భూయాసం ప్రాణాపానౌ మృత్యోర్మాపాతం ప్రాణాపానౌ మామాహాసిష్టం మధుమనిష్యే మధుజనిష్యే మధు వక్ష్యామి మధువదిష్యామి మధుమతీం దేవేభ్యో వాచముద్యా సగ్ం శుశ్రూషేణ్యాం

మనుష్యేభ్యస్తంమాద్దేవా అవన్తు శోభాయైపితరోఽనుమదన్తు ॥ ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥

పృథివీ సమిది త్యాది భిశ్చతుర్భి శ్చతస్ర ఔదుంబరీ స్సమిధో ఘృతేనాక్తో త్తి ష్ఠన్న భ్యాదధాతి ॥

(ఉత్సర్జనే అత్ర విశేషోవర్తతే – తస్మాదుత్సర్జనం ద్రష్టవ్యం–)

పృథివీ సమిత్ । తామగ్నిస్సమిన్ధే । సాగ్నిగ్ం సమింధే । తామహగ్ంసమిన్ధే । సామా సమిద్ధా । ఆయుషా తేజసా । వర్చసా శ్రియా । యశసా బ్రహ్మవర్చసేన । అన్నా ద్యేన సమిన్తాగ్ స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదం ॥

అన్తరిక్షగ్ం సమిత్ । తాం వాయుస్సమిన్ధే । సావా యుగ్ం సమిన్ధే । తామహ(మిత్యాదిపూర్వవత్) వాయవ ఇదం ॥

ద్యౌస్సమిత్ । తామాదిత్యస్సమిన్ధే । సాఽఽదిత్యగ్ం సమిన్ధే । తామహ(మిత్యాది) ఆదిత్యాయేదం ॥

ప్రాజాపత్యామే సమిదసి సపత్నక్షయణీ । భ్రాతృవ్యహామేఽసిస్వాహా ॥ ప్రజాపతయఇదం ॥

(అత్ర ఉత్సర్జనే విశేషో వర్తతే –)

మనుష్యేభ్యస్తంమాదేవా అవన్తు శోభాయైపితరోఽనుమదన్తు ॥ ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥

పృథివీ సమిది త్యాది భిశ్చతుర్భి శ్చతస్ర ఔదుంబరీ స్సమిధో ఘృతేనాక్త్వోత్తి ష్ఠన్న భ్యాదధాతి ॥

(ఉత్సర్జనే అత్ర విశేషోవర్తతే - తస్మాదుత్సర్జనం ద్రష్టవ్యం-)

పృథివీ సమిత్ । తామగ్నిస్సమిన్ధే । సాగ్నిగ్ం సమింధే । తామహగ్ంసమిన్ధే । సామా సమిద్ధా । ఆయుషా తేజసా । వర్చసా శ్రియా । యశసా బ్రహ్మవర్చసేన । అన్నా ద్యేన సమిన్తాగ్ స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదం ॥

అన్తరిక్షగ్ం సమిత్ । తాం వాయుస్సమిన్ధే । సావా యుగ్ం సమిన్ధే । తామహ(మిత్యాదిపూర్వవత్) వాయవ ఇదం ॥

ద్యౌస్సమిత్ । తామాదిత్యస్సమిన్ధే । సాఽఽదిత్యగ్ం సమిన్ధే । తామహ(మిత్యాది) ఆదిత్యాయేదం ॥

ప్రాజాపత్యామేసమిదసి సపత్నక్షయణీ । భ్రాతృవ్యహామేఽసిస్వాహా ॥ ప్రజాపతయఇదం ॥

(అత్ర ఉత్సర్జనే విశేషో వర్తతే -)

వ్రతానాం వ్రతపతే ......

అగ్నేవ్రతపతే కాండ ఋషిభ్యః । వైశ్వదేవం వ్రతం చరిష్యామి । తచ్ఛకేయం తన్మేరాధ్యతాం ॥

వాయోవ్రతపతే ......

ఆదిత్య వ్రతపతే ....

వ్రతానాం వ్రతపతే .....

ఇత్యుపస్థాయ దక్షిణత ఉపవిశ్య ఆచార్యో జయాది ప్రతిపద్యతే, అత్రలేపకార్యంవినా, పరిధిప్రహరణం సగ్గ్రావంచ కుర్యాత్ ॥ బ్రహ్మావిసర్జనాంతే ఉత్తమేనానువాకేన శాంతిం కృత్వా వటురుత్తరత ఉపవిశ్య, మదంతీరుపస్పృశ్య॥

శం నో వాతః పవతాం మాతరిశ్వా శం న స్తపతు సూర్యః । అహాని శం భవన్తు నశ్శగం రాత్రిః ప్రతిధీయతామ్ । శముషా నోవ్యచ్ఛతు శమాదిత్య ఉదేతు నః । శివా నశ్శన్తమా భవ సుమృడీకా సరస్వతి । మా తే వ్యోమసన్దృశి । ఇడాయై వాస్త్వశివాస్తుమద్వాస్తుమన్తో భూయాస్మ మా వాస్తోశ్ఛిథ్స్మహ్యావాస్తుస్స భూయాద్యోఽస్మాన్ద్వేష్టి యం చ వయం ద్విష్మః । ప్రతిష్ఠాఽసి ప్రతిష్ఠావన్తో భూయాస్మమా

ప్రతిష్ఠాయాశ్శిథ్మహ్యా ప్రతిష్ఠస్సభూయాద్యోఽస్మా న్ద్వేష్టి యం చ వయం ద్విష్మః। ఆవాతవాహి భేషజం వివాతవాహి యద్రపః। త్వగ్ం హి విశ్వభేషజో దేవానాందూత ఈయసే। ద్వావిమౌ వాతౌ వాత ఆసిన్ధోరాపరావతః ॥

దక్షం మే అన్య ఆవాతు పరాన్యో వాతు యద్రపః। యదదో వాతతే గృహేఽమృతస్య నిధిర్ హితః। తతో నో దేహి జీవసే తతో నో ధేహి భేషజమ్। తతోన్నో మహ ఆవహ వాత ఆవాతు భేషజమ్। శంభూర్మయోభూర్నోహృదే ప్రణఆయూగ్ంషి తారిషత్। ఇన్ద్రస్య గృహోసి తం త్వా ప్రపద్యే సగుస్సాశ్వః। సహ యన్మే అస్తితేన। భూః ప్రపద్యే భువః ప్రపద్యే సువః ప్రపద్యే భూర్భువస్సువః ప్రపద్యే వాయుం ప్రపద్యేఽనార్తాం దేవతాం ప్రపద్యేఽశ్మానమాఖణం ప్రపద్యే ప్రజాపతేర్బ్రహ్మకోశం బ్రహ్మ ప్రపద్య ఓం ప్రపద్యే। అన్తరిక్షం మఉర్వన్తరం బృహదగ్నయః పర్వతాశ్చయయా వాతస్స్వస్త్యా స్వస్తిమాన్తయా స్వస్త్యా స్వస్తి మానసాని। ప్రాణాపానౌ మృత్యోర్మాపాతం ప్రాణాపానౌ మా మా హాసిష్టం మయి మేధాం మయి ప్రజాం మయ్యగ్నిస్తేజో దధాతు మయి మేధాం మయిప్రజాం మయీన్ద్ర

ఇన్ద్రియం దధాతు మయిమేధాం మయి ప్రజాంమయి సూర్యో భ్రాజో దధాతు ॥ ద్యుభిరక్తుభిః పరిపాతమస్మానరిష్టేభిరశ్వినా సౌభగేభిః । తన్నో మిత్రో వరుణో మామహన్తామదితిస్సిన్ధుః పృథివీ ఉతద్యౌః । కయా నశ్చిత్ర ఆ భువదూతీ సదా వృధస్సఖా । కయా శచిష్ఠయా వృతా । కస్త్వా సత్యో మదానాం మగ్ం హిష్ఠో మత్సదన్ధసః । దృఢా చిదారుజేవసు । అభీషుణస్సఖీనా మవితా జరితౄణామ్ । శతం భవాస్యూతిభిః । వయస్సుపర్ణా ఉప సేదురిన్ద్రం ప్రియమేధా ఋషయో నాధమానాః । అప ధ్వాంతమూణు;హి పూర్ధి చక్షుర్మ్ముగ్ధ్య స్మాన్నిధయేఽవ బద్ధా; ॥ శంనో దేవీరభిష్టయ ఆపో భవంతు పీతయే । శంయోరభిస్రవన్తునః । ఈశానా వార్యాణాం క్షయంతీశ్చర్ షణీనాం । అపోయాచామిభేషజం । సుమిత్రాన ఆప ఓషధ యస్సన్తు దుర్మిత్రాస్తస్మై భూయాసుర్యోఽస్మాన్ ద్వేష్టియం చ వయం ద్విష్మః । ఆపోహిష్ఠా మయోభువస్తాన ఊర్జేద ధాతన । మహేరణాయ చక్షసే । యోవశ్శివతమోరసస్తస్య భాజయతేహనః । ఉశతీరివమాతరః । తస్మాఅరంగమామవో యస్యక్షయాయ జిన్వథ । ఆపోజన యథాచనః ॥

పృథివీ శాన్తా సాగ్నినా శాన్తా సామే శాన్తా శుచగ్ం శమయతు । అన్తరిక్షగ్ం శాన్తం తద్వాయునా శాన్తం తన్మే శాన్తగ్ం శుచగ్ం శమయతు । ద్యౌశ్శాన్తా సాదిత్యేన శాన్తాసామే శాన్తా శుచగ్ం శమయతు॥ పృథివీశాన్తిరన్తరిక్షగ్ం శాన్తి ర్ద్యౌశ్శాన్తి ర్దిశశ్శాంతి రవాంతర దిశాశ్శాంతి రగ్ని శ్శాంతి ర్వాయుశ్శాన్తి రాదిత్యశ్శాన్తి శ్చన్ద్రమా శ్శాన్తి ర్నక్షత్రాణి శాన్తి రాపశ్శాన్తి రోషధయ శ్శాన్తిర్వనస్పతయ శ్శాన్తి ర్గౌశ్శాన్తి రజాశాన్తి రశ్వశ్శాన్తిః పురుషశ్శాన్తిర్బ్రహ్మాశాన్తి ర్బ్రాహ్మణశ్శాన్తి శ్శాన్తిరేవ శాన్తి శ్శాన్తిర్మే అస్తుశాన్తిః । తయాహగ్ం శాన్త్యా సర్వశాన్త్యా మహ్యం ద్విపదే చతుష్ప దేచ శాన్తిం కరోమి శాన్తిర్మే అస్తు శాన్తిః । ఏహశ్రీశ్చ హ్రీశ్చ ధృతిశ్చ తపోమేధా ప్రతిష్ఠా శ్రద్ధా సత్యంధర్మశ్చైతాని మోత్తిష్ఠన్తమనూత్తిష్ఠన్తు మా మాగ్ం శ్రీశ్చ హ్రీశ్చ ధృతిశ్చ తపోమేధా ప్రతిష్ఠా, శ్రద్ధా సత్యం ధర్మశ్చై తాని మా మాహాసిషుః । ఉదాయుషా స్వా యుషోదోష ధీనాగ్ం రసేనోత్పర్జన్యస్య శుష్మేణోదస్థా మమృతాగ్ం అను । తచ్చక్షు ర్దేవహితం పురస్తాచ్ఛుక్ర ముచ్చరత్ । పశ్యేమ శరదశ్శతం జీవేమ శరదశ్శతం నందామ శరదశ్శతం మోదామ శరద శ్శతం భవామశరదశ్శతగ్ం శృణవామశరదశ్శ తంప్రబ్రవామశరదశ్శతమజీ తాస్స్యామశరద శ్శతం జ్యోక్చ సూర్యం దృశే । య ఉదగాన్మహతో౽ర్ణ

వాద్విభ్రాజమానస్సరిరస్య మధ్యాథ్స మా వృషభో లోహితాక్షస్సూర్యో విపశ్చిన్మనసా పునాతు । బ్రహ్మణశ్చోతన్యసి బ్రహ్మణ ఆణీస్థో బ్రహ్మణ ఆవపనమసి ధారితేయం పృథివీ బ్రహ్మణా మహీ ధారితమేనేన మహదన్తరిక్షం దివం దాధార పృథివీగ్ం సదేవాం యదహం వేద తదహం ధారయాణి మా మద్వేదోఽధి విస్రసత్ । మేధామనీషే మా విశతాగ్ం సమీచీ భూతస్య భవ్యస్యావరుద్ధ్యై సర్వ మాయురయాణి సర్వ మాయురయాణి । ఆభిర్గీర్భిర్యదతో న ఊనమాప్యాయయ హరివో వర్ధమానః । యదా స్తోతృభ్యో మహి గోత్రా రుజాసి భూయిష్ఠభాజో అధ తేస్యామ । బ్రహ్మ ప్రావాదిష్మ తన్నో మా హాసీత్ । ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥

ఇత్యనువాకేన శాన్తిం కృత్వా వాచం యచ్ఛేత్ ॥ చక్షుషీ నిమీల్య అహతేన వాససా ప్రదక్షిణం సముఖం ప్రతినశ్శిరోవేష్టయిత్వా రవావస్తమితే కృత సంధ్యోపాసినం ప్రతినం గ్రామం ప్రాపయేత్ ॥ వ్రతీ తాం రాత్రిం వాగ్యతస్తిష్ఠేదాసీత వా । శ్వో భూతే శిరోవస్త్రముత్ క్షిప్యాచమ్య శిరోవస్త్రం గురవే దత్వా గ్రామాద్బహిర్నిర్గత్య । అగ్నిం, సూర్యం, ఉదకుంభం, ఆకాశం, గిరిం, వత్సం, సువర్ణం, యథాసంభవం శిష్యాయాచార్యో దర్శయేత్ ॥ శిష్యస్తు

వయస్సుపర్ణా ఉపసేదురిన్ద్రం ప్రియమేధా ఋషయో నాధమానాః ।
అపధ్వాంతమూర్ణుహి పూర్ధిచక్షుర్ముముగ్ధ్య స్మాన్నిధయేవ బద్ధాన్ ॥

ఇతి హిరణ్యమాదిత్యం వా పశ్యేత్ ॥ అథాచార్యో వ్రతాంగమభ్యుదయం పుణ్యాహం చ కుర్యాత్ ॥

॥ఇతి సమానంతంత్రాణి వేదవ్రతాని ॥

ఉత్సర్జనప్రయోగః

సశిష్యః - ప్రాణానాయమ్య ఏవం ప్రీత్యర్థం॥ ఇమం మాణవకం ప్రాజాపత్య, సౌమ్య, ఆగ్నేయ, వైశ్వదేవ, వ్రతోత్సర్జనకర్మభిః సమానతంత్రేణ సంస్కరిష్యామిశిష్యోఽపి ప్రాజాపత్యాది వ్రతోత్సర్జనం సమానతంత్రేణ కరిష్యే, ఋష్యర్చన తర్పణాదిహోమాన్తం సర్వం పూర్వవత్కుర్యాత్ ॥

శ్లో॥ ఆసన్నోద్వాహ ఆర్తో వా హ్యాపది స్వయమేవ వా ।
ఏకతంత్రేణ వా కుర్యాదేత ద్వ్రతచతుష్టయం ॥

శ్లో॥ ఉత్సర్జనే తు యుంజాది మీలనాది చ వర్జయేత్ ।
సమిదాధాన మంత్రేషు ద్యౌస్సమిత్పూర్వమిష్యతే ॥

ప్రాజాపత్యం వ్రతమచారిషం । తదశకం తన్మే రాధి । ఇత్యాది......సౌమ్యవ్రతేతు చతుస్ర ఔదుంబరీ స్సమిధః ॥

ద్యౌస్సమిత్....అంతరిక్షగ్ం సమిత్...పృథివీ సమిత్.... ప్రాజాపత్యామే ॥ ఉపస్థానేఽపి ॥

ఆదిత్య వ్రతపతే కాండఋషిభ్యః । సౌమ్యం వ్రతమచారిషమ్ ॥ తదశకం తన్మేరాధి ॥ ఏవం -

వాయో॑వ్రతపతే ....

అగ్నే॑వ్రతపతే ......

వ్రతానాం॑ వ్రతపతే ....

ఏవమగ్నే॑ వ్రతపతే..... ఆగ్నేయం ॥ అగ్నే॑వ్రతపతే .... వైశ్వదేవం, ఇతి ప్రాజాపత్యవత్ ॥ జయాద్యు త్తరతంత్రమ్ ॥ శంనోవాతః ॥ యుంజతే .... సమ్మీలనాది వర్జం కర్మ సమాప్తిః ॥

॥ ఇత్యుత్సర్జనమ్ ॥

వ్రతేషు సువనేచైవ, తథైవాధ్యయనేమఖే ।
పరిధి ప్రహరణం కుర్యాల్లేపకార్యం నవిద్యతే ॥

సువనే గ్రహ పూజాయాం, ఉపాకర్మ వ్రతోత్సృజే ।
పరిధి ప్రహరణం కుర్యా త్సంస్రా వస్తువిధీయతే

లఘుకల్ప వేదవ్రత చతుష్టయ ప్రయోగః

పూర్వవత్ సర్వం సమిదాధానాది ప్రజాపతయే కాండ ఋషయే స్వాహేత్యంతం । ప్రజాపతేనత్వదిత్యాది న సూక్తహోమః । సోమాయ కాండఋషయే స్వాహేత్యాది । సోమోధేనుమితి సూక్తహోమం కృత్వా । అగ్నయే కాండఋషయే - విశ్వేభ్యోదేవేభ్యః । అనయోశ్చ న సూక్తహోమః సాంహితీభ్యః - యాజ్ఞికీభ్యః - వారుణీభ్యః - బ్రహ్మణే - సదసస్పతి మద్భుతమిత్యృచా హుత్వా మదస్తీః

స్పృష్ట్వా 'నమోవాచే, పఠిత్వా। పృథివీసమిది త్యాదిభిశ్చతస్రస్సమిధ ఆధాయ - అగ్నే - ఇత్యాది సౌమ్యవ్రతోపస్థానం కృత్వా యుంజతే సవితేతి జ పిత్వా - అగ్నేయ వైశ్వదేవయోరుపస్థానం వర్జం జయాది పరిషేచనాంతే మదంతీరుపస్పృశ్య శంనోఽనువాకం పఠిత్వా సమ్మీలనాది కర్మ సమాపయేత్ ॥ ఏవమేవోత్సర్జనేఽపి సౌమ్యాదృతే సూక్త హోమోపస్థానం వినా ఉత్సర్జన ప్రయోగోక్తవిశేషేణ సహానుష్ఠానమ్ ॥

॥ ఇతి వ్రతానాం విధానాంతరమ్ ॥

వ్రతచతుష్టయ ప్రకరణమ్

సర్వేదేశేష్వపి సర్వైరంగీకృత సారస్వత పాఠాధ్యయనేతు కాండానాం సంకీర్ణత్వేన యథాకాండ మధ్యయనా సంభవాత్ వ్రతాన్యేవఉదగయనే కాండవదేకై కశః ఉపాకృత్య సంవత్సరం చరిత్వా విధివదుత్సృజెత్ । చత్వార్యేవ వేదవ్రతా ని ఇత్యుక్తం సుదర్శనభాష్యే ॥ నేదానీంతనైరేవంక్రియతే। సమానేఽహని సమాన తంత్రేణ చత్వారి వేదవ్రతాని చరిత్వా అనుపదమేవ ఉత్సర్జనాని చ సమష్టికారికారీత్యా సర్వేఽప్యను తిష్ఠన్తి ॥ కించ తత్రైవ - కాండోపాకరణే ష్వేతాన్పురస్తాత్సదసస్పతేః జుహుయాత్కాండ సమాప్తౌ చ శ్రుతిరేషా సనాతనీ ॥ (కాండాను 2-11) ఇతి కాండానుక్రమణ్యాం కాండఋషి దేవతాత్వస్య సిద్ధత్వాత్ ఉపాకరణే సమాపనేచ' ఇతీదం సూత్రం వ్యర్థ మిత్యాక్షిప్య సమాధత్తే। సత్యమితి। అతఏవ ప్రజా పత్యాదయ శ్చత్వారః ప్రధాన హోమ దేవతాః, సాగ్ం హిత్యా దయః స్వయం భుపర్యన్తా శ్చత్వారః ఉపహోమేదేవతాః తేనైతే చత్వారః సర్వకాండానా ముపాకరణ సమాపనయో రనువర్తన్తే, ప్రధా నానువర్తిత్వాదంగానా మిత్యేవం పరం సూత్రమ్ ॥ న దేవతాత్వ విధిపరమ్। అఽతోన వ్యర్థమితి ॥ అనాకులాయాం - సారస్వతపాఠాధ్యయనే ఉపనయనానన్తర మేవ వెదవ్రతాని

చత్వారి క్రమేణ కృత్వా కాలేఽధ్యాయ ముపాకృత్య యథాపాఠ మధ్యయనంకుర్యుః ॥ కేచిత్ వేదవ్రతాని యదా కదాచిత్కుర్వతే । తేషాం మూలంమృగ్యమితి స్పష్టీకృతమ్।

వ్రతే వపన విచారః

వటోశ్చ కేశవపనం వ్రతేషూత్సర్జనేషు చ ।
వదన్తి కేచిత్సామ్యాఖ్యవ్రత ఏవేతరేషు న॥
భూ ప్రకోష్ఠౌ వినాసర్వం కేశలోమాని వాపయేత్ ।

* * ** * *

గోదాన వ్రతమ్

సూ॥ ఏవం గోదాన మన్యస్మిన్నపి నక్షత్రే షోడశేవర్షే

అగ్నిగోదానో వా స్యాత్। సంవత్సరం గోదాన వ్రత మేక ఉపదిశంతి। ఏతావన్నానా సర్వాన్ కేశాన్ వాపయతే। ఉదకోపస్పర్శన మితి ఛందోగాః।

ఆచమ్య... ఏవం ప్రీత్యర్థం ఇమం.... శర్మాణం కుమారం గోదానేన కర్మణా సగ్గ్స్కరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన.... పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే ఆదౌ నిర్విఘ్నేన.... గణాధిపతిపూజాం కరిష్యే। కృత్వా। పునః ప్రాణానాయమ్య అస్య కుమారస్య గోదాన కర్మాంగత్వేన అభ్యుదయికం కరిష్యే - అభ్యుదయికం బ్రాహ్మణ భోజన ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ - కర్మణః పుణ్యాహం వాచయిత్వా। చౌలవత్, అంకురారోపణం, ప్రతిసర బంధనం, నాందీశ్రాద్ధం చ కుర్యాత్- పునః ప్రాణానాయమ్య అస్య శ్రీనివాసశర్మణః ఆయుర్వర్చో యశో బలాభి వృద్ధి ద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం (గోదానేనకర్మణా సగ్గ్స్కరిష్యే।)

యత్రాగ్ని స్థాప్యతే... అగ్నేరుపసమాధానాది షట్పాత్ర ప్రయోగాంతే, మనుష్య పాత్రాణి సకృత్ ప్రయుంజ్యాత్-

శ్లో॥ పాత్రప్రయోగే ఖలు యోజనీయోగోదాన కర్మణ్యపి చౌలవత్తు॥

నగ్లప్స పుంజీలశలల్య ఇష్టా అత్రార్థలుప్తాహి భవంతి యస్మాత్॥

పవిత్ర కరణాద్యాజ్య భాగాంతే అన్వారబ్ధే కుమారే ధాతా దదాతున ఇత్యష్టాఽజ్యాహుతీర్ హుత్వా, ఇధ్మ సన్నహ నాన్యద్భిస్సగ్గ్స్పృశ్యేత్యాది. అభివాదనాంతం కుర్యాత్। అత్రశమ్యా ఏవ.

సూ॥ ఏతావన్నానా సర్వాన్కేశా న్వాపయతే॥

అపరేణాగ్నిం ప్రాంచ ముపవేశ్య। అపాగ్ం సగ్ంసర్జనాద్యాకేశ నిధానాత్సమానమ్। అత్ర విశేషః - త్రేణ్యా శలల్యా త్రిభిర్ దర్భ పుంజీలైః శలాలు గ్లప్లేనేతి తూష్ణీం కేశాన్వినీయ యథర్షి శిఖా నిదధాతి యథా వైషాం కుల ధర్మస్స్యాత్, ఇతి వర్జం సర్వం కుర్యాత్ - తతః కేశ, శ్మశ్రు వాపనంచ। యది చౌలసమయే ఋషి సంఖ్యా ప్రకారేణ శిఖాః యాః సంస్థాపితాః తాస్సర్వాః వాపయేత్। ప్రధాన శిఖాం వినా।

సూ॥ అగ్ని గోదానో వా స్యాత్॥

ఇదం వికల్ప పక్షమ్। అస్మిన్ పక్షే సంకల్పాది ఆజ్య భాగాన్తే అగ్నయే కాండ ఋషయే స్వాహా ఇత్యేకాం ఆహుతిం హుత్వా జయాది ప్రతిపద్యతే పరిషేచనాంతం కృత్వా, కేశ శ్మశ్రువాపనాది సర్వం పూర్వ వత్సమానమ్।

అగ్నే వ్రతపతే వ్రతం చరిష్యామీ త్యుపస్థానం కర్తవ్యమ్॥

సూ॥ సంవత్సరం గోదాన వ్రతమేక ఉపదిశంతి॥

ఏతావన్నానా సర్వాన్కేశాన్వాపయతే॥

ఉదకోపస్పర్శన మితి ఛందోగాః॥

ఇదమ్ కాండవ్రతవత్ వత్సర పర్యంతం దీక్షేతి కేచిత్పక్షః। తత్రాపి

ప్రధాన శిఖాం వినా ఇతర శిఖాః, కేశ, శ్మశ్రు, నఖ లోమాని చ సర్వాణి వాపయేత్। సామగాః అస్మి న్వత్సర గోదాన పక్షే ప్రత్యహం స్నానం కుర్యాదితి। కేచిత్ త్రిషవణ స్నానం కుర్యాదితి గోదాన వ్రతమ్।

సమావర్తనమ్

మంత్ర బ్రాహ్మణయోర్వేదనామధేయం। మన్త్ర బ్రాహ్మణ లక్షణం వేదం, పాఠతః అర్థతశ్చ సషడఙ్గం సమీమాంసమధీత్య స్నానాఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణః ఆదిత్యోదయాత్ప్రాక్ పరిశ్రితాం గోశాలాం ప్రవిశ్య అంతర్లోమ్నా చర్మణా ద్వారం అపిధాయ, సంధ్యా వందనా నంతరం పూర్వాంగ త్వేన, గణపతి పూజా, పుణ్యావాహచనమ్, పరిషత్ప్రాయశ్చిత్తమ్, కృచ్ఛ్రాచరణమ్, బ్రహ్మచర్య వ్రతలోప ప్రాయశ్చిత్తాంగ పాహిత్రయోదశ హోమంచకృత్వా, సమిదాధానం చ కుర్యాత్। కల్పోఽయం పూర్వాంగః తద్యథా –

ఆచమ్య..... ఏవం ప్రీత్యర్థం స్నానాఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణః తదంగత్వేన తదాదౌ.... స్వస్తి పుణ్యాహ వాచనంకరిష్యే। ఆదౌనిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాం కరిష్యే। గణపతి పూజాం కృత్వా। పుణ్యాహం వాచయిత్వా।

పునః ప్రాణానాయమ్య ఏవం.... ప్రీత్యర్థం మమ ఉపనయనాది సమావర్తన పర్యన్తం మధ్యే శౌచ, స్నాన, సంధ్యావందన, జప, భిక్షా, అగ్నికార్య, స్వాధ్యాయ వ్రత, మేఖలా, దండాజినాది, త్యాగ దివాస్వాపన ఛత్రపాదుక మాల్యోద్వర్తనానులేపన శూద్రస్పర్శ ద్యూతపతితసంభాషణ గురు శుశ్రూషాది వ్రతలోపే తేషామపనోదకం ప్రాయశ్చిత్తం పరిషదుపస్థాన

పురస్సరం శక్య ప్రత్యామ్నాయ రూపేణాచరిష్యే। తండుల తాంబూల హిరణ్యాదికం గృహీత్వా। ఆత్మ ప్రదక్షిణ త్రయం కృత్వా।

శ్లో॥ సమస్త సంపత్......... ఇవస్వీకృత్య

మమ ఉపనయనాది సమావర్తన పర్యంతం మధ్యే శౌచ స్నానాది లోపరూపాణాం సర్వేషాం పాపానాం అపనోదనార్థం యథోక్త ప్రాయశ్చిత్తం నిశ్చిత్య మామనుగృహ్ణన్తు భవన్తః (సభ్యాః) అనుగృహ్ణీమః - హే స్నాతక! తవ ఉపనయనాది సమావర్తన పర్యన్తం మధ్యే కృత శౌచ స్నానాది లోపరూపాణాం సర్వేషాం పాపానాం అపనోదనార్థం శరీర శుద్ధ్యర్థంచ కృచ్ఛ్రత్రయ పూర్వక పాహిత్రయోదశ హోమం సమాచర! తేన పూతో భవిష్యసి। తవ స్నాన కర్మాధికార సిద్ధిర్భవిష్యతి। ఇతి సభ్యా వదేయుః।

స్నాతకః ఓం తథా! ఇత్యుక్త్వా, మమ పరిషదుపదిష్ట ప్రకారేణ శరీర శుద్ధ్యర్థం స్వర్ణాజ్యధాన్య కృచ్ఛ్రాణ్యాచరిష్యే। కృచ్ఛ్రత్రయం దత్వా పునః ప్రాణానాయమ్య - బ్రహ్మచర్య వ్రతలోప ప్రాయశ్చిత్తార్థం పరిషదుప దిష్ట ప్రకారేణ పాహిత్రయోదశ హోమం కరిష్యే। స్థండిలోల్లేఖనాది చతుష్పాత్ర ప్రయోగాంతే, చతుర్ గృహీతేనాజ్యేన పునరూర్జా...... ఇత్యాది త్రయోదశాహుతీర్ హుత్వా, ప్రాతస్సమిదా ధానం చ కుర్యాత్।అథోత్తరః కల్పః।

సూ॥ వేద మధీత్య స్నాస్యన్ ప్రాగుదయాత్ వ్రజం ప్రవిశ్య అంతర్లోమ్నా చర్మణా ద్వార మపిధాయాస్తే।

గురుకులాత్సమావర్త్స్యానుష్ఠేయం సమావర్తనాపర పర్యాయం స్నానాఖ్యం కర్మ కుమారః ప్రాణానాయమ్య.... ఏవం ప్రీత్యర్థం స్నానాఖ్యం

కర్మ కరిష్యే।
సమావర్తనాంగత్వేన రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యే। పూజాం కృత్వా - బృహత్సామేతి మన్త్రేణ దక్షిణహస్తే కంకణం ధృత్వా।

సమావర్తనాంగ త్వేన యజ్ఞోపవీత ధారణం కరిష్యే। పూజాం కృత్వా। యజ్ఞోపవీత ద్వయం ధారయేత్। పునస్సంకల్ప్య - మమ సమావర్త నాంగత్వేన నాందీ దేవతా ఆవాహనం కారయిష్యే।
ఇతి సంకల్ప్య, పిత్రాదినా నాందీశ్రాద్ధం కారయితవ్యమ్। అశక్తౌ, లోకాచార వశాత్ పితౄన్ స్మృత్వా హిరణ్యదాన రూపం వా కారయేత్॥

సూ॥ నైన మేతదహరాదిత్యోభితపేత్।

(మూత్ర పురీషోత్సర్జనార్థం అపి బహిర్ననిర్గచ్ఛేత్)

సూ॥ మధ్యం దినేఅగ్నేరుప సమాధానాది పాత్ర ప్రయోగాంతే, మనుష్య పాత్రాణ్యాసాద్య

శ్లో॥ సూత్రే వస్త్రే మణియుగ సమిత్స్రక్సు గంధాన్ ప్రవర్తౌ।
శీతోష్ణాం బుక్షుర కటయవాశ్ఛత్ర దండాంజనాని।
ఆదర్శోపానహకుశశకృత్ స్నానచూర్ణోదపాత్రే,
స్నాస్యన్నుంజాత్సకృదిహనరః కాష్ఠ మౌదుంబరం చ॥

పవిత్ర కరణాద్యాజ్యభాగాంతే పాలాశీగ్ం - సమిధ ముత్తరయాధాయ- ఓం ఇమగ్గ్ స్తోమ మర్హతే జాతవేదసే రథమివ సంమహేమా మనీషయా। భద్రాహినః ప్రమతిరస్య సగ్ం సద్యగ్నే సఖ్యే మారిషామా వయం తవ। అగ్నయ ఇదం నమమ।

సూ॥ అపరేణాగ్నిం కట ఏరకాయహాం వోపవిశ్యోత్తరయా క్షురమభిమంత్ర్య॥

సూ॥ త్ర్యాయుషం జమదగ్నేః కశ్యపస్య త్ర్యాయుషమ్। యద్దేవానాం త్ర్యాయుషం తన్మే అస్తు త్ర్యాయుషమ్।

సూ॥ ఉత్తరేణ యజుషా వప్త్రే ప్రదాయ।

ఓం శివో నామాసి స్వధితిస్తే పితా నమస్తే అస్తు మా మాహిగ్ంసీః॥

సూ॥ అపాగ్ం సగ్ంసర్జనాద్యాకేశ నిధానాత్సమానమ్।

అనువాకస్య ప్రథమేన...... క్షురం ప్రక్షాళ్య నిదధాతి।

సూ॥ జఘనార్ధే వ్రజస్యోపవిశ్య విస్రస్య మేఖలాం బ్రహ్మచారిణే ప్రయచ్ఛతి। తాగ్ం స ఉత్తరేణ యజుషోదుంబర మూలే దర్భస్తంబేవోపగూహతి।

ఓం ఇదమహం శ్రీనివాస శర్మణో శ్రీవత్సస్య పాప్మాన ముపగూహా మ్యుత్తరో శ్రీనివాస శర్మాద్విషద్భ్యః అప్సు దండాజినే ప్రాస్యేత్।

సూ॥ ఏవం విహితాభి రేవాద్భిరుత్తరాభిష్షడ్భిస్స్నాత్వా (ఆపోహిష్ఠామ ఇతి తిస్రః హిరణ్య వర్ణా ఇతి తిస్రః తూష్ణీం మిశ్రితాభిశ్శీతోష్ణాభిరద్భిష్షణ్ణా మంతే సకృదేవ స్నాతి) (అభిషించతి).

సూ॥ ఉత్తరయోదుంబరేణ దతో ధావతే।

ఓం అన్నాద్యాయ వ్యూహధ్వం దీర్ఘాయు రహ మన్నాదో భూయాసం। సోమో రాజా యమా గమత్సమే ముఖం ప్రవేక్ష్యతి భగేన సహవర్చసా॥

నైర్ఋత్యాం దిశి నిరస్యాప ఉపస్పృశ్య ఆచమ్య॥ సూ॥ స్నానీయో చ్ఛాదిత స్నాతః (మసూర చూర్ణాదిభిరుద్వర్త్యామలక పిష్టాదిభిః శిర స్నానీయై స్నాతశ్చ భవతి.)

సూ॥ ఉత్తరేణ యజుషా ఽహత మంతరం వాసః పరిధాయ।

ఓం సోమస్య తనూరసి తనువం మే పాహి స్వా మా తనూ రావిశ।

ఇత్యహత మంతరీయంవాసః పరిధాయాచమ్య।

సూ॥ సార్వ సురభిణా చందనేనోత్తరైర్దేవతాభ్యః ప్రదాయ।

ఓం నమో గ్రహాయ చాభిగ్రహాయచ। నమశ్శాకజం జభాభ్యాం। నమస్తాభ్యో దేవతాభ్యో యా అభిగ్రాహిణీః।

(ప్రదానం నమశ్శబ్దేన) సూ॥ ఉత్తరయానులిప్య।

ఓం అప్సరస్సు యో గంధో గంధర్వేషు చ యద్యశః। దైవో యో మానుషో గంధస్సమా గంధ స్సురభి ర్జుషతామ్।

(ఇతి ముఖస్య చాగ్రేఽను లేపః)

సూ॥ మణిగ్ం సౌవర్ణగ్ం సోపధానగ్ం సూత్రోత ముత్తరయోద పాత్రే త్రిః ప్రదక్షిణం పరిప్లావ్య । ఓం ఇయమోషధే త్రాయమాణా సహమానా సహస్వతీ। సామా హిరణ్య వర్చసం బ్రహ్మవర్చసినం మా కరోతు।

సూ॥ ఉత్తరయా గ్రీవాస్వాబధ్య।

ఓం అపాశ్శోఽస్యురోమ్మే మాసగ్ం శారీః। శివో మోప తిష్ఠస్వ దీర్ఘాయుత్వాయ శతశారదాయ। శతగ్ం శరద్భ్య ఆయుషే వర్చసే। జీవాత్వై పుణ్యాయ।

(త్ర్యవసానయా గ్రీవాస్వాబధ్య)

సూ॥ ఏవమేవ బాదరం మణిం మంత్ర వర్జగ్ం సవ్యే పాణా వాబధ్య। అహత ముత్తరం వాసో రేవతీస్త్వేతి సమానమ్।

ఓం రేవతీ స్త్వా...... జీవన్। ధృత్వాచమ్య।

సూ॥ తస్య దశాయాం ప్రవర్తౌ ప్రబధ్య దర్వ్యా మాధాయా జ్యేనాభ్యానాయన్న ఉత్తరా ఆహుతీర్ హుత్వా।

1. ఓం ఆయుష్యం వర్చస్యగ్ం సువీర్యగ్ం రాయస్పోష మౌద్భిద్యమ్। ఇదగ్ం హిరణ్యం జైత్ర్యా యా విశతాం మాగ్ స్వాహా॥ హిరణ్యాయేదంనమమ।

2. ఉచ్చైర్వాది పృతనాజి సత్రా సాహం ధనంజయం। సర్వాస్సమృద్ధీర్ ఋద్ధయో హిరణ్యేస్మిన్ సమాహితా స్వాహా॥ హిరణ్యాయేదం నమమ।

3. శున మహగ్ం హిరణ్యస్య పితురివ నామా గ్రభైషమ్। తం మా హిరణ్య వర్చసం పూరుషు ప్రియం కురు స్వాహా। హిరణ్యాయేదం నమమ।

4. ప్రియం మా దేవేషు కురు ప్రియం మా బ్రహ్మణే కురు। ప్రియం విశ్యేషు శూద్రేషు ప్రియగ్ం రాజసు మా కురు స్వాహా॥ హిరణ్యాయేదం నమమ।

5. యాత్తిరశ్చీ నిపద్యసే హం విధరణీ ఇతి। తాం త్వా ఘృతస్య ధారయా యజే సగ్ంరాధనీ మహగ్గ్ స్వాహా। సగ్ం రాధన్యా ఇదంనమమ।

6. సగ్ం రాధన్యై దేవ్యైస్వాహా। సగ్ంరాధన్యై దేవ్యా ఇదంనమమ।

7. ప్రసాధన్యై దేవ్యై స్వాహా। ప్రసాధన్యై దేవ్యా ఇదంనమమ।

8. సమ్రాజంచ విరాజంచాభి శ్రీర్యాచనో గృహే। లక్ష్మీ రాష్ట్రస్య యా ముఖే తయా మా సగ్ం సృజామసి స్వాహా। లక్ష్మ్యా ఇదంనమమ।

ఇత్యష్టాజ్యాహుతీర్ హుత్వా।

సూ॥ ఇధ్మసన్నహనం జయాది ప్రతిపద్యతే। పరిషేచనాంతం కృత్వా।

సూ॥ ఏతాభిరేవ దక్షిణే కర్ణ అబధ్నీత।

ఏతాభిస్సర్వే। (నస్వాహాకారః) ఆయుష్యం...... సృజామసి।

సూ॥ ఏవ ముత్తరైర్యథా లింగం స్రజశ్శిరస్యాంజన మాదర్శావేక్షణ ముపానహౌచ్ఛత్రం దండమితి।

స్రజశ్శిరసి॥

ఓం శుభికే శిర ఆరోహ శోభయన్తీ ముఖం మమ। ముఖగ్ం హి మమ శోభయ భూయాగ్ం సంచ భగంకురు।

(యామాహర జ్జమదగ్ని శ్రద్ధాయై కామాయ్యాన్యై। ఇమాం తా మపినహ్యాహం భగేన సహ వర్చసా॥) బధ్నాతి.

ఆంజనమ్ః-

ఓం యదాం జనం త్రైకకుదం జాతగ్ం హిమవత ఉపరి। తేన వామాం జే తేజసే వర్చసే బలాయచ।

(మయి పర్వత పూరుషం మయి పర్వత వర్చసం మయి పర్వత భేషజం మయి పర్వతాయుషం)

త్రైకకుదేనాజ్తే॥ ఆదర్శావేక్షణమ్।

ఓం యన్మే వర్చః పరాగత మాత్మాన ముప తిష్ఠతి। ఇదం తత్పున రాదదే దీర్ఘాయుత్వాయ వర్చసే।

ఉపానహౌ యుగపత్ -

ఓం ప్రతిష్ఠేస్థో దేవతానాం మామా సంతాప్తమ్। ఛత్రం తూష్ణీ మాదాయ।

ఓం ప్రజాపతే శ్శరణ మసి బ్రహ్మణ శ్ఛదిర్ విశ్వజనస్య ఛాయాసి సర్వతో మా పాహి। ఆత్మాన మభిచ్ఛాదయతి। దండమితి।

ఓం దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తా భ్యామా దదే ద్విషతో వధా యేంద్రస్య వజ్రోసి వార్త్రఘ్ను శ్శర్మమే భవ యత్పాపం తన్నివారయ।

సూ॥ వాచం యచ్ఛత్యానక్షత్రేభ్యః ఉదితేషు నక్షత్రేషు ప్రాచీముదీచీం

వా దిశముప నిష్క్రమ్య ఉత్తరేణార్ధర్చేన దిశ ఉపస్థాయ।

ఓం దేవీష్షడుర్వీ రురుణః కృణోత విశ్వే దేవాస ఇహవీరయధ్వం।

సూ॥ ఉత్తరేణ నక్షత్రాణి చంద్రమస మితి।

మాహాస్మహి ప్రజయా మాతనూభి ర్మారధామ ద్విషతే సోమ రాజన్।

సూ॥ రాతినా సంభాష్య యథార్థం గచ్ఛతి।

శ్లో॥ చరిత బ్రహ్మచర్యోహం కృతవ్రత చతుష్టయః।

కాశీయాత్రాం గమిష్యామి అనుజ్ఞాం దేహి మే గురో॥

శ్లో॥ సాలంకారాం స్వసారం మే కన్యాం దాస్యతి మే పితా।

పాణిం గృహ్ణీష్వ సాగ్నిస్త్వం గచ్ఛస్వాగచ్ఛ మద్గృహమ్॥

తతః ఆభ్యుదయికం పుణ్యాహం వాచయిత్వా।

ఆశీర్వచనం ప్రాప్య ఆరార్తికం కృత్వా, బ్రాహ్మణాన్ తోషయేత్।

అథ తూష్ణీం స్నాన ప్రయోగః

సూ॥ అథైతదపరం తూష్ణీమేవ తీర్థే స్నాత్వా తూష్ణీం సమిధ మాదధాతి॥

ప్రాణానాయమ్య....... తూష్ణీం స్నాన కర్మకరిష్యే ఇతి సంకల్ప్య. సర్వాంగ వపనం కృత్వా విధివత్ స్నాత్వా, ఆచమ్య, మేఖలాజిన దండాన్ బ్రహ్మచారిణే ప్రయచ్ఛేత్। సః తానప్సు ప్రాస్యేత్। అంతరీయ ఉత్తరీయ వాససీ పరిధాయ, అలంకృత్య, ద్వితీయ యజ్ఞోపవీతం ధృత్వా, లౌకికాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య పరిస్తీర్య సమంతం పరిషిచ్య తూష్ణీమగ్నౌ పాలాశ సమిధ మాజ్యాక్తమాధాయ, ఉత్తరం పరిషిచ్య, కుండల ధారణాదీని సర్వాణి

అమంత్రకం ధృత్వా, ఆభ్యుదయికం పుణ్యాహం చ వాచయేత్।

ఇతి తూష్ణీం స్నాన ప్రయోగః।

అస్మిన్నర్థే శ్లోకః -

శ్లో॥ స్నానం వక్ష్యేఽ పరం తూష్ణీం తీర్థే స్నాత్వైవ లౌకికమ్।
వహ్నిమాధాయ విధివత్ పరిషిచ్య సమంతతః॥
పాలాశీం సమిధం తూష్ణీం అగ్నావాధాయ యత్నునః।
పరిషేకం తతఃకుర్యాద్యథా పూర్వమితి స్మృతిః॥

పాణిగ్రహణమ్

వరో మంగళ స్నానం కృత్వా। పూర్వమేవ వధూం మంగళ స్నానం కారయిత్వా। కన్యకయా గౌరీ పూజాం కారయేత్।

ఆచమ్య...... ఏవం ప్రీత్యర్థం పాణిగ్రహణాఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణస్తదంగత్వేన...... నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాం కరిష్యే - గణపతి పూజాం కృత్వా। పుణ్యాహం వాచయిత్వా। పునస్సంకల్ప్య । కన్యావరణార్థం వరాన్ప్రేషయిష్యే।

సూ - సుహృదస్సమవేతాన్ మంత్రవతో వరాన్ ప్రహిణుయాత్। "మదర్థం కన్యాం వృణీధ్వం" ఇతి చతురో వరాన్ ప్రేషయతి -

సూ - తానాదితో ద్వాభ్యా మభిమంత్రయేత।

ఓం ప్రసుగ్మన్తా ధియసానస్య సక్షణి వరేభి ర్వరాగ్ం అభిషు ప్రసీదత। అస్మాక మింద్ర ఉభయం జుజోషతి యథ్సోమ్యస్యాన్ధసో బుబోధతి। అన్నక్షరా

ఋజవస్సన్తు పన్థా యేభి స్సఖాయో యన్తి నో వరేయమ్। సమర్యమా సంభగోనో నినీయాత్సంజాస్పత్యగ్ం సుయమమస్తు దేవాః। శాకునమంత్రైస్తే కన్యాదాతారం గత్వా బ్రువతే –

ఓం అనుహవం పరిహవం పరీవాదం పరిక్షపం। దుస్స్వప్నం దురుదితం తద్ద్విషద్భ్యో దిశామ్యహం। అనుహూతం పరిహూతగ్ం శకునే ర్యదశాకునమ్। మృగస్య సృత మక్షయా తద్ద్విషద్భ్యో దిశామ్యహమ్। ఆరాత్తే అగ్నిరస్త్వారా త్పరశు రస్తుతే।

నివాతే త్వాభి వర్షతు స్వస్తి తేస్తు వనస్పతే స్వస్తి మేస్తు వనస్పతే। నమశ్శకృత్సదే రుద్రాయ నమో రుద్రాయ శకృత్సదే। గోష్ఠమసి నమస్తే అస్తు మామా హిగ్ం సీస్సిగసి నసి వజ్రో నమస్తే అస్తు మామాహిగ్ం సీః । ఉద్గాతేవ శకునే సామ గాయసి బ్రహ్మ పుత్ర ఇవ సవనేషు శగ్ంససి।

స్వస్తిన శ్శకునే అస్తు ప్రతినస్సుమనా భవ।

చతుస్సాగర పర్యన్తం గోబ్రాహ్మణేభ్యః శుభం భవతు। భార్గవ చ్యావన ఆప్నవాన ఔర్వ జామ దగ్న్య పంచార్షేయ ప్రవరాన్విత శ్రీవత్స సగోత్రోద్భవస్య, వేంకట్రామేశ్వర శర్మణో నప్త్రే, కోదండపాణీశ్వర శర్మణః పౌత్రాయ, వేంకట్రామ శర్మణః పుత్రాయ శ్రీనివాస శర్మణే సాక్షాల్లక్ష్మీనారాయణ స్వరూపాయ వరాయ।

చతుస్సాగర పర్యంతం గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్శుభం భవతు। వాసిష్ఠ, మైత్రావరుణ, కౌండిన్య త్రయార్షేయప్రవరాన్విత కౌండిన్యస గోత్రోద్భవస్య

సుబ్రహ్మణ్యేశ్వర శర్మణో నప్త్రీం, మల్లికార్జునేశ్వర శర్మణః పౌత్రీం, నటరాజ శేఖర శర్మణః పుత్రీం మనోజ్ఞా నామ్నీం సాక్షాల్లక్ష్మీ స్వరూపిణీం కన్యాం।

ధర్మ ప్రజా సంపత్యర్థం వృణీమహే। ఇతి విప్రాః। "వృణీధ్వమ్,। తస్మైదాస్యామీ"తి దాతా ప్రతి బ్రూయాత్। ఏవంత్రిః। కృతార్థావయమితి విప్రాః వరం ఆవేదయేయుః। వరః ప్రాణానాయమ్య ధర్మ ప్రజా సంపత్యర్థం స్త్రియ ముద్వహే। ఇతి సంకల్ప్య॥ (ఉద్వాహాంగత్వేన యజ్ఞోపవీతధారణం కరిష్యే। పూజాం కృత్వా। ధృత్వా).

తతో దాతా ప్రాణానాయమ్య ఏవం.. ప్రీత్యర్థం మమ ఆచంద్రార్క మనేక వైశేషిక సౌభాగ్య సౌమనస్య నిత్య నిరతిశయానంద బ్రహ్మలోకావాప్త్యర్థం మహా సంకల్ప పూర్వక కన్యాదాన మహం కరిష్యే-

మహాసంకల్పః

అస్య శ్రీమద్భగవతో మహాపురుషస్య శ్రీమదాదినారాయణస్య అచింత్యాఽపరిమిత శక్త్యా భ్రియమాణస్య మహా జలౌఘస్యమధ్యే, పరిభ్రమ మాణానా మనేక కోటి బ్రహ్మాండానామేకతమే, వ్యక్తాఽవ్యక్త మహదహంకార పృథివ్యాపస్తేజో వాయురాకాశాద్యావరణైరావృతేస్మిన్ మహతి బ్రహ్మాండ ఖండయోర్మధ్యే, సకలాధిష్ఠాత్రాది వరాహదంష్ట్రాంకుర మృణాళస్య జగన్మూల శక్తి కూర్మానంతాద్యైరావత పుండరీక వామన కుముదాంజన పుష్పదంత సార్వభౌమ సుప్రతీకాఖ్యాష్ట దిగ్గజోపరి ప్రతిష్ఠితస్య, అతల వితల సుతల తలాతల రసాతల మహాతల పాతాళాఖ్య సప్తపాతాళానాముపరితలే, భూలోక, భువర్లోక, సువర్లోక మహర్లోక జనోలోక తపోలోక సత్యలోకానా మధోభాగే, చక్రవాళశైల మహావయవ

మధ్యేవర్తిన్యాం మహానాళాయ మాన ఫణిరాజశేషస్య సహస్రఫణాఫణి మండల మండితే, ఇంద్రాగ్నియమ నిర్ఋతివరుణవాయుకుబే రేశానాష్టదిక్పాలక పాలితే, వలయాకార లవణేక్షుసురాసర్పిర్దధిక్షీర జలార్ణవైర్విరాజితేస్మిన్, జంబూప్లక్ష శాల్మల కుశ క్రౌంచశాక పుష్కరాఖ్య సప్తభిర్ద్వీపై ర్దీపితే, మహాసరోరుహాకార పంచాశత్కోటి విస్తీర్ణ భూమండలమధ్యే, మేరోర్దక్షిణ పార్శ్వే, మలయాదుత్తరే, కర్మభూమౌ, భారత కింపురుషేలావృత కురు భద్రాశ్మకరమణక మందహాస జిహ్వాదాఖ్య ఇతి నవఖండమండితే, ప్రత్యేకం నవ సహస్ర యోజన విస్తృతే, దండక చంపక వింధ్యమిశ నైమిశ కదరిక బదరిక నహుష గుహ దేవదారు కారణ్యాది ఏకాదశారణ్యాయుతే, అంగ వంగ కళింగ కాశ్మీర కాంభోజ సౌవీర సౌరాష్ట్ర మహారాష్ట్ర మగధ మాళవ నేపాళ కేరళ చోళ పాంచాల గౌళ మళయాళ సింహళ ద్రవిడ ద్రావిడ కర్ణాట నాట పానాట పాండ్యపుళిందాంధ్ర దశార్ణభోజ కుక్కురు కురు గాంధార విదర్భ విదేహ బాహ్లిక బర్బర కేకయ కోసల కుంతల టెంకణ కొంకణ, మగధ మద్రఘూర్జర యవన జాలాంధక సాల్వచేది సింధువత్యాద్యనేక దేశ భాషా భూమి పాల విచిత్రితే। సామ్యవంతి గంగా గోదావరీ భీమరథీ తుంగభద్రా కృష్ణవేణీ కావేరీ చంద్రభాగా పంపా యమునా సరస్వతీ నర్మదా కుముద్వతీ రేణుకా వంజులాది మహానదీ విలసితే అయోధ్యా మధురా మాయా కాశీ రామేశ్వరాది మహా ముక్తి స్థలయుతే, శ్రీశైలస్య వాయవ్య (ఐశాన్య) ప్రదేశే దేవ తిర్యఙ్మనుష్య సకల జగత్స్రష్టుః పరార్ధ ద్వైజీవినో బ్రహ్మణః ప్రథమ పరార్ధే పంచాశదతీతే, ద్వితీయ పరార్ధే, పంచాశద్దివ్య వర్షాత్మకే, ప్రథమ మాసే ప్రథమ పక్షే అహని ద్వితీయ యామే తృతీయముహూర్తే త్రయోదశ

ఘటికాయాం ద్విచత్వారింశద్విఘటికాసు గతాసు, పార్థివకల్ప, అనంతకల్ప కూర్మకల్ప బ్రహ్మకల్ప వరాహకల్ప శ్వేతవరాహకల్ప ప్రళయకల్ప సావిత్రికల్పానాం మధ్యే శ్వేతవరాహకల్పే, స్వాయంభువ, స్వారోచిషోత్తమ తామస రైవత చాక్షుష వైవస్వత సూర్యాగ్ని బ్రహ్మ రుద్ర దక్ష రౌచ్య భౌచ్య చతుర్దశ మన్వంతరాణాం మధ్యే సప్తమే వైవస్వత మన్వంతరే ఇదానీం అష్టావింశన్మహాయుగే యుధిష్ఠిర విక్రమార్క శాలివాహన విజయాభినందన నాగార్జున షట్ఛకానాం మధ్యే తృతీయే శాలివాహన శకే, అష్టావింశతి సహస్రాన్విత సప్తదశ లక్షాబ్దే కృతయుగే యాతే, షణ్ణవతి సహస్రాన్విత ద్వాదశ లక్షాబ్దే త్రేతాయుగే యాతే, చతుష్షష్టి సహస్రాన్విత అష్టలక్షాబ్దే ద్వాపరయుగే యాతే, ద్వాత్రింశత్సహస్రాన్విత చతుర్లక్షాబ్దే కలియుగే ప్రథమపాదే జంబూద్వీపే భారత వర్షే భరతఖండే మేరోర్దక్షిణ దిగ్భాగే, శ్రీశైలస్య వాయువ్య (ఈశాన్య) ప్రదేశే కృష్ణాగోదావర్యోర్మధ్యదేశే కల్యాణమంటపే సమస్తదేవతా బ్రాహ్మణ హరిహర గురు చరణ సన్నిధౌ అస్మిన్ వర్తమాన వ్యావహారిక చాంద్రమానేన ఖర నామసంవత్సరే ఉత్తరాయణే శిశిర ఋతౌ మాఘమాసే శుక్లపక్షే త్రయోదశ్యాం సౌమ్యవాసరే, స్వాతీ నక్షత్రే శుభయోగ శుభకరణ ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం శుభతిథౌ అనాది అవిద్యావాసనయా అస్మిన్ సంసార చక్రే విచిత్రాభిః విచిత్రా సు యోనిషు పునః పునః అనే కధా జనిత్వా కేన వా కర్మవిశేషేణ ఇదానీం అస్మిన్ వంశే జాతస్య..... గోత్రస్య....... నామధేయస్య ధర్మపత్నీ సమేతస్య మమ జన్మాభ్యాసాత్ జన్మప్రభృతి ఏతత్క్షణ పర్యంతం మధ్యే వర్తిని కాలే సంభావితానాం పాపానాం వాక్పాణి పాదపాయూపస్థానాం పంచానాం కర్మేంద్రియాణాం, త్వక్చక్షుశ్రోత్రజిహ్వాఘ్రాణానాం పంచానాం జ్ఞానేంద్రియాణాం ఏతేషాం

ప్రేరకస్య అంతః కరణస్య గోచరస్య సంబంధేసతి సకల పాప నివృత్తిద్వారా పితౄణాం శాశ్వత బ్రహ్మలోకే నిత్యనివాస సిధ్యర్థం, తిలై స్సూర్యమండల పర్యంతం కృత రాశేర్వర్ష సహస్రావసాన ఏకైక తిలాపకర్ష క్రమేణ సర్వరాశ్యపకర్షితసమ్మితకాలే బ్రహ్మలోకే నిత్యనివాస సిధ్యర్థం, యవైశ్చంద్రమండలపర్యంతం కృతరాశేర్వర్ష సహస్రావసాన ఏకైక యవాపకర్ష క్రమేణ సర్వరాశ్యప కర్షిత సమ్మిత కాలే బ్రహ్మలోకే నిత్యనివాస సిధ్యర్థం మాషైర్ధ్రువ మండల పర్యంతం కృతరాశేర్వర్ష సహస్రావసాన ఏకైక మాషాపకర్ష క్రమేణ సర్వ........ సిధ్యర్థం, గోలోమభిర్నక్షత్ర మండల పర్యంతం కృతరాశే........ ఏకైక లోమాపకర్ష....... సిధ్యర్థం, గంగావాలుకాభి స్సప్తఋషి మండల పర్యంతం కృతరాశే .... ఏకైక వాలుకాపకర్ష....... సిధ్యర్థం, మయాసహ దశ పూర్వేషాం దశాపరేషాం మధ్యంశ్యానాం సర్వేషాం పితౄణాం నరకాదుత్తీర్య శాశ్వత బ్రహ్మలోకే నిత్యనివాస సిధ్యర్థం, త్రిగుణీకృత అగ్నిష్టోమ, అతిరాత్ర, అప్తోర్యామ సాంతపన, వాజపేయ, పౌండరీక, అశ్వమేధాది శతక్రతు పుణ్యఫలావాప్త్యర్థం, స్వగృహ్యోక్త ప్రకారేణ సాలంకృత సహిరణ్యోదక కన్యాదానం కరిష్యే - మహాసంకల్పముచ్చార్య, వరమభ్యర్చ్య -

శ్లో॥ మహాదానేషు యజ్ఞాదౌ ప్రాయశ్చిత్తేషు కర్మసు ।
కన్యాదానే నదీస్నానే మహా సంకల్ప మాచరేత్ ॥

శ్లో॥ కన్యాదానే నదీస్నానే తులాదానేషు వై ద్విజః ।
ప్రాయశ్చిత్తేషు యజ్ఞాదౌ వ్రతాదిషు విశేషతః ॥

శాంత్యాదిషు చ సర్వత్ర మహాసంకల్ప మాదరాత్ ।
కృత్వా యత్కురుతేకర్మ తదానంతాయ కల్ప్యతే ॥

* * * * * *

మహా సంకల్ప ముచ్చార్య। వర మభ్యర్చ్య।

ఉత్తరతో దాతా। దక్షిణతః పత్నీ

శ్రీలక్ష్మీనారాయణ స్వరూపస్య వరస్య ఇదమా వాహనం। ఇదమా సనం। ఇదం వాం పాద్యం। సుపాద్యం।

శ్లో॥ నమోస్త్వనంతాయ సహస్ర మూర్తయే, సహస్ర పాదాక్షి శిరోరు బాహవే। సహస్ర నామ్నే పురుషాయ శాశ్వతే సహస్రకోటి యుగధారిణే నమః॥ పూర్వం దక్షిణం పాదం ప్రక్షాళ్య తతో వామ పాదం ప్రక్షాళయేత్। వరస్తుదాతారం స్పృష్ట్వా।త్రిరాచమ్య। మయి మహ ఇతి స్వహృదయముప స్పృశేత్। శ్రీలక్ష్మీ నారాయణ స్వరూపస్య వరస్య అమీవో గంధాః సుగన్ధాః। అలం కారార్థా ఇమే అక్షతాః సకలారాధనైశ్వైభవ మస్తు।

శ్లో॥ కన్యాం కనక సంపన్నాం కనకాభరణైర్యుతామ్।
దాస్యామి విష్ణవే తుభ్యం బ్రహ్మలోక జిగీషయా॥

శ్లో॥ కన్యే మమాగ్రతో భూయాః కన్యేమే దేవి పార్శ్వయోః।
కన్యేమే సర్వతో భూయాః త్వద్దానాన్మోక్షమాప్నుయామ్॥

శ్లో॥ విశ్వంభర స్సర్వభూతాః సాక్షిణ్య స్సర్వదేవతాః।
కన్యామిమాం ప్రదాస్యామి పితౄణాం తారణాయ వై॥

శ్లో॥ కన్యాం సాలంకృతాం సాధ్వీం సుశీలాయ సుధీమతే।
ప్రయతోహం ప్రయచ్ఛామి ధర్మకామార్థ సిద్ధయే॥

చతుస్సాగర పర్యన్తం గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్శుభం భవతు॥

నప్త్రీం, పౌత్రీం, పుత్రీం, నామ్నీం, కన్యాం

నప్త్రే, పౌత్రాయ, పుత్రాయ, శర్మణే వరాయ

తుభ్యం ప్రజాసహత్వ కర్మభ్యః ప్రతిపాదయామి।
సాలంకృత సహిరణ్యోదక కన్యాదానం తుభ్యమహం
సంప్రదదే॥ ఇతికన్యా ముదక పూర్వకం దద్యాత్॥
వరః। స్వస్తి, ఓం దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవేఽ
శ్వినో ర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యాం ప్రతిగృహ్ణామి
రాజాత్వా వరుణోనయతు దేవి దక్షిణే

ప్రజాపతయే పురుషమ్। (కన్యాం) తేనామృతత్వమస్యాం। వయోదాత్రే। మయో మహ్యమస్తు ప్రతిగ్రహీత్రే। క ఇదం కస్మా అదాత్। కామః కామాయ। కామో దాతా। కామః ప్రతిగ్రహీతా। కామగ్ం సముద్ర మావిశ। కామేనత్వా ప్రతిగృహ్ణామి। కామైతత్తే। ఏషాతే కామదక్షిణా। ఉత్తానస్త్వాంగీరసః ప్రతిగృహ్ణాతు॥

కన్యాదాన సాద్గుణ్యార్థం యథాశక్తి దక్షిణాం తుభ్యమహం సమ్ప్రదదే నమమ॥

దాతా – ధర్మార్థ కామేషు త్వయైషా నాతి చరితవ్యా। వరః – నాతి చరామి – ఇతిత్రిః। తత్రైవ కన్యా ఆస్తే। వరో వివాహ వేదికాయా మగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కుర్యాత్। ప్రాణానాయమ్య.... ఏవం ప్రీత్యర్థం మమ సకల శ్రౌత స్మార్త నిత్య కర్మానుష్ఠాన అధికార సిద్ధ్యర్థం గృహ్యాగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే। ఇతి సంకల్ప్య యత్రాగ్ని స్థాప్యతే త్యాదిపరిస్తరణాంతం కుర్యాత్।

తతో మధు పర్కః

దాతా ప్రాణానాయమ్య...... మమయా క్రియమాణ కన్యాదానాంగత్వేన వరం మధు పర్కేణ పూజయిష్యే। ఇతి సంకల్ప్య।

(ఉత్తరతో దాతా। దక్షిణతః పత్నీ)

సూ – కూర్చం ప్రయచ్ఛతి। యత్రాస్మా అపచితిం కుర్వన్తి తత్కూర్చ ఉపవిశతి యథా పురస్తాత్।

ఓం రాష్ట్ర భృదస్యాచార్యా సందీ మాత్వద్యోషమ్।

రాష్ట్రభృదసి సమ్రాడాసన్దీ మాత్వద్యోషం। ఇతి క్షత్రియస్య రాష్ట్ర భృదస్యధిపత్న్యా సన్దీ మాత్వద్యోషం। ఇతి వైశ్యస్య.

సూ – ఆపః పాద్యా ఇతి దాతా ప్రాహ। ఆపః పాద్యాః

వరః – ఉత్తరయాభిమంత్ర్య –

మం – ఓం ఆపః పాదావనే జనీ ర్ద్విషంతం నాశయన్తు మే। అస్మిన్కు లే బ్రహ్మ వర్చస్యసాని।

సూ – దక్షిణం పాదం పూర్వం బ్రాహ్మణాయ ప్రయచ్ఛేత్। సవ్యగ్ం శూద్రాయ। ప్రక్షాళయితార ముపస్పృశ్యాచామేత్। ఉత్తరేణ యజుషాఽఽత్మానం ప్రత్యభిమృశేత్।

మం – మయి మహో మయి యశో మయీన్ద్రియం వీర్యమ్।

అప ఉపస్పృశ్య

సూ - కూర్చాభ్యాం పరిగృహ్య (దాతా) మృణ్మయేనార్హణీయా అప ఇతి ప్రాహ। (వరః) ఉత్తరయాభిమంత్ర్య।

ఓం అమాగన్ యశసా వర్చసా సగ్ంసృజ పయసా తేజసా చ। తంమాప్రియం ప్రజానాం కుర్వధిపతిం పశూనామ్। సూ - అంజలావేకదేశ ఆనీయమాన (వర) ఉత్తరం యజుర్జపేత్।

ఓం విరాజో దోహోసి విరాజో దోహ మశీయ మమ పద్యాయ విరాజ।

సూ - శేషం పురస్తాన్నినీయమాన ముత్తరయా అనుమన్త్రయతే।

ఓం సముద్రం వః ప్రహిణోమి స్వాంయోని మపిగచ్ఛత। అచ్ఛిద్రః ప్రజయా భూయాసం మాపరాసేచి మత్పయః।

సూ - దధి మధ్వితి సగ్ంసృజ్య కాగ్ంస్యేన వర్షీయసా పిధాయ కూర్చాభ్యాం పరిగృహ్య (దాతా) మధుపర్క ఇతి ప్రాహ। త్రివృతమేకే ఘృతంచ। పాంక్తమేకే ధానా స్సక్తూగ్శ్చ। (వరః) ఉత్తరాభ్యా మభిమంత్ర్య।

ఓం త్రయ్యై విద్యాయై యశోసి యశసో యశోసి బ్రహ్మణో దీప్తిరసి। తం మా ప్రియం ప్రజానాం కుర్వధిపతిం పశూనాం॥

ఓం అమాగన్ యశసా వర్చసా సగ్ం సృజ పయసా తేజసా చ। తం మా ప్రియం ప్రజానాం కుర్వధిపతిం పశూనామ్॥ వరః ద్విరాచమ్య...... శ్రోత్రే।

సూ॥ యజుర్భ్యామప ఆచామతి పురస్తాదుపరిష్టాచ్చ। (వరః)

అమృతోపస్తరణమసి। ఇత్యపః పీత్వా।
సూ – ఉత్తరయా త్రిః ప్రాశ్య।
ఓం యన్మధునో మధవ్యం పరమ మన్నాద్యం వీర్యమ్। తేనాహం మధునో మధవ్యేన పరమేణాన్నాద్యేన వీర్యేణ। పరమోన్నాదో మధవ్యోఽసాని॥ సకృన్మంత్రేణ, ద్విస్తూష్ణీమ్। అమృతాపి ధానమసి। ఇత్యపః పీత్వా। హస్తం ప్రక్షాళ్య। ద్విరాచమ్య...... శ్రోత్రే॥
సూ – (శేషం) అనుకమ్ప్యాయ ప్రయచ్ఛేత్।
ప్రతిగృహ్యైవ రాజా స్థపతిర్వా పురోహితాయ। గౌరితి గాంఽ ప్రాహ।
(దాతా గౌః ఇతి బ్రూయాత్)
(ఓం గౌర్రస్యపహత పాప్మాఽప పాప్మానం జహి మమ చా ముష్యచ।
సూ॥ ఉత్తరయాభిమంత్ర్య, తస్యై వపాగ్ శ్రపయిత్వోపస్తీర్ణాభిఘారితాం మధ్యమేనాంతమేన వా పలాశ పర్ణేనోత్తరయా జుహోతి।
అగ్నిః ప్రాశ్నాతు ప్రథమస్సహి వేద యథా హవిః। అనష్ట మస్మాకం కృణ్వన్బ్రాహ్మణో బ్రాహ్మణేభ్యః॥ కలౌ గవాలంభ నిషేధాత్, ఉత్సర్జనమేవ కార్యమ్ ।
సూ – యద్యుత్సృజే దుపాగ్ంశూత్తరాన్ జపిత్వా।
ఓం యజ్ఞోవర్ధతాం యజ్ఞస్య వృద్ధి మను వర్ధాఽప చితి రస్యపచితిం మా కుర్వపచితోహం మనుష్యేషు భూయాసం। గౌర్ధేను భవ్యా మాతా రుద్రాణాం దుహితా వసూనాగ్ స్వసాదిత్యానా మమృతస్య నాభిః। ప్రణువోచం చికితుషే

జనాయు మాగా మనాగ్గా మదితిం వధిష్ట పిబతూదకం తృణాన్యత్తు ఓ ముథ్సృజత – (ఇత్యుచ్చైః).

సూ – అన్నం ప్రోక్తముపాగ్ంశూత్త రైరభిమంత్ర్య

(దాతా) భూతమ్। (వరః) భూతమ్। సావిరాట్। తన్మాక్షాయి। తస్య తేశీయ। తన్మ ఊర్జంధాః।

సూ – ఓం కల్పయతేత్యుచ్చైః మం ఓం కల్పయత। వరం వస్త్రాదిభిర్యథార్హం పూజయేత్॥

ఓం అర్చత ప్రార్చత ప్రియ మేధాసో అర్చత। అర్చన్తు పుత్రకా ఉతపురన్న ధృష్ణ్వర్చత। ఓం హిరణ్య రూప స్సహిరణ్య సందృగపాన్న పాత్సేదు హిరణ్య వర్ణః। హిరణ్యయాత్పరి యోనేర్నిషద్యా హిరణ్య దాద దద్యం నమస్మై। తతస్సుముహూర్తే లగ్నాష్టక చూర్ణికాం పఠిత్వా। సానోదేవీ సుహవా..... ధృవమ్॥

(లగ్నాష్టకములు, చూర్ణిక – అనుబంధము నందు కలవు)

సూ – స్వయం దృష్ట్వా తృతీయాం జపేత్। ఓం అభ్రాతృఘ్నీం వరుణాపతిఘ్నీం బృహస్పతే। ఇంద్రాఽ పుత్రఘ్నీం లక్ష్మ్యం తా మస్యై సవిత స్సువ।

సూ – దృష్ట్యైవ చక్షుషీ ఉపసగ్ం హరతి। చతుర్థ్యా సమీక్షేత।

ఓం అఘోర చక్షు రపతిఘ్న్యేధి శివా పతిభ్య స్సుమనాస్సువర్చాః జీవసూ ర్దేవకామా స్యోనా శంనో భవ ద్విపదే శంచతుష్పదే॥

కృతప్రాణాయామౌ। ఆవాభ్యాం కర్మాణి కర్తవ్యాని ప్రజాశ్చోత్పాదయితవ్యాః ।- ఇతి వధూ వరౌ సంకల్పయతః।

సూ – అంగుష్ఠేనోప మధ్యమయా చాంగుళ్యా దర్భగ్ం సంగృహ్యోత్తరేణ యజుషా తస్యాః భ్రువోరం తరగ్ం సమ్మృజ్య ప్రతీచీనం నిరస్యేత్। ఓం ఇదమహం యాత్వయి పతిఘ్న్య లక్ష్మిస్తాం నిర్దిశామి। అపఉపస్పృశ్య

సూ – ప్రాప్తే నిమిత్త ఉత్తరాం జపేత్।

ఓం జీవాగ్ం రుదంతి విమయంతే అధ్వరే దీర్ఘా మను ప్రసితిం దీధియుర్నరః। వామం పితృభ్యో య ఇదగ్ం సమేరిరే మయః పతిభ్యో జనయః పరిష్వజే।

సూ – యుగ్మాన్త్సమవేతా న్మంత్రవత ఉత్తరయాద్భ్యః ప్రహిణుయాత్।

ఓం వ్యక్షత్క్రూరముదచంత్వాప ఆస్యై బ్రాహ్మణా స్స్నపనగ్ం హరన్తు। అవీరఘ్నీరుదచంత్వాపః।

సూ – ఉత్తరేణ యజుషా తస్యాశ్శిరసి దర్భేణ్వం నిధాయ।

ఓం అర్యమ్ణో అగ్నిం పరియన్తు క్షిప్రం ప్రతీక్షన్తాగ్ శ్వశ్రో దేవరాశ్చ।

సూ – తస్మిన్నుత్తరయా దక్షిణం (బహిః) యుగచ్ఛిద్రం ప్రతిష్ఠాప్య।

ఓం ఖేనసః ఖేరథః ఖేయుగస్య శచీపతే। అపాలామిన్ద్ర త్రిః పూర్త్వ్య కరత్సూర్య వర్చసమ్

సూ – ఛిద్రే సువర్ణ ముత్తరయాన్తర్ధాయ।

ఓం శంతే హిరణ్యగ్ం శముసంత్వాపశ్శంతే మేధీ భవతు శంయుగస్య తృద్మ। శంత ఆపశ్శత పవిత్రా భవం త్వథా పత్యా తన్వగ్ం సగ్ం సృజస్వ।

సూ - ఉత్తరాభిః పంచభిస్స్నాపయిత్వా। ఓం హిరణ్యవర్ణా శ్శుచయః పావకాః ప్రచక్రముర్హిత్వా వద్య మాపః। శతం పవిత్రా వితతాహ్యాసు తాభిష్ట్వా దేవ స్సవితా పునాతు॥ హిరణ్యవర్ణా శ్శుచయః పావకా యాసు జాతః కశ్యపోయా స్వగ్నిః। యా అగ్నిం గర్భం దధిరే సువర్ణా స్తాస్త ఆపశ్శగ్గ్ స్యోనా భవంతు॥ యాసాగ్ం రాజా వరుణో యాతి మధ్యే సత్యానృతే అవపశ్యం జనానామ్। యా అగ్నిం గర్భం దధిరే సువర్ణా స్తాస్త ఆపశ్శగ్గ్ స్యోనా భవంతు॥ యాసాం దేవా దివికృణ్వన్తి భక్షం యా అంతరిక్షే బహుధా నివిష్టాః। యా అగ్నిం గర్భం దధిరే సువర్ణా స్తాస్త ఆపశ్శగ్గ్ స్యోనా భవన్తు॥ శివేన త్వా చక్షుషా పశ్యన్త్వాప శ్శివయా తన్వోప స్పృశంతు త్వచం తే। ఘృతశ్చుత శ్శుచయో యాః పావకా స్తాస్త ఆపశ్శగ్గ్ స్యోనా భవన్తు॥ (అంతే సకృత్స్నాపయతి)

సూ - ఉత్తరయాహఽతేన వాససాచ్ఛాద్య।

ఓం పరిత్వా గిర్వణోగిర ఇమా భవన్తు విశ్వతః। వృద్ధాయు మను వృద్ధయో జుష్టా భవన్తు జుష్టయః॥ (ధృత్వాఽచమయ్య)

సూ - ఉత్తరయా యోక్త్రేణ సన్నహ్యతి।

ఓం ఆశాసానా సౌమనసం ప్రజాగ్ం సౌభాగ్యం తనూం। అగ్నే రను వ్రతా భూత్వా సన్నహ్యే సుకృతాయకమ్॥

(ఉత్తరేణ నాభిం నిష్టర్క్యగ్రన్థిం కృత్వా ప్రదక్షిణం పర్యూహ్య దక్షిణేన నాభి మవస్థాపయతి।)వధూ వరౌ ప్రాణానాయమ్య.

ఆవయోః సాగ్ర శతవర్ష సుఖ జీవన సిద్ధ్యర్థం, అన్యోన్య ప్రీత్యర్థం, (కన్యకయా ఏవం వాచయేత్) దీర్ఘ సౌమంగల్య సిద్ధ్యర్థం, మాంగళ్య గౌరీ పూజాం కరిష్యే। ఓం గౌరీ మిమాయ సలిలాని తక్షత్యేకపదీ ద్విపదీ సా చతుష్పదీ। అష్టాపదీ నవపదీ బభూవుషీ సహస్రాక్షరా పరమే వ్యోమన్న్। ఓం ఐంహ్రీం శ్రీంక్లీం, మాంగళ్యగౌరీ మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి ఇత్యావాహ్య షోడశోపచార పూజాం కుర్యాత్।

తతః మాంగళ్యం సుజనైః స్పర్శయిత్వా।

శ్లో॥ మాంగళ్య తంతునానేన మమ జీవన హేతునా।
కంఠే బధ్నామి సుభగే త్వం జీవ శరదాం శతమ్॥

ఇతి వధ్వాః గళే బధ్నీయాత్।

మాంగళ్యధారణ ముహూర్తస్సుముహూర్తోఽస్తు। తతః అక్షతా రోపణం కుర్యాత్।

వరః। పయసా వధ్వం జలావుపస్తీర్య, ద్విస్తండు లానోప్య। ద్విరభిఘారయతి। వరాంజలౌ అచార్యః కుర్యాత్। ఏవం వధ్వంజలేరుపరిస్థాప్య। కపిలాగ్ స్మారయన్తు। బహుదేయం చాస్తు। పుణ్యం వర్ధతాగ్ం శాన్తిరస్తు। పుష్టిరస్తు। తుష్టిరస్తు। వృద్ధిరస్తు। అవిఘ్నమస్తు। ఆయుష్యమస్తు। స్వస్తి శివంకర్మాస్తు। కర్మ సమృద్ధిరస్తు।

దంపత్యో స్సగ్రహే సనక్షత్రే సహ సోమేన క్రియేతాగ్ం శాంతిరస్తు।

ఓం ప్రజాపతి స్త్రియాం యశః। ముష్కయో రదధాత్సపమ్। కామస్య తృప్తి మానన్దం। తస్యాగ్నే భాజయేహ మా। మోదః ప్రమోద ఆనన్దః। ముష్కయోర్నిహిత స్సపః। సృత్వేవ కామస్య తృప్యాణి। దక్షిణానాం ప్రతిగ్రహే। మనస శ్చిత్త మాకూతిం। వాచ స్సత్య మశీమహి। పశూనాగ్ం రూప మన్నస్య। యశశ్శ్రీ శ్శ్రయతాం మయి। యథాహ మస్యా అతృపగ్గ్ స్త్రియై పుమాన్। యథా స్త్రీ తృప్యతి పుగ్ంసి ప్రియే ప్రియా। ఏవం భగస్య తృప్యాణి। యజ్ఞస్య కామ్యః ప్రియః। దదామీత్యగ్ని ర్వదతి। తథేతి వాయురాహతత్। హంతేతి సత్యం చన్ద్రమాః। ఆదిత్య స్సత్య మోమితి। ఆపస్తద్భృత్య మాభరన్। యశో యజ్ఞస్య దక్షిణామ్।

అన్యోన్యస్యగ్ం శిరసి తండులారోపణం కుర్యాత్। పూర్వం వరో వధ్వాశ్శిరసి ప్రాపయేత్।

1. ఓం ప్రజా మే కామ స్సమృద్ధ్యతామ్।

   ద్వితీయ పర్యాయే వరస్య శిరసి పూర్వం వధూః ప్రాపయేత్।

2. పశవో మే కామ స్సమృద్ధ్యతామ్।

   తృతీయ పర్యాయే వధ్వాశ్శిరసి వరః ప్రాపయేత్।

3. యజ్ఞో మే కామ స్సమృద్ధ్యతామ్।

   తూష్ణీం చతుర్థే అన్యోన్యం యుగపత్ ప్రాపయేతామ్।

4. శ్రియో మే కామ స్సమృ ద్ధ్యతామ్।

   తతః పుష్పహారాణి ధృత్వా।

బ్రహ్మగ్రన్థిం కుర్యాత్।

ఓం యోగక్షేమస్య క్లుప్త్యై। యుక్తం క్రియాతా ఆశీః కామే యుజ్యాతా ఇతి। ఆశిష స్సమృద్ధ్యై। గ్రన్థిం గ్రన్థాతి। ఆశిష ఏవాస్యాం పరిగృహ్ణాతి। పుమాన్వై గ్రన్థిః స్త్రీ పత్నీ। తన్మిథునం। మిథున మేవాస్య తద్యజ్ఞే కరోతి ప్రజననాయ। ప్రజాయతే ప్రజయా పశుభి ర్యజమానః। అథో అర్థోవా ఏష ఆత్మనః। యత్పత్నీ। యజ్ఞస్య ధృత్యా అశిథిలంభావాయ। సుప్రజసస్త్వా వయగ్ం సుపత్నీ రుపసేదిమేత్యాహ। యజ్ఞమేవ తన్మిథునీ కరోతి। ఊనేతిరిక్తం ధీయా తా ఇతి ప్రజాత్యై। మహీనాం పయోస్యోషధీనాగ్ం రస ఇత్యాహ। రూపమేవాస్యై తన్మహిమాననం వ్యాచష్టే। తస్య తే క్షీయ మాణస్య నిర్వపామి దేవ యజ్యాయా ఇత్యాహ। ఆశిష మే వైతా మా శాస్తే। అగ్నే విశ్వేభి స్స్వనీక దేవై రూర్ణావంతం ప్రథమ స్సీద యోనిం। కులాయినం ఘృతవంతగ్ం సవిత్రే యజ్ఞం నయ యజమానాయ సాధు। యోవైతాం బ్రహ్మణో వేద। అమృతేనావృతాం పురీం। తస్మై బ్రహ్మచ బ్రహ్మాచ। ఆయుః కీర్తిం ప్రజాం దదుః॥

బ్రహ్మగ్రన్థి ముహూర్త స్సుముహూర్తో అస్తు।

తతో వధూవరౌ సంకల్ప్య....... పాణిగ్రహణాంగత్వేన ఆవయోః రక్షార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యే - పూజాం కృత్వా। విశ్వేత్తాతేతి వరస్య దక్షిణే హస్తే, బృహత్సామేతి కన్యకాయా వామకరే, రక్షాం బధ్నీయాత్।

రక్షాబంధనముహూర్తస్సుముహూర్తో అస్తు।

సూ - అథైనా ముత్తరయా దక్షిణే హస్తే గృహీత్వా అగ్ని మభ్యానీయ।

తూష్ణీం దక్షిణ హస్తం గృహీత్వా, అగ్నిం ప్రతి వధూం అనేన మంత్రేణ ఆనయేత్। పూషాత్వేతోనయతు హస్త గృహ్యాశ్వినౌత్వా ప్రవహ తాగ్ం రథేన। గృహాన్గచ్ఛ గృహపత్నీ యథాఽసో వశినీత్వం విదథ మావదాసి॥

ప్రధానహోమః

సూ॥ అపరేణాగ్నిం ఉదగగ్రం కటమాస్తీర్య తస్మిన్నుపవిశత ఉత్తరోవరః

ఆచమ్య...... ఏవం ప్రీత్యర్థం అనయా నవోఢయా వధ్వాసహ ఆయురభివృద్ధ్యర్థం వివాహ ప్రధాన హోమం కరిష్యే -

అగ్నేరుప సమాధానాది పాత్ర ప్రయోగకాలే ఏవం పాత్రాసాదనం కుర్యాత్

శ్లో॥వధ్వంజలిం హోమ విధాన దర్వీం ద్వితీయదర్వీం సహ చాజ్య ధాన్యా। ప్రోక్షార్థ పాత్రేణ సహ ప్రణీతా మిధ్మేన శమ్యా స్సహ లాజ మశ్మ॥

అత్ర వధూ హస్తయోస్సాదన, ప్రోక్షణ, తపన, సమ్మార్జనాని కుర్యాత్।

పవిత్ర కరణాద్యాజ్య భాగాంతే।

సూ - అథైనామాదితో ద్వాభ్యా మభి మంత్రయేత।

ఓం సోమః ప్రథమో వివిదే గంధర్వో వివిద ఉత్తరః। తృతీయో అగ్నిష్టే పతిస్తురీయస్తే మనుష్య జాః। సోమోఽదదద్గంధర్వాయ గంధర్వోఽ

దదద్గ్నయే। రయించ పుత్రాగ్శ్చాదా ద్గ్ని ర్మహ్యా మథో ఇమామ్।

(ఇతి వధూ హృదయ మభిమంత్ర్య)

సూ - అథాస్యై దక్షిణేన నీచాహస్తేన దక్షిణముత్తానగ్ం హస్తం గృహ్ణీయాత్, యదికామయేత స్త్రీరేవ జనయేయమిత్యంగులీ రేవ గృహ్ణీయాత్। యది కామయేత పుగ్ంస ఏవ జనయేయ మిత్యంగుష్ఠ మేవ। సోఽభీవాంగుష్ఠ మభీవ లోమాని గృహ్ణాతి। గృభ్ణామిత ఇత్యేతాభి శ్చతసృభిః।

ఓం గృభ్ణామితే సుప్రజాస్త్వాయ హస్తం మయా పత్యా జరదష్టిర్యథాఽసః ।భగో అర్యమా సవితా పురన్ధిర్మహ్యాం త్వాఽదుర్గార్హ పత్యాయ దేవాః। తేహ పూర్వే జనాసో యత్ర పూర్వవహో హితాః। మూర్ధన్వాన్ యత్ర సౌభ్రవః పూర్వో దేవేభ్య ఆతపత్। సరస్వతి ప్రేదమవ సుభగే వాజినీవతీ, తాం త్వా విశ్వస్య భూతస్య ప్రగాయా మస్యగ్రతః। య ఏతి ప్రదిశ స్సర్వా దిశోఽను పవమానః। హిరణ్యహస్త ఐరంమస్సత్వా మన్మనసం కృణోతు।

అన్తే హస్త గ్రహణమ్।

సూ - అథైనా ముత్తరేణాగ్నిం దక్షిణేన పదా ప్రాచీ ముదీచీం వా దిశ మభి ప్రక్రమయత్యేకమిష ఇతి, సఖేతి సప్తమే పదే జపతి।

ఓం ఏకమిషే విష్ణు స్త్వాన్వేతు। ద్వే ఊర్జే విష్ణు స్త్వాన్వేతు। త్రీణి వ్రతాయ విష్ణు స్త్వాన్వేతు। చత్వారి మాయోభవాయ విష్ణుస్త్వాన్వేతు। పంచ పశుభ్యో

విష్ణు స్త్వాన్వేతు। షడృతుభ్యో విష్ణుస్త్వాన్వేతు। సప్త సప్తభ్యో హోత్రాభ్యో విష్ణుస్త్వాన్వేతు। సఖా సప్తపదా భవ సఖాయౌ సప్తపదా బభూవ సఖ్యంతే గమేయగ్ం సఖ్యాత్తే మాయోషగ్ం సఖ్యాన్మే మాయోష్ఠా స్సమయావ సంకల్పావహై సంప్రియౌ రోచిష్ణూ సుమనస్యమానౌ। ఇష మూర్జ మభి సంవసానౌ సంనౌ మనాగ్ంసి సంవ్రతా సముచిత్తాన్యాకరమ్। సాత్వమస్య మూహమ మూహమస్మి సాత్వం ద్యౌరహం పృథివీత్వగ్ం రేతో౽హగ్ం రేతో భృత్త్వం మనో౽హ మస్మి వాక్త్వగ్ం సామాహ మస్మ్యృక్త్వగ్ం సామా మనువ్రతా భవ పుగ్ంసే పుత్రాయ వేత్తవై శ్రియై పుత్రాయ వేత్తవ ఏహి సూనృతే।

సూ – పాగ్ఘోమాత్ప్రదక్షిణ మగ్నిం కృత్వా యథాస్థాన ముపవిశ్యా న్వారబ్ధాయా ముత్తరా ఆహుతీ ర్జుహోతి సోమాయ జనివిదే స్వాహే త్యేతైః ప్రతిమంత్రమ్॥

1. ఓం సోమాయ జనివిదే స్వాహా॥

సోమాయ జనివిద ఇదం నమమ।

2. ఓం గంధర్వాయ జనివిదే స్వాహా॥

గంధర్వాయ జనివిద ఇదం నమమ।

3. అగ్నయే జనివిదే స్వాహా॥

అగ్నయే జనివిద ఇదం నమమ।

4. కన్యలా పితృభ్యోయతీ పతిలోక మవదీక్షా మదాస్థ స్వాహా॥

వధ్వై సూర్యాయా ఇదం నమమ।

5. ప్రేతో ముంచాతి నాముత స్సుబద్ధా మముత స్కరత్। యథేయ మింద్రమీఢ్వ స్సుపుత్రా సుభగా సతి స్వాహా। ఇంద్రాయ మీఢుష ఇదం నమమ।

6. ఇమాం త్వమింద్ర మీఢ్వస్సుపుత్రాగ్ం సుభగాం కృణు।
దశాస్యాం పుత్రానాధేహి పతిమేకాదశం కృధి స్వాహా। ఇంద్రాయ మీఢుష ఇదం నమమ।

7. అగ్నిరైతు ప్రథమో దేవతానాగ్ం సోఽస్యై ప్రజాం ముంచతు మృత్యుపాశాత్। తదయగ్ం రాజా వరుణోఽను మన్యతాం యథేయగ్గ్ స్త్రీ పౌత్రమఘం న రోదాత్స్వాహా। అగ్నీ వరుణాభ్యా మిదం నమమ।
8. ఇమా మగ్ని స్త్రాయతాం గార్హపత్యః ప్రజామస్యై నయతు దీర్ఘమాయుః। అశూన్యోపస్థా జీవ తామస్తు మాతా పౌత్ర మానంద మభి ప్రబుధ్యతా మియగ్గ్ స్వాహా। అగ్నయే గృహపతయ ఇదం నమమ।
9. మాతే గృహే నిశిఘోష ఉత్థాదన్యత్ర త్వద్రుదత్యస్సంవిశంతు। మా త్వం వికేశ్యుర విధిష్ఠా జీవపత్నీ పతిలోకే విరాజ పశ్యన్తీ ప్రజాగ్ం సుమనస్య మానాగ్ స్వాహా। వధ్వై సూర్యాయా ఇదం నమమ।
10. ద్యాస్తే పృష్ఠగ్ం రక్షతు వాయురూరూ అశ్వినౌచ స్తనంధయంతగ్ం సవితాఽభి రక్షతు। ఆవాససః పరిధానా ద్బృహస్పతి ర్విశ్వే దేవా

అభిరక్షన్తు పశ్చాత్స్వాహా। ద్యువాయ్వశ్విసవితృ, బృహస్పతి విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇదంనమమ।

11. అప్రజస్తాం పౌత్రమృత్యుం పాప్మానముతవాఽఘమ్।శీర్ష్ణ స్రజమివోన్ముచ్య ద్విషద్భ్యః। ప్రతి ముంచామి పాశగ్గ్ స్వాహా। వహ్నిసూర్యాయా ఇదంనమమ।

12. ఇమంమే వరుణ శ్రుధీహవ మద్యాచ మృడయ। త్వామవశ్యు రాచకే స్వాహా। వరుణాయేదంనమమ।

13. తత్వాయామి బ్రహ్మణా వంద మానస్తదా శాస్తే యజమానో హవిర్భిః। అహేడమానో వరుణేహ బోధ్యురుశగ్ంస మాన ఆయుః ప్రమోషీ స్వాహా। వరుణాయేదంనమమ।

14. త్వన్నో అగ్నే వరుణస్య విద్వాన్ దేవస్య హేడోఽవయాసిసీష్ఠాః। యజిష్ఠో వహ్నితమః శోశుచానో విశ్వాద్వేషాగ్ంసి ప్రముముగ్ధ్యస్మత్స్వాహా। అగ్నీ వరుణాభ్యామిదం నమమ।

15. సత్వన్నో అగ్నేఽవమోభవోతీ నేదిష్ఠో అస్యా ఉషసోవ్యుష్టౌ। అవయక్ష్వనో వరుణగ్ం రరానో వీహి మృడీకగ్ం సుహవోనఏధిస్వాహా। అగ్నీ వరుణాభ్యామిదం నమమ।

16. త్వమగ్నే అయాస్య యాసన్ మనసాహితః।
అయాసన్ హవ్యమూహిషేఽ యానోధేహిభేష జగ్ స్వాహా।

అయసేఽగ్నయ ఇదంనమమ।

సూ - అథైనాముత్తరేణాగ్నిం దక్షిణేన పదాఽ శ్మానమాస్థాపయత్యా తిష్ఠేతి।

ఓం ఆతిష్ఠేమ మశ్మాన మశ్మేవ త్వగ్గ్ స్థిరాభవ। అభితిష్ఠ పృతన్యత స్సహస్వ పృతనాయతః॥

సూ - అథాస్యా అంజలా వుపస్తీర్య, ద్విర్లాజానోప్య అభిఘారయతి। తస్యాస్సోదర్యో లాజానావపతీత్యేకే। (త్రిర్జమదగ్నీనాం) జుహోతీయం నారీతి।

మం - ఇయం నార్యుపబ్రూతే కుల్పాన్యావపన్తికా। దీర్ఘాయురస్తు మేపతిర్జీవాతు శరదశ్శతగ్గ్ స్వాహా॥ వధ్వా ఇదంనమమ।

సూ - ఉత్తరాభి స్తిసృభిః ప్రదక్షిణ మగ్నిం కృత్వాఽ శ్మాన మా స్థాపయతి యథాపురస్తాత్।

మం - ఓం తుభ్య మగ్రే పర్యవహన్సూర్యాం వహతునా సహ। పునః పతిభ్యో జాయాందా అగ్నే ప్రజయా సహ। పునః పత్నీ మగ్నిరదా దాయుషా సహ వర్చసా। దీర్ఘాయురస్యాయః పతిస్సఏతు శరద శ్శతమ్। విశ్వా ఉత త్వయా వయం ధారా ఉదన్యా ఇవ। అతిగాహేమహి ద్విషః । ఆతిష్ఠేమ మశ్మాన మశ్మేవ త్వగ్గ్స్థి రాభవ। అభితిష్ఠ పృతన్యత స్సహస్వ పృతనాయతః॥

సూ - హోమశ్చోత్తరయా।

ఓం అర్యమణం ను దేవం కన్యా అగ్నిమయక్షత। సఇమాం దేవో అధ్వరః ప్రేతో ముంచాతి నాముత స్సుబద్ధా మముతస్కరత్స్వాహా।

అగ్నయే అర్యమ్ణ ఇదం నమమ।

సూ - పునః పరిక్రమణం, ఆస్థాపనమ్।

ఓం తుభ్య మగ్రే...... మహి ద్విషః।

ఓం ఆతిష్ఠేమమశ్మాన...... పృతనాయతః॥

సూ - హోమ శ్చోత్తరయా।

ఓం త్వమర్యమా భవసి యత్క నీనాం నామస్స్వధా వథ్స్వర్యం బిభర్షి। అంజంతి వృక్షగ్ం సుధితం న గోభిర్యద్దంపతీ సమనసా కృణోషి స్వాహా॥ అర్యమ్ణ ఇదం నమమ॥

సూ - పునః పరిక్రమణం, ఆస్థాపనమ్।

ఓం తుభ్య మగ్రే...... మహి ద్విషః।

సూ - ఇధ్మ సన్నహనం, జయాది ప్రతిపద్యతే పరిషేచనాంతం కృత్వా ఉత్తరాభ్యాం యోక్త్రం విముచ్య।

మం - ప్రత్వాముంచామి వరుణస్య పాశాద్యేన త్వాఽబధ్నా థ్సవితా సుకేతః। ధాతుశ్చయోనౌ సుకృతస్య లోకే స్యోనంతే సహ పత్యా కరోమి॥ ఇమం విష్యామి వరుణస్య పాశం యమ బధ్నీత సవితా సుశేవః। ధాతుశ్చ యోనౌ సుకృతస్య లోకేఽరిష్టాం త్వా సహ పత్యా కృణోమి॥

అనేన ప్రధానహోమ కర్మణా భగవాన్ సర్వాత్మకః పరమేశ్వర స్సుప్రీణాతు॥

సూ - తాం తతః ప్రవావాహయేత్ప్రవాహోరయేత్। సమోహ్యైత మగ్నిమను హరంతి। నిత్యః। ధార్యః। అనుగతోమన్థ్యః। శ్రోత్రియాగారాద్వాఽహోర్యః । ఉపవాస శ్చాన్యతరస్య భార్యాయాః పత్యుర్వా। అనుగతేఽపివోత్తరయా జుహుయాన్నోపవసేత్.

ఓం అయాశ్చాగ్నేస్య నభిశస్తీశ్చ సత్యమిత్త్వ మయా అసి। అయసా మనసా ధృతోఽయసా హవ్య మూహిషేఽ యానోధేహి భేషజగ్గ్ స్వాహా॥

ప్రయాణతంత్రమ్ యద్భుతాది హోమాశ్చ

సూ: ఉత్తరారథస్యోత్తంభనీ ।

మం. సత్యేనోత్తభితా భూమి స్సూర్యేణోత్తభితా ద్యౌః । ఋతేనాదిత్యా స్తిష్ఠన్తి దివిసోమో అధిశ్రితః ।

సూ: వాహోవుత్తరాభ్యాం యునక్తి దక్షిణమగ్రే ।

మం. యుఞ్జన్తి బ్రధ్న మరుషం చరన్తం పరితస్థుషః । రోచంతే రోచనాదివి ।

సూ: ఉత్తరంతతః ।

మం. యోగే యోగే తవస్తరం వాజే వాజే హవామహే । సఖాయ ఇంద్ర మూతయే ॥

సూ: ఆరోహతీ ముత్తరాభిరభిమంత్రయతే ।

మం. సుకిగ్ం శుకగ్ం శల్మలిం విశ్వరూపగ్ం హిరణ్య వర్ణగ్ం సువృతగ్ం సుచక్రమ్ । ఆరోహవధ్వమృతస్య లోకగ్గ్స్యోనం పత్యేవహతుం కృణుష్వ। ఉదుత్తరమారోహన్తీ వ్యస్యన్తీ పృతన్యతః । మూర్ధానం పత్యురారోహ ప్రజయా చ విరాడ్భవ । సమ్రాజ్ఞీశ్వశురేభవ సమాజ్ఞీ శ్వశ్రువాం భవ । ననాన్దరి సమ్రాజ్ఞీ భవ సమ్రాజ్ఞీ అధిదే వృషు । స్నుషాణాగ్ శ్వశురాణాం ప్రజాయాశ్చ ధనస్యచ । పతీనాం చ దేవృణాం చ సజాతానాం విరాడ్భవ ।

సూ॥ సూత్రేవర్త్మ నోర్వ్యవస్తృణాతి । ఉత్తరయా నీలం దక్షిణస్యాం । లోహిత ముత్తరస్యామ్ ।

మం॥ నీలలోహితే భవతః కృత్యా సక్తిర్వ్యజ్యతే । ఏధన్తేఽస్యా జ్ఞాతయః పతిర్బన్ధేషు బధ్యతే ॥

సూ॥ తే ఉత్తరాభిరభియాతి

మం॥ యే వధ్వశ్చంద్రం వహతుం యక్ష్మాయన్తి జనాగ్ం అను । పునస్తాన్ యజ్ఞియా దేవానయంతు యత ఆగతాః మావిదన్పరి పన్థినో య ఆసీదన్తి దంపతీ । సుగేభిర్దుర్గ మతీ

మపద్రాన్త్వరాతయః । సుగం పన్థాన మారుక్ష మఒష్టగ్గ్ స్వస్తి వాహనమ్ । యస్మిన్వీరో నరిష్యత్యన్యేషాం విన్దతేవసు ।

సూ॥ తీర్థస్థాణు చతుష్పథ వ్యతిక్రమే చోత్తరాం జపేత్ ।

మం॥ తామందస్తానా మనుషోదురోణ ఆధత్తగ్ం రయిం దశవీరం వచస్యవే కృతం తీర్థగ్ం సుప్రపాణగ్ం శుభస్పతీస్థాణుం పథేష్ఠా మపదుర్మతిగ్ం హతమ్ ॥

సూ॥ నావముత్తరయానుమంత్రయతే ।

మం॥ అయన్నో మహ్యాః పారగ్గ్ స్వస్తినేషద్వనస్పతిః । సీరానస్సుతరా భవదీర్ఘాయుత్వాయ వర్చసే ॥

సూ॥ నచనావ్యాగ్ స్తరతీ వధూః పశ్యేత్ । తీర్త్వోత్తరాం జపేత్ ।

మం॥ అస్యపారే నిర్‌బుతస్య జీవాజ్యోతి రశీమహి । మహ్యా ఇంద్ర స్వస్తయే ।

సూ॥ శ్మశానాధి వ్యతిక్రమే భాండే రథే వారిష్టేఽగ్నేరుప సమాధానాద్యాజ్యభాగాన్తేఽన్వారబ్ధాయహామ్ముత్తరా ఆహుతీర్హుత్వా ।

మం॥ యద్ధృతేచి దభిశ్రిషః పురాజర్తృభ్య ఆతృదః । సన్ధాతా సంధిం

మఘవా పురోవసుర్ని ష్కర్తా విహ్రుతం పున స్స్వాహా ॥
మఘవత ఇదం నమమ

మం॥ ఇడామగ్నే పురుదగ్ం సగ్ంసనిం గోశ్శశ్వత్త మగ్ం
హవమానాయ సాథ। స్యాన్నస్సూనుస్తనయో విజావాగ్నే సాతే
సుమతి ర్భూత్వస్మే స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదం నమమ

మం॥ ఇమం మే వరుణ శ్రుధీహవ మద్యాచమృడయ । త్వామ
వస్యురాచకే స్వాహా ॥ వరుణాయేదం

మం॥ తత్వాయామి.....ఆయుః ప్రమోషీ స్వాహా ॥ వరుణాయేదం
నమమ

మం॥ త్వన్నోఅగ్నే....ప్రముముగ్ధ్యస్మత్స్వాహా ॥ అగ్నీవరుణాభ్యా
మిదంనమమ

మం॥ సత్వన్నోఅగ్నే.....సుహవోన ఏధి స్వాహా ॥
అగ్నీవరుణాభ్యామిదం నమమ

మం॥ త్వమగ్నే అయాస్యయాసన్మనసాహితః । అయాసన్
హవ్యమూహిషేఽయానోధేహి భేషజగ్గ్ స్వాహా ॥
అయసేఅగ్నయ ఇదంనమమ

సూ॥ జయాది ప్రతిపద్యతే పరిషేచనాంతం కరోతి ।

సూ॥ క్షీరిణా మన్యేషాం వా లక్ష్మణ్యానాం వృక్షాణాం నదీనాం ధన్వనాంచ వ్యతిక్రమ ఉత్తరే యథాలింగం జపేత్ ।

మం॥ యేగన్ధర్వా అప్సరసశ్చ దేవీరేషు వృక్షేషు వానస్పత్యేష్వాసతే । శివాస్తే అస్యై వధ్వై భవన్తు మాహిగ్ంసిషుర్వహతు మూహ్యమానామ్ ॥

యా ఓషధయో యా నద్యో యాని ధన్వాని యే వనా । తే త్వావధు ప్రజావతీం ప్రత్వేముంచన్త్వగ్ం హసః

సూ॥ గృహానుత్తరయా సంకాశయతి ।

మం॥ సంకాశయామి వహతుం బ్రహ్మణాగృహై రఘోరేణ చక్షుషా మైత్రేణ। పర్యాణద్ధం విశ్వరూపం యదస్యాగ్ స్యోనం పతిభ్య స్సవితా కృణోతుతత్।

సూ॥ వాహావుత్తరాభ్యాం విముఞ్చతిదక్షిణమగ్రే ।

మం॥ ఆవామగన్థు మతిర్వాజినీ వసూన్యశ్వినా హృత్సు కామాగ్ం అయగ్ంసత। అభూతం గోపా మిథునా శుభస్పతీ ప్రియా అర్యమ్ణో దుర్యాగ్ం అశీమహి । అయన్నోదేవ స్సవితా

బృహస్పతి రిన్ద్రాగ్నీ మిత్రా వరుణా స్వస్తయే । త్వష్టావిష్ణుః ప్రజయా సగ్ం రరాణః కామ ఆయాతం కామాయత్వా విముంచతు ॥

సూ॥ లోహితం చర్మానడుహం ప్రాచీనగ్రీవ ముత్తరలోమ మధ్యేఽగార స్యోత్తరయాఽస్తీర్య

మం॥ శర్మవర్మే దమాహరాస్యై నార్యా ఉపస్తిరే । సినీవాలి ప్రజాయతా మియం భగస్య సుమతా అసత్ ।

సూ॥ గృహాన్ ప్రపాదయన్నుత్తరాం వాచయతి దక్షిణేన పదా ।

మం॥ గృహాన్ భద్రాన్సుమనసః ప్రపద్యేఽవీరఘ్నీ వీరవత స్సువీరాన్ । ఇరాం వహతో ఘృత ముక్ష మాణాస్తేష్వహగ్ం సుమనా స్సంవిశామి।

సూ॥ న చ దేహళీ మభితిష్ఠతి ।

ఇతి తాంతతేత్యాది సూత్రప్రభృతి స్వగృహ ఆగమన సూత్రపర్యంత విధిః

* * * * * *

ప్రవేశ హోమః

ఆచమ్య...... ఏవం ప్రీత్యర్థం అనయా నవోఢయా వధ్వా సహ వివాహ గృహప్రవేశ హోమం కరిష్యే। ఇతి సంకల్ప్య। ఉత్తరో వరః।

సూ - ఉత్తర పూర్వదేశేఽగారస్యాగ్నేరుప సమాధానాది ఆజ్యభాగాంతే అన్వారబ్ధాయాముత్తరా ఆహుతీర్హుత్వా।

1. ఓం ఆగన్గోష్ఠం మహిషీ గోభిరశ్వై రాయుష్మత్పత్నీ ప్రజయా స్వర్విత్। బహ్వీం ప్రజాం జనయన్తీ సురత్నేమ మగ్నిగ్ం శతహిమా స్సపర్యాత్స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం నమమ॥

2. అయ మగ్నిర్గృహపతిస్సుసగ్ం సత్పుష్టివర్ధనః। యథా భగస్యాభ్యాం దదద్రయిం పుష్టిమథో ప్రజాగ్ స్వాహా॥ అగ్నయే గృహపతయ ఇదం నమమ॥

3. ప్రజాయా అభ్యాం ప్రజాపత ఇన్ద్రాగ్నీ శర్మయచ్ఛతమ్। యథైనయో ర్నప్రమీయాతా ఉభయో ర్జీవతోః ప్రజాస్స్వాహా॥ ఇంద్రాగ్నిభ్యామిదం నమమ।

4. తేన భూతేన హవిషాఽయ మాప్యాయతాం పునః। జాయాం యామస్మా ఆవాక్షుస్తాగ్ం రసేనాభి వర్ధతాగ్ స్వాహా। ఇంద్రాగ్నిభ్యామిదం నమమ।

5. అభివర్ధతాం పయసాఽభి రాష్ట్రేణ వర్ధతామ్। రయ్యా సహస్ర

పోషస్సే మౌ స్తా మనపేక్షితా స్వాహా॥ ఇంద్రాగ్ని భ్యామిదం నమమ।

6. ఇహైవస్తం మా వియోష్టం విశ్వమాయుర్వ్య శ్నుతమ్। మహ్యా ఇంద్ర స్స్వస్తయేస్వాహా॥ ఇంద్రాయేదం నమమ।

7. ధ్రువైధిపోష్యా మయి మహ్యం త్వాఽదాద్బృహస్పతిః। మయా పత్యా ప్రజావతీ సంజీవ శరదశ్శతగ్గ్ స్వాహా॥ బృహస్పతయ ఇదం నమమ॥

8. త్వష్టా జాయా మజనయ త్త్వష్టాఽ స్యై త్వాం పతిమ్। త్వష్టా సహస్ర మాయూగ్ంషి దీర్ఘమాయుః కృణోతు వాగ్ స్వాహా॥ త్వష్ట్ర ఇదం నమమ॥

9. ఇమంమేవరుణ....... రాచకే స్వాహా॥ వరుణాయేదం నమమ।

10. తత్త్వాయామి ..... ప్రమోషీస్వాహా॥ వరుణాయేదం నమమ।

11. త్వన్నో అగ్నే....... అస్మత్స్వాహా॥ అగ్నీవరుణాభ్యామిదం నమమ।

12. సత్వన్నో అగ్నే... నవధిస్వాహా॥ అగ్నీవరుణాభ్యామిదం నమమ।

13. త్వమగ్నే అయాస్యయాసన్ మనసా హితః। అయాసన్ హవ్య మూహిషేఽ యానో ధేహి భేషజగ్గ్ స్వాహా॥ అయసేగ్నయ ఇదం నమమ॥

సూ – జయాది ప్రతిపద్యతే పరిషేచనాన్తం కృత్వా॥

సూ – ఉత్తరయా చర్మణ్యుప విశత ఉత్తరోవరః

మం। ఇహగావః ప్రజాయధ్వ మిహాశ్వా ఇహ పూరుషాః। ఇహో

సహస్రదక్షిణో రాయస్పోషో నిషీదతు॥

సూ - అథాస్యాః పుగ్గస్వోర్జీవ పుత్రాయాః పుత్రమంక ఉత్తరయోపవేశ్య॥

మం - సోమేనాదిత్యా బలిన స్సోమేన పృథివీ ధృఢా। అథో నక్షత్రాణామేషాముపస్థే సోమ అధితః॥

సూ - తస్మై ఫలాన్యుత్తరేణ యజుషా ప్రదాయ।

మం - ప్రస్వస్థః ప్రేయం ప్రజయా భువనేశోచేష్ట।

సూ - ఉత్తరే జపిత్వా, వాచం యచ్ఛత ఆ నక్షత్రేభ్యః॥

మం॥ ఇహప్రియం ప్రజయాతే సమృధ్యతా మస్మిన్నృహే గార్హపత్యాయ జాగృహి। ఏనాపత్యా తన్వగ్ంం సగ్ంం సృజస్వాధా జీవ్రీ విదథ మావదాసి। సుమంగలీరియం వధూరిమాగ్ంం సమేత పశ్యత। సౌభాగ్య మస్యై దత్వాయాథాస్తం విపరేతన॥

సూ - ఉదితేషు నక్షత్రేషు ప్రాచీముదీచీం వా దిశముపనిష్క్రమ్య ఉత్తరాభ్యాం యథాలింగం ధృవ మరుంధతీం చ దర్శయతి॥

మం - ధ్రువక్షితి ర్ధ్రువయోనిర్ధ్రు వమసి ధ్రువతస్థితమ్। త్వం నక్షత్రాణాం మేథ్యసి సమాపాహి పృతన్యతః॥ సప్తర్షయః ప్రథమాం కృత్తికానా మరుంధతీం యద్ధ్రువ తాగ్ంం హనిన్యుః। షట్కృత్తికా ముఖ్యయోగం వహన్తీయ మస్మాకమేధత్వష్టమీ॥

శ్లో॥ కశ్యపోత్రి ర్భరద్వాజో విశ్వామిత్రోఽథగౌతమః।

వసిష్ఠో జమదగ్నిశ్చ సప్తైతే ఋషయస్తథా॥

శ్లో॥ అరుంధతీ మహాదేవీ వశిష్ఠ ప్రియభామిని।

ఆవయోః రక్షణార్థాయ ఇదమర్ఘ్యం దదామ్యహమ్॥

కశ్యపాది సప్తమహర్షిభ్యో నమః, అరుంధత్యై నమః. ఇదమర్ఘ్యం సమర్పయామీతి, త్రివారం అర్ఘ్య ప్రదానం కుర్యాత్॥

ఇతి ప్రవేశహోమః.

ఆగ్నేయ స్థాలీపాకః

ఆచమ్య...... ఏవం ప్రీత్యర్థం ఏనాం వధూం ఆగ్నేయేన స్థాలీపాకేన యాజయిష్యే।

సూ - అథైనా మాగ్నేయేన స్థాలీపాకేన యాజయతి। పత్న్యవహంతి। శ్రపయిత్వాऽభిఘార్య, ప్రాచీన ముదీచీనం వోద్వాస్య ప్రతిష్ఠిత మభిఘార్య అగ్నేరుపసమాధానాది ఆజ్యభాగాన్తేऽన్వారబ్ధాయాం స్థాలీపాకా జ్జుహోతి। సకృదుపస్తరణాభిఘారణే ద్విరవ దానమ్। అగ్నిర్దేవతాస్వాహాకారః ప్రదానః । అపివా సకృదుపహత్య జుహుయాత్। అగ్నిస్స్విష్టకృద్ద్వితీయః। సకృదుపస్తరణావదానే ద్విరభిఘారణమ్। మధ్యాత్పూర్వస్యావదానం మధ్యే హోమః। ఉత్తరార్ధా దుత్తరస్య, ఉత్తరార్ధ పూర్వార్ధేహోమః। **అథ ప్రయోగః** - పత్న్యవహంతి చరుగ్ం శ్రపయిత్వాऽభిఘార్య (ప్రాచీనం) ఉదీచీన ముద్వాస్య, ప్రతిష్ఠిత మభిఘార్య। అగ్నేరుప సమాధానాద్యాజ్య భాగాంతే, అన్వారబ్ధాయాం స్థాలీపాకా జ్జుహోతి। స్రుచ్యుపస్తీర్య, చరుమధ్యాత్,

పూర్వభాగాచ్చ ద్విరవదాయ, పశ్చార్థాత్తృతీయం పంచావత్తినః। అభిఘార్య। హవిః ప్రత్యభి ఘారయతి। ఆఘార సంభేదే జుహోతి।.

ఓం అ॒గ్నయే॒ స్వాహా॑॥ అగ్నయ ఇదం..... పున స్స్రుచ్యుపస్తీర్య, ఉత్తరార్థాత్సకృత్ స్విష్టకృతేవదాయ, (పంచావత్తినః ద్విరవదానమ్) ద్విరభిఘార్య। న హవిః ప్రత్యభిఘారయతి। ఈశాన్య భాగే జుహోతి। ఓం అ॒గ్నయే॑ స్విష్టకృ॒తే॒ స్వాహా॑॥ అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదం......

సూ - లేపయోః ప్రస్తరవత్తూష్ణీం బర్హిరక్త్వాగ్నౌ ప్రహరతి। సిద్ధముత్తరం పరిషేచనమ్॥ దర్వ్యా పరిధీ నసక్తి।

ప్రయోగః - పాత్ర ప్రయుక్త దర్భాగ్రాణి దర్వ్యామభ్యజ్య, స్రువే మధ్యమూలే అనక్తి। మూలాంజనే దక్షిణం పాణి మధః కుర్యాత్। ఏవంత్రిః। కించిత్తృణ మపాదాయ, ప్రజ్ఞాతం నిధాయ। పాణిభ్యాం శేషదర్భాన్ దర్వ్యాం ప్రతిష్ఠాప్య। హుత దేవతా ఉద్దిశ్యాగ్నౌ ప్రహరతి। ప్రజాపతయ ఇదం నమమ। ఇంద్రాయేదం। అగ్నయ ఇదం నమమ॥ సోమాయేదం। అగ్నయ ఇదం। అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదం। అంజలినా త్రిరుద్ధృత్య, తృణం ప్రహరతి। త్రిరంగుళ్యా నిర్దిశ్య, ఏతత్, ఏతత్, ఏతత్। అగ్నిమభిమంత్ర్య, భూమి ముపస్పృశేత్। మధ్యమ పరిధిం ప్రహృత్య। ఇత రౌ యుగపత్ప్రహరన్న్। ఉత్తరార్ధస్యాగ్రమంగారేషూపోహతి। పరిధీ నభిమంత్ర్య। ఆఘార సమిధౌ ప్రహరతి। తనుభ్య ఇదం నమమ॥ దర్వ్యా మితర దర్వ్యగ్రమవధాయ। సగ్గ్స్రావేణాభి జుహోతి। వసుభ్యోరుద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్యస్సగ్గ్ స్రావభాగేభ్య ఇదం నమమ॥ అస్మిన్నాగ్నేయ స్థాలీపాక హోమే కర్మణ్య విజ్ఞాత ప్రాయశ్చిత్తాని కరిష్యే.

ఓం అనా జ్ఞాతం.. యథాతథగ్గ్ స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం నమమ॥

ఓ పురుషసమ్మితో...... తథగ్గ్ స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం నమమ॥

ఓం యత్పాకత్రా.. యజాతి స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం నమమ॥

ఓం త్వన్నో అగ్నే.. స్మత్స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం నమమ॥

సత్వన్నో అగ్నే.... న ఏధి స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం నమమ॥

ఓం ఆభిర్గీభిర.... స్యామ స్వాహా। ఇన్ద్రాయ హరివత ఇదం నమమ॥ ఓం

ఇదం విష్ణుర.. సురే స్వాహా॥ మహావిష్ణవ ఇదం నమమ॥

ఓం త్ర్యంబకం.. మామృతాత్స్వాహా॥ త్ర్యంబకా యేదం నమమ॥

ఓం యద్విద్వాగ్ంసో...... ముంచతాగ్స్వాహా॥ అగ్నయే శ్రద్ధాదేవ్యా ఇదం

నమమ॥

ఓం అస్మాందద్యోః...... మహి స్వాహా॥ స్కన్నాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం నమమ॥

ఓం యన్మ ఆత్మనో.... విచర్షణిస్వాహా। మిందాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం

నమమ॥

ఓం పునరగ్ని...... మక్ష్యోస్వాహా। అగ్నీంద్ర బృహస్పత్యశ్విభ్య ఇదం నమమ।

ఓం పునస్త్వాదిత్యా...... కామాస్వాహా। అగ్నయే వసునీథాయేదం నమమ।

ఓం భూస్స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం నమమ॥

ఓం భువస్స్వాహా॥ వాయవ ఇదం నమమ॥

ఓం సువస్స్వాహా॥ సూర్యాయేదం నమమ॥

ఓం భూర్భువస్సువస్స్వాహా॥ ప్రజాపతయ ఇదం నమమ॥

ఏతావత్పర్యన్తం నానా ప్రకారేణ సంభావిత సకల దోష నిర్హరణార్థం సర్వ ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే.

ఓం భూర్భువస్సువస్స్వాహా॥ ప్రజాపతయ ఇదం నమమ॥

ఓం అదితేన్వ మగ్గ్‌స్థాః.. ప్రాసావీః॥ పూర్ణ పాత్ర మాదాయ.. అహం భో అభివాదయే॥

సూ - తేన సర్పిష్మతా బ్రాహ్మణం భోజయేత్। యోఽస్యా పచితస్తస్మా ఋషభం దదాతి। ఏవమత ఊర్ధ్వం దక్షిణావర్జం ఉపోషితాభ్యాం పర్వసు కార్యః। పూర్ణ పాత్రస్తు దక్షిణేత్యేకే।

ఔపాసనమ్

సూ - సాయం ప్రాతరత ఊర్ధ్వం హస్తేనైతే ఆహుతీ తండులైర్యవైర్వా జుహుయాత్॥ స్థాలీపాకవద్దైవతమ్। సౌరీ పూర్వాహుతిః ప్రాతరిత్యేకే। ఉభయతః పరిషేచనం యథాపురస్తాత్॥

ఆచమ్య.. ప్రాణానాయమ్య। ఔపాసనమారప్స్యే తేన యావజ్జీవం హోష్యామి। ఇతి ఉభావపి సంకల్పం కుర్యాత్। పునః ప్రాణానాయమ్య। సాయ మౌపాసన హోమం తండులైర్ హోష్యే।

ఓం భూర్భువస్సువరోం.. చత్వారిశృఙ్గా.. అలంకరణాన్తం కృత్వా। అదితేను మన్యస్వేత్యగ్నిం పరిషిచ్య। తండులానాదాయ ద్వేధా విభజ్య। ఓం అగ్నయే

స్వాహా। మధ్యేగ్నౌ జుహోతి। అగ్నయఇదంనమమ.

ఓం అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహా। అగ్నయే స్విష్ట కృత ఇదం నమమ॥

ఆహుతి సంసర్గదోష నిర్హరణార్థం వనస్పతి హోమంకరిష్యే। ఓం యత్రవేత్థ వనస్పతే దేవానాం గుహ్యానామాని। తత్ర హవ్యాని గామయ। వనస్పతయ ఇదంనమమ॥

ఓం అదితేన్వమగ్గ్‌స్థాః.. ప్రాసావీః।

ఓం అగ్నే త్వన్నో అంతమః। ఉతత్రాతా శివో భవ వరూథ్యః। తం త్వా శోచిష్ఠ దీదివః। సుమ్నాయ నూన మీమహే సఖిభ్యః। వసురగ్ని ర్వసుశ్రవాః । అచ్ఛానక్షి ద్యుమత్తమో రయిందాః। సనోబోధి శ్రుధీహవ మురుష్యాణో అఘాయు తస్సమస్మాత్। హోమ సాద్గుణ్యార్థం అనాజ్ఞాత త్రయ మంత్రజపం కరిష్యే అనాజ్ఞాతం...... యథాతథమ్।

ఓం పురుష సమ్మితో.. హివేత్థయథాతథమ్।

ఓం యత్పాకత్రా.. ఋతుశో యజాతి। అనేన సాయమౌపాసన హోమేన కర్మణా భగవాన్ సర్వాత్మకః పరమేశ్వరస్సుప్రీణాతు। ఏతత్ఫలమ్ పరమేశ్వరార్పణమస్తు ॥స్వస్తి॥ శ్రద్ధాం మేధాం...... అభివాదయే॥

సూ - ఏత దహర్విజానీయాత్। యదహర్భార్యా మావహతే। త్రిరాత్ర ముభయోరధశ్శయ్యా బ్రహ్మచర్యం క్షారలవణ వర్జనం చ। తయోశ్శయ్యా మంతరేణ దండో గంధ లిప్తో వాససా సూత్రేణ వా పరివీత స్తిష్ఠతి।

గంధర్వ స్థాపనమ్

ఓం విశ్వా వసుగ్ం సోమ గంధర్వమ్। ఆపో దదృశుషీః। తదృతే న్యావ్యాయన్। తదన్వవైత్। ఇన్ద్రోరారహాణ ఆసామ్। పరి సూర్యస్య పరిధీగ్ం రపశ్యత్।

ఓం భూర్భువస్సువః విశ్వావసు గంధర్వం అస్మిన్ దండే ఆవాహయామి స్థాపయామి పూజయామి।

ధ్యానమ్॥ విశ్వావసోత్ర గంధర్వ దండే రాత్రి త్రయం వసన్।

ఆవయోః ప్రీతి ముత్పాద్య రక్షాఽవాం శుభలక్షణ॥

అత్ర బ్రాహ్మణమ్ - గంధర్వో విశ్వావసుః పర్య ముష్టా త్సతిస్రో రాత్రీః పరిముషితో వస త్తస్మా త్తి స్రోరాత్రీః క్రీత స్సోమో వసతి తే దేవా అబ్రువన్ స్త్రీ కామావై గంధర్వా స్త్రియా నిష్క్రీణామేతి తే వాచగ్గ్ స్త్రియ మేకహాయ నీం కృత్వా తయా నిరక్రీణన్ సారోహిద్రూపం కృత్వా గంధర్వేభ్యః॥.

శ్లో॥ విశ్వావసుగంధర్వాయ నమః। ధ్యానావాహనాది
షోడశోపచార పూజాం కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య పూజాం కుర్యాత్।

ఇతి గంధర్వ స్థాపనమ్.

సదస్యమ్

ఆచమ్య...... ఏవం ప్రీత్యర్థం మమ వివాహమధ్యే మహదాశీర్వచన సమయే అష్టదిక్పాలక సహిత శ్రీమహాసరస్వతీ దేవతా ప్రీత్యర్థం

సరస్వతీపూజాం కరిష్యే। గణాధిపతి పూజాం కృత్వా ఏకస్మిన్ మంటపే మధ్యే సరస్వతీం ప్రణోదేవీ ఇతి మన్త్రేణావాహ్య, బ్రహ్మ జజ్ఞానమితి బ్రహ్మాణం చావాహ్య, ప్రాగాద్యష్ట దిక్షు దిక్పాలక మంత్రైః ఇంద్రాది దిక్పాలకానావాహ్య షోడశోపచార పూజాం కుర్యాత్। తతః వధూ వరాభ్యాం నూతన వస్త్రాణి, యథావిభవం రజిత పాత్రాణి చ దద్యాత్। అథ సభాయాం విద్యమానేభ్యః విద్వద్భ్యః ఏవం అర్చయేత్॥ యజమానః ఉత్థాయ పుష్పాక్షతాన్ గృహీత్వా।

సర్వేషాం మహా జనానాం శ్రీమహావిష్ణు స్వరూపాణాం బ్రాహ్మణానాం సర్వత్ర ఇమావ్యాసనాని। సర్వైర్దేవేక్షణః క్రియతామ్। ఓం తథా. (ప్రతివచనమ్)

ప్రాప్నువన్తు భవన్తః। ప్రాప్నువామ (ప్రతి వచనమ్) ఓం అర్చత ప్రార్చత ప్రియమేధాసో అర్చత। అర్చన్తు పుత్రకా ఉతపురన్న ధృష్ణ్వర్చత॥

అర్చత ప్రార్చత। గంధద్వారాం.. శ్రియం॥ ఆయనేతే...... గృహా ఇమే॥ పుష్పాక్షతాన్ సమర్ప్య। ఓం హిరణ్యరూప.. దత్యం నమస్మై॥

అత్ర వేదికా స్థితానేక విద్వత్సభా మహాజనేభ్యః బ్రహ్మశ్రీ...... శర్మా, బ్రహ్మశ్రీ ...... శర్మాచ వధూవరయోః వివాహ మహోత్సవం కుర్వన్తౌ సన్తౌ సదస్య మహదాశీర్వచన సమయే ఉపస్థిత విద్వత్తల్లజేభ్యః అనేక సువర్ణ పుష్పాణి సమర్పయతః। తతః, వేదాశీర్భిః, సాహిత్య గోష్ఠ్యా చ వధూవరయోః ఆశిషో దత్వా, ఆరార్తికం కృత్వా విద్వత్సన్మానం కృత్వా విరమేత్।

కుల దేవతా పూజా

అత్ర సామ్ప్రదాయిక రూపేణ కుల దేవతా పూజాం కుర్యాత్। యథా గౌరీమిమాయేతి మంత్రేణ వధ్వాఃమాతా గౌరీ పూజాం కృత్వా, భర్తృ సోదర్యై వస్త్రాదికం దద్యాత్॥

శేషహోమః

సూ॥ తం చతుర్థ్యాపర రాత్ర ఉత్తరాభ్యా ముత్థాప్య ప్రక్షాళ్య నిధాయ। ఓం ఉదీర్ష్వాతో విశ్వావసో నమసేడా మహేత్వా। అన్యామిచ్ఛ ప్రఫర్వ్యగ్ంం సంజాయాం పత్యాసృజ॥ ఉదీర్ష్వాతః పతివతి హ్యేషా విశ్వావసున్నమసా గీర్భిరీట్టే। అన్యామిచ్ఛ పితృషదం వ్యక్తాగ్ంం సతేభాగో జనుషా తస్య విద్ధి.

గంధర్వం ప్రక్షాళ్య, శయనా దన్యత్ర నిదధాతి। వధ్వాసహ ప్రాణానాయమ్య...... ఏవం ప్రీత్యర్థం వివాహ శేషహోమం కరిష్యే। ఉత్తరోవరః।

సూ॥ అగ్నేరుపసమాధానాద్యాజ్య భాగాంతేఽన్వారబ్ధాయా ముత్తరా ఆహుతీర్‌హుత్వా। ఏకమ్, ద్వే, త్రీణి, చత్వారి

1. ఓం అగ్నే ప్రాయశ్చిత్తే త్వం దేవానాం ప్రాయశ్చిత్తిరసి బ్రాహ్మణస్త్వా నాథకామః ప్రపద్యే యాస్యాం పతిఘ్నీ తనూః ప్రజాఘ్నీ పశుఘ్నీ లక్ష్మీఘ్నీ జారఘ్నీ మస్యై తాం కృణోమి స్వాహా॥ అగ్నయే ప్రాయశ్చిత్తయ ఇదం నమమ॥

2. ఓం వాయో ప్రాయశ్చిత్తే త్వం దేవానాం ప్రాయశ్చిత్తం రసి బ్రాహ్మణస్త్వా నాథ కామః ప్రపద్యే యాస్యాం పతిఘ్నీ తనూః ప్రజాఘ్నీ పశుఘ్నీ లక్ష్మీఘ్నీ జారఘ్నీ మస్యైతాం కృణోమి స్వాహా॥ వాయవేప్రాయశ్చిత్తయ ఇదం నమమ॥

3. ఓం ఆదిత్య ప్రాయశ్చిత్తే త్వం దేవానాం ప్రాయశ్చిత్తిరసి బ్రాహ్మణస్త్వా నాథకామః ప్రపద్యే యాస్యాం పతిఘ్నీ తనూః ప్రజాఘ్నీ పశుఘ్నీ లక్ష్మీఘ్నీ జారఘ్నీ మస్యైతాం కృణోమి స్వాహా॥ ఆదిత్యాయ ప్రాయశ్చిత్తయ ఇదం నమమ॥

4. ఓం ప్రజాపతే ప్రాయశ్చిత్తే త్వం దేవానాం ప్రాయశ్చిత్తిరసి బ్రాహ్మణ స్త్వా నాథకామః ప్రపద్యే యాస్యాం పతిఘ్నీ తనూః ప్రజాఘ్నీ పశుఘ్నీ లక్ష్మీఘ్నీ జారఘ్నీ మస్యైతాం కృణోమి స్వాహా॥ ప్రజాపతయే ప్రాయశ్చిత్తయ ఇదం నమమ॥

5. ఓం ప్రసవ శ్చోప యామశ్చ కాటశ్చార్ణవశ్చ ధర్ణశిశ్చ ద్రవిణంచ భగశ్చాంతరిక్షంచ సింధుశ్చ సముద్రశ్చ సరస్వాగ్శ్చ విశ్వవ్యచాశ్చ తేయం ద్విష్మో యశ్చనో ద్వేష్టి తమేషాం జమ్భే దధ్మ స్వాహా॥

ప్రసవాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం నమమ॥

6. ఓం మధుశ్చ మాధవశ్చ శుక్రశ్చ శుచిశ్చ నభశ్చ నభస్య శ్చేషశ్చోర్జశ్చ సహశ్చ సహస్యశ్చ తపశ్చ తపస్యశ్చ తేయం ద్విష్మోయశ్చ

నోద్వేష్టి తమేషాంజమ్భే దధ్మ స్వాహా॥ మధ్వాదిభ్యో దేవతా భ్య ఇదం నమమ॥

7. ఓం చిత్తంచ చిత్తిశ్చాకూత్తం చాకూతిశ్చా ధీతం చా ధీతిశ్చ విజ్ఞాతంచ విజ్ఞానంచ నామచ క్రతుశ్చ దర్శశ్చ పూర్ణమాసశ్చ తేయం ద్విష్మో యశ్చ నో ద్వేష్టి తమేషాం జమ్భే దధ్మస్వాహా॥ చిత్తాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం నమమ॥

ఇధ్మ సన్నహనాన్యద్భిసగ్గ్స్పృ శ్యాగ్నౌ ప్రహరతి।

జయాది ప్రతిపద్యతే...... అహం భో! అభివాదయే।

సూ – అపరేణాగ్నిం ప్రాచీముపవేశ్య, తస్యాశ్శిరస్యాజ్య శేషాత్ వ్యాహృతీభి రోంకార చతుర్థాభిరానీయ।

ఓం భూస్స్వాహా। ఓం భువస్స్వాహా। ఓం సువస్స్వాహా। ఓగ్ స్వాహా। సర్వేషామంతే సకృదానయతి। కేచిత్ప్రతి మన్త్రమ్।

సూ – ఉత్తరాభ్యాం యథాలింగం మిథస్సమీక్ష్య।

ఓం అపశ్యం త్వా మనసా చేకితానం తపసో జాతం తపసో విభూతమ్। ఇహ ప్రజా మిహ రయిగ్ం రరాణః ప్రజాయస్వ ప్రజయా పుత్ర కామ। ఇతివధూర్వర మీక్షేత। ఓం అపశ్యం త్వా మనసాదీధ్యానాగ్స్వాయాం తనూగ్ం ఋత్వియే నాథమానామ్। ఉపమా ముచ్చాయువతిర్బభూయాః ప్రజాయస్వ ప్రజయా పుత్రకామే। ఇతి వరో వధూమీక్షేత।

సూ - ఉత్తరయాఽఽజ్యశేషేణ హృదయదేశౌ సంమృజ్య। ఓం సమంజంతు విశ్వేదేవా స్సమాపో హృదయాని నౌ। సంమాతరిశ్వా సంధాతా సముదేష్ట్రీ దిదేష్టునౌ॥

సూ - ఉత్తరాస్త్రిస్రోజపిత్వా। (సకృదేవ మంత్రః) ఓం ప్రజాపతే తన్వంమే జుషస్వ త్వష్ట ర్దేవేభిస్సహసా మ ఇన్ద్ర। విశ్వైర్దేవైరాతిభి స్సగ్ం రరాణః పుగ్ంసాం బహూనాం మాతర స్స్యామ॥

ఆనః ప్రజాం జనయతు ప్రజాపతి రాజరసాయ సమనక్త్వర్యమా। అదుర్మంగలీః పతిలోక మావిశ శన్నోభవ ద్విపదే శం చతుష్పదే।

తాం పూషన్ ఛివతమా మేరయస్వ యస్యాం బీజం మనుష్యా వపన్తి। యాన ఊరూ ఉశతీ విస్రయాతై యస్యాముశంతః ప్రహరేమ శేఫమ్॥

సూ - శేషగ్ం సమావేశనే జపేత్। అన్యోవైనామభి మన్త్రయేత।

ఆచమ్య...... ఏవం ప్రీత్యర్థం (శేషహోమాంగ) సమావేశనం కరిష్యే। ఉత్తరోవరః

ఆరోహోరు ముపబర్హస్వ బాహుం పరిష్వజస్వ జాయాగ్ం సుమనస్యమానః। తస్యాం పుష్యతం మిథునౌ సయోనీ బహ్వీం ప్రజాం జనయన్తౌ సరేతసా। ఆర్ద్రయాఽఽరణ్యా యత్రామన్థత్పురుషం పురుషేణ శక్రః। తదేతౌ మిథునౌ సయోనీ ప్రజయాఽఽ మృతేనేహ గచ్ఛతమ్।

అహం గర్భ మదధా మోషధీష్వహం విశ్వేషు భువనేష్వన్తః। అహం ప్రజా అజనయం పితౄణా మహం జనిభ్యో అవరీషు పుత్రాన్। పుత్రిణే మా కుమారిణా విశ్వమాయు ర్వ్యశ్నుతమ్।

ఉభా హిరణ్యపేశసా వీతిహోత్రా కృతద్వసూ। దశస్యం త్వాఽమృతాయకగ్ం శమూధో రోమ శగ్ంహథో దేవేషు కృణుతో దువః।

వధూముత్తరతోపవేశ్య। సమావేశన ముహూర్తః సుముహూర్తో అస్తు। శ్లో॥ ఫలం మనోరథ ఫలం పుత్ర పౌత్ర ప్రవర్ధనమ్। యస్మాత్తస్మాచ్ఛివం మేస్యాదత శ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥ ఫల ప్రదానం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ।

తతః కంకణ విమోచనం కుర్యాత్.

కంకతో నకంకతోథో సతీ న **కంకతః। ద్వావితి ప్లుషీ ఇతిన్యా** అదృష్టా అలిప్సత। శ్లో॥కంకణం మోచయామ్యేవ రక్షాస్మి న్నకదాచన। మయి రక్షాం స్థిరాం బధ్వా దేశత్వం గచ్ఛ కంకణ॥

లోకాచారాత్ వధూగృహప్రవేశానంతరం వరగృహే ఏవ కంకణ మోచనం కుర్వన్తి। పరంతు॥ చతుర్థ్యాం నిశిమోచయేదితి వచనాత్, దీక్షానంతరం శేష హోమాన్తే విసర్జయేదితి శాస్త్ర సమ్మతః పారః॥

తతః పంచమేహ్ని ప్రాతః వధూవరయోః అభ్యంగన స్నానాదికం కారయిత్వా, ప్రాతరౌపాసనం కృత్వా, దీక్షావస్త్రాణి జలే సంశోధ్య (ఆర్ద్రీ కృత్య) అవధూయ సాయమౌపాసనానంతరం నాకబలిం కుర్యాత్.

* * * * * *

ఆవృశ్చతి తాజగార్తి మార్చత్యుత్తరా నాకసద్మ్య ఉపదధాతి యథా జాయామానీయ గృహేషు నిషాదయతి తాదృగేవతత్ ।

పశ్చాత్ప్రాచీ ముత్తమా ముపదధాతి తస్మాత్పశ్చా త్ప్రాచీ పత్న్యన్వాస్తే స్వయమాతృణ్ణాంచ వికర్ణీం చోత్తమే ఉపదధాతి ప్రాణో వై స్వయమాతృణ్ణాఽఽ యుర్వికర్ణీ ప్రాణం చైవాయుశ్చ ప్రాణానా ముత్తమౌ ధత్తే తస్మాత్ప్రాణశ్చా యుశ్చ ప్రాణానా ముత్తమౌ నాన్యాముత్తరా మిష్టకా ముపదధ్యాద్యదన్యా ముత్తరా మిష్టకా ముపదధ్యాత్పశూనామ్ ।

చ యజమానస్య చ ప్రాణం చాయుశ్చా పిదధ్యాత్తస్మాన్నాన్యోత్తరేష్టకో పధేయా స్వయమాతృణ్ణా ముపదధాత్యసౌవై స్వయమాతృణ్ణాఽమూమేవోప ధత్తేఽశ్వముప ఘ్రాపయతి ప్రాణమేవాస్యాం దధాత్యథో ప్రాజాపత్యోవా అశ్వః ప్రజాపతి నైవాగ్నిం చినుతే స్వయమాతృణ్ణా భవతి ప్రాణానా ముత్సృష్ట్యా అథో సువర్గస్య లోకస్యాను ఖ్యాత్యా ఏషావై దేవానాం విక్రాన్తి ర్యద్వికర్ణీ యద్వికర్ణీ ముపదధాతి దేవానామేవ విక్రాన్తి మను విక్రమత ఉత్తరత ఉపదధాతి తస్మాదుత్తరత ఉపచారోఽగ్నిర్వాయుమతీ భవతి సమిద్ధ్యై ॥ సంభృత్తం యన్నాకసదో యన్నాకసద స్తత్పశూనామేషావై ద్వావిగ్ంశతిశ్చ ॥ సిగ్ంహే వ్యాఘ్ర ఉతయా పృదాకౌ । త్విషి రగ్నౌ బ్రాహ్మణే సూర్యేయా । ఇంద్రం యా దేవీ సుభగా జజాన । సాన అగన్

వర్చసా సంవిదానా ॥ యా రాజన్యే దుందుభా వాయతాయాం । అశ్వస్యక్రన్దే పురుషస్య మాయౌ । ఇన్ద్రం యా దేవీ.... విదానా ॥ యాహస్తిని ద్వీపిని యా హిరణ్యే । త్విషి రశ్వేషు పురుషేషు గోషు ॥1॥

ఇన్ద్రం యా దేవీ.....విదానా ॥ రథే అక్షేషు వృషభస్య వాజే । వాతే పర్జన్యే వరుణస్య శుష్మే । ఇన్ద్రం.....విదానా ॥ రాడసి విరాడసి । సమ్రాడసి స్వరాడసి । ఇన్ద్రాయత్వా తేజస్వతే తేజస్వన్తగ్గ్ శ్రీణామి । ఇంద్రాయ త్వౌజస్వత ఓజస్వన్తగ్గ్ శ్రీణామి ॥2॥

ఇంద్రాయత్వా పయస్వతే పయస్వన్తగ్గ్ శ్రీణామి । ఇంద్రాయత్వాఽయుష్మత ఆయుష్మన్తగ్గ్ శ్రీణామి । తేజోసి । తత్తే ప్రయచ్ఛామి । తేజస్వదస్తుమే ముఖం । తేజస్వచ్ఛిరో అస్తుమే । తేజస్వాన్ విశ్వతః ప్రత్యఙ్గ్ । తేజసా సంపిపృగ్ధిమా । ఓజోసి ॥3॥

తత్తే ప్రయచ్ఛామి । ఓజస్వదస్తు మే ముఖం । ఓజస్వచ్ఛిరో అస్తుమే । ఓజస్వాన్ విశ్వతః ప్రతఙ్గ్ । ఓజసా సంపిపృగ్ధిమా । పయోసి । తత్తే ప్రయచ్ఛామి । పయస్వదస్తు మే ముఖం । పయస్వచ్ఛిరో అస్తుమే । పయస్వాన్ విశ్వతః ప్రత్యఙ్గ్ । పయసా సంపృగ్ధిమా ॥4॥

ఆయురసి । తత్తే ప్రయచ్ఛామి । ఆయుష్మదస్తు మే ముఖం । ఆయుష్మచ్ఛిరో అస్తుమే । ...... సంపిపృగ్ధిమా । ఇమమగ్న ఆయుషే

వర్చసేకృధి । ప్రియగ్ంరేతో వరుణ సోమరాజన్ । మాతేవాస్మా అదితే శర్మయచ్ఛ । విశ్వేదేవా జరదష్టిర్యథాసత్ ॥5॥

ఆయురసి విశ్వాయురసి । సర్వాయురసి సర్వమాయురసి । యతోవాతో మనో జవాః । యతః క్షరన్తి సిన్ధవః । తాసాంత్వా సర్వాసాగ్ం రుచా । అభిషించామి వర్చసా । సముద్ర ఇవాసి గహ్మనా । సోమ ఇవాస్యదాభ్యః । అగ్నిరివ విశ్వతః ప్రత్యఙ్ । సూర్య ఇవ జ్యోతిషావిభూః ॥6॥

అపాంయో ద్రవణే రసః । తమహమస్మా ఆముష్యాయణాయ । తేజసే బ్రహ్మ వర్చసాయ గృహ్ణామి । అపాంయ ఊర్మౌరసః । తమహమస్మా ఆముష్యాయణాయ । ఓజసే వీర్యాయ గృహ్ణామి । అపాం యో మధ్యతో రసః । తమహమస్మా ఆముష్యాయణాయ । పుష్ట్యై ప్రజననాయ గృహ్ణామి । అపాం యో యజ్ఞియోరసః । తమహ మస్మా ఆముష్యాయణాయ । ఆయుషే దీర్ఘాయుత్వాయ గృహ్ణామి ॥7॥

గోష్ఠోజస్వన్తగ్గ్ శ్రీణామ్యోజోసి తత్తే ప్రయచ్ఛామి పయసా సంపిపృగ్ధిమా సద్విభూర్యజ్ఞి యోరసోద్వేచ ।

అగ్నిర్దేవతా వాతో దేవతా సూర్యో దేవతా చన్ద్రమా దేవతా వసవో దేవతా రుద్రాదేవతాఽదిత్యా దేవతా విశ్వే దేవా దేవతా మరుతో దేవతా బృహస్పతిర్దేవతేంద్రో దేవతా వరుణో దేవతా మూర్ధాసిరాడ్ ధ్రువాసి ధరుణా

యంత్ర్యసి యమిత్రీ షేత్వో ర్జేత్వా కృష్యైత్వా క్షేమాయత్వా యంత్రీరాడ్ ధృవాసి ధరణీ ధర్త్ర్యసి ధరిత్ర్యాయుషే త్వా వర్చసే త్వౌజసే త్వా బలాయ త్వా । ప్రాచీతిష్ఠత్వా దధతి । తేన ప్రాచీం దిశం జయతి । ప్రాగ్దిగ్భాగే ఇంద్రో దేవతా । ఇంద్ర ప్రసాదాద్విజ యాయ । తం దక్షిణా పరివహంతి। తేన దక్షిణాం దిశం జయతి । దక్షిణ దిగ్భాగే యమో దేవతా । యమ ప్రసాదాద్విజయాయ । తం ప్రత్యంచ మావర్తయంతి । తేన ప్రతీచీం దిశం జయతి । ప్రతీచీ దిగ్భాగే వరుణో దేవతా । వరుణ ప్రసాదాద్విజయాయ । తముదీచీ తిష్ఠంత ఉపావహన్తి । తేనోదీచీం దిశం జయతి । ఉదీచీ దిగ్భాగే కుబేరో దేవతా । కుబేర ప్రసాదాద్విజయాయ । సోమేన రాజ్ఞా సర్వాదిశో జయతి । య ఏవం వేద । ఇత్యనువాకై స్త్రయస్త్రింశద్దీపైః ప్రదక్షిణీ కుర్యుః । ప్రాగాది దిక్షు దీపాన్ నిధాయ । అవసరనైవేద్యం కృత్వా తంతూ నుద్వాస్య । పుష్కరం ప్రవిశ్య చతుర్దిక్షు నాకబలి దేవతాభ్యో నమః । ఇతి బలిముదక పురస్సరం విసృజేత్ । దంపతీ చిత్ర వస్త్రాదికం ధృత్వా । దక్షిణ గజస్యోపరి వధూం స్థాపయిత్వా । వర ఉత్తర గజమధిరుహ్యా । ఇంద్రాయ రాజ్ఞే సూకరో వరుణాయ రాజ్ఞే కృష్ణో యమాయ రాజ్ఞ ఋశ్య ఋషభాయ రాజ్ఞే గవయశ్శార్దూలాయ రాజ్ఞే గౌరః పురుష రాజాయ మర్కటః । క్షిప్రశ్యేనస్య వర్తికా నీలంగోః క్రిమి స్సోమస్య రాజ్ఞః కులుంగ స్సిన్ధో శ్శిగ్ంం శుమారో హిమవతో హస్తి ॥

ఉపవిశ్య ప్రాణానాయమ్య...... ప్రీత్యర్థం

నాకబలికర్మాం గత్వేన కర్మణః పుణ్యాహం వాచయిష్యే । కృత్వా-

ఏవం.... ప్రీత్యర్థం ఆవయోః సాగ్ర శతవర్ష సుఖజీవన సిద్ధ్యర్థం, అన్యోన్య ప్రీత్యర్థం దీర్ఘసౌమంగల్య సిద్ధ్యర్థం నీలలోహిత గౌరీ ప్రీత్యర్థం నీలలోహిత గౌరీ పూజాం కరిష్యే । కృత్వా ।

నీలలోహితే........బధ్యతే ॥

నీలలోహిత ధారణముహూర్త స్సుముహూర్తో అస్తు ।

(ఏవం.... ప్రీత్యర్థం అనయా నవోఢయా వధ్వాసహ అయుష్యాభి వృధ్యర్థం గర్భాధానాఖ్యం కర్మ కరిష్యే । ఉత్తరోవరః । విష్ణుర్యోనిం....... సమర్ధయ ॥ వధూముత్తరతోపవేశ్య గర్భాధాన ముహూర్తస్సుముహూర్తోస్తు । సత్సంతాన సౌభాగ్య సకల ఫలావాప్త్యర్థం ఫలప్రదానాని కరిష్యే ॥

యా ఫలినీర్యా....... హసః ।)

। ఇంద్రాణీం ప్రార్థయేత్ ।

శ్లో॥ దేవీంద్రాణి నమస్తుభ్యం దేవేంద్ర ప్రియభామినీ ।
వివాహోద్భాగ్య మారోగ్యం పుత్ర పౌత్రాంశ్చ దేహిమే ॥

శ్లో॥ వంశ పాత్రమిదం దానం వంశానాం వంశవర్ధనం ।
వంశస్య దీయతే దానం అతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥

శూర్పవాయనం తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ । వసంత పూరిత పూర్ణజల పాత్రే కంకణ తాటంకైర్వధూవరౌ విలాసార్థం జూదం కుర్యాత్.

ఏవం.... ప్రీత్యర్థం వసంత మాధవ పూజాం కరిష్యే ।

వసంత మాధవ దేవతాభ్యో నమః షోడశోపచార పూజాం సమర్పయామి ।

మం: వసంతే నర్తునాదేవాః । వసవస్త్రివృతాస్తుతం । రథన్తరేణ తేజసా । హవిరిన్ద్రే వయోదధుః । గ్రీష్మేణ దేవా ఋతునా । రుద్రాః పంచదశేస్తుతం । బృహతా యశసా బలం । హవిరింద్రే వయోదధుః । వర్షాభిర్ ఋతునాదిత్యాః । స్తోమే సప్తదశేస్తుతం । వైరూపేణ విశౌజసా । హవిరింద్రే వయోదధుః । శారదే నర్తునా దేవాః । ఏకవిగ్ంశ ఋభవస్తుతం । వైరాజేన శ్రియాశ్రియం । హవిరింద్రేవయోదధుః । హేమంతే నర్తునాదేవాః । మరుత స్త్రిణవే స్తుతం । బలేన శక్వరీ స్సహః । హవిరింద్రేవయోదధుః । శైశిరేణర్తునా దేవాః । త్రయస్త్రిగ్ంశే మృతగ్గ్స్తుతం । సత్యేన రేవతీఃక్షత్రం । హవిరింద్రే వయోదధుః ।

దేవస్యత్వా............ నాభిషించామి ।

తతః కంకణ విమోచనం కుర్యాత్

కంకతో....... అలిప్సత ॥

శ్లో॥ కంకణం మోచయామ్యేవ రక్షాస్మిన్న కదాచన ।
మయి రక్షాం స్థిరాం బద్ధ్వా దేవత్వం గచ్ఛ కంకణ ॥

బంధుభ్యో మిథునేభ్యస్తాంబూలాని దత్వా విప్రైరాశీర్వచనం ప్రాప్య బంధుభిః స్సహ భుంజీతేత్యాహ భగవాన్ బోధాయనః ॥

* * * * * *

అగ్నినష్టప్రాయశ్చిత్త ప్రయోగః

ఉపాయనాగ్నౌచ వివాహవహ్నౌ శావానలే సూతక పావకేచ । శాన్తే హృతే చోపహతేచ నష్టే శన్నోదేవీత్యద్భిరవోక్ష్య భస్మ ॥ తస్మిన్నసమారోప్య సమిధ్యయన్తే ఆజుహ్వానోద్బుధ్య పదద్వయేన । లౌక్యానలే తాం సమిధం ప్రహృత్య దద్యాద్వరం కాంచన మేవ మౌల్యం । అయాశ్చ పంచహోతా బ్రాహ్మణ ఏక హోతాదశ। మనస్వతీచ మిందాచ మహావ్యాహృతయస్తథా । అనాజ్ఞాత త్రయం చాఽథ వ్యాహృతిః ప్రణవాదికాః । వారుణ్యా స్తంతుమత్యశ్చ తథా తన్త్రం ప్రయోజయేత్ ।

ఆచమ్య......ఏవం ప్రీత్యర్థం మమ, (దంపత్యోః) ఉత్తరోత్తర కర్మాధికార సిధ్యర్థం, ఉపనయన (వివాహ) అగ్నినష్టప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే । అపహతా అసురా శ్శన్నోదేవీరితి ద్వాభ్యాం తద్భస్మాద్భిరవోక్ష్య । అపహతా అసురా ర క్షాగ్ంసి పిశాచా యే క్షయన్తి పృథివీ మను । అన్యత్రేతో గచ్ఛన్తు యత్రైషాం గతం మనః ॥ శన్నోదేవీ రభిష్టయ ఆపో భవన్తు పీతయే । శంయోరభిస్ర వంతునః । అయంతేయోనిర్‌ఋత్వియ ఇతి యజ్ఞియ సమిధం తద్భస్మని సమారోప్య।

అయన్తే యోనిర్‌ఋత్వియో యతోజాతో అరోచథాః । తంజానన్నగ్న ఆరోహాథానో వర్ధయా రయిమ్ । శ్రోత్రియాగారాదగ్ని మాహృత్య । స్థండిలే భూర్భువస్సువరోమితి అగ్నింప్రతిష్ఠాప్య । భూర్భువస్సువరోమ్ । ఆజుహ్వాన ఉద్బుధ్యస్వేతి ద్వాభ్యాం తస్మిన్నగ్నౌ తాం సమిధం నిక్షిప్య ।

ఆజుహ్వాన స్సుప్రతీకః పురస్తాదగ్నే స్వాం యోని మాసీద సాధ్యా । అస్మిన్సధస్థే అధ్యుత్త రస్మిన్ విశ్వేదేవా యజమాన శ్చ సీదత । ఉద్బుధ్యస్వాగ్నే ప్రతిజాగృహ్యేన మిష్టాపూర్తే సగ్ం సృజేథామయంచ । పునః కృణ్వగ్ స్త్వా పితరం యువాన మన్వా తాగ్ం స్త్వయి తన్తు మేతమ్ ॥ అత్రవరం దద్యాత్ । వరశబ్దేన ధేనురుచ్యతే । ఏతత్కర్మ సమృధ్యర్థం ధేనుదానం శ్రీమహావిష్ణు ప్రీతిం కామయమాన స్తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ ।

తతః చత్వారి శృంగేత్యాది అలంకరణాన్తంకృత్వా పరిస్తీర్య, చతుష్పాత్ర ప్రయోగాది ఆజ్య సంస్కారాన్తే అగ్నిం పరిషిచ్య । స్రువేణ చతుర్గృహీత మాజ్యం స్రుచి గృహీత్వాన్వారబ్ధాయామ్ । అయాశ్చేత్యాది ద్వాత్రింశదాజ్యాహుతీః జుహుయాత్ ।

(1) అయాశ్చాగ్నేస్య...స్వాహా । అయసేஉగ్నయఇదం॥

(2) మం॥అగ్నిర్హోతా । అశ్వినాధ్వర్యూ । త్వష్టాగ్నిత్ । మిత్రఉపవక్తా । సోమస్సోమస్య పురోగాః । శుక్ర శ్శుక్రస్యపురోగాః । శ్రాతాస్త ఇన్ద్రసోమాః । వాతాపేర్హవన శ్రుత స్వాహా ॥ అగ్నయే పఞ్చహోత్రఇదం నమమ ।

(3) బ్రాహ్మణ ఏక హోతా । సయజ్ఞః ।సమేదదాతు ప్రజాం పశూన్ పుష్టిం యశః । యజ్ఞశ్చమే భూయాత్స్వాహా । బ్రహ్మణ ఏకహోత్రఇదం

।(4) అగ్నిర్ద్విహోతా । సభర్తా । సమేదదాతు ప్రజాం పశూన్ పుష్టిం యశః ।

భర్తాచమే భూయాత్స్వాహా ॥ అగ్నయే ద్విహోత్ర ఇదం ॥

(5) పృథివీ త్రిహోతా । సప్రతిష్ఠా । సమేదదాతు ప్రజాం పశూన్ పుష్టిం యశః । ప్రతిష్ఠాచ మే భూయాత్స్వాహా ॥ పృథివ్యై త్రిహోత్ర ఇదం ॥

(6) అన్తరిక్షం చతుర్హోతా । సవిష్ఠాః । సమేద దాతు ప్రజాం పశూన్ పుష్టింయశః । విష్ఠాశ్చమే భూయాత్స్వాహా ॥ అన్తరిక్షాయ చతుర్హోత్ర ఇదం ॥

(7) వాయుః పంచహోతా । స ప్రాణః । సమేదదాతు ప్రజాం పశూన్ పుష్టింయశః । ప్రాణశ్చమే భూయాత్స్వాహా ॥ వాయవే పంచహోత్రఇదంనమమ॥

(8) చన్ద్రమాష్షడ్ఢోతా । సఋతూన్; కల్పయాతి । సమేదదాతు ప్రజాం పశూన్ పుష్టింయ శః । ఋతవశ్చమే కల్పన్తాగ్ స్వాహా । చన్ద్రమసేషడ్ఢోత్ర ఇదమ్ ॥

(9) అన్నగ్ం సప్తహోతా । సప్రాణస్య ప్రాణః । సమేదదాతు ప్రజాం పశూన్ పుష్టిం యశః । ప్రాణస్యచమే ప్రాణో భూయా త్స్వాహా ॥ అన్నాయ సప్తహోత్ర ఇదం నమమ ।

(10) ద్యౌరష్టహోతా । సోనాధృష్యః । సమేదదాతుప్రజాం పశూన్ పుష్టిం యశః । అనాధృష్యశ్చ భూయా సగ్గ్స్వాహా ॥ దివే అష్టహోత్ర ఇదం నమమ ।

(11) ఆదిత్యో నవహోతా । స తేజస్వీ । సమేదదాతు ప్రజాం పశూన్ పుష్టిం యశః । తేజస్వీచ భూయాసగ్గ్ స్వాహా ॥ ఆదిత్యాయ నవహోత్ర ఇదం

(12) ప్రజాపతిర్దశహోతా । స ఇదగ్ం సర్వమ్ । సమే దదాతు ప్రజాం పశూన్ పుష్టిం యశః । సర్వంచమే భూయాత్స్వాహా ॥ ప్రజాపతయే దశహోత్ర ఇదమ్ నమమ ॥

(13) మనోజ్యోతిః.......స్వాహా । మనసేజ్యోతిషఇదం ॥

(14) యన్మఆత్మనో........స్వాహా । మిన్దాదిభ్యోదేవతాభ్య ఇదంనమమ ।

(15) పునర్గ్నిః.....స్వాహా । అగ్నీన్ద్ర బృహస్పత్యశ్విభ్య ఇదంనమమ ॥

(16) భూరగ్నయేచ పృథివ్యై చ మహతే చస్వాహా । అగ్నయే పృథివ్యై మహత ఇదం నమమ ॥

(17) భువోవాయవే చాన్తరిక్షాయచ మహతేచ స్వాహా । వాయవే అన్తరిక్షాయమహత ఇదం నమమ ॥

(18) సువరాదిత్యాయచ దివేచ మహతేచ స్వాహా । ఆదిత్యాయ దివే మహతఇదం నమమ ॥

(19) భూర్భువస్సువ శ్చన్ద్రమసేచ నక్షత్రేభ్యశ్చ దిగ్భ్యశ్చ మహతేచస్వాహా । చన్ద్రమసే నక్షత్రేభ్యో దిగ్భ్యో మహత ఇదంనమమ॥

(20) అనాజ్ఞాతం......స్వాహా । అయసే అగ్నయఇదం ॥

(21) పురుషసమ్మితో....స్వాహా । అగ్నయఇదం ॥

(22) యత్పాకత్రా.....స్వాహా । అగ్నయఇదం॥

(23) ఓం భూ స్వాహా । అగ్నయఇదం॥

(24) ఓం భువ స్వాహా । వాయవఇదం ॥

(25) ఓం సువ స్వాహా । సూర్యాయేదం ॥

(26) ఓం భూర్భువస్సువస్వాహా । ప్రజాపతయఇదం నమమ ॥

(27) ఇమంమే....స్వాహా । వరుణా యేదం ॥

(28) తత్వాయామి.....స్వాహా । వరుణా యేదం॥

(29) ఉదుత్తమం వరుణ పాశ మస్మ దవాధమం విమధ్య మగ్గ్రశ్రధాయ । అథావయ మాదిత్య వ్రతే తవానాగస్తో అదితయేస్యామస్వాహా । వరుణాయాదిత్యా యేదం ॥

(30) త్రయస్త్రిగ్ం శత్తం తవో యేవి తత్నిరే । యఇమం యజ్ఞగ్గ్ స్వధయా దదన్తే తేషాం ఛిన్నం ప్రత్యేతద్దధామి స్వాహా ఘర్మో దేవాగ్ం అప్యేతుస్వాహా । అగ్నయే తన్తుమతఇదమ్ ॥

(31) తన్తుంతన్వన్రజసో భానుమన్విహి జ్యోతిష్మతః పథోరక్ష ధియాకృతాన్। అనుల్బణం వయత జోగువామపో మనుర్భవ జనయా దైవ్యం జనగ్గ్ స్వాహా । అగ్నయే తన్తుమత ఇదమ్ నమమ ॥

(32) ఉద్బుధ్యస్వాగ్నే....స్వాహా । అగ్నయే తన్తుమత ఇదమ్ నమమ ॥

(33) సర్వప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే – ఓంభూర్భువస్సువస్వాహా ప్రజాపతయ ఇదం......

ఓం అదితేన్వ మగ్గ్స్థాః ।

ఓం అనుమతేన్వ మగ్గ్స్థాః ।

ఓం సరస్వతే న్వమగ్గ్స్థాః ।

ఓం దేవసవితః ప్రాసావీః ।

అనేన అగ్నినష్ట ప్రాయశ్చిత్త హోమేన భగవాన్ సర్వాత్మకః శ్రీమహావిష్ణు స్సుప్రీణాతు.

తతః కర్మశేషం సమాపయేత్

* * * * * *

రుద్రోవా ఏష అనువాకః

రుద్రో వా ఏషః । యదగ్నిః । పత్నీస్థాలీ । యన్మధ్యేఽగ్నేరధి శ్రయేత్ । రుద్రాయ పత్నీమపి దధ్యాత్ । ప్రమాయుకాస్యాత్ । ఉదీచోఽఙ్గారాన్ని రూహ్యాధి శ్రయతి । పత్నియై గోపీథాయ । వ్యన్తాన్కరోతి । తథా పత్న్య ప్రమాయుకా భవతి ॥౧౧॥

ఘర్మో వా ఏషోఽశాన్తః । అహరహః ప్రవృజ్యతే । యదగ్నిహోత్రమ్ । ప్రతిషిఞ్చే త్పశుకామస్య । శాన్తమివ హి పశవ్యమ్ । న ప్రతిషిఞ్చే

ద్బ్రహ్మవర్చస కామస్య । సమిద్ధమివ హి బ్రహ్మవర్చసమ్ । అథో ఖలు । ప్రతి షిచ్యమేవ । యత్ప్రతిషిఞ్చతి ॥౧౨॥

తత్ప్రశవ్యమ్ । యజ్జుహోతి । తద్బ్రహ్మవర్చసి । ఉభయమేవాకః । ప్రచ్యుతంవా ఏతదస్మాల్లోకాత్ । అగతన్దేవలోకమ్ । యచ్ఛృతగ్ం హవిరనభిఘారితమ్ । అభి ద్యోతయతి । అభ్యేవైనద్ఘారయతి । అథో దేవత్రైవైనద్గమయతి ॥౧౩॥

పర్యగ్ని కరోతి । రక్షసామపహత్యై । త్రిః పర్యగ్ని కరోతి । త్ర్యావృద్ధి యజ్ఞః । అథో మేధ్యత్వాయ । యత్ప్రాచీనముద్వాసయేత్ । యజమానగ్ం శుచాఽర్పయేత్ । యద్దక్షిణా । పితృదేవత్యగ్గ్ స్యాత్ । యత్ప్రత్యక్ ॥౧౪॥

పత్నీగ్ం శుచార్పయేత్ । ఉదీచీన ముద్వాసయతి । ఏషావైదేవ మనుష్యాణాగ్ం శాన్తాదిక్ । తామేవైనదనూద్వాసయతి శాన్త్యై । వర్త్మ కరోతి । యజ్ఞస్య సన్తత్యై । నిష్టపతి । ఉప్రైవ తత్ స్తృణాతి । చతురున్నయతి । చతుష్పాదః పశవః ॥౧౫॥

పశూనేవావ రున్ధే । సర్వాన్పూర్ణా మున్నయతి । సర్వే హి పుణ్యారాద్ధాః । అనూచ ఉన్నయతి । ప్రజాయా అనూచీనత్వాయ । అనూచ్యేవాస్య ప్రజాఽర్ధుకా భవతి । సం మృశతి వ్యావృత్త్యై । నాహోష్యన్నుప సాదయేత్

। యదహోష్యన్నుప సాదయేత్ । యథాఽన్యస్మా ఉపనిధాయ ॥౧౬॥

అన్యస్మై ప్రయచ్ఛతి । తాదృగేవ తత్ । ఆఽస్మై వృశ్చ్యేత । యదేవ గార్ హపత్యేఽధి శ్రయతి । తేన గార్ హపత్యం ప్రీణాతి । అగ్నిరభిభేత్ । అహుతయో మాఽత్యేష్యన్తీతి। స ఏతాగ్ం సమిధమపశ్యత్ । తామాఽధత్త । తతోవా అగ్నా వాహుతయోఽధ్రియన్త ॥౧౭॥

యదేనగ్ం సమయచ్ఛత్ । తత్సమిధస్సమిత్త్వమ్। సమిధమా దధాతి । సమేవైనం యచ్ఛతి । ఆహుతీనాన్ధృత్యై । అథో అగ్ని హోత్రమేవేధ్మ వత్కరోతి । ఆహుతీనాం ప్రతిష్ఠిత్యై । బ్రహ్మవాదినో వదన్తి । యదేకాగ్ం సమిధమాధాయద్వే ఆహుతీ జుహోతి । అథ కస్యాగ్ం సమిధి ద్వితీయా మాహుతిఞ్జుహోతీతి ॥౧౮॥

యద్వే సమిధావాదధ్యాత్ । భ్రాతృవ్యమస్మై జనయేత్ । ఏకాగ్ం సమిధమాధాయ । యజుషాఽన్యామాహుతింజుహోతి । ఉభే ఏవ సమిద్వతీ ఆహుతీ జుహోతి । నాస్మై భ్రాతృవ్యఞ్జనయతి । ఆదీప్తాఽయాఞ్జుహోతి । సమిద్ధమివ హి బ్రహ్మవర్చసమ్ । అథో యథాఽతిథిఞ్జ్యోతిష్కృత్వా పరి వేవేష్టి । తాదృగేవ తత్ । చతురున్నయంతి । ద్విర్జుహోతి । తస్మాద్ద్విపాచ్చతుష్పాదమత్తి । అథోద్విపద్యేవ చతుష్పదః ప్రతిష్ఠాపయతి ॥౧౯ ॥

భవతి ప్రతిష్ఠిత్యతి గమయతి ప్రత్యక్షమేవ ఉపనిధాయా ధ్రియ
న్తేతి తచ్చత్వారిచ ॥ ॥ తై-బ్రా-౨-౧-౩

* * * * * *

ఉపనయన మంగళ శ్లోకాః

(1)శ్లో॥ యస్సోమకం జిత్య సమస్తవేదాన్ దదౌ విధాత్రే ప్రథమావతారః।
మత్స్యావతారో మధుహాసవిష్ణుర్వటుం చతుర్వేదపటుం కరోతు ॥

(2) శ్లో॥ సురాఽసురార్థం జలధౌ పురాయో పృష్ఠే ధరన్మందర
శైలభారః। విశ్వంభర శ్రీకమఠావతారో వటుం......

(3) శ్లో॥ యజ్ఞేశ్వరో యజ్ఞ వరాహరూపీ యశ్శుక్ర శిష్యానజ
యచ్చయుద్ధే। దంష్ట్రాగ్రకోటీవిధృతావనిర్యో వటుం......

(4) శ్లో॥ సురాసురై స్సేవిత పాద పద్మః స్తంభోద్భవ శ్రీ నరసింహ
రూపః। ప్రహ్లాద వాక్యైః ప్రథితా వనిర్యో వటుం.....

(5) శ్లో॥ కృష్ణాజినం దండకమండలుంచ ఛత్రం పవిత్రం
ధృతవిశ్వమూర్తిః। సవామన స్సర్వసురైకసేవ్యో వటుం......

(6) శ్లో॥ కుఠార కోదండ ధరశ్చ శూరః ప్రతాపవాన్బ్రహ్మకుల
ప్రదీపః। సజామదగ్న్యో భువనైకవీరో వటుం....

(7) శ్లో॥ సాకేత నాథోర్క కుల ప్రదీప స్సీతాననాంభోరుహ
చంచరీకః। శ్రీరామచంద్ర శ్రితపారిజాతో వటుం......

(8) శ్లో॥ కృష్ణాగ్రజో వృష్ణికుల ప్రదీపః తారాధిపః క్షీర
పయోధివర్ణః । హలాయుధ శ్రీబలభద్రరామో వటుం.....

(9) శ్లో॥ శ్రీకృష్ణ దేవశ్రిత పారిజాతః శ్రీవక్ర పద్మాళిరనంత
వీర్యః । శ్రీమాన్ జగద్రక్షణ కార్యవృత్తో వటుం.....

(10) శ్లో॥ మాయావటుః పిప్పలమూల సంస్థో నిశాచర స్త్రీవ్రత
భంగకారీ । బుద్ధావతారో బహుసిద్ధసేవ్యో వటుం......

(11) శ్లో॥ తురంగ వాహస్తుముల ప్రవర్తీ తృతీయ మూర్తి స్పృ
టితారి వర్గః । కల్క్యవతారః కలుషాపహారీ వటుం.....

(12) శ్లో॥ బోద్ధాభిధానో భగవాన్ పరేశః ప్రజ్ఞానవాన్ మౌని
నిశాంత వాసః । శ్రీమజ్జగన్నాథపురాధినాథో వటుం...

* * * * * *

(1) ఆదౌ గణేశ స్తదను స్వయంభూస్తతో గిరీశస్తదనంతరం హరిః ।
ఏతే సదా దేవగణా దిశన్తు వటోశ్చిరాయు శ్శుభకీర్తి విద్యాః ॥

(2) సుమేరు సౌరత్న గిరీంద్రనీల కైలాస విన్ధ్యాచల హేమకూటాః ।
సర్వేగిరీంద్రా స్సతతం దిశంతు వటోః.......

(3) గోదావరీ సిన్ధుమలాపహారీ వేగావతీ నాదవతీ చ కృష్ణా ।
నద్యస్సమస్తా స్సతతం దిశంతు వటో..........

(4) కృష్ణాజినం దర్భమయీచ మౌంజీ పాలాశదండః పరిధాన శాటీ ।
యజ్ఞోపవీతం చ దిశంతు నిత్యం వటోశ్చిరాయు....

(5) తాంబూల గంధాక్షత పత్రపుష్ప దీపాంకురాశీర్వచనాని యాని ।
పుణ్యాహవాక్యాని దిశంతు తాని వటోశ్చిరాయుః......

(6) మందార ధాత్రీరుహ పారిజాత సంతాన కల్పద్రుమచందనాని ।
కల్పద్రుమాఖ్యాని దిశంతు తాని వటోశ్చిరాయుః......

(7) జంభారివైశ్వానర కాలపుణ్యాః సరిత్పతిర్వాయు కుబేర శర్వాః ।
ఏతే సదా దిక్పతయో దిశంతు వటోశ్చిరాయుః......

(8) ఓంకార సవ్యాహృతి మంత్రముద్రాః సావిత్రి గాయత్రి సరస్వతీ స్వరాః।
ఛందాంసి వేదాశ్చ దిశంతు సర్వేవటోశ్చిరాయుః......

* * * * * *

నవగ్రహ మంగళ శ్లోకాః

(1) భాస్వాన్ కాశ్యప గోత్రజోఽరుణ రుచిః యస్సింహపోఽర్కస్సమిత్।
షట్త్రిస్థో దశ శోభనో గురు శశీ భౌమా స్సుమిత్రాస్సదా ।
శుక్రో మందరిపుఃకళింగ జనపశ్చాగ్నీశ్వరౌ దేవతే ।
మధ్యే వర్తుల పూర్వదిగ్దినకరః కుర్యాత్సదా మంగళమ్ ॥

(2) చంద్రః కర్కటక ప్రభు స్సితనిభశ్చాత్రే యగోత్రోద్భవ ।
శ్చాత్రేయ శ్చతురశ్రవారుణ ముఖశ్చాపోహ్యుమా ధీశ్వరః ।
షట్సప్తాగ్ని దశైక శోభనఫలో నోరిర్బుధార్కౌ ప్రియౌ ।
స్వామీ యామునజశ్చ పర్ణ సమిధః కుర్యాత్సదా మంగళమ్ ॥

(3) భౌమో దక్షిణ దిక్ త్రికోణ యమజోఽవంతీశ్వరః ఖాదిరః ।
స్వామీ వృశ్చికమేషయోస్సుర గురుశ్చార్కశ్శశీ సౌహృదః ।
జ్ఞోరిష్షట్త్రి ఫలప్రదశ్చ వసుధా స్కందౌ క్రమాద్దేవతే ।
భారద్వాజకులోద్భవోఽరుణరుచిః కుర్యాత్సదా మంగళమ్ -

(4) సౌమ్యః పీత ఉదఙ్ముఖ స్సమిదపామార్గో ఽ త్రి గోత్రోద్భవః ।
బాణేశాన దిశస్సుహృద్రవిసుత శ్శేషాః సమా శ్శీతగః ।
కన్యాయుగ్మ పతిర్దశాష్ట చతురష్షణ్ణేత్ర గశ్శోభనో ।
విష్ణుర్దేవ్యధి దేవతే మగధపః కుర్యాత్సదా మంగళమ్ ॥

(5) జీవశ్చాంగిర గోత్రజోత్తరముఖో దీర్ఘోత్తరాశాస్థితః ।
పీతోశ్వత్థ సమిచ్చ సింధు జనిత శ్చాపోథ మీనాధిపః ।
సూర్యేందు క్షితిజాః ప్రియా బుధసితౌ శత్రూ సమాశ్చాపరే ।
సప్తద్వే నవపంచమే శుభకరః కుర్యాత్సదా మంగళమ్॥

(6) శుక్రో భార్గవ గోత్రజ స్సిత రుచిః పూర్వాముఖః పూర్వదిక్ ।
పాంచాలస్థ వృషస్తులాధిప మహారాష్ట్రాఽధిపోదుంబరః ।
ఇంద్రాణీ మఘవా బుధశ్చ రవిజో మిత్రోర్క చంద్రావరీ ।
షష్ఠత్రిర్దశ వర్జితే భృగు సుతః కుర్యాత్సదా మంగళమ్ ॥

(7) మందః కృష్ణనిభ స్సపశ్చిమ ముఖస్సౌరాష్ట్రపః కాశ్యపః ।
స్వామీ నక్ర సకుంభయో ర్బుధసితౌ మిత్రౌ కుజేందూ ద్విషౌ ।
స్థానం పశ్చిమ దిక్ప్రజాపతి యమౌదేవౌ ధనుష్యాసనష్షట్త్రి
స్థశ్శుభ కృచ్ఛమీ రవి సుతః కుర్యాత్సదా మంగళమ్ ॥

(8) రాహు స్సింహళ దేశపో నిర్ఋతిః కృష్ణాంగ శూర్పాసనః ।
యఃపైఠీనసగోత్ర సంభవ సమిద్దూర్వాముఖో దక్షిణః ।
యస్సర్పః పశుదైవతో ఖిల గత స్స్వామ్యా ద్విశేషప్రదః
షట్త్రి స్థశ్శుభకృచ్చ సింహిక సుతః కుర్యా త్సదా మంగళమ్ ॥

(9) కేతుర్జైమిని గోత్రజః కుశ సమిద్వాయవ్య కోణేస్థితః ।
చిత్రాంక ధ్వజలాంఛనోహి భగవాన్ యోదక్షిణాశాముఖః ।
బ్రహ్మో చైవచ చిత్రగుప్త పతిమాన్ ప్రత్యాధి దేవౌసదా ।
షట్త్రిస్థ శ్శుభకృచ్చ బర్బరపతిః కుర్యాత్సదా మంగళమ్ ॥

(10)ఇత్యేతద్గ్రహ మంగళాఖ్యక మిదం లోకోపకార ప్రదం ।
పాపౌఘ ప్రశమం మహాఽభయకరం సౌభాగ్య సంవర్ధనం ।
యః ప్రాతశ్శృణుయాత్పఠే దనుదినం శ్రీకాళిదాసోదితం ।
భుక్తిం ముక్తి మసౌ భజేచ్చ సతతం విందేత్సదా మంగళమ్ ॥

ఇతి శ్రీకాళిదాస కవికృత నవగ్రహ మంగళశ్లోకా స్సమాప్తాః

* * * * * *

దశావతార మంగళ శ్లోకాః

(1) ఆదావంబుజ సంభవాది వినుతశ్శాంతో జ్వలశ్శాశ్వతః ।
సంఫుల్లామల పుండరీకనయనః పుణ్యః పురాణః పుమాన్ ।
లోకేశ శ్శృతి చోర సోమకహరో మత్స్యావతారో హరి
శ్శ్రీమాన్ సింహగిరీశ్వరః కరుణయా దద్యాత్సదా మంగళమ్

(2) సప్తద్వీప కులాచలేంద్ర జలధిస్తోమాభి సక్రంద భూ
భారాలీఢ ఫణీంద్ర మండల ధరో మందార మాలార్చితః ।
భావజ్ఞో బహు చక్రలాంఛిత ధనుః కూర్మావతారో హరి
శ్శ్రీమాన్.......... మంగళమ్

(3) లీలాలోడిత సర్వసాగర జలస్సంపూర్ణ చంద్రప్రభుః ।
హేమాక్షా సుర ఖండనో భుజగదశ్చక్రాంకిత స్సంతతమ్ ।
దంష్ట్రోగ్రోధృత మేదినీ భయహరః క్రోడావతారో హరి
శ్రీమాన్.......... మంగళమ్

(4) కుందేందు స్ఫటిక ప్రభా బహుభుజో భూషా సహ ప్రోజ్వలో
దైత్యేంద్ర ప్రవిదారణేతి నిపుణస్సం భోద్భవో భీషణః ।
ప్రహ్లాదార్తి హరోదయో నరమృగాకారావతారో హరి
శ్రీమాన్........ మంగళమ్

(5) ధాతృక్షాళిత పాదపంకజ భవక్రోశోమహాశాంబరః ।
ప్రక్షాళీ కృత పాద పద్మయుగళో హేలాజగజ్జీవనః ।
భిక్షార్థీ బలిదర్పహా పటువటుః ఖర్వావతారో హరి
శ్రీమాన్........ మంగళమ్

(6) సద్యః ఖండిత రాజమండల శరీరోద్భూత రక్తాపగః ।
సమ్యక్తర్పిత పైతృకః పితృవచస్సంపాలనే నిష్ఠితః ।
వేదజ్ఞో జమదగ్నిజః పరశుభృద్రామావతారో హరి
శ్రీమాన్.......... మంగళమ్

(7) రాజేంద్రో రణరంగ రాజ విజితానేకాసురా భాసు రాఽకారా
రావణ కోటిఖండన పటుః కోదండ దీక్షా గురుః ।
సీతేశస్సుర సజ్జనావన పరో రామావతారో హరి
శ్రీమాన్......... మంగళమ్

(8) కాళిందీ బలభేదనో బలభుజః ప్రీతః ప్రలంబాసుర

ప్రధ్వంసీ ముసలాయుధో హలధరో నీలాంబరో నిర్మలః ।

లావణ్యామిత రేవతీ ప్రియవరో రామావతారో హరి

శ్శ్రీమాన్........ మంగళమ్

(9) ధర్మజ్ఞ స్త్రిపురాధి నాథ వనితా ధర్మోపదేష్టా చతుః ।

పాతివ్రత్య విశేష భంజన పరో వేదాంత వేద్యస్సదా ।

దైత్యవ్రాత వినాశనాతి చతురో బుద్ధావతారో హరి

శ్శ్రీమాన్......... మంగళమ్

(10)మ్లేచ్ఛ వ్రాత వినాశనః కలియుగాంతే అశ్వాధిరూఢో

మహామాయావీ బహుభాను కోటి సదృశో భీమాసి చక్రాయుధః ।

యశ్శార్ఙ్గీకృత కల్కిరూప విభవో భూమౌ సవిప్రాన్వయః

శ్రీమాన్ సింహగిరీశ్వరః కరుణయా దద్యాత్సదా మంగళమ్ ।

* * * * * *

చూర్ణికా

స్వస్త్యష్టాశీతి సహస్రాణాం ద్విజగురు దైవతానాం పురుహూత హుతవహదండధరనిశాచర పాశపాణిసమీరణవైశ్రవణశశిశేఖరాణాం. ఆయుష్మతః కమలాసనస్య । సకలదురితనివారణస్య లక్ష్మీనారాయణస్య । ఆద్యంతరహితస్య గౌరీమనోవల్లభస్య । తేజస్వినస్సవితుః। ప్రజ్ఞాగురోస్సురగురోః । సర్వశుభఫలదాయకస్య, పుష్పసాయకస్య । సత్యసన్ధస్య హరిశ్చన్ద్రస్య । దుర్వారవీర్యస్య, కార్తవీర్యస్య । నయనానన్ద కరస్య శ్రీరామచన్ద్రస్య । మృకణ్డుముని తనయస్య మార్కణ్డేయస్య । తపోనిష్ఠస్య వసిష్ఠస్య । అమ్భోనిధికుమ్భినీధరవి జృంభణస్తమ్భనస్య కుంభసంభవస్య । యమనియమాసనప్రాణాయామ ప్రత్యాహారధారణాధ్యానసమాధ్యష్టాఙ్గయోగనిష్ఠాగరిష్ఠానాం మునిముఖ్యానాం। అరున్ధతీ లోపాముద్రాఽనసూయా సీతా సావిత్రీ ప్రభృతీనాం సతీనాం । గఙ్గాయమునా సరస్వతీ నర్మదా గోదావరీ తుఙ్గభద్రా కృష్ణవేణీ కావేరీ తామ్ర పర్ణ్యాది మహానదీనాం । శ్రీశైలసువేలసురనివాసకైలాసాదీనాం శైలానాం । మన్దార హరిచన్దనాది బృన్దారక తరూణాం । జమ్బూప్లక్షాశ్వత్థపలాశన్యగ్రోధో దుమ్బరాది వనస్పతీనాం । కమల కల్హార మల్లికాజాజీ కదమ్బకేసర కాఞ్చనాది పుష్పజాతీనాం । వజ్రవైఢూర్య మరకత మాణిక్య ముక్తాప్రవాళాది నవరత్నానాం । చిన్తామణి కౌస్తుభ కామధేనూనాం ।

ఋగ్యజుస్సామాఽథర్వణ వేదానాం । శీక్షావ్యాకరణాది వేదాఙ్గానాం । జగన్మాయా విలాసస్య సచ్చిదానన్ద విగ్రహస్య పరబ్రహ్మణః । భూకిరణ కళాప్రపూర్ణయోశ్చన్ద్ర సూర్యయోః । సత్త్వరజస్తమో గుణాత్మక త్రిలోకానాం । బ్రహ్మణశ్చతుర్ముఖానాం । పరమేశ్వరస్య పంచముఖానాం । కుమారస్వామినష్షణ్ముఖానాం । సప్తర్షీణాం । అష్టవసూనాం । నవగ్రహాణాం । దశావతారాణాం । ఏకాదశరుద్రాణాం । ద్వాదశాదిత్యానాం । త్రయోదశ విశ్వేషాం దేవానాం । చతుర్దశ మనూనాం । పంచదశాహుతీనాం । షోడశకళానాం। సప్తదశప్రజాపత్యక్షరాణాం । అష్టాదశ విద్యానాం । అష్టావింశతి నక్షత్రాణాం। త్రయస్త్రింశత్కోటి దేవతానాం । రమణీయ భూషణానాం గీర్వాణ తరుణీనాం । ధర్మపత్నీ సమన్వితానాం విద్వద్బ్రాహ్మణానాం । అవిఘ్నకృత శ్రీవినాయకస్య ప్రసాదేన, అస్యవటోః (అనయోర్దంపత్యోః) ఇక్షుక్షీరదధి మధుఘృత గోరోచన జీరకగుడ హరిద్రాది ద్రవ్యాణి, సర్వౌషధయః, సర్వ సస్యాని, మఙ్గళకరాణి భవన్తు, తిథివార నక్షత్రయోగ కరణముహూర్త లగ్నహోరాద్రేక్కాణ నవాంశ ద్వాదశాంశ త్రింశదంశాంశకాః నిరన్తర మనుకూలా శ్శుభా శ్శోభనాః అస్య..... ముహూర్తస్య, సుతిథిం, సువారం, సునక్షత్రం, సుయోగం, సుకరణం, సుచన్ద్ర తారాబలం కల్పయన్తు. సర్వేగ్రహాస్సనక్షత్రాః సుప్రీతాస్సుప్రసన్నా శ్శుభైకాదశస్థాన ఫలదావరదా భవన్తు ।

* * * * * *

కూశ్మాండ హోమాః

ఆచమ్య...ర్థం భ్రూణహత్యాయా అర్వాచీనైనో నిబర్హణార్థం కూశ్మాండై ర్హోష్యామి, ఇతి సంకల్ప్య । అగ్నీంధనాదిషట్పాత్రప్రయోగం కుర్యాత్ । అగ్నే రుపసమాధానాద్యాజ్యభాగాంతే ముఖాహుతిం హుత్వా, పక్వా జ్జుహోతి । - ఓం భూర్భువస్సువః... ప్రచోదయా త్స్వాహా ॥ సవిత్ర ఇదమ్ ॥ ఆజ్యేన॥ భూ స్స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదమ్ ॥ భువ స్స్వాహా ॥ వాయవ ఇదమ్ ॥ సువ స్స్వాహా ॥ సూర్యాయేదమ్ ॥ ఓం భూర్భువస్సువ స్స్వాహా ॥ ప్రజాపతయ ఇదమ్ ॥ యద్దేవా దేవహేళనం దేవాస శ్చకృమావయమ్ । ఆదిత్యా స్తస్మాన్మా ముంచత ర్తస్యర్తేన మామిత స్వాహా ॥ దేవేభ్య ఆదిత్యేభ్య ఇదమ్ ॥ దేవాజీవనకామ్యా యద్వాచా నృత మూదిమ । తస్మా న్న ఇహ ముంచత విశ్వే దేవా స్సజోషస స్స్వాహా ॥ దేవేభ్య ఇదమ్ ॥ ఋతేన ద్యావాపృథివీ ఋతేన త్వగ్ం సరస్వతీ । కృతా న్నః పాహ్యేనసో యత్కించానృత మూదిమ స్వాహా ॥ ద్యావా పృథివీభ్యాగ్ం సరస్వత్యాఇదమ్॥ ఇంద్రాఽ గ్నీ మిత్రావరుణౌ సోమో ధాతాబృహస్పతిః । తేనో ముంచం త్వేనసో యదన్యకృతమారిమ స్వాహా ॥ ఇంద్రాగ్నిభ్యాం మిత్రావరుణాభ్యాగ్ం సోమాయ ధాత్రే బృహస్పతయ ఇదమ్ ॥ సజాతశగ్ంసాదుతజామి శగ్ం సా జ్యాయస శ్శగ్ంసా దుతవా కనీయసః ॥ అనాధృష్టం దేవకృతం యదేన స్తస్మాత్త్వ మస్మాఙ్జాతవేదో ముముగ్ధిస్వాహా ॥ అగ్నయే జాతవేదస ఇదమ్ ॥ యద్వాచా యన్మనసా బాహుభ్యా మూరుభ్యా మష్ఠీవద్భ్యాగ్ం శిశ్నైర్యదనృతం చ కృమా వయమ్ । అగ్ని ర్మాతస్మా దేనసః

ప్రముంచతు చకృమ యాని దుష్కృతాస్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదమ్ ॥ యేన త్రితో అర్ణవా న్నిర్బభూవ యేన సూర్యం తమసో నిర్ముమోచ । యే నేంద్రో విశ్వా అజహా దరాతీ స్తే నాహం జ్యోతిషా జ్యోతిరానశాన అక్షి స్వాహా ॥ అగ్నయే జ్యోతిష్మత ఇదమ్ ॥ యత్కుసీద మప్రతీ త్తంమయేహ యేన యమస్య నిధినా చరామి । ఏత త్తదగ్నే అనృణో భవామి జీవన్నేవ ప్రతితత్తే దధామి స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదమ్ । (యన్మయి మాతా యదా పిపేష యదంతరిక్షం యదాశ సాఽతి క్రామా మిత్రితేదేవా దివిజాతా యదాప ఇమంమే వరుణ తత్వాయామి త్వంనో అగ్నేసత్వం నో అగ్నేత్వమగ్నేఽయాసి ।) యన్మయి మాతా గర్భే సత్యేన శ్చకార యత్పితా । అగ్ని ర్మా తస్మా దేనసో గార్హపత్యః ప్రముంచతు దురితా యానిచ కృమకరోతు మా మనేనసగ్గ్ స్వాహా ॥ అగ్నయే గార్హపత్యాయేదమ్ ॥ యదాపిపేష మాతరంపితరం పుత్రః ప్రముదితో ధయన్ । అహిగ్ంసితౌ పితరౌ మయా తత్తదగ్నే అనృణో భవామి స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదమ్ ॥ యదంతరిక్షం పృథివీ ముత ద్యాం యన్మాతరం పితరం వాజిహిగ్ం సిమ । అగ్నిర్మా తస్మా దేనసోగార్హపత్యః ప్రముంచతు దురితాయాని చకృమకరోతు మా మనేనసగ్గ్ స్వాహా ॥ అగ్నయే గార్హపత్యాయేదమ్ ॥ యదాశసా నిశసాయ త్పరాశసా । యదేన శ్చకృమా నూతనం యత్పురాణమ్ । అగ్నిర్మా...సగ్గ్ స్వాహా ॥ అగ్నయే గార్హపత్యా యేదమ్ । అతిక్రామామి దురితం యదేనో జహామి రి ప్రం పరమే సధస్థే । యత్రయంతి సుకృతో నాపి దుష్కృత స్తమారోహామి సుకృతాన్ను లోకగ్గ్స్వాహా ॥ సుకృతాన్ను లోకా యేదమ్ । త్రితే దేవా అమృజ త్రైతదేనస్త్రిత

ఏతన్మనుష్యేషు మామృజే। తతో మా యద్ది కించిదానశేఽ గ్ని ర్మాతస్మా...సగ్గ్ స్వాహా ॥ అగ్నయే గార్హపత్యాయేదమ్। దివి జాతా అప్సుజాతా యా జాతా ఓషధీభ్యః। అథో యా అగ్నిజా అపస్తాన శ్శుంధంతు శుంధనీ స్వాహా ॥ అద్భ్య శ్శుంధనీభ్య ఇదమ్ ॥ యదాపో నక్తం దురితం చరామయద్వా దివా నూతనం య త్పురాణమ్। హిరణ్యవర్ణా స్తత ఉత్పునీత న స్వాహా ॥ అద్భ్యో హిరణ్య వర్ణాభ్య ఇదమ్। ఇమం మే వరుణ ... స్వాహా ॥ వరుణాయేదమ్ ॥ తత్వయామి...మోషీ స్వాహా ॥ వరుణాయేదమ్ ॥ త్వం నో అగ్నే...స్మ త్స్వాహా ॥ అగ్నీ వరుణాభ్యా మిదమ్ ॥ స త్వన్నో అగ్నే... ఏధిస్వాహా ॥ అగ్నీవరుణాభ్యా మిదమ్ ॥ త్వ మగ్నే అయా స్యయా...భేషజగ్గ్ స్వాహా ॥ అయసేఽ గ్నయ ఇదమ్ ॥ యదదీవ్యం నృణ మహంబభూ వాదిత్సన్వా సంజగర జనేభ్యః। అగ్నిర్మాతస్మా దింద్రశ్చ సంవిదానౌ ప్రముంచతాగ్ స్వాహా ॥ అగ్నీంద్రాభ్యామిదమ్ ॥ యద్ధస్తా భ్యాం చకర కిల్బిషా ణ్యక్షాణాం వగ్ను ముపజిఘ్నమానః। ఉగ్రం పశ్యాచ రాష్ట్ర భృచ్చ తాన్యప్సరసా వనుదత్తా మృణాని స్వాహా ॥ ఉగ్రం పశ్యారాష్ట్రభృద్భ్యామిదమ్ ॥ ఉగ్రం పశ్యే రాష్ట్ర భృత్కిల్బిషాణియదక్షవృత్త మను దత్తమేతత్। నేన్న ఋణా నృణవ ఇత్సమానో యమస్య లోకే అధిరజ్జురాయస్వాహా ॥ ఉగ్రం పశ్యారాష్ట్రభృద్భ్యా మిదమ్ ॥ (అవతే హేడ ఉదుత్తమ మిమం మే వరుణతత్వా యామి త్వం నో అగ్నే సత్వన్నో అగ్నే।) అవతే హేడో వరుణ న మోభి రవ యజ్ఞేభిరీమహేహవిర్భిః। క్షయ న్నస్మభ్య మసురప్రచేతో రాజ న్నేనాగ్ంసి శిశ్రథః కృతాని స్వాహా ॥

వరుణాయేదమ్ ॥ ఉదుత్తమం వరుణ పాశ మస్మ దవాఽధమం విమధ్యమగ్గ్ శ్రథాయ । అథావయ మాదిత్య వ్రతే తవానాగసో అదితయే స్యామ స్వాహా ॥ వరుణాయేదమ్ ॥ ఇమం మే...చకే స్వాహా ॥ వరుణాయేదమ్ ॥ తత్వాయా...మోషీ స్వాహా ॥ వరుణా యేదమ్ ॥ త్వం నో అగ్నే...ప్రముముగ్ధ్యస్మ త్స్వాహా ॥ అగ్నీవరుణాభ్యా మిదమ్ ॥ సత్వంనో...ఏధిస్వాహా ॥ అగ్నీవరుణాభ్యామిదమ్ । సంకుసుకోవికుసుకోనిర్ ఋథోయశ్చ నిస్వనః । తే ఏ స్మ దృక్ష్మ మనాగసోద్దూరాద్దూర మచీచతగ్గ్ స్వాహా ॥ సంకుసుకవికుసుకనిర్ ఋథనిస్వనేభ్య ఇదమ్ ॥ నిర్యక్ష్మమచీచతే కృత్యాంనిర్ఋతించ । తేన యోఽఽస్మత్స మృచ్ఛాతైత మస్మై ప్రసువామసిస్వాహా ॥ నిర్యక్ష్మాయేదమ్ । దుశ్శగ్ంసా నుశగ్ంసాభ్యాం ఘణే నానుఘణేనచ । తేనాన్యో ఽస్మ త్సమృచ్ఛాతైత మస్మై ప్రసువా మసి స్వాహా ॥ దుశ్శగ్ంసానుశగ్ం సఘణేభ్య ఇదమ్ ॥ సంవర్చసాపయసా సంతనూభిరగన్మహి మనసా సగ్ంశివేన । త్వష్టా నో అత్ర విదధాతు రాయోఽ నుమార్ష్టు తన్వోఽయద్విలిష్టగ్గ్ స్వాహా ॥ త్వష్ట ఇదం ॥ ఆయుష్టే విశ్వతో దధ దయ మగ్ని ర్వరేణ్యః । పునస్తే ప్రాణ ఆయాతి పరాయక్ష్మగ్ం సువామి తేస్వాహా ॥ ఆయుషేఽగ్నయ ఇదమ్ ॥ ఆయుర్దా అగ్నే హవిషో జుషాణో ఘృతప్రతీకో ఘృతయోని రేధి । ఘృతం పీత్వామధు చారు గవ్యం పితేవ పుత్ర మభిరక్షతా దిమగ్గ్ స్వాహా । ఆయుర్దే గ్నయ ఇదమ్ ॥ ఇమమగ్న ఆయుషే వర్చసే కృధితిగ్మ మోజో వరుణ సగ్ంశిశాధి । మా తేవాస్మా అదితే శర్మ యచ్ఛ విశ్వే దేవా జరదష్టి ర్యథాస

త్స్వాహా ॥ అగ్నీ వరుణాదితి విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇదమ్ ॥ అగ్న ఆయాగ్ంషి పవస ఆసువోర్జమిషంచ నః । ఆ రే బాధస్వ దుచ్ఛునాగ్ స్వాహా ॥ అగ్నయే పవస ఇదమ్ ॥ అగ్నే పవస్వ స్వపా అస్మే వర్చస్సువీర్యమ్ । దధద్రయిం మయి పోషగ్గ్ స్వాహా ॥ అగ్నయే పవమానాయేదమ్ ॥ అగ్నిర్ ఋషిః పవమానః పాంచజన్యః పురోహితః । తమీమహే మహాగయగ్గ్ స్వాహా ॥ అగ్నయే ఋషయే పవమానాయ పాంచజన్యాయ పురోహితాయేదమ్ ॥ అగ్నేజాతా న్ప్రణుదానస్సపత్నాన్ ప్రత్యజాతా ఞ్జాతావేదో నుదస్వ । అస్మే దీదిహి సుమనా అహేళన్ చ్ఛర్మన్ తే స్యామత్రివరూథ ఉద్భో స్వాహా । అగ్నయ ఇదమ్ । సహసాజాతా న్ప్రణుదాన స్సపత్నా న్ప్రత్యజాతా న్జాతవేదో నుదస్వ । అధినో బ్రూహి సుమనస్యమానో వయగ్గ్స్యామ ప్రణుదాన స్సపత్నాన్త్స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదమ్ ॥ అగ్నే యో నోఽ భితో జనో వృకోవారో జిఘాగ్ంసతి । తాగ్ స్త్వం వృత్రహం జహి వస్వస్మభ్య మాభరస్వాహా ॥ అగ్నయే వృత్రఘ్న ఇదమ్ ॥ అగ్నే యోనోఽ భి దాసతిసమానోయశ్చ నిష్ట్యః । తం వయగ్ం సమిధం కృత్వా తుభ్య మగ్నేఽ పిద ధ్మసి స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదమ్ ॥ యో నశ్శపా దశపతో యశ్చనశ్శపత శ్శపాత్ । ఉషాశ్చ తస్మై నిమ్రుక్చ సర్వం పాపగ్ం సమూహతాగ్ స్వాహా ॥ ఉషోనిమ్రుగ్భ్య ఇదమ్ ॥ యోన స్సపత్నో యో రణో మర్తోఽ భిదాసతి దేవాః । ఇధ్మ స్యేవ ప్రక్షాయతో మాత స్యోచ్ఛేషి కించన స్వాహా ॥ దేవేభ్య ఇదమ్ ॥ యో మాం ద్వేష్టి జాత వేదో యం చాహం ద్వేష్మి యశ్చమాం సర్వాగ్స్తా నగ్నే సందహ యాగ్శ్చాహం ద్వేష్మి యేచమాగ్

స్వాహా ॥ అగ్నయే జాతవేదస ఇదమ్ ॥ యో అస్మభ్యమరాతీయా ద్యశ్చ నో ద్వేషతే జనః । నిందా ద్యో అస్మాన్ దిప్సాచ్చ సర్వాగ్స్తాన్మష్మషాకురు స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదమ్ । సగ్ంశితం మే బ్రహ్మ సగ్ం శితం వీర్యాఅంబలమ్ । సగ్ంశితం క్షత్రం మేజిష్ణు యస్యాహమస్మిపు రోహిత స్వాహా ॥ బ్రహ్మక్షత్రాభ్యా మిదమ్ ॥ ఉదేషాం బాహూ అతిరముద్వర్చో అథోబలమ్ ॥ క్షిణోమి బ్రహ్మణా మిత్రానున్న యామిస్వాం అహగ్గ్ స్వాహా ॥ బ్రహ్మణ ఇదమ్ ॥ పునర్మనః పునరాయుర్మ ఆగాత్పునశ్చక్షుః పునశ్శ్రోత్రం మ ఆగాత్పునః ప్రాణః పునరాకూతం మ ఆగాత్పునశ్చిత్తం పునరాధీతం మ ఆగాత్ । వైశ్వానరో మేఽదబ్ధస్తనూపా అవబాధతాం దురితాని విశ్వాస్వాహా । వైశ్వానరాయాదబ్ధాయతనూనప ఇదమ్ । స్రువేణ హోమః । సిగ్ం హేవ్యాఘ్రు ఉతయా పృదాకౌ త్విషి రగ్నౌ బ్రాహ్మణే సూర్యే యా । ఇంద్రం యా దేవీ సుభగా జజాన సాన ఆగన్ వర్చసా సంవిదానా స్వాహా । ఇంద్రజనన్యై దేవ్యా ఇదమ్ ॥ యారాజన్యే దుందుభావాయతాయామశ్వస్య క్రంద్యే పురుషస్య మాయౌ । ఇంద్రంయా... దానా స్వాహా ॥ ఇంద్రజనన్యై దేవ్యా ఇదమ్ । యాహస్తిని ద్వీపిని యా హిరణ్యేత్విషి రశ్వేషు పురుషేషు గోషు ॥ ఇంద్రం యా దేవీ...దానా స్వాహా ॥ ఇంద్రజనన్యై దేవ్యా ఇదమ్ ॥ రథే అక్షేషు వృషభస్య వాజేవాతే పర్జన్యే వరుణస్య శుష్మే । ఇంద్రం యాదేవీసు...దానాస్వాహా ॥ ఇంద్రజనన్యై దేవ్యా ఇదమ్ । అగ్నేఽ భ్యావర్తి న్న భిన ఆవర్త స్వాయుషా వర్చసా, సన్యా మేధయా ప్రజయా ధనేన స్వాహా ॥ అగ్నయేఽ భ్యావర్తిన ఇదమ్ ॥ అగ్నే అంగిర శ్శతం తే సంత్వావృత స్సహస్రంత ఉపావృతః । తాసాం పోషస్య పోషేణ పునర్నో నష్ట మాకృధి పున ర్నో రయి మాకృధి స్వాహా ॥ అగ్నయేఽంగిరస ఇదమ్ ॥ పునరూర్జా ని... తస్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదమ్ ॥ సహర్రయ్యా... విశ్వతస్పరిస్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదమ్ ॥ అథ సమిత్పాణి రగ్ని ముపతిష్ఠతే ॥ అథోపస్థానమ్ । వైశ్వానరాయ

ప్రతివేదయామ్యో యదీన్మృణగ్ం సంగరో దేవతాసు । స ఏతా న్పాశా న్ప్రముచ్య ప్రవేద స నో ముంచాతు దురితా దవద్యాత్ । వైశ్వానరః పవయా న్నః పవిత్రై ర్యత్సంగర మభిధావా మ్యాశామ్ । అనా జాన న్మనసా యాచమానో యద త్రైనోఅవత త్సువామి । అమీయే సుభగే దివి విచృతౌ నామ తారకే । ప్రేహామృతస్య యచ్ఛతా మే తద్బద్ధకమోచనమ్ । విజిహీర్ష్వ లోకాన్కృధి బంధా న్ముంచాసి బద్ధకమ్ । యోనేరివ ప్రచ్యుతో గర్భ స్సర్వాన్పథో అనుష్వ । సప్రజానన్ ప్రతిగృభ్ణీత విద్వా న్ప్రజాపతిః ప్రథమజా ఋతస్య । అస్మాభి ర్దత్తం జరసః పరస్తా దచ్ఛిన్నం తంతు మనుసంచరేమ । తతం తంతుమన్వేకే అనుసంచరంతియేషాంద త్తంపిత్ర్యమాయనవత్ । అబంధ్వేకే దదతః ప్రయచ్ఛాద్దాతుంచేచ్ఛక్న వాగ్ంసస్వర్గ ఏషామ్ । ఆరభేథామనుసగ్ంరభేథాగ్ం సమానంపన్థామవథో ఘృతేన । యద్వాం పూర్తం పరివిష్టం యదగ్నౌ తస్మై గోత్రా యేహ జాయాపతీసగ్ంరభేథామ్ । యదంతరిక్షం పృథివీ ముత ద్యాం యన్మాతరం పితరం వాజిహిగ్ంసిమ । అగ్ని ర్మా తస్మా దేనసో గార్హపత్య ఉన్నో నేషద్దురితా యాని చకృమ । భూమిర్మా తాఽదితిర్నో జనిత్రంభ్రాతాఽంతరిక్ష మభిశస్త ఏనః । ద్యౌ ర్నః పితా పితృయా చ్ఛంభవాసి జామి మిత్వా మావివిత్సిలోకాత్ । యత్ర సుహార్ద స్సుకృతో మదంతే విహాయ రోగం తన్వాఅగ్స్వాయామ్ ॥ అశ్లోణాం గైరప్రహుతా స్వర్గేతత్ర పశ్యేమ పితరంచ పుత్రమ్ ॥ యదన్న మద్మ్యనృతేన దేవా దాస్యన్న దాస్య న్నుతవా కరిష్యన్ । యద్దేవానాం చక్షుష్యాగో అస్తియదేవ కించ ప్రతిజగ్రాహ మగ్ని ర్మా తస్మాదనృణం కృణోతు । యదన్నమద్మి బహుధా విరూపం వాసో హిరణ్య ముతగా మజా మవిమ్ । యద్దేవానాం చక్షుష్యాగో అస్తి యదేవ కించ ప్రతిజగ్రాహ మగ్ని ర్మాతస్మా దనృణం కృణోతు । యన్మ యా మనసా వాచా

కృత్త మేనః కదాచన । సర్వస్మా త్తస్మా న్మేళితో మ్మోగ్ధి త్వగ్ంహి వేత్థ యథాత్త థగ్గ్ స్వాహా ॥ సమిద్ధ్వయ మగ్నౌ ప్రహృత్య । అగ్నయ ఇదమ్ । అవదానధర్మేణ । అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహా । అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదమ్ । ఫలితాం సమిధ మాదాయ బ్రహ్మణే వరం దదాతి । తత స్సమిధ మిధ్మసన్నహనం చాగ్నౌ ప్రహృత్య జయాదీన్ జుహుయాత్ । ఇత్యాదితంత్రస్సమాప్తః । కూశ్మాండసంగ్రహశ్లోకః । సావిత్ర్యాఽ గ్నిముఖాంతేఽ న్నహవనం యద్దేవానువాకత్రయమ్ । సిగ్ం హేవ్యాఘ్రచతురశ్చ సకలా అభ్యావర్తినీ రాజ్యతః । హుత్వోదఙ్ముఖ ముపతిష్ఠేత ధృతవైశ్వానరేత్యాది। సమిధ మాధాయ వరం దదాత్యతిథయే కుర్యాజ్జయాదీన్నవా॥

* * * * * *

వివాహమధ్యే వధ్వాః

రజోదర్శన ప్రాయశ్చిత్త విధిః ॥

వివాహములో వధువునకు యుగచ్ఛిద్రాభిషేకమై దీక్షా వస్త్రముధరించి యోక్త్రబంధనమైన పిమ్మట ప్రధాన హోమమునకు పూర్వము వధువు రజస్వల ఐనచో, అపోహిష్ఠా, మూడు ఋక్కులు, హిరణ్యవర్ణా నాలుగు ఋక్కులు, పవమానస్సువర్జన అనువాకము మొదలగు మంత్రములతో అభిమంత్రించిన జలముతో సచేల స్నానము చేయించి, శుభ్రమైన నూతన వస్త్రమును కట్టించి, వరుడు ఆమెను స్పృశింపకుండా కొంచెం ఎడముగా ప్రక్కన కూర్చుండచేసి ప్రధానహోమాంత కర్మను చేయవలెను. తదుపరి ఐదవరోజు రాత్రి ప్రవేశ హోమస్థాలీపాకములు, ఔపాసన, శేషహోమము జరుపుకోవలెను. ఒకవేళ స్థాలీపాకానంతరము శేషహోమాత్పూర్వం రజస్వల ఐనచో (నాలుగు రోజుల వివాహములో రెండు, మూడు, నాలుగు రోజులలో) రజస్వలఐన రోజునుండి

వరుడొక్కడే ఔపాసనచేసుకొనుచూ రజస్వల కన్యకు ఐదవరోజు స్నానానంతరము అపర రాత్రిలో శేషహోమము చేసుకోవలెను.

- వధ్వాః రజస్వలాప్రాయశ్చిత్త ప్రయోగః -

ఆచమ్య - పూర్వోక్త... శుభతిథౌ మమ వివాహమధ్యే వధ్వాః రజో దర్శనేన యోదోష స్సమజని తద్దోష పరిహారద్వారా ప్రధాన హోమాధికార సిద్ధ్యర్థం మంత్ర స్నానాంగ జలాభిమంత్రణం కరిష్యే.

మం- ఓం తిరః పవిత్ర మతి నీతాః । ఆపో ధారయ మాతిగుః ।
దేవేన సవిత్రోత్పూతాః వసో స్సూర్యస్య రశ్మిభిః ॥

2. ఆపోహిష్ఠామయోభువః .... ఆపోజయథాచనః ॥
3. హిరణ్యవర్ణాశ్శుచయః............ బలమోజో నిధత్త ॥
4. ఓం భూర్భువస్సువః .... ప్రచోదయాత్ ॥

ఇతి జలమభిమంత్ర్య

సూ॥ అభిమంత్రితజలేన ఆపోహిష్ఠామ యో భువ ఇతి తిసృభిః హిరణ్యవర్ణా శ్శుచయః పావకా ఇతి చతుసృభిః పవమానస్సువర్జన ఇత్యేతేనానువాకేన హవిష్మతీరితి మంత్రేణ వధూం స్నాపయేత్ ॥

మం: -. ఓం భూర్భువస్సువః .... ప్రచోదయాత్ ॥

2. ఆపోహిష్ఠామయోభువః .... ఆపోజనయథాచనః ॥
3. హిరణ్యవర్ణాశ్శుచయః .... నిధత్త ॥
4. పవమానస్సువర్జనః .... పునాతు ॥
5. హవిష్మతీరిమా ఆపో హవిష్మాం దేవో అధ్వరో హవిష్మాగ్ం ఆవివాసతి హవిష్మాగ్ం అస్తు సూర్యః ।

తతః అన్య వస్త్రం పరిధాప్య ॥ వధూం పృథగాసనే ఉపవేశ్య ॥

ఆచమ్య..... పూర్వోక్త శుభతిథౌ ॥ వివాహ మధ్యే వధ్వాః రజోదర్శనే యోదోషస్సమజని తద్దోష పరిహార ద్వారా వివాహ హోమాధికార సిద్ధ్యర్థం యథోక్త ప్రాయశ్చిత్త హోమం కరిష్యే ॥

గృహ్యాగ్నింధ్యాత్వాఽలంకృత్య ॥ పరిస్తీర్య ॥ చతుష్పాత్ర ప్రయోగాద్యాజ్య సంస్కారాన్తేఽగ్నిం పరిషిచ్య ॥ యుంజానః ప్రథమం మన ఇతిద్వే, సమస్తాభి ర్వ్యాహృతిభి స్సప్తతే అగ్నే యన్మఆత్మనోమిన్దా, పునరగ్నిరిత్యేతై ర్భూరగ్నయే, భూరన్నమగ్నయే, భూరగ్నయేచేతి, అనువాకత్రయేణ, ప్రతిస్వాహాకారమ్, తన్తుంతన్వన్ని త్యేతయా, వ్యస్తాభిర్వ్యాహృతిరనాజ్ఞాతత్రయ మిత్యాది ప్రతిమన్త్రగ్ం పఞ్చవింశత్యాజ్యాహుతీ ర్జుహుయాత్ ॥ స్రువేణ చతుర్గృహీతమాజ్యం గృహీత్వా॥

1. యుంజానః ప్రథమంమన స్తత్వాయ సవితాధియః । అగ్నిం జ్యోతిర్నిచాయ్య పృథివ్యా అధ్యాభరత్స్వాహా । పృథివ్యా ఇదం నమమ ॥
2. యుక్త్వాయ మనసా దేవాన్సువర్యతో ధియా దివమ్ । బృహజ్జ్యోతిః కరిష్యతస్సవితా ప్రసువాతి తాన్త్స్వాహా ॥ బృహజ్జ్యోతిష ఇదం నమమ ॥
3. ఓం భూర్భు వస్సువస్స్వాహా ॥ ప్రజాపతయ ఇదం నమమ ॥
4. సప్తతేఅగ్నే .... ఘృతేనస్వాహా ॥ అగ్నయే సప్తహోత్ర ఇదం నమమ ॥
5. యన్మ ఆత్మనో మిందాభూదగ్నిస్తత్పునరాహార్జాతవేదా విచర్షణి స్వాహా ॥ మిందాదిభ్యో దేవతాభ్య ఇదం నమమ ॥
6. పునరగ్నిశ్చక్షుః ..... చక్షురాధత్త మక్ష్యో స్వాహా ॥

అగ్నీంద్ర బృహస్పత్యశ్విభ్య ఇదం నమమ ॥

7. భూర్గ్నయే పృథివ్యై స్వాహా ॥ అగ్నయే పృథివ్యా ఇదం నమమ॥
8. భువో వాయవేంతరిక్షాయ స్వాహా ॥ వాయవే అంతరిక్షాయేదం నమమ ॥
9. సువరాదిత్యాయ దివే స్వాహా ॥ ఆదిత్యాయ దివ ఇదం నమమ॥
10. భూర్భువస్సువశ్చంద్రమసే దిగ్భ్య స్వాహా ॥
చంద్రమసే దిగ్భ్య ఇదం నమమ ॥
11. భూరన్నమగ్నయే పృథివ్యై స్వాహా ॥
అన్నాయాగ్నయే పృథివ్యా ఇదం నమమ ॥
12. భువోన్నం వాయవేంతరిక్షాయ స్వాహా ॥
అన్నాయ వాయవేంతరిక్షాయేదం నమమ ॥
13. సువరన్న మాదిత్యాయ దివే స్వాహా ॥
అన్నాయాదిత్యాయ, దివ ఇదం నమమ ॥
14. భూర్భువస్సువరన్నం చంద్రమసే దిగ్భ్య స్వాహా ॥
అన్నాయ చంద్రమసే దిగ్భ్య ఇదం నమమ ॥
15. భూర్గ్నయేచ పృథివ్యైచ మహతేచ స్వాహా ॥
అగ్నయే పృథివ్యై మహత ఇదం నమమ ॥
16. భువోవాయవే చా న్తరిక్షాయచ మహతేచ స్వాహా ॥
వాయవే అన్తరి క్షాయ మహత ఇదం నమమ ॥
17. సువరాదిత్యాయచ దివేచ మహతేచ స్వాహా ॥
ఆదిత్యాయ దివే మహత ఇదం నమమ ॥
18. భూర్భువస్సువ శ్చన్ద్రమసేచ నక్షత్రేభ్యశ్చ దిగ్భ్యశ్చ మహతేచస్వాహా।
చన్ద్రమసే నక్షత్రేభ్యో దిగ్భ్యో మహత ఇదం నమమ ॥

19. తన్తుంతన్వన్రజసో భానుమన్విహి జ్యోతిష్మతః పథోరక్షధియాకృతాన్।
అనుల్బణంవయత జోగువామపో మనుర్భవజనయాదైవ్యంజనగ్గ్ స్వాహా ॥ అగ్నయే తన్తుమత ఇదం నమమ ॥

20. భూస్స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదం నమమ ॥

21. భువస్స్వాహా ॥ వాయవ ఇదం నమమ ॥

22. సువస్స్వాహా ॥ సూర్యాయేదంనమమ ॥

22. అనాజ్ఞాతం .... యథా తథగ్గ్ స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదం నమమ॥

22. పురుషసమ్మితో యజ్ఞోయజ్ఞః ...... యథా తథగ్గ్ స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదం నమమ ॥

22. యత్పాకత్రా.... ఋతుశో యజాతిస్వాహా ॥
అగ్నయ ఇదం నమమ ॥

పునఃపరిషిచ్య ॥ అదితేన్వమగ్గ్స్థాః ..... ప్రాసావీః ॥

అనేన రజోదర్శన ప్రాయశ్చిత్తహోమేన భగవాన్ సర్వాత్మకః శ్రీమహావిష్ణుస్సుప్రీణాతు, ఏతత్సర్వం శ్రీపరమేశ్వరార్పణమస్తు ॥ తతో బ్రాహ్మణాననుజ్ఞాప్య ॥ ప్రధానహోమం కృత్వా ॥ త్రిరాత్రముభయోః కటే పృథక్ఛయ్యా క్షారలవణ వర్జనంచ, చతుర్థేహని స్నాన - పంచగవ్య ప్రాశన - పునస్స్నానముపవాసం చ కృత్వా ॥ బంధుభిస్సహ భుంజీయాతాం ॥ అపర రాత్రే శేష హోమం కుర్యాత్ ॥

- సమాప్తోయం రజస్వలా ప్రాయశ్చిత్త ప్రయోగః -

ఇతి పూర్వార్ధస్సమాప్తః

* * * * * *

28.	తులసి నిత్యపూజ, తులసీఉపయోగాలు	10-00
29.	శ్రీ చక్ర రహస్య విజ్ఞానమ్	36-00
30.	శ్రీచక్ర పూజావిధానం(పెద్దది)	36-00
31.	లక్ష్మీ - గౌరీ నిత్యపూజ	10-00
32.	శ్రీ సరస్వతీ నిత్యపూజ	10-00
33.	శ్రీ దుర్గానిత్యపూజ	10-00
34.	కాలభైరవ నిత్యపూజ	10-00
35.	శివపూజ	10-00
36.	వీరభద్ర పూజ	10-00
37.	ఆంజనేయ నిత్యపూజ	10-00
38.	నాగేంద్ర స్వామి పూజ	10-00
39.	సుబ్రహ్మణ్య నిత్యపూజ	10-00
40.	రామదేవుని కథ	10-00
41.	శివదేవుని కథ	10-00
42.	లక్ష్మీనరసింహపూజ	10-00
43.	వేంకటేశ్వరపూజ	10-00
44.	బ్రహ్మంగారి నిత్యపూజ	10-00
45.	సూర్య నిత్యపూజ	10-00
46.	నవగ్రహ నిత్యపూజ	10-00
47.	రుక్మిణీ కల్యాణం	25-00
48.	ఉమామహేశ్వర వ్రతం	36-00
49.	శ్రీ కామేశ్వరీ వ్రతం	36-00
50.	16 సోమవారముల వ్రతము	25-00
51.	పార్వతీకల్యాణం	25-00
52.	సహస్రకమలవర్తి వ్రతము	25-00
53.	పంచముఖ ఆంజనేయ పూజావిధానము	36-00
54.	అష్టనాగపూజ	36-00
55.	పూజలు ఎందుకుచేయాలి ?	36-00
56.	ఏ దేవునికి ఏపుష్పాలతో పూజించాలి?	36-00
57.	ఏ దేవునికి ఏప్రసాదం నైవేద్యం పెట్టాలి?	36-00
58.	ఏదేవునికి ఏవిధముగాదీపారాధనచెయ్యాలి?	36-00
59.	ఏదేవునికి ఎన్ని ప్రదక్షిణలుచేయాలి ?	36-00
60.	హనుమద్ వ్రతం	36-00
61.	పంచాయతన పూజ	63-00
62.	28 వ్రతములు	120-00

63.	కలశపూజలు (9ఒకేసారి)	150-00
64.	కలశపూజలు (విడివిడిగా) (ప్రింటులో)	....
65.	హ్రీంకార మహాయజ్ఞం (ప్రింటులో)	....
66.	గోమాత	40-00

2. స్తోత్రాలు-సుప్రభాతములు సహస్రనామములు

1.	శ్రీ లలితా విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తిగారి సంకలనం	45-00
2.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (హిందీ) ,,	50-00
3.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (ఇంగ్లీషు) ,,	50-00
4.	స్థూలాక్షరిలలితావిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రములు(పత్రికసైజ్)	99-00
5.	లలితావిష్ణు (కేస్ బైండ్) 1/8 డెమ్మి	63-00
6.	స్థూలాక్షరీ లలితావిష్ణు (క్రౌన్‌సైజు)కేస్‌బైండ్	108-00
7.	సర్వదేవతా స్తోత్రమంజరి	120-00
8.	సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళిః (63)	24-00
9.	విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రమ్ (క్రౌన్)	25-00
10.	లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమ్ (క్రౌన్)	36-00
11.	లలితా సహస్రనామములు	24-00
12.	లక్ష్మీ సహస్రనామములు	24-00
13.	దుర్గా సహస్రనామములు	24-00
14.	ఆంజనేయ సహస్రనామములు	24-00
15.	శివ సహస్రనామములు	24-00
16.	విష్ణు సహస్రనామములు	24-00
17.	గణపతి సహస్రనామములు	24-00
18.	సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామములు	24-00
19.	గాయత్రి సహస్రనామములు	24-00
20.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు	24-00
21.	శ్రీరామా సహస్రనామములు	24-00
22.	సరస్వతి సహస్రనామములు	24-00
23.	సూర్యసహస్రనామములు & ఆదిత్యహృదయం	24-00
24.	శ్రీవేంకటేశ్వరసహస్రనామములు	24-00
25.	మణిద్వీపవర్ణన (పెద్దది)	24-00
26.	సంధ్యావందనం	24-00
27.	మంత్రపుష్పమ్	....
28.	త్రిభాషా హనుమాన్‌చాలీసా	15-00
29.	హనుమాన్ చాలీసా	10-00

30.	మణిద్వీపవర్ణన (పాకెట్)	10-00
31.	ఆరు చాలీసాలు	10-00
32.	శివారాధన (శివస్తోత్రాలు)	10-00
33.	వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం (పాకెట్)	10-00
34.	ఆరుదండకాలు	5-00
35.	వేంకటేశ్వర గోవిందనామములు	5-00
36.	అష్టలక్ష్మీ స్తోత్రమ్ కనకధారాస్తోత్రమ్	10-00
37.	దేవీఖడ్గమాలాస్తోత్రమ్ (మహిషాసురమర్దనీస్తోత్రంతో)	10-00
38.	సుందరకాండ (పాకెట్)	10-00
39.	భగవద్గీత మూలం	27-00
40.	రామరక్షాస్తోత్రమ్	15-00
41.	స్తోత్ర రత్నావళి	36-00
42.	పురాణపండ లలితా-విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
43.	పురాణపండ లలితాసహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
44.	పురాణపండ విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్	10-00
45.	పురాణపండ ఆదిత్య హృదయం	10-00
46.	మంత్రపుష్పం (మినీ)	10-00
47.	శివానందలహరి-సౌందర్యలహరి	36-00
48.	కుజదోషం	10-00
49.	కాలసర్ప దోషం	10-00
50.	మీ అప్పులు తీరాలా?	10-00
51.	దృష్టిదోషాలు నివారణ	10-00
52.	పంచసూక్తములు	10-00
53.	సంధ్యావందనం	10-00
54.	రుద్రనమకమ్-చమకమ్	10-00
55.	గాయత్రీమంత్రాలు	10-00
56.	హయగ్రీవ స్తోత్రమాల	10-00
57.	దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమాల	10-00
58.	ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలు - పంచారామాలతో	10-00
59.	శ్రీసూక్తం పురుష సూక్తం	10-00
60.	నవగ్రహస్తోత్రమాల	36-00
61.	మహాన్యాసమ్	36-00
62.	సుందరకాండ గానామృతం	36-00
63.	గోమాతపూజావిధానము	10-00
64.	ఆనందసిద్ధి - 1 శ్రీదేవీ స్తోత్రమాల	108-00

65.	ఆనందసిద్ధి - 2 ఏ సమస్యకు ఏ స్తోత్రమ్ పారాయణచేయాలి	108-00
66.	ఆనందసిద్ధి-3 మానసదేవీ స్తోత్రమాల	108-00
67.	శ్రీ కాలభైరవ రక్షా కవచమ్	63-00
68.	అర్చన	40-00
69.	నిత్యదేవతార్చన	40-00
70.	సర్వదేవతా స్తోత్ర నిధి	99-00
71.	శ్రీచక్ర నవవరణార్చన	63-00
72.	చండీ సప్తశతి పారాయణ క్రమం	99-00
73.	శ్రీదేవి స్తోత్ర రత్నావళి 32 దేవి స్తోత్రాలకు తాత్పర్యంతో	99-00
74.	వనదుర్గా మంత్రానుష్ఠాన క్రమమ్	63-00
75.	శ్రీ కాలభైరవ వ్రతము	63-00

3. శ్రీ సాయి దత్త గ్రంథములు

1.	శ్రీ సాయిబాబా సచ్ఛరిత్ర	120-00
2.	సంపూర్ణ శ్రీ గురు చరిత్ర	120-00
3.	శ్రీ సాయిఆరాధన-షిర్డివైభవం	120-00
4.	శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర (క్రౌన్)	63-00
5.	శ్రీ గురుచరిత్ర (క్రౌన్)	63-00
6.	నవనాధ చరిత్ర	99-00
7.	శ్రీసాయిచరిత్ర (బైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
8.	శ్రీగురుచరిత్ర (బైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
9.	సత్యదత్తవ్రతం దత్తాత్రేయపూజాకల్పం,సహస్రంతో	30-00
10.	అనఘాదేవీ వ్రతం	30-00
11.	భక్తుల ప్రశ్నలకు బాబా జవాబులు	30-00
12.	శ్రీ సాయిపూజాకల్పం (సహస్రంతో)	25-00
13.	శ్రీ సాయిభజనమాల	20-00
14.	శ్రీ సాయి భజన్స్	20-00
15.	శ్రీ సాయిభక్తి గీతాలు	20-00
16.	శిరిడిహారతులు (భావంతో)	20-00
17.	“శ్రీసాయి”కోటి	27-00
18.	“శ్రీసాయిరామ్”కోటి	20-00
19.	శ్రీ సాయినాథ స్తోత్రమంజరి	10-00
20.	శ్రీ సాయివేయినామాలు	8-00
21.	శ్రీ సాయి హారతులు (పాకెట్)	15-00
22.	శ్రీ సాయి స్తవనమంజరి	10-00
23.	హిందీ శ్రీ సాయి హారతులు	15-00

24.	శని సింగణాపూర్ క్షేత్రమాహాత్మ్యం	63-00
25.	ఇంగ్లీషు శ్రీ సాయిహారతులు	15-00
26.	షిరిడి దర్శనం-శ్రీసాయి వైభవం	99-00
27.	సాయిసత్యవ్రతం	30-00
28.	సాయి అనుగ్రహమ్	120-00
29.	నవగురువారాల వ్రతకల్పము	15-00
30.	శ్రీదత్తలీలామృతము	99-00
31.	హృదయంలో సాయి	15-00
32.	శ్రీషిరిడీసాయి లీలామృతం(శ్రీసచ్ఛరిత్ర)	120-00
33.	గజాననమహరాజ్ చరిత్ర	99-00

4. జ్యోతిషాలు

1.	'కాలచక్రం' గంటలపంచాంగం (గార్గేయ)	72-00
2.	గ్రహభూమి పంచాంగము (గార్గేయ)	108.00
3.	ఆనందసిద్ధి పంచాంగం (వై.వి.శాస్త్రి)	63.00
4.	ములుగు వారి రాశిఫలితాలు (12రాశులువారికి)	50.00
5.	ములుగు వారి రాశిఫలితాలు విడివిడిగాఒక్కొక్కటి	12.00
6.	కాలచక్రంజ్యోతిషక్యాలండర్	25.00
7.	గ్రహబలం క్యాలండర్ (శ్రీనివాసగార్గేయ-భక్తిటివి)	25.00
8.	శుభమస్తు (పిడపర్తి) క్యాలండర్	25.00
9.	సాదా క్యాలండర్	5.00
10.	పాకెట్ క్యాలండర్	15.00
11.	తాజకనీలకంఠీయమ్	100-00
12.	కేరళ జ్యోతిష రహస్యాలు	180-00
13.	జ్యోతిష బ్రహ్మ రహస్యాలు	180-00
14.	మానసాగరి జాతకపద్ధతి	180-00
15.	వరాహమిహిర జాతకపద్ధతి	180-00
16.	వధూవర వివాహమైత్రిద్వాదశకూటములు	99-00
17.	సింపుల్ రెమిడీస్	180-00
18.	శంభు హోరప్రకాశిక	250-00
19.	పూర్వ పరాశరి	100-00
20.	పరాశర జ్యోతిషవిజ్ఞాన సర్వస్వం	200-00
21.	ప్రశ్న సింధు	99-00
22.	నక్షత్ర విశేష ఫలితాలు	63-00
23.	సూర్యసిద్ధాంతపంచాంగగణితంచేయడంఎలా?	180-00
24.	దృక్సిద్ధాంతపంచాంగగణితం చేయడంఎలా?	180-00

25.	ఆయుర్దాయ నిర్ణయం	63-00
26.	జాతక గణిత ప్రవేశిక	63-00
27.	జ్యోతిషమర్మబోధిని	63-00
28.	జ్యోతిష ప్రశ్నోత్తరమాల	63-00
29.	ముహూర్తం నిర్ణయించడంఎలా?	63-00
30.	జాతక మకరందం	63-00
31.	జ్యోతిష సరస్వతి	63-00
32.	మీజననకాల విశేషాలు	63-00
33.	ముహూర్త విజ్ఞాన భాస్కరం	63-00
34.	జ్యోతిష స్వయంబోధిని	63-00
35.	శుభముహూర్త శిరోమణి	63-00
36.	నక్షత్ర ఫలమంజరి	36-00
37.	పంచాంగం చూసే విధానం	36-00
38.	సర్వార్థ జ్యోతిషం	36-00
39.	ప్రాథమిక జ్యోతిషం	36-00
40.	నవరత్నములు శుభయోగములు	36-00
41.	శుభశకునాలు	30-00
42.	హస్తరేఖాఫలితాలు	36-00
43.	సంఖ్యల్లో భవిష్యత్	36-00
44.	ముహూర్త దీపిక	99-00
45.	పుట్టుమచ్చలు ఫలితాలు	30-00
46.	కలలు ఫలితాలు	30-00
47.	జాతక చక్రం వేయడం ఎలా?	36-00
48.	మానసాగరి (ప్రాచీనజ్యోతిషగ్రంథం) -పుచ్చాశ్రీనివాసరావు	250-00
49.	జ్యోతిషశాస్త్ర చిట్కాలు	120-00
50.	గుప్తా శతాబ్ది పంచాంగం (1940-2050)	999-00
51.	ప్రశ్నచండేశ్వరమ్	63-00
52.	ద్వాదశభావ ఫలచంద్రిక	250-00
53.	జ్యోతిష శతయోగరత్నావళి (నూరుయోగాలఫలితాలు)	120-00
54.	అంగసాముద్రికం	36-00
55.	హస్త సాముద్రికం	63-00
56.	లాల్ కితాబ్	99-00
57.	శకునశాస్త్రం	63-00
58.	ఆధునికప్రశ్నశాస్త్రం	120-00
59.	పరాశరజ్యోతిష ప్రశ్నజ్యోతిషం	180-00

60.	అష్టకవర్గు (కొండపల్లి)	63-00
61.	బృహత్‌జాతకం (ప్రాచీనప్రతికిపునర్ముద్రణ)	250-00
62.	లగ్నరత్నాకరం	63-00
63.	షట్పంచాశిక	120-00
64.	40 రోజుల్లో జ్యోతిషంనేర్చుకొనండి	270-00
65.	40 రోజుల్లో సాముద్రికంనేర్చుకొనండి	180-00
66.	40 రోజుల్లో సంఖ్యాశాస్త్రం	180-00
67.	40 రోజుల్లో నక్షత్ర (నాడీ) ఫలితములు	270-00
68.	40 రోజుల్లో వైద్యజ్యోతిషం నేర్చుకోండి	250-00
69.	మీ పుట్టినతేదీ అద్భుతరహస్యాలు (సాయిగణపతిరెడ్డి)	270-00
70.	కె.పి.జ్యోతిషం (పరిచయం)	63-00
71.	ముహూర్తచింతామణి	99-00
72.	సూర్యచంద్ర గ్రహణములు	63-00
73.	ప్రసిద్ధవ్యక్తుల జాతకాలు (వేరేకొండప్ప)	180-00
74.	అదృష్టరెమెడీస్	144-00
75.	గ్రహసంచార ఫలనిర్ణయదీపిక	63-00
76.	జ్యోతిష రెమిడీస్	300-00
77.	జాతకమార్తాండం పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
78.	జ్యోతిషవిద్యాప్రకాశిక పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
79.	నాడీజ్యోతిషం	63-00
80.	నక్షత్రపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
81.	లగ్నపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
82.	గౌతమసంహిత	63-00
83.	హోరరత్నమాల	63-00
84.	జాతకఫల మణిమంజరి	200-00
85.	పుష్కర పంచాంగం (2013-14నుండి 2024-25)	560-00
86.	దశాభుక్తిఫల నిర్ణయం	250-00
87.	వింత జోష్యములు	63-00
88.	షోడశవర్గులు	200-00
89.	రవిగ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
90.	చంద్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
91.	కుజ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
92.	బుధ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
93.	గురు గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
94.	శుక్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00

95. శని గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
96. రాహు & కేతు గ్రహముల సమస్త ప్రభావములు	99-00
97. ఆధునిక గ్రహములు-ఉపగ్రహములు సమస్త ప్రభావములు	99-00
98. ముహూర్తమార్తాండం	63-00
99. లఘుజాతకం	63-00
100. జాతకాలంకారము	63-00
101. మేషలగ్న ఫలితములు	99-00
102. వృషభ లగ్న ఫలితములు	99-00
103. మిధున లగ్న ఫలితములు	99-00
104. కర్కాటక లగ్న ఫలితములు	99-00
105. సింహలగ్న ఫలితములు	99-00
106. కన్యలగ్న ఫలితములు	99-00
107. తుల లగ్న ఫలితములు	99-00
108. వృశ్చిక లగ్న ఫలితములు	99-00
109. ధనుస్సు లగ్న ఫలితములు	99-00
110. మకర లగ్న ఫలితములు	99-00
111. కుంభ లగ్న ఫలితములు	99-00
112. మీన లగ్న ఫలితములు	99-00
113. నారద సంహిత	200-00
114. పంచాంగపీఠికలేఖికాగణితం	250-00
115. తారాబలం - చంద్రబలం (వేరే కొండప్ప)	99-00
116. సులభలగ్న సాధన (చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	200-00
117. రాహు కేతువుల యోగము	99-00
118. ఛాయాగ్రహములు	99-00
119. జ్యోతిషవిజ్ఞాన దీపిక	63-00

బి.వి.రామన్ గారి గ్రంథములు

120. జ్యోతిష విద్యారంభం	50-00
121 గ్రహభావ బలములు	50-00
122. కాలచక్రదశ	50-00
123. అనుభవ ప్రశ్నాజ్యోతిషం	50-00
124. జ్యోతిషశాస్త్రంలో వాతావరణ భూకంపాలు	50-00
125. పురోగామి జాతకం	50-00
126. భావార్థరత్నాకరం	75-00
127. భారతీయజ్యోతిష సర్వస్వం	75-00
128. అష్టకవర్గ పద్ధతిః	75-00

129.	జ్యోతిషశాస్త్రంలో సందేహాలు,సమాధానాలు	75-00
130.	ప్రశ్నతంత్ర	75-00
131.	ముహూర్తం	75-00
132.	విశిష్ట జాతకములు	125-00
133.	భారతీయఫలితజ్యోతిషం	125-00
134.	300 ముఖ్యమైన యోగములు	125-00
135.	జాతకంపరిశీలించడంఎలా ?	300-00

రాష్ట్రపతి అవార్డుగ్రహీత, మహామహోపాధ్యాయ, వాచస్పతి
శ్రీ మధురకృష్ణమూర్తిగారి గ్రంథములు

136.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-1	200-00
137.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-2	200-00
138.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-3	200-00
139.	బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-4	200-00
140.	భావార్థరత్నాకరము	100-00
141.	ముహూర్త చింతామణి	100-00
142.	ముహుర్త చింతామణి-పార్టు2	200-00
143.	స్వప్న శాస్త్రము	36-00
144.	శతయోగమంజరి	50-00
145.	వ్రతనిర్ణయకల్పవల్లి	250-00
146.	దైవజ్ఞవల్లభం	75-00
147.	వసంతరాజశకునమ్ (బృహత్శకునశాస్త్రం)	250-00
148.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-1	100-00
149.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-2	200-00
150.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-3	100-00
151.	వాస్తుశాస్త్రవివేకము-4	200-00
152.	అనుభవసులభవాస్తు - 1	50-00
153.	అనుభవసులభవాస్తు - 2	100-00
154.	పంచాంగ వివేకము	99-00
155.	వశిష్ఠ సంహిత	360-00
156.	పంచపక్షి శాస్త్రం (కేస్బైండ్)	200-00

5. వాస్తులు

1.	40 రోజుల్లో "వాస్తువిద్య" నేర్చుకొనండి	180-00
2.	వాస్తుశాస్త్ర రహస్యములు	200-00
3.	వాస్తునుబట్టి మీ ఇల్లు	63-00
4.	మీరూ మీ వాస్తు	63-00

5.	గృహవాస్తు చిట్కాలు	63-00
6.	వాస్తు పూజ	63-00
7.	వాస్తు సూత్రములు	63-00
8.	వాస్తుశాస్త్ర రహస్యాలు	63-00
9.	గృహవాస్తు వర్గులు	99-00
10.	విశ్వకర్మవాస్తు శాస్త్రరీత్యా మీ ఇంటి ప్లానులు	63-00
11.	విశ్వకర్మ వాస్తుశాస్త్రరీత్యా మీఇండ్లఆయములు	99-00
12.	విశ్వకర్మ వాస్తు శాస్త్రం(చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	180-00
13.	ఆధునిక గృహవాస్తు	99-00
14.	శుభవాస్తు	270-00
15.	వాస్తుయంత్ర రత్నావళి	120-00
16.	వాస్తుశాస్త్రం	120-00
17.	హౌస్ ప్లాన్స్	63-00
18.	గృహనిర్మాణ వాస్తు	63-00
19.	వాస్తు రెమెడీస్	63-00
20.	గృహవాస్తు దర్పణం	63-00
21.	జ్యోతిష-గృహవాస్తుచంద్రిక	200-00
22.	వాస్తురత్నాకరం (కొండపల్లి)	63-00
23.	వాస్తుశిరోమణి ,,	120-00
24.	వాస్తుసంగ్రహమ్ ,,	63-00
25.	పంచవాస్తు పారిజాతం ,,	120-00
26.	వాస్తుడిండిమమ్ ,,	63-00
27.	వాస్తుదుందిభి ,,	120-00
28.	విశ్వకర్మవాస్తుప్రకాశిక (కేస్‌బైండ్)	250-00
29.	కృష్ణవాస్తుశాస్త్రము	63-00
30.	జలవాస్తు,శల్యవాస్తు (దంతూరిపండరీనాథ్)	99-00
31.	మయవాస్తు (గోరసవీరభద్రాచార్య)	120-00
32.	వాస్తు జ్యోతి	63-00
33.	మన ఇల్లు-మనవాస్తు	99-00
34.	వాస్తవ వాస్తుపూజావిధానము	108-00
35.	వాస్తు దర్పణం	120-00

6. మంత్రశాస్త్రాలు

1.	మంత్రసాధన	63-00
2.	తంత్రజాలం	63-00
3.	మంత్రశక్తి	63-00

4.	దత్తాత్రేయ తంత్రవిద్య	63-00
5.	దత్తాత్రేయ మూలికాతంత్రమ్	63-00
6.	తాంత్రిక పంచాంగం	63-00
7.	యక్షిణీ తంత్రం	63-00
8.	మంత్రానుష్ఠాన చంద్రిక	63-00
9.	సర్వదేవతా మంత్రకవచములు	63-00
10.	మంత్రాక్షరాలరహస్యం (బీజాక్షరనిఘంటువు)	63-00
11.	సర్వదేవతా మంత్రరత్నావళి	63-00
12.	సదాచార దీపిక	63-00
13.	యోగినీ-వామకేశ్వరతంత్రం	63-00
14.	ప్రపంచసారతంత్రం	63-00
15.	బదనిక తంత్రమ్	63-00
16.	ఉచ్ఛిష్ట గణపతి తంత్రమ్	63-00
17.	గుప్త సాధన తంత్రం	63-00
18.	గంధర్వ తంత్రమ్	63-00
19.	సౌందర్యలహరి (మంత్రయంత్రరత్నావళి)	63-00
20.	యంత్ర మంత్ర తంత్ర	63-00
21.	పాశుపత తంత్రం	99-00
22.	పంచదశ మహాఖడ్గ తంత్రం	99-00
23.	రుద్రాష్టాధ్యాయః	99-00
24.	మంత్రసిద్ధి	120-00
25.	పరశురామతంత్రమ్	108-00
26.	శ్రీలలితావిలోమ పంచదశీ	108-00
27.	శ్రీ గురు తంత్రం	108-00
28.	గాయత్రీ తంత్రమ్	108-00
29.	మహాశక్తి మంత్ర తంత్ర రహస్యాలు	150-00
30.	శ్రీ దుర్గ తంత్రమ్	200-00
31.	మహామృత్యుంజయఅమృతపాశుపతమ్	200-00
32.	సర్ప (నాగ)తంత్రం	250-00
33.	హవన తంత్రం	250-00
34.	షోడశనిత్యతంత్రం	250-00
35.	శాక్తేయతంత్రం	250-00
36.	రుద్రయామళతంత్రం	250-00
37.	లక్ష్మీప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
38.	హిరణ్యశూలినీ తంత్రమ్	250-00

39.	మాయాప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
40.	శ్రీ విశ్వరూప ప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
41.	స్వర్ణాకర్షణభైరవతంత్రం	250-00
42.	కాశీవిశాలాక్షి తంత్రం	250-00
43.	శాంతితంత్రమ్	250-00
44.	యంత్రసిద్ధి	360-00
45.	శ్రీ లక్ష్మీతంత్రమ్	360-00
46.	మంత్రమహోదధి (స్త్రీదేవతాఃకల్పమ్)	360-00
47.	మంత్రమహోదధి (పురుషదేవతాఃకల్పమ్)	360-00
48.	మంత్రశాస్త్రం (గ్రంథము)	360-00
49.	ప్రత్యంగిరాకృత్యాతంత్రం	360-00
50.	కామధేనువు తంత్రం	360-00
51.	శూలినీదుర్గాతంత్రం	360-00
52.	శ్రీవిద్య రహస్యం	290-00
53.	కులార్ణవ తంత్రమ్	150-00
54.	ఆచార్య సిద్ధ నాగార్జునతంత్రం (ఒరిజనల్)	390-00
55.	సిద్ధమూలిక రహస్యం (మంత్ర,యంత్రసహితం)	63-00

7. గ్రంథాలు - ఆరాధనలు

1.	భగవద్గీత శ్లోక తాత్పర్య సహితం	54-00
2.	భగవద్గీత (వచనం)	99-00
3.	భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యం-కేసుబైండింగ్	72-00
2.	గణేశ ఆరాధన 1	99-00
3.	గణేశోపాసన 2	99-00
4.	నవగ్రహవైభవం	99-00
5.	నవగ్రహ రెమెడీస్	99-00
6.	నవగ్రహ వేదం	99-00
7.	శనిగ్రహారాధన	99-00
8.	ఆదిత్యారాధన	99-00
9.	సుబ్రహ్మణ్యారాధన	99-00
10.	శ్రీ శివ ఆరాధన	99-00
11.	లక్ష్మీ ఆరాధన	99-00
12.	హనుమదారాధన	99-00
13.	లలితారాధన	99-00
14.	శ్రీ చక్రారాధన	99-00
15.	గాయత్రీ ఆరాధన	99-00

16.	వీరభద్రారాధన	99-00
17.	కుజగ్రహారాధన	99-00
18.	భైరవారాధన	99-00
19.	దైవారాధన	99-00
20.	గీతారాధన (భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యసహిత)	99-00
21.	శ్రీవేంకటేశ్వరాధన	99-00
22.	హయగ్రీవారాధన	99-00
23.	లక్ష్మీనరసింహారాధన	99-00
24.	శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీ స్తోత్ర కదంబం	99-00
25.	దేవీ లీలామృతం	99-00
26.	పురాణపండ సుందరకాండ వచనం	99-00
27.	పురాణపండ రామాయణం	99-00
28.	పురాణపండ భారతం	99-00
29.	పురాణపండ భాగవతం	99-00
30.	(సూరి) వాల్మీకి రామాయణం	99-00
31.	కాలసర్ప యోగం	99-00
32.	నిత్య జీవితములో రుద్రాక్షలు	99-00
33.	నిత్య జీవితములో నవరత్నాలు	99-00
34.	వేదసూక్తములు	99-00
35.	వేమన పద్యసారామృతం	99-00
36.	పండగలు పర్వదినాలు	99-00
37.	సూక్తిరత్నాలు	99-00
38.	హనుమచ్చరిత్ర	99-00
39.	నవగ్రహ దర్శనమ్	99-00
40.	నిత్యజీవితంలో నవగ్రహాలు	99-00
41.	సాలగ్రామములు	99-00
42.	గురుశుక్ర ప్రభావము చంద్రకళానాడీ	99-00
43.	శనిగ్రహరెమిడీస్	99-00
44.	జాతకసుధాసారము-జాతకమోక్షప్రదాయిని	99-00
45.	వివాహజ్యోతిషమంజరి-మ్యారేజ్‌మ్యాచింగ్‌గైడ్ (సాయిగణపతిరెడ్డి)	99-00
46.	మీపుట్టినతేదీనిబట్టి మీజీవితరహస్యాలు (న్యూమరాలజీ లైఫ్‌గైడ్) ,,	99-00
47.	మీఅదృష్టానికి (పేరు) నేమ్‌కరక్షన్ ,,	99-00
48.	న్యూమరాలజీ రెమిడీస్	99-00
49.	మూకపంచశతీ	99-00
50.	శ్రీరామకర్ణామృతం	99-00

51.	రహస్యకుక్కుటశాస్త్రం	300-00
52.	ఉపాసన విధానం	99-00
53.	పంచమవేదం మహాభారతం	99-00
54.	దేవుళ్ళు డాట్ కామ్	99-00
55.	గణపతిభాష్యం	99-00
56.	యజుర్వేద ఉపనయనవివాహప్రయోగమంజరి	99-00
57.	నవయోగులు	99-00
58.	ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనిదర్శించవలసిన ప్రముఖదర్గాలు	99-00
59.	సకలదేవతాఅష్టోత్తరాలు(పెద్దది)-(180అష్టోత్తరశతనామావళులతో)	99-00
60.	సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళులు (కేస్‌బైండింగ్)	216-00
61.	సకలదేవతా సహస్రనామములు	99-00
62.	ఆధ్యాత్మిక సూక్తి నిధి	99-00
63.	బ్రాహ్మణులు గోత్రాలు,ప్రవరలు	99-00
64.	సర్వదేవతాస్వరూపుడు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు	99-00
65.	శ్రీ లక్ష్మీసన్నిధి	99-00
66.	శ్రీలక్ష్మీగణపతి హోమకల్పం	99-00
67.	మార్షల్‌ఆర్ట్స (కరాటే,కుంగ్‌ఫూనేర్చుకోండి)	99-00
68.	మ్యాజిక్‌గైడ్	99-00
69.	చదరంగం	99-00
70.	పంచముఖ హనుమత్ వైభవం	63-00
71.	గరుడపురాణం	40-00
72.	మాఘపురాణం	36-00
73.	శివపురాణం	36-00
74.	వైశాఖపురాణం	36-00
75.	కార్తీక పురాణం	36-00
76.	కార్తీక పురాణం (చిన్నది)	25-00
77.	సర్వకార్యసిద్ధికి రామాయణపారాయణ	63-00
78.	పెద్దబాలశిక్ష	50-00
79.	గాయత్రీ మహిమ	36-00
80.	వృక్షదేవతలు	63-00
81.	యాజుష స్మార్త సంస్కార చంద్రిక	200-00
82.	సనాతనవైదిక బ్రాహ్మణస్మార్తాగమకల్పమ్	150-00
83.	చతుర్వేదములు	120-00
84.	నవగ్రహారాధన	120-00
85.	తాళపత్ర సమాహార గోపురం	120-00
86.	మనుధర్మ శాస్త్రం (వచనంలో...) (కేస్‌బైండు)	250-00

87.	మానవధర్మములు		120-00
88.	వేదమంత్ర సంహిత		120-00
89.	సహస్రలింగార్చన		120-00
90.	శ్రీ శివగీత		120-00
91.	ద్వాదశఉపనిషత్తులు		120-00
92.	పురాణపండవారి సౌందర్యలహరి	(కేస్‌బైండ్)	250-00
	(శ్లోకతాత్పర్యసహిత విపులవ్యాఖ్యతో)	సాదా	120-00
93.	బృహత్ శివ స్తోత్ర రత్నాకరము		200-00
94.	బృహత్ దేవీ స్తోత్రరత్నాకరము		200-00
95.	బృహత్ విష్ణు స్తోత్రరత్నాకరము		200-00
96.	కేదారనాథ్ బదరీనాథ్ యాత్రాగైడు		63-00
97.	దక్షిణావృత శంఖములు		63-00
98.	108 దివ్యదేశాల విష్ణుక్షేత్రదర్శని		36-00
99.	ధర్మసింధువు(కేస్‌బైండింగ్)		270-00
100.	భారతీయ శైవక్షేత్రయాత్రాదర్శిని		99-00
101.	చిలుకూరి బాలాజీచరిత్ర		36-00
102.	భగవత్‌స్తుతి		63-00
103.	సూర్యోపాసన		36-00
104.	కాశీఖండం		250-00
105.	దేవీభాగవతం		360-00
106.	శ్రీ ఆంజనేయం		216-00
107.	ధర్మసందేహాలు		216-00
108.	ఆధ్యాత్మిక దైవిక వస్తువులు		250-00
109.	రామాయణం		600-00
110.	పోతన భాగవతం		900-00
111.	శివమంత్రములు		63-00

8. వైద్య గ్రంథాలు

1.	ఆహారం ఆరోగ్యం		36-00
2.	మూలికావైద్య చిట్కాలు		36-00
3.	ఆయుర్వేద వైద్య చిట్కాలు		30-00
4.	గృహవైద్య రహస్యాలు		36-00
5.	గృహవైద్యసారం		36-00
6.	హోమియోవైద్యం (ద్వాదశలవణచికిత్స)		63-00
7.	ప్రకృతివైద్యం		36-00
8.	ఆహారం-వైద్యం		99-00

9.	సంపూర్ణ ఆయుర్వేద-చిట్కా వైద్యం	99-00
10.	ఆయుర్వేదమ్	36-00
11.	ఆయుర్వేద మూలికావైద్యదీపిక	99-00
12.	దుంపకూరలు, ఆకుకూరలు, కాయగూరలు (వాడకం - ఉపయోగాలు)	99-00
13.	ఏకమూలికావైద్యం	99-00
14.	అష్టాంగ హృదయం (4భాగాలు)	1200-00
15.	రహస్యసిద్ధయోగవైద్యసారమ్	99-00
16.	ప్రాథమిక హోమియోవైద్యం	99-00
17.	ఒబెసిటి	99-00
18.	హెల్త్‌గైడ్	99-00
19.	ఆయుర్వేదం-జీవనవేదం	99-00
20.	ఫుడ్‌థెరపి	63-00
21.	న్యాచురల్‌థెరపి	99-00
22.	సంపూర్ణఆరోగ్యానికి 20ని॥	63-00
23.	కీళ్ళనొప్పులు మీ సమస్యలైతే...	99-00
24.	యోగామంత్ర	63-00
25.	యోగా మండే టు సండే	63-00
26.	హెర్బల్ మెడిసిన్-హెల్త్‌టుడే	99-00
27.	హెల్త్‌ఫైల్	108-00
28.	వస్తుగుణపాఠం	250-00
29.	రసాయన వాజీకరణ తంత్రం	150-00
30.	వస్తుగుణ మకరందం	400-00
31.	నాటువైద్యం -(కేస్‌బైండ్)	360-00
32.	నాటువైద్యం (చిన్నది)	99-00
33.	ప్రాణాయామము-యోగ	63-00

9. అయ్యప్ప - భవానీ రకాలు

1.	శ్రీ అయ్యప్ప లీలామృతం	30-00
2.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనపాటలు	63-00
3.	శ్రీ అయ్యప్ప పూజాకల్పం	20-00
4.	శ్రీ అయ్యప్ప భక్తి గీతాలు	20-00
5.	హారతిగైకొనుమా	40-00
6.	శ్రీ అయ్యప్ప దీక్ష F	10-00
7.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనమాల F	10-00
8.	శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యపూజ P	10-00

9.	శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యనియమావళి P	10-00
10.	భవానీదీక్ష (శ్రీ భవానీ లీలామృతం)	36-00
11.	దేవీలీలామృతం	99-00
12.	శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	20-00
13.	దేవీ భక్తిగీతాలు	20-00
14.	భవానీదీక్ష P	10-00
15.	దేవీ భక్తిమాల F	10-00
16.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనావళి	120-00
17.	అయ్యప్పపూజావిధి (జేసుదాసుసాంగ్స్‌తో)	24-00

10. భజనలు - కీర్తనలు

1.	అన్నమయ్య కీర్తనలు	20-00
2.	శ్రీరామదాసు కీర్తనలు	20-00
3.	సర్వదేవతా మంగళహారతులు	20-00
4.	వసుంధర మంగళ హారతులు	25-00
5.	సౌభాగ్య దేవతా మంగళహారతులు	36-00
6.	సర్వదేవతా భజనలు	36-00
7.	చిట్టి పొట్టి పాటలు	10-00
8.	జాతీయ గీతాలు	10-00
9.	దేశభక్తి గీతాలు	36-00
10.	పండుగలు-పుణ్యక్షేత్రాలు భక్తిగీతాలు	36-00
11.	గొబ్బిళ్ళపాటలు,లాలిపాటలు,కోలాటపాటలు	36-00
12.	అన్నమయ్య సంకీర్తనలు	99-00
13.	పెళ్ళిపాటలు-స్త్రీలపాటలు	36-00
14.	భక్తానంద భజనకీర్తనలు(ఓల్డ్‌సినీస్టైల్)	36-00
15.	సర్వదేవతాభక్తిమణిమాల	36-00
16.	బతుకమ్మ ఉయ్యాల పాటలు	36-00
17.	అన్నమయ్య సంకీర్తనానిధి(1000కీర్తనలు)	270-00

11. హిట్స్ సాంగ్స్

1.	ఘంటసాల భక్తిగీతాలు-భగవద్గీత	36-00
2.	ఎస్.పి.బాలు భక్తిగీతాలు	36-00
3.	ఘంటసాల సుమధురగీతాలు	99-00
4.	పి. సుశీల సుమధురగీతాలు	99-00

5.	ఎస్.పి. బాలు సుమధురగీతాలు	99-00
6.	ఎస్.జానకి సుమధురగీతాలు	99-00
7.	వేటూరి సుందరరామమూర్తిహిట్స్	99-00
8.	సర్వదేవతా సినీభక్తిగీతాలు	99-00

12. స్త్రీలకు ఉపయుక్త పుస్తకములు

1.	శ్రీకాంతామణి వంటలు (వెజ్)	63-00
2.	శ్రీకాంతామణి వంటలు (నాన్‌వెజ్)	63-00
3.	శాకాహార వంటలు	30-00
4.	మాంసాహారవంటలు	30-00
5.	చిట్టిచిట్కాలు	30-00
6.	అందానికి చిట్కాలు	30-00
7.	పిల్లల పేర్లు (పెద్దది)	30-00
8.	పిల్లల పేర్లు (చిన్నది)	10-00
9.	లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ శాలీబోర్డర్స్	36-00
10.	లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ డిజైన్స్	36-00
11.	చిన్నారులకు చిరుతిళ్ళు	30-00
12.	పసందైన ఫాస్ట్‌ఫుడ్ వంటలు	30-00
13.	పలావ్‌లు, ఫ్రైడ్ రైస్‌లు, వెరైటీరైస్‌లు	30-00
14.	వేపుళ్ళు-ఇగుర్లు	30-00
15.	బ్రేక్‌ఫాస్ట్ వంటలు	30-00
16.	పండుగలలో చేసుకొనే పిండివంటలు	30-00
17.	మైక్రోవేవెన్ వంటలు	99-00
18.	సర్వదేవతాభక్తిమాల	36-00
19.	పిల్లలపేర్లు (బాబు)	36-00
20.	పిల్లలపేర్లు (పాప)	36-00
21.	మోడ్రన్ మెహంది (గోరింటాకు డిజైన్స్)	36-00
22.	మోడ్రన్ పిల్లలపేర్లు	99-00
23.	నోరూరించే నాన్‌వెజ్‌వంటలు	99-00
24.	మోడ్రన్ టైలరింగ్ (లేడీస్ & జంట్స్)	99-00

వివిధ రకాలు

ఎందరోమహానుభావులు	270-00
యోగాసనాలు	36-00
సూర్యనమస్కారములు	36-00
పొడుపు కథలు (చిన్నవి)	10-00

హిందీ-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
ఇంగ్లీషు-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
జనరల్ నాలెడ్జ్	20-00
నూరు ఎక్కాలు	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్	10-00
1-100 టేబుల్‌బుక్ (క్రౌన్‌సైజు)	4-50
శ్రీరామకోటి	27-00
శ్రీశివకోటి	27-00
మేజిక్	30-00
అంకెలతో గారడీ	30-00
హృదయస్పందన (కవితలు)	30-00
వాత్స్యయన కామసూత్రాలు	36-00
ఎ.పి.టూరిస్ట్ గైడు	36-00
ఇంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
మహేంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
శరీరభాష (బాడీ లాంగ్వేజ్)	99-00
క్రియాయోగం	36-00
ఆనందంగా జీవిద్దాం	99-00
హరిశ్చంద్ర నాటకం	50-00
వాత్సాయనకామసూత్రాలు	99-00
పంచసాయకం	99-00
రతిరహస్యాలు	99-00
అనంగరంగం (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
శృంగారకేళి (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
గాయత్రీవిజ్ఞాన్	99-00
చింతామణి (నాటకం)	50-00
బాలనాగమ్మ	50-00
కాళహస్తి స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
కాళహస్తి రామాంజనేయ యుద్ధం(బదిరెడ్డి)	50-00
కాళహస్తి గోవింద నామాల భగవద్గీత	36-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు చింతామణి	99-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు మర్మాలు (బైండు)	63-00
రామరాయవాస్తుశాస్త్రం(ముద్రగడరామారావు)	90-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.హనుమాన్‌చాలీసా	10-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.సుందరకాండ	80-00
బ్రహ్మంగారిజీవితచరిత్ర (జవంగుల)	125-00
శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య దివ్యచరితామృతం	40-00

కాశీరామేశ్వర మజిలీ కథలు	63-00
శ్రీలలితాసహస్రనామము(భాస్కరభాష్యం)	600-00
ప్రకృతిసిద్ధాంతములు-వేదవిజ్ఞానము-ఫలితజాతక సూత్రములు	595-00
ముదుండి విశ్వనాథరాజుగారి గ్రంథములు	
విశ్వకర్మ ప్రకాశము	80-00
ప్రాచీనవాస్తుశాస్త్రాలు-ఆధునికవాస్తుపరిశీలన ,,	250-00
నారద సంహిత ,,	150-00
వాస్తురాజవల్లభము-మూలానువాదము ,,	60-00
మయమతము - వచనము ,,	80-00
బృహత్సంహిత - వచనము ,,	160-00
వాస్తువిజ్ఞానజ్యోతి	......
పురోహిత దర్శని (గోరసవీరభద్రాచార్య)	....
విశ్వకర్మవాస్తువిద్యారహస్యములు ,,	....
వాస్తు విజ్ఞాన చంద్రిక ,,	....
మహాదశా పారిజాతం ,,	....
వాస్తు నారాయణీయం ,,	120-00
యోగావళీఖండం ,,	120-00
ముహూర్తసింధువు	150-00
సర్వార్థచంద్రిక (4భాగాలు)	1208-00
మీరే న్యూమరాలజిస్ట్ (దావూద్)	370-00
నిర్ణయసింధు (2భాగాలు)	590-00
సాయి... ,,	45-00
శ్రీ దుర్గానందలహరి ,,	200-00
ఆరతిసాయిబాబా ,,	11-00
ప్రతిష్ఠకల్పః(సాగి నరసింహమూర్తి)	500-00
తాజుద్దీన్‌బాబా సచ్చరిత్ర	100-00

సుమారు 100 సం॥రాలునాటి ప్రాచీన ప్రతులు తిరిగి ఈ క్రింది గ్రంథములు ప్రచురించబడినవి.

శ్రీరామ మంత్రానుష్ఠానము	300-00
శ్రీరామనవరాత్రోత్సవకల్పః	300-00
సీతారామ కథా సుధ అయోధ్యకాండ	200-00
సీతారామ కథా సుధ బాలకాండ	150-00
అరణ్యకాండ	100-00
శ్రాద్ధము ఎందుకు పెట్టాలి ? షోడశ సంస్కారములు	200-00
స్మార్త కాపర్ది కారికలు	200-00
నపుంసక సంజీవనము, వైద్య శిరోమణి	200-00
విషవైద్య చింతామణి	200-00

హేమాద్రి సూరిణా ప్రాయశ్చిత్తాధ్యాయః	300-00
సర్వమూలికా గుణరత్నాకరం	300-00
ఆపస్థంబీయ ధర్మసూత్రాలు	300-00
సర్వశాంతి దర్పణం - అపర ప్రయోగ దర్పణం	200-00
గణకరంజని	200-00
సంతాన దీపిక	200-00
తిధినిర్ణయ కాణ్డః	250-00
ముహూర్త దర్పణం	200-00
జ్యోతిష శాస్త్ర రత్నము (శ్రీపతిజాతక పద్ధతి)	250-00
లఘుతాచకము	200-00
శ్రీ వైఖనస పైతృమేదిక ప్రయోగః	300-00
స్మృతి రత్నాకరము (ధర్మశాస్త్రం)	400-00
జాతకామృతతసారం	300-00
జాతక బోధిని	300-00
సంగీత విద్యాదర్పణం	300-00
సంగీత సర్వార్థసారసంగ్రహం	300-00
ముహూర్త మార్తాండం(టీకతాత్పర్యం)	450-00
జాతకరహస్యం	200-00
రాజమార్తాండం	200-00
ఆయుర్దాయదీపిక	200-00
వైద్యామృతం	200-00
అనుపానమంజరీ	200-00
నవగ్రహశాంతి విధానం-ఉదకశాంతి విధిః	200-00
చికిత్సరత్నము	200-00
స్వరచింతామణి	200-00
ద్వాదశలోహ భస్మవిధానం	200-00
దైవజ్ఞయశో విభూషణం	200-00
అనుపాన రత్నకరము	200-00
కాలామృతము	250-00
దైవజ్ఞకర్ణామృతము	300-00
రసేంద్ర చింతామణి	300-00
రసరత్న సముచ్చయం	300-00
వస్తుగుణరత్నాకరము	300-00
హోరానుభవదర్పణము	360-00
విశ్వకర్మ ప్రకాశిక వాస్తుశాస్త్రము	250-00
స్త్రీజన కల్పవల్లి	450-00
సంగీత సర్వార్థ సంగ్రహం	300-00
సంగీత సుధాసంగ్రహము	250-00
అర్క ప్రకాశము	200-00
సంగీత మార్తాండము	200-00
సంగీత ప్రధమబోధిని	200-00

వైద్యకల్పతరువు	200-00
రసప్రదీపిక	250-00
గణకానందము	250-00
శ్రీ లలితాసహస్రనామావళిః-వివరణాత్మక భావంతో	200-00
నవచండీ వేదోక్త శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	200-00
శ్రీ గాయత్రీ అనుష్ఠాన తత్త్వప్రకాశిక	360-00
సంగీతమార్తాండము	250-00
సారావళి	360-00
భేషజకల్పము	200-00
గురుశిష్య ఆయుర్వేద వైద్యచింతామణి	360-00
జాతకమణి	200-00
సర్వశకున ప్రకాశిక	200-00
యాజుష ప్రయోగ చంద్రిక	250-00
శిక్షావల్లీ-ఆనందవల్లీ-భృగువల్లీ	300-00
వసంతరాజ శకునము	250-00
తొట్టి వైద్యం	450-00
జ్యోతిష సిద్ధాంత సంగ్రహము (పంచాంగ గణితం)	300-00
సహస్ర యోగప్రకాశిక	300-00
శ్రీవిద్యారహస్యం	290-00
మహర్షుల చరిత్ర 1,3 300+300	
వేంకట సోమయాజీయం అను ధర్మశాస్త్రకాండము	250-00
శ్రీఆంజనేయం	216-00
రాశితుల్యవత్సర ఫలితం	200-00
నాడి జ్యోతిష విశ్లేషణ	400-00
రహస్యకుక్కుటశస్త్రం	300-00
స్త్రీ ధర్మరత్న బాండాగారము	200-00
శైవోత్సవరత్నాకరం	300-00
యాజుషప్రయోగ చిన్తామణి	300-00
సుస్వర ఋగ్వేద ప్రయోగదర్శిని	300-00
ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహం	300-00
వశిష్ఠ సంహిత	360-00
హోమియోపతి గృహవైద్యం	200-00
వ్రతచూడామణి	300-00
వైశ్యధర్మప్రకాశిక	300-00
ఆలయ నిత్యార్చన పద్ధతి	200-00
స్మృతిముక్తాఫలం	300-00
ఆపస్థంబయల్లాజీయమ్	300-00
జ్యోతిషశాస్త్రసంగ్రహము	200-00
కర్మవిపాకాఖ్యయం	360-00
ముహూర్త రత్నావళి	250-00
సుదివిలోచనం	300-00
ఉత్తర కాలామృతం	200-00
సర్వవిషయ సర్వస్వసంగ్రహం	200-00